

ნანა ჩილაჩავა-დადიანი:
ქართველები **15**
იქლებულნი არიან,
სარჩოს საქმეებზე
დადამინა შემოიარონ

ანდრეი ეიფანცევიცის
5 შეკითხვა
ქართულ **18**
ოპოზიციას

ალექსანდრე ტოლსტოი:
ქართულ ჯარში
სამხედრო დაზარალება
ჯერ ნარეოდგენას
16 არ აქვთ

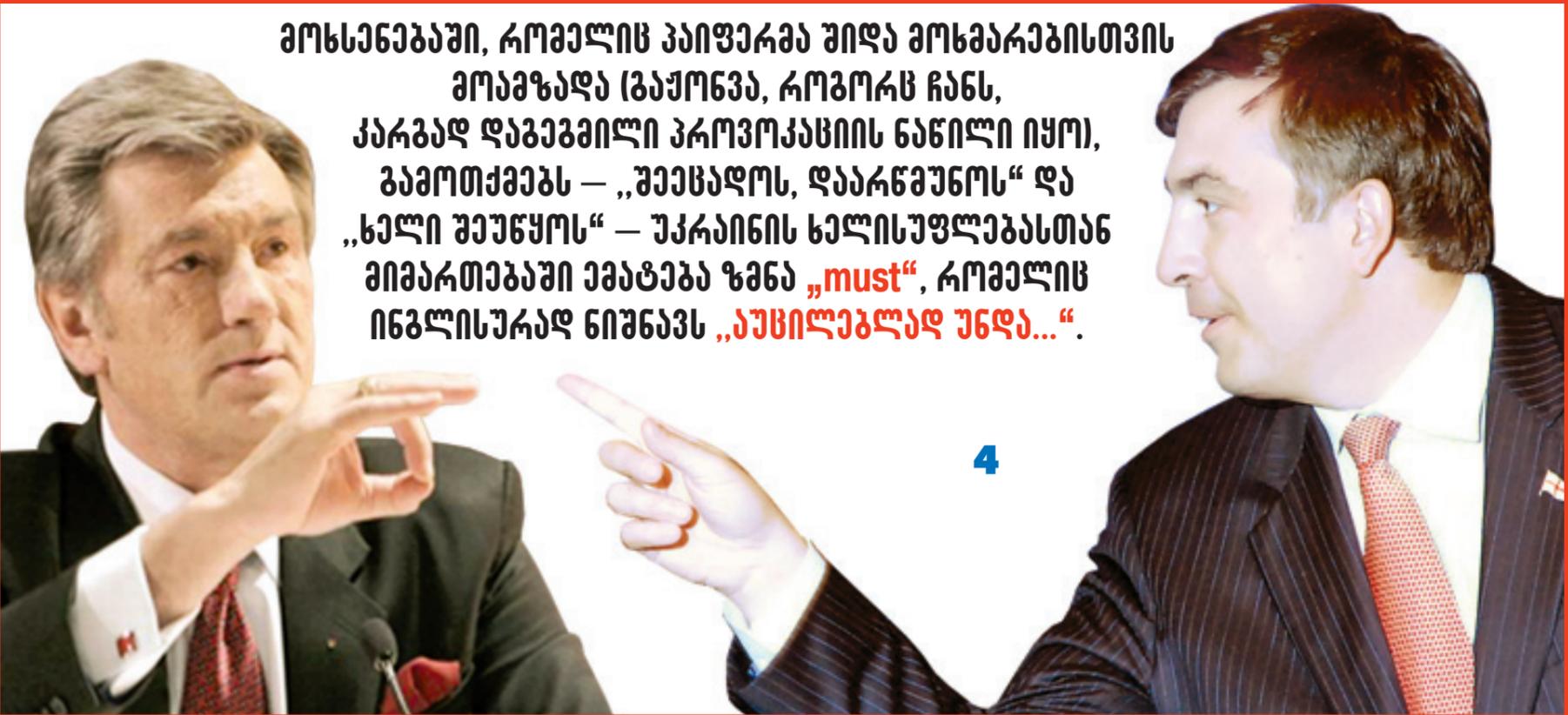
საფრანგეთის ელჩი
„საქართველო და
მსოფლიოში“
გამოქვეყნებულ
19
ვიმარტვას გამოხატა

საზოგადოებრივ-ჟორნიალური გამოცემა 10 — 16 ივნისი, 2009 №16

საქართველო

& მსოფლიო www.geworld.net

გამომცემის მთხმელობით ფასი | ღირს. ელ.ფოსტა: info@geworld.net

მოსენაბაში, რომელიც პაიფარა შილა მოხარაბისთვის
მოაგზადა (გაქონა, როგორც ჩანს,
ქარბად დაგებელი პროვოკაციის ნაწილი იყო),
გამოთქებას — „შეახდოს, დაარწმუნოს“ და
„ხელი შეუწყოს“ — უკრაინის ხელისუფლებასთან
ვიმარტაბაში ემბაბა ზმნა „must“, რომელიც
ინგლისურად ნიშნავს „აუხილაბლად უნდა...“.

4

ვინ ნაბა პირველი - იუზრანკო თუ სააკაშვილი?!

„აბა, დაადა პირი და თქვი
„ააა!“ შე ბალსტუკიანო!“

19

ВЕШАЛКА
ДЛЯ ГАЛУСТУКОВ
МИШИКО

4 606453 849072

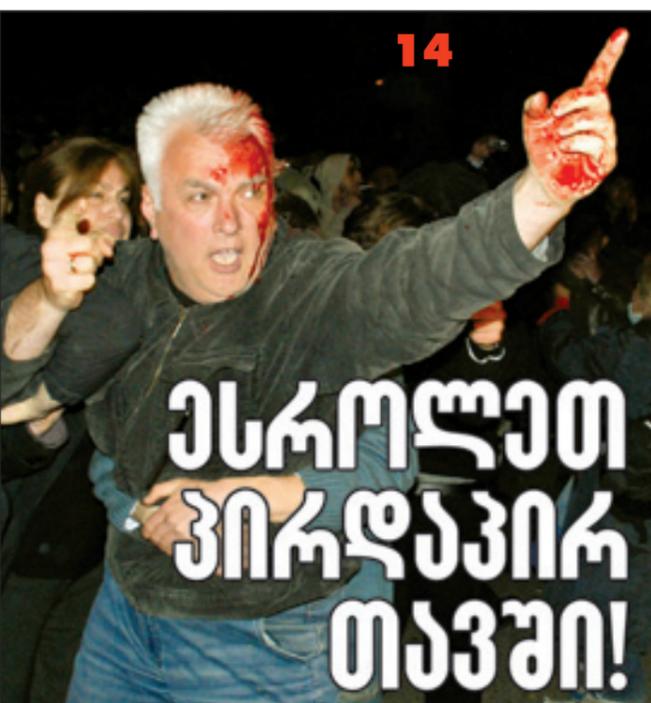
© Made in Georgia ALL WRITES RESERVED

ევროპაში
უგუგავრობამ
ათნლელის
პიკს მიანია **28**

ყოველი მათა
ამერიკელი
სასურსათო
ტალონებით
სარგებლობს **28**

ჰომოსექსუალურ
დისკრიმინათა
კათედრა
პარპარდუი **15**

28 რუსუდან ფხაკაბე:
მოქალადა სახელმწიფო
ქალაქობას ვერ აღკვეთს

სსვა ნაირობი
3 სად არის

ზოგი რამ პრეზიდენტის ეკონომიკური პროგრამიდან

როცა პრეზიდენტის თანამდებობაზე მყოფი საქართველოს მოქალაქე ზღაპრის ენაზე დაიწყებს საუბარს, გინდა, არ გინდა, შენც იმ ფანტასტიკურ სამყაროსკენ გაგინევს გული, სადაც თავლის მდინარეები მდორედ მიედინება და გაჭირვებული კაცი, როგორც წესი, მდიდრდება სასწაულებრივად.
ნაიკითხეთ მიხეილ სააკაშვილის წინასწარჩენო ეკონომიკური პროგრამა (2007 წლის დეკემბერი) „საქართველო სიღარიბის გარეშე“ და დამერწმუნებით, რომ მართალს ვამბობ.
შაჰრზადას არაბული ზღაპრები! ჯერ კიდევ ჩვენს ნელთარცხვამდე IV საუკუნეში „ათას ერთ ლამედ“ ასხმული, შავი გიშერის დაბინდული საიდუმლოებითა და სახალხო მითქმელთა გენიით გაბრწყინებული. მონტესკიე, დიკენსი, პუშკინი და სიტყვის სხვა დიდოსტატები მოუწესხავს შაჰრზადას სწორუპოვარ თხრობას.

საკაშვილისა გაგვირევათ?
თუმცა რა ვიცი, როცა კაცი განყვეტილი ყელსაბამის მიძევებით დაბნეულ მშობლიური ენის ასეთ მარგალიტებს, შეიძლება, ეჭვიც კი შეგეპაროს — რა შაჰრზადა, რის შაჰნამე?
დგას სააკაშვილი „რუსთაველზე დაყუდებული პოლიტიკოსები“ (მისი მიგნება) სოფელი ნოსირში დაფინის ფოთლის საშრობი საამქროს საზეიმო გახსნაზე მიწვეულთა შორის და, როცა ჰგონია, რომ ცინიზმის დოლაბებში ატარებს მონინალმდეგეს, ვისაც მისი მთავრობის არაკორუმპირებულობაში ეჭვი ეპარება, შაჰსეი-ვახსეი გამოსდის.
აბა, ნახეთ:
„ჩვენ ვართ, კორუმპირებული, რომლებსაც ხელზე არაფერი ეკრობა“.
მართალს ამბობს ბატონი სააკაშვილი: როცა მასობრივი კორუფცია ელიტურ კორუფციად ტრანსფორმირდება, ხელისუფლებას არც ხელზე ეკრობა დოლარის ბანკნოტები, არც ტყავის სუნიასი.
„...ჩემი მონრდება იყო, საქართველო კორუფციის გარეშე, — განაცხადა წინასწარჩენო საპროგრამო სიტყ-

ვამი პრეზიდენტობის კანდიდატმა, — 1999 წელს, პარლამენტის არჩევნების დროს ვაკის რაიონში ვიყრიდი კენჭს და ჩემი ლოზუნგი იყო: „საქართველო კორუფციის გარეშე“. ამის განხორციელება ბევრს აბსოლუტურ უტოპიად მიაჩნდა“.
თვითონ კი მიაჩნია, რომ „აბსოლუტური უტოპია“ რეალობად აქცია, რომელიც „აბსოლუტური ვაკუუმი“ უაზრობაა. უტოპია, ვაკუუმი ან არის, ან არ არის; ისეა, როგორც სინდისის ფორმულა.
მიხეილ სააკაშვილის „ათას ერთ ლამეში“ არის და მეტიცაა! მაგალითად, დიდი ტელეკომპანიებისა და დიდი ბიზნესის სახით, რომელიც აბსოლუტურად ხელისუფლების ხელშია. დანარჩენი არაკეობის იმან, ვინც ამ ხელისუფლების შემდეგ მოვა და დაიწყებს ბიზნესის გადანაწილებას.
მოვა კი?
„თუ ფეხი გადავიბრუნდა, ანუ თუ შეცდება ელექტორატი და სხვა პრეზიდენტის აირჩევს, — ამბობს სააკაშვილი, — საქართველო დასამარდება საუკუნეების განმავლობაში“.
კი, ზუსტად ასეა.

ამიტომ „ნურას უკაცრავად“ და, ვისაც ტვინი გადაუბრუნდება, იმას „უღმობლად დაუშვიდობობი“.
სწორედ რომ უღმობლად! „ღმობიერი დამშვიდობება“ იხილეთ ქართული განმარტებითი ლექსიკონის მომავალ გამოცემაში. იქვე შეიტანენ, სათანადო კომენტარით, „არხელმონერას“, „ხმების აგროვებას“, „გატირახუბას“ და, როგორც ქართული ეკონომიკის თავმდაბლობის ნიმუში, კერძოდ, მევენახეობის განვითარების საქმეში, — „კახეთში სვედით და ყველამ ერთად დავამუშავეთ ვენახები“.
შრომითი სემესტრი ჩაუტარებთა მთავრობას ზაფხულში. ვენახები დაამუშავეს!
შაჰრზადას და შაჰრარის არც თუ „სეველიან რომანის“ ათას ერთიდან პირველი ზღაპარი, ალბათ, ესაა.
მეორე კი...
მეორე ისეთი თავდაჯერებითაა მოყოლილი, ნამდვილი გეგონებათ. 2007 წლის 23 ნოემბერს ნაცმობრობის ყრილობაზე, რომელსაც ჩინეთის კომპარტიის ყრილობასავით 15 ათასი დელეგატი ესწრებოდა და რომელიც 7 ნომბრის ბარბაროსული დარბევებიდან ორი კვირის თავზე გა-

იმართა, ამ მოძრაობის ლიდერმა განაცხადა: „თუ ყველაფერი გეგმის მიხედვით წავა, მე დარწმუნებული ვარ, რომ 2008 წელს საქართველო ნატოს წევრობის კანდიდატი გახდება“.
„თუ“ ზრდილობისთვის იყო ნათქვამი.
ამ „თუმ“ დავთარსა, თავდაჯერება სრულ იგნორირებად შემოვიბრუნა: ნატოში საქართველოს მიღებაზე დღეს არავინ ლაპარაკობს, გაქრა ეს ოცნება „ვიტა სიზმარი ლამისა“.
გაქრა საქართველოს ტერიტორიები, რომლებისკენ გზის გახსნას აპირებდა მჩხიბობით გართული ლიდერი: „მე ხშირად მესიზმრება სოხუმი, მესიზმრება სოხუმის კაფეები, მესიზმრება სახლი ემერაში... და ხშირად მესიზმრება კომპარი, რომ მე ჩავდივარ სოხუმში და ვერსად გავდივარ, ყველა გზა დაკეტილია. 5 იანვრის არჩევნები ჩვენ ან გაგხსნით ამ გზას, ან სამუდამოდ დაკეტავთ“.
ვადები აერია ცოცხა, დრო, თორემ აგვისდა, თანაც — ცუდად, მიხეილის სიზმარი: არა 5 იანვარს 2008 წლისა, არამედ იმავე ნაკიანი წლის აგვისტოში ჩაგვეკეტა გზები

ძველი და ახლადდაკარგული ტერიტორიებისკენ.
ეს უკვე ზღაპარი არ არის, სამწუხარო სინამდვილეა.
კიდევ რას გვეტყვი, დელფოსის ორაკულო, ანუ შაჰრზადა?
„...ჩვენი მთავარი ლოზუნგია: „საქართველო სიღარიბის გარეშე“. ზოგიერთი ოპონენტი, როგორც ყოველთვის, ნიშნის მოგებით იტყვის, ახლა გაგახსენდა დასაქმება, აქამდე სად იყავით?! თუ ეს ვინმეს მართლა აინტერესებს, ვეტყვი: სად ვიყავი და, ვაგებდი გზებს, ვაგვარებდი ელექტროენერჯის პრობლემას, რადგან გზისა და დენის გარეშე არაზიარო დასაქმება არ არსებობს“, — ასე თქვა მიხეილ სააკაშვილმა თელავის უნივერსიტეტის სტუდენტებთან და პროფესორ-მასწავლებლებთან შეხვედრის დროს.
მუშაობდა კაცი, ოფისს ღვრიდა, წონაში იმატებდა, ლენინით ისროდა ლოზუნგებს „პოლუს ელექტროენერჯის“ შესახებ, ოღონდ „საბჭოთა ხელისუფლების“ გარეშე და... დასაქმების კარიშე, რადგან უმუშევრობა კი არ კლებულობს, მატულობს ისე, როგორც ნაპრალი მდიდრებსა და უპოვართა შორის.
„დასავლეთში სულ უფრო რწმუნდებიან, რომ პროექტი „მისი“ დროა, დაიხუროს, რადგან საქართველოს მმართველი დასავლეთელი მფარველებისთვის ერთგვარ პროვინციულ ალკოჰოლიკ ბიძაშვილად იქცა, რომელსაც ვერ მიაგებენ (მინუს ნათესავი), მაგრამ ასეთი ნათესავის ყოლა, სირცხვილია. სააკაშვილის მოქმედება დასავლეთის ავტორიტეტს ძირს უთხრის — ეს სულ უფრო ამკარა ხდება“, — წერს უცხოეთის პრესა.
წეროს, რა!
მიხეილ სააკაშვილი სხვაგვარად ფიქრობს: „...საკუთარი ნებით იგი თავის პოსტს არასოდეს დათმობს და ყოველთვის დაიცავს, თუნდაც დიდი სისხლის ფასად“.
სისხლი აგვისტოში დაიდევარა. ტრაგიკულ აგვისტომდე მოვლენების განვითარების სცენარზე რომ ლაპარაკობდნენ, უცხოური წყაროები კარგა ხნით ადრე პირდაპირ აღნიშნავდნენ: „აფხაზეთსა და სამხრეთ ოსეთში დიდი სისხლის დაღვრის საშუალება სააკაშვილს მიეცემა. სააკაშვილი დაიწყებს

ომს ქართველ ხალხთან თითქოს თავისი პირადი პრობლემების გადასაწყვეტად, ამერიკელებისთვის კი ეს იქნება ერთადერთი საშუალება, შეძენენ ამ კონფლიქტურ რეგიონებში მანამდე, სანამ რუსეთი მათ დამოუკიდებლობას ცნობს“.
წინასწარჩენო პერიოდის სააკაშვილი რას გვეუბნებოდა? „მინდა, რომ ყველამ, ვისაც დღეს გიჭირთ, ჩემი დედასა და დენის გარეშე არაზიარო დასაქმება არ არსებობს...“ (გამოსვლა, 6,6).
შემთხვევითი არ არის, ბიბლიის ტონით რომ გველაპარაკება სააკაშვილი: „მინდა, რომ ყველას... უპირველეს ყოვლისა, თქვენ, ასეთ ხალხს მოგცეთ იმედი“.
პარალელი ძველი აღთქმისა და ახალი აღთქმის: „რადგან მე ვიცი ჩემი განზრახვები, რაც თქვენთვის განმზრახავს, ამბობს უფალი, საკეთილდღეოდ განზრახვები და არა საზიანო, რათა მოგცეთ მომავალი და იმედი“ (იერ. 29,11).
ხომ ხედავთ, როგორი მკრეხელობაა!
აი, ასეთ კაცს დაუჯერა ელექტორატმა და ახლა „გამზრდელსა“ და „პროექტის“ ავტორებს აბრალებს — თავს მოგვახვიესო.
ახლა ხომ გვერათ, რომ გაცურეს, ხომ თავად დარწმუნდით დიდ ტყუილში?
„ათას ერთი ლამის“ მეფე შაჰრზადას უმცროსმა ძმამ შაჰნამემ ცოლის ლალატის შესახებ რომ აცნობა, იმან, საკუთარი თვალით სანამ არ ნახა, არ ირწმუნა. ირწმუნა და თავებიც დააყრევინა — ცოლსაც და „სიყვარულის იმ ბუდის“ ყველა მონაწილეს.
დარწმუნდა და ისეთი ნაბიჯი გადადგა, რომელიც მის საზოგადოებრივ სტატუსსა და მის ეპოქას შეეფერებოდა.
ახლა თქვენ, მეგობარო პენსიონერებო, კარგად მოიქექეთ ჯიბეები და იპოვეთ 100 დოლარის ეკვივალენტური პენსია, რომელსაც წინასწარჩენოდ დავამრდიო მიხეილ სააკაშვილი.
ვერ იპოვეთ?
თქვენ მაინც გაიხსენეთ, ახლა გაზრდა, მაგრამ ხელმოკლე ოჯახების უფროსებო, როდის მიიღეთ 1000 ლარი შვილის დაბადებისთანავე?
ვერ გაიხსენეთ?
ან, ეგებ, ყველა ოჯახის მეორე შვილის შემდეგ ყოველ შვილზე მოგცეს 1000 ლარი? არც ეს გახსოვთ?
რაც არ იყო, რას გაიხსენებთ!
ყველას სკლეროზი შეგვეყარა, თუ ნაადრევი „ეკლერი“?

ვილაცამ თქვა, წინასწარჩენო დაპირება ყველას ისე სწრაფად ავიწყდება, როგორც გაზაფხულის ფეხმარდი ნვიძაო.
ამიტომ ჩვენი გაზეთი ქართველი ექსპერტების დახმარებით შეეცდება ყალბი დანაპირების საამკარაოზე გამოტანას, მით უფრო, რომ ამ გაზაფხულის გადაუღებელი ნვიძების ანომალია დამკვიდრებული შეხედულების დარღვევისკენ გვიბიძგებს.
მომდევნო პუბლიკაციას შაჰრზადას პირველი ლამის ზღაპარივით დავიწყებთ: „შვეებთან, ო, ბედნიერო ხელმწიფე, რომ იყო ერთი პრეზიდენტი პრეზიდენტთა შორის და ჰპირდებოდა იგი თავის ხალხს...“

დოკუ უპაროვი მოკლას

4 ივნისს გავრცელდა ინფორმაცია, რომ ერთ-ერთი სპეცოპერაციისას მოკლული ოთხი მებრძოლი დოკუ უპაროვის დაცვის წევრი იყო. თავად უპაროვი დაიჭრა. მოგვიანებით, 8 ივნისს კი იუწყებოდნენ, რომ მძიმედ დაჭრილი იჩქერის ე. წ. პრეზიდენტი დოკუ უპაროვი გარდაიცვალა.
შეგახსენებთ, რომ ჩეჩენეთის სუპრატისტული მოძრაობის აქტიური მონაწილე დოკუ უპაროვი ერთ-ერთი შეიარაღებული სამხედრო ფორმირების ლიდერი გახლდათ, ჩეჩენეთის პირველი ომისას რუსეთის წინააღმდეგ იბრძოდა, 1994 წლიდან კი ერთ-ერთ რაზმს ჩაუდგა სათავეში; 1996 წლის ზაფხულში ის ოცდაათი ჩეჩენი მილიციელისა და სამხედრო მკვლელების მონაწილე გახდა.
სამართალდამცავი ორგანოების მონაცემებით, 1999 წლის მარტში უპაროვი უშუალოდ მონაწილეობდა ჩეჩენეთში რუსეთის ფედერაციის შსს სპეცნარმომადგენლის გენა-

თხოების ფედერალური სამსახურის შენობა და მატარებელი კისლოვოდსკოი — ორივე შემთხვევაში ერთად 10 ადამიანის სიცოცხლე იმსხვერპლა, 70-ზე მეტი კი დაიჭრა.
2004 წლის 1 სექტემბერს ტერორისტებმა ჩრდილო ოსეთის ქალაქ ბესლანის ერთ-ერთ სკოლაში 1127 ადამიანი აიყვანეს მძევლად, მათგან 300-ზე მეტი ბავშვი დაიხოცა. იმ პერიოდში გავრცელდა ინფორმაცია, რომ ტერორისტების ჯგუფს უპაროვი ხელმძღვანელობდა.
2006 წლის 17 ივნისიდან აბდულ-ხალიმ სადულაევის გარდაცვალების შემდეგ უპაროვი ჩეჩენეთის უღიარებული რესპუბლიკის იჩქერის პრეზიდენტის მოვალეობის შესრულებას შეუდგა. 2006 წლის 23 ივნისს ის სუპრატისტული საიტიდან სპეცოპერაციის შედეგად, 2003 წლის სექტემბერში უპაროვის მონაწილეობით აფეთქდა ინგუშეთის უსაფრ-

ულ 6 ფრონტს კიდევ მრავალი ფრონტი დაემატებოდა და ოკუპაციური ფორმირების ოდითუბურ ფეფურები შარიათის კანონებით გასამართლდებოდნენ. თავისი პირველი განკარგულებით, უპაროვმა ტერორისტი შამილ ბასაევი ვიცე პრემიერის თანამდებობიდან გაათავისუფლა და იჩქერის ვიცე პრეზიდენტად დანიშნა.
2007 წელს საკუთარ თავს კავკასიის ემირატების ემირი უწოდდა. იმყოფებოდა ფედერალურ ძებნაში შარიათის მისაღებად ადამიანთა გატაცების, ტერორისტული აქტების ორგანიზების, უკანონო შეიარაღებულ ფორმირებებში მონაწილეობის, ხელისუფლების დამხობის მოწოდებების ბრალდებებით.
2007 წლის 15 ნოემბერს ჩეჩენეთის პრეზიდენტმა კადიროვმა მას სამართალდამცავი

ორგანოებისათვის დანებება შესთავაზა: „დაჟინებით მოვუნოდებ დოკუ უპაროვს, დაემხობს მუხლებზე და ცრემლიანი თვალებით ევედროს ხალხს პატიება“.
მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებმა სხვადასხვა დროს უშთაჯერ გამოაცხადეს დოკუ უპაროვის გარდაცვალების ამბავი. 2005-ში მართლაც იყო სასიკვდილოდ დაჭრილი, ტყვიამ ფილტვები და სხვა მნიშვნელოვანი ორგანოები დაუზიანა, მაგრამ უმაროვი გადარჩა. იმავე წლის აპრილში რუსეთის სპეცსამსახური იუწყებოდა, რომ უპაროვი 15 იანვარს საქართველოს საზღვართან ახლოს ფედერალურ სპეცნაზთან შეტაკებისას მძიმედ დაიჭრა. 2007 წლის აპრილში მის გარდაცვალებაზე კიდევ ერთხელ იუწყებოდნენ.
ახლანდელ ცნობას დოკუ უპაროვის გარდაცვალების შესახებ ოფიციალური და დასტურება ჯერაც არ მიუღია, მოკლულის გვამს სასამართლო-სამედიცინო ექსპერტიზა უტარდება.

დიმა ჯაიანი:

ეს პარლამენტი თუნდაც იმიტომ არის დასაშლელი, რომ ვიხე-სპიკერი პაატა ღაპრიანი

„პოლიტიკას ქმნიან ის პიროვნებები, რომლებიც გარკვეული გავლენით სარგებლობენ პროცესებზე ან რეიტინგით, ან საკუთარი სტატუსით, ან ძალაუფლებით, პაატა ღაპრიანი კი არც რეიტინგი და არც ძალაუფლება არ გააჩნია. ის მოქმედებს ერთადერთი მიზნით, ახლოს იყოს ხელისუფლებასთან და ამით პირადი კეთილდღეობა მოიხსნოს“, — ასეთია ლეიბორისტული პარტიის ერთ-ერთი ლიდერის გიორგი გუგავას აზრი იმ ადამიანზე, რომელიც საქართველოს პარლამენტის ვიცე-სპიკერია, თავის დროზე კი აგვისტოს მოვლენების შემსწავლელ კომისიას თავმჯდომარეობდა და თვით პრეზიდენტი „დაკითხა“, თუმცა არც ვიცე-სპიკერობა და არც კომისიის ხელმძღვანელობა გიორგი გუგავასთვის არ წარმოადგენს იმ გავლენის სფეროს, რისი წყალობითაც პაატა ღაპრიანი შეძლებს, რაიმე ღირებული გადაწყვეტილება მიიღოს. „რამდენად ეფექტურია პაატა ღაპრიანის პარლამენტში ყოფნა და რა მოუტანა ამან მოსახლეობას, გარდა იმისა, რომ ხშირად მოგზაურობს, ძნელი სათქმელია. მაგრამ რა თამაშს თამაშობს ეს პერსონა, ამაზე ცალსახად მეტყველებს თუნდაც ის ფაქტი, რომ მან სააკაშვილის მიერ გაყალბებული არჩევნების მთავარი დასტურდამაკი ჯონ მაკკეინი მეგობრობის ჯილდოთი დააჯილდოვა“, — აცხადებს ბატონი გიორგი.

პოლიტიკაში ყველაფრის კადრებით მოსულმა პაატა ღაპრიანი ისე შეიფერა პარლამენტის ვიცე-სპიკერის თანამდებობა, რომ იმ ოპოზიციისგან, ვისი წყალობითაც ელირსა საკანონმდებლო ორგანოში მოხვედრა, შორს იჭერს თავს და პოლიტიკური მიზნებით ქუჩაში გამოსვლა ახლა უკვე მიზანშეუწონლად მიაჩნია, თუმცა რომელი პიროვნება უნდა გადაწყვიტოს ერთკაციანი პარტიის თავმჯდომარეობა, რომლის გვერდით არავინ არ დგას და მხოლოდ საკუთარ თავს წარმოადგენს, გაუგებარია სოხუმის თეატრის ხელმძღვანელის დიმა ჯაიანისთვის.

„პაატა ღაპრიანის, როგორც დღევანდელი ადამიანის შვილი, ისე ცვტამდე პატივს (მისი ორი ბაბუა სოხუმში 27 სექტემბერს დახვრიტეს), თორემ რა კაცი პაატა ღაპრიანი, რომ რომელიმე პიროვნება მოავგაროს? თავის

პარტიას იცით რატომ დაარქვა „ჩვენ თვითონ“? — იმიტომ, რომ მართალია და სხვა არცერთი წევრი არ ჰყავს. მის გვერდით არც ლტოლვილები დგანან. რა ვქნა, ამ კაცს ვიცნობდი და აღარ ვიცნობ“, — აცხადებს ჯაიანი.

— პაატა ღაპრიანი ამბობს, რომ პოლიტიკური პრობლემები დიალოგის გზით უნდა მოგვარდეს. იქნებ, მართლაც აღარაა ქუჩის პოლიტიკის დრო?

— ქვეყანა თავზე დაგვექცა და, აბა, როდისღა ქუჩის პოლიტიკის დრო?! პარლამენტში ვითომ ოპოზიციონერები რომ სხედან, ყველანი მოსყიდულნი და გაყიდულნი არიან.

— პაატა ღაპრიანი 7 ნოემბრის აქციების აქტიური მონაწილე იყო... იქნებ, დღევანდელი რეალობიდან გამომდინარე, მოლაპარაკებები უმჯობესია?

— მერე რა, თუ 7 ნოემბრის აქციებში იღებდა მონაწილეობას? პირველად ნახეთ ადამიანი, რომელიც გაიყიდა? არ უსმენთ, რას ლაპარაკობს და ვის იცავს? — თავის სკამს იცავს, კარგი ხელფასი აქვს, ძვირფასი მანქანა ემსახურება. ეს ყველაფერი მეც ვიცი, რადგან თავის დროზე დეპუტატი ვიყავი, მაგრამ, მისგან განსხვავებით, ოთხი წლის განმავლობაში თბილისიდან არ გავსულვარ, არც ერთ დეპუტატში არ ვყოფილვარ. იქაც ჩანს ყოველი მიდობა.

— ბატონო დიმა, თქვენ აღნიშნეთ, რომ ამ კაცს იცნობდით და აღარ იცნობთ, რატომ? ამისთანა რა დანაშაული ჩაიდინა?

— ამ ადამიანმა, როდესაც მასთან გაზეთის ფურცლებზე პოლემიკა მქონდა გამართული, ერთ-ერთ ჟურნალისტთან განაცხადდა (ამ უკანასკნელს ჩამწერი გამორთული ჰქონდა): „ომი ჩვენმა ხელისუფლებამ დაინგო და ხმა-მაღლა ხომ ვერ ვიტყვიო“. თა-

ნაც ტრანსპარენცია, ჯერ გავხედო კომისიის თავმჯდომარე და ნახეთ, რა დასკვნას დაგვადებო. ის, მართლაც ცხადია აგვისტოს ომის შემსწავლელი კომისიის თავმჯდომარე, მაგრამ რაიმე ღირებულების მქონე დოკუმენტი არ შეუქმნია. გარეგნობა მოხდა.

— გენერალმა ბოროსოვმა განაცხადა, რომ იმ ტერიტორიაზე, სადაც მოგვიანებით იქნებ ჩვენი ხელისუფლება მართალია და კომისიამ ობიექტურად იმუშავა?

— არა, რა თქმა უნდა. რაც მთავრობას და პრეზიდენტს აწყობდა, ის დოკუმენტი დაიდო. რა, ომი ჩვენს მთავრობას არ დაუწყია და პროვოკაციაზე ნამოვლენა? რუსები ნამოვლენა ვინდენ და მერე ჩვენ დავცხებთ?.. არ გამოვიდა საქართველოს პრეზიდენტი 7 აგვისტოს და არ თქვა, კონსტიტუციის აღდგენა მინდაო?

თუ არ შეგიძლია კონსტიტუციური სამართლიანობის აღდგენა, უნარი არ შეგნევს ამ ჯართან ბრძოლისა და, საერთოდაც, თუ ჯარი არ გყავს, სად მიდიხარ?..

ახლახან ჩვენს თეატრში შესანიშნავმა რეჟისორმა გიორგი თაყაიძემ კონსტანტინე გამსახურდიას ნოველების მიხედვით დადგა სპექტაკლი „ეთერში მდგარი წყველა“ და იქ ჩემი გმირი ტაგუ საშუგია ამბობს: „კი მაგრამ, ბაბა, ჩვენს ურიცხვ მტერს რომ ვეომებოდით, ვისი იმედი გვქონდაო?“ მგონია, ამ გენიალურმა კლასიკოსმა ეს დღეს დანერგა. საოცარია, როცა წინასწარი მაგალითები გქონდა — აფხაზეთისა და სამაჩაბლოს ომები — და პროვოკაციაზე მიდიხარ. მერე კიდევ სხვებს რუსეთის აგენტებს ეძახი. მე ვარ რუსეთის აგენტი (ამ შემთხვევაში პრეზიდენტს ვგულისხმობ), მე, რომელმაც ვიცი, რომ აფხაზეთში რუსეთის ევბრძოდი. ჩემი ერთადერთი შვილი მონიხავე პოზიციაზე იბრძოდა, ხელისუფლებაში მოვიდნენ თუ არა, სამსახურიდან გააგდეს. ამ საკითხზე საუბარი არ მიყვარს, რადგან ვინმეს არ ეგონოს, თითქოს მისი სამსახურის გამო გამოვედიო ქუჩაში. ყველაფერს მოვიტყენო, ოღონდ სამართლიანობა აღდგეს და საქართველო ისეთი ქვეყანა გახდეს, როგორც ქართველ ერს ეკადრება.

— 7 აგვისტოს მოვლენების დროს სამხედრო ფორმის ჩაცმული პაატა ღაპრიანი ჩაქმული პაატა ღაპრიანი

თავი ხშირად იყო კონფლიქტის ზონაში.

— ჯერ ერთი, არასწორია, სამხედრო ფორმა რომ ეცვა, რადგან ის ჯარის გენერალი არ გახლავთ. ის სხვა გენერალია, ნეტა რამდენი ტანკი ააფეთქა და რამდენი თვითმფრინავი ჩამოვლო, ოცდამეათე ხომ არაა მისი ჩამოგდებული?

— თქვენ თქვით, რომ პაატა ღაპრიანი გენიალური ადამიანის შთამომავალია. ძნელი წარმოსადგენია, რომ ასეთი პიროვნების გაზრდილი კაცი ფულზე გაიყიდოს.

— მუშნი ზარანდიას მამა დათა თუთაშვიას გამზრდელია. ყველა გმირი ვერ იქნება. მე ყოველთვის კონია გამსახურდიას სიტყვებს ვიმეორებ: „მე გმირი არა ვარ, მაგრამ გმირი ხალხის ვარ ნაზოლარა“. გენიალური ფრაზაა.

P.S. ქვეყნისა და ერის წინაშე პარლამენტის ვიცე-სპიკერის ღვაწლსა და დამსახურებაზე ვესურდა სხვა პოლიტიკოსებისა თუ საზოგადო მოღვაწეების კომენტარები ჩავეყენო. სამწუხაროდ, ბევრისთვის ის იმდენად პაატარა ადამიანი და უმნიშვნელო პერსონა აღმოჩნდა, რომ საუბარი არ ისურვეს, რაშიც, შეიძლება ითქვას, ერთგვარად ვეთანხმებით კიდევ. დასასრულ, მინდა ბატონო დიმა ჯაიანს დავესახებო: „პაატა ღაპრიანის შესახებ ნერა და მასზე კონსტიტუციის გაკეთება, მოსთვის უზარმაზარი პატივია, თორემ ეს პარლამენტი, თუნდაც იმიტომ არის დასაშლელი, რომ ვიცე-სპიკერად პაატა ღაპრიანი ჰყავს“.

ნათია ქალაპიშვილი

სხვა ნაირობი სად არის, ანუ ნიქარას აფრიკული ზღაპარი

იდეა წელი 1991 და სუვერენული საქართველო, სოციალისტური წყობილების დაშლის რომანტიკით შეპყრობილი, დევნილი ნაირობის მიხედვით სახალხო მეურნეობის წარმოებისა და გაპარტახებისაკენ.

თვე თვეს მისდევდა და ხალხი რწმუნდებოდა, რომ ვერც ჩვენი „ბორჯომი“ შეგვირინახავს, ვერც ჩაი და ციტრუსები, ხოლო შეძახილი — თუ გაგვიჭირდა, ბალახს შევჭამთ, ისე გაიცრიცა, რომ მოშიებულ ავტორსაც აღარ სჯეროდა მისი.

და სწორედ ამ დროს მინისტრთა საბჭოს იმდროინდელმა თავმჯდომარემ თენ-

გიზ სიგუამ სასახარულო განცხადება გააკეთა: საქართველოში იმპორტით შემოდიოდა კენიური საქონლის ხორცი.

ხორცი კენიიდან! ეს განცხადება მაშველი რგოლივით იყო ქვეყნისთვის, რომელმაც „დინების წინააღმდეგ“ დააპირა ცურვა და... „წყალს მიჰქონდა, მდინარესა“ გარდაუვალი საყო-

ველთაო შიმშილისაკენ. ხალხი ლაპარაკობდა ორ თუ სამ გემზე (ერთზე?), რომლებშიც ჩაიტვირთა ხორცი და დღე-დღეზე ჩამოაღწევდა დამოუკიდებელ საქართველოში. მაგრამ... როგორც ყოველთვის, ამ საქმეშიც ჩაერია რუსული იმპერიულიზმის მსახურალი ხელი და, არ ვიცი, ოდესიდან, არ ვიცი, სევესტროპოლიდან საქართველოსკენ აღარ გამოუშვეს.

იყო ასე, არ იყო, თავს ვერ დავდებ. კენიური ხორცის ამბავი კარადასთან მისული იმერელის არგუმენტით დასრულდა: „პური არცა ყოფილა და არცა მშაო“.

ეგებ, სულაც ტყუილი მიზეზია, ხოლო სიცრუესა და სიმართლეს შორის ერთი ხელის დადება რომ არის, ჯერ კიდევ როდის შეამჩნია ხალხმა.

კენიაში კი მითებით ცხოვრობენ, აფრიკული ზღაპრებით, რომლებიც ტყუილზე აგებული-ამეხებული შემოქმედებითი ფანტაზიის ნაყოფია.

ჰოდა, გამოეკიდნენ იქაურნიქარას ბანტუს ხალხები დასაკლავად და იმ კოოპერატივში ჩასაბარებლად, საი-

დანაც ხორცი უნდა გამოეგზავნათ საქართველოში.

მირბის ნიქარა უკიდევანო ტრამალებში და მისდევს ბანტუს ტომი.

— გაჩერდი, გაჩერდი! — ეძახის ანსუაჰილის ენაზეც და ინგლისურადაც. არ ჩერდება აფრიკული ნიქარა.

გადასერეს სომალის, ეთიოპიის, სუდანის, უგანდის, ტანზანიის საზღვრები და მიადგნენ ინდოეთის ოკეანეს. სანაპიროსთან ის ორი თუ სამი გემი ირწევა ტალღებზე, რომლებზეც ხორცი უნდა გადმოეზიდათ საქართველოში.

„წინ წყალი, უკან მეწყერის“ კენიური ვარიანტი!

გადააგო ნიქარამ სავარცხელი და აღიმართა უსიერი ვარიანტი ჩაიშალა, მაგრამ გული არ გაიტება ბანტუს ხალხმა, მიადგა და ჭრა და ხერხა ეს ტყე. იმდენი ჭრა და ხერხა, სანამ ნუმშუმას ღერებად არ დააქუცმაცა, ჩადო ამ ღერების თავები სპეციალურ ხსნარში და მიიღო, არც მეტი, არც ნაკლები, საექსპორტოდ გამზადებული ასანთი.

ჩაანყო კოლოფებში და გაიგზავნა საქართველოში

აფრიკელი ღმერთებისთვის წართმეული ცეცხლი.

თვითონაც მოითბეს ხელი. არ გჯერათ, რომ ასე იყო? მიხელო სააკაშვილს ხომ უჯერებთ — მსოფლიო ეკონომიკის „ჩამოშლის“ პირობებში საქართველო რომ აღმავლობის გზაზე დამდგარი და დღეს თუ ხვალ დაიპყრობს ხალხთა ბედნიერების ევერესტს?

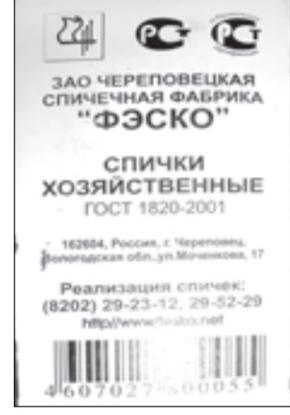
ამ გზაზე მცხეთის ასანთის ფაბრიკის სახსენებელი გაქრა, აგერ აქვე, ხელის განვდენაზე — რკინიგზის მცხეთის სადგურის მახლობლად. იმ კომბონატის ტერიტორიაზე ახლა რუსტორანია გახსნილი, მეტალოპლასტმასის კარ-ფანჯრებსაც ამზადებენ და რაღაც ობიექტს ამენებენ, რომელსაც ჩიტმაც ვერ გადაუფრინა, მიუხედავად იმისა, რომ სპეციალურად განვრთნილი რუსეთის სპეცაგენტი იყო. სამაგიეროდ, აღმოსავლეთ აფრიკიდან, იქიდან, სა-

დაც „გეოგრაფია მთავრდება“, შემოგვაცქეს ასანთის კოლოფები, წარწერით **Nairobi-Kenya**.

სხვა ნაირობი სად არის, რომელი კუთხე ქვეყნისა? სად არის და რუსეთში, ჩერეპოვეცკში, საიდანაც, ასევე, შემოაქვთ ასანთის კოლოფები — თითოეულში 700 ლერი, ანუ ნუმშუმა, როგორც ბატონი კონსტანტინე გამსახურდია ბრძანებდა.

ასანთის ღერი კი იმიტაცა კარგი და სასარგებლო, რომ, თუ კბილებში ხორცი გაეჩხირება, ნუმშუმით ამოსუფთავებს; ხორცი, რომელიც 18 წლის შემდეგაც არ ჩამოუტანიათ საქართველოში, ვირტუალურად კი; ისეთივე ვირტუალური, როგორც სააკაშვილის მიერ სოფელ ნოსირში ახლახან საზეიმოდ გახსნილი „ფაბრიკები“ და „ქარხნები“.

ლავა გიორგია

ვინ ნავა პირველი — იუზრენკო თუ სააკაშვილი?!

მწვევე პოლიტიკური კრიზისი საქართველოსა და უკრაინაში ერთმანეთის პარალელურად ვითარდება. სპეციფიკა განსხვავებულია, თუმცა მიმდინარე პროცესების მიღმა ერთი სტრატეგიული ჩანაფიქრის დანახვა შეიძლება, რომელიც შეერთებული შტატების ადმინისტრაციას ეკუთვნის. ცოდვა გამხვლეული ჯობს და, იმპერიების ბრძოლაში ხშირად გვეჩვევია საქართველოს მთავარ პრიზად წარმოჩენა. სინამდვილეში გლობალური დაპირისპირების ამ ეპიზოდში, რომელსაც პირობითად შეიძლება ვუწოდოთ „ბრძოლა ევროპისათვის“, ჩვენი როლი და ფუნქცია მეორეხარისხოვანი და გამოყენებითია, თუმცა, თუ უკრაინულ მეგობრებთან ერთად სიფრთხილეს არ გამოვიჩენთ, ტანკის ქვეშ მოყოლილი ველოსიპედისტის ბედს ნამდვილად გავიზიარებთ.

გელური ცეკვები და ფარული მხარეები

სტივენ პაიფერმა, აშშ ყოფილმა ელჩმა კიევში, მოხსენება „უკრაინაში კრიზისის ნიშნობა“ ჯერ კიდევ იანვარში მოამზადა. „საერთაშორისო ურთიერთობების საბჭოს“ წევრმა (ამ ორგანიზაციას აშშ საგარეო პოლიტიკაზე გადაწყვეტი ზეგავლენის მოხდენა შეუძლია; იქ, საქართველოს პარლამენტისგან განსხვავებით, ქუჩიდან ხალხი არ მოჰყავთ) ეს დოკუმენტი ამავე საბჭოს „პრევენციული მოქმედებების ცენტრისთვის“ შეადგინა და, ალბათ, არც ელოდა, რომ იგი საჯარო განხილვის საგანი გახდებოდა. ფართო მასებისთვის განკუთვნილი იყო სხვა მოხსენება — „ურთიერთმოქმედება უკრაინასთან 2009 წელს“, რომელიც ორ სხვა ექსპერტთან ერთად მარტში ბრუკინგის ინსტიტუტში წარმოადგინა. იმ მოხსენებაშიც რამდენიმე მნიშვნელოვანი საკითხი იყო ნაშტრილი:

- ა) ვაშინგტონმა უნდა მოახდინოს მაქსიმალური ზეგავლენა უკრაინის უმაღლეს პირებზე, რათა იუშრენკომ და ტიმოშენკომ ერთმანეთთან ითანამშრომლონ;
 - ბ) ვინაიდან უკრაინის ბიუჯეტს ნ-მილიარდობით დეფიციტი ემუქრება, ვაშინგტონმა უნდა იზრუნოს ამ პრობლემის მოგვარებაზე (შესაძლოა, დონორთა საერთაშორისო კონფერენციის მოწვევის გზით);
 - გ) ხელი შეუწყოს უკრაინის მმართველებს ნერგეტიკის სფეროს რეფორმირებაში, ენერგეტიკული უსაფრთხოების განმტკიცებაში, რომელზეც „ისინი პირადი ეგოისტური ინტერესების გამო ჯიუტად უარს ამბობენ“.
- ხოლო იმ მოხსენებაში, რომელიც პაიფერმა შიდა მოხარებისთვის მოამზადა (გა-

ჟონვა, როგორც ჩანს, კარგად დაგეგმილი პროგნოზის ნაწილი იყო, რაზეც — ოდნავ მოგვიანებით), გამოთქმებს — „შეეცადოს, დაარწმუნოს“ და „ხელი შეუწყოს“ — უკრაინის ხელისუფლებასთან მიმართებაში ემატება ზმნა „must“, რომელიც ინგლისურად ნიშნავს „აუცილებლად უნდა...“ (ყველაზე კატეგორიული ფორმით). თუ რატომ, ალბათ, მოხსენების ერთ-ერთი ფრაზიდან გამომდინარეობს: „იმიტომ, რომ ვაშინგტონმა უკრაინის მონერგეტიკაში მილიარდობით დოლარი ჩადო“.

მთავარი საფრთხე, ამერიკელი დიპლომატის აზრით, იმაში მდგომარეობს, რომ უკრაინა ვერ შეძლებს, „**მოახდინოს ისეთი საგარეოპოლიტიკური კურსის ფორულიკაბა, რომელსაც ახვ მთავრობა დაეთანხმება**“; „**მეტიც, გადავა „მოსკოვა უფრო ფოქსიკაბულ კურსზე**“; „**შესაბამისად, „ვაშინგტონი ვალდაბულია, არ გაუშვას უკრაინა მოსკოვის გეოპოლიტიკურ ორბიტაზე**“.

შემდეგ, რუსლანა რომ იტყოდა, საერთოდ „**Дикі Танці**“ იწყება (ეკ, რა მიმზიდველი გოგო იყო, სანამ ის კაცი ხელში აიტაცებდა!), ვინაიდან სტივენ პაიფერი საგარეულ სცენარების დაფქვას იწყებს.

ძირითადი რისკვაქტორებია: „ყირიმული სეპარატიზმი, შავი ზღვის ფლოტი, ურთიერთობა რუსეთთან, ეთნიკურ რუსებთან დაკავშირებული პრობლემები და ნატოში გაწევრების საკითხის პოლიტიზება“.

„კიევისთვის მნიშვნელოვანია, სეპარატისტული დემონსტრაციებისა და უკრაინის შიდა უსაფრთხოების ძალების შეტაკებების უდიდესი რისკის პირობებში ოსტატურ ქმედებებს მიმართოს. ასეთმა შეტაკებებმა შეიძლება, უფრო ღრმა ვენებები გააღვივოს და კრიზისის პროვოცირება მოახდინოს, რომელიც ეჭვქვეშ დაყენებს სახელმწიფოს შესაძლებლობას, ტერიტორიული მთლიანობა შეინარჩუნოს“. პაიფერი ავითარებს აზრს, რომ „მოსკოვი შეიძლება მოექცეს საკუთარი რიტორიკის ტყვეობაში, როდესაც დაიწყება სამოქალაქო არეულობა სევასტოპოლში და შეტაკებები უკრაინის უშიშროების ძალებთან“, „რუსეთი იძულებული გახდება, მიიღოს ზომები ადგილობრივი ეთნიკური რუსების დასაცავად და შექმნას სახიფათო სიტუაცია, როდესაც რუსი საზღვაო ქვეითები და უკრაინელი სამართალდამცავები ერთმანეთს დაეჯახებიან“.

საინტერესო ხედევა. პაიფერი, ერთი მხრივ, იწონებს „კიევის გეგმებს, გაზარდოს სამხედრო კონტინგენტი ნახევარკუნძულზე“ და იქვე წერს, რომ ეს „შეიარაღებული უკრაინის საფრთხეს ზრდის“, თუმცა „უკრაინული არმიის განადგურება გაცილებით რთული და ხანგრძლივი ამოცანა იქნება, ვიდრე ქართლის“. იგი მიიჩნევს, რომ მორიგ „გაზის ომს“ რუსეთთან უკრაინამ შეიძლება საზღვაო ძალების მოქმედებით უპასუხოს (როგორც გამომდინარეობს ერთი

მეორიდან, აბსოლუტურად გაუგებარია), რათა შავი ზღვის ფლოტს სევასტოპოლისაკენ გზა გადაუღობოს.

„ორი ქვეყანა ალმონდაა დიდი კონფრონტაციის ზღვარზე, განსაკუთრებით მაშინ, თუ რუსულ და უკრაინულ გეგმებს შორის სხსლის გასვლის შესაძლებლობა გაჩნდება“.

მოკლედ, «Война в Крыму, всё в дыму», თანაც, რაც ძალზე მნიშვნელოვანია, ომის დაწყების წინაპირობად წარმოჩენილია საბაბები და არა მიზეზები, ასეთ შეცდომას გამოცდილი დიპლომატი არ დაუშვებდა, კონკრეტული მოტივაცია რომ არ ამოდრავებდეს.

ITALIANO VERO

სტივენ პაიფერთან დამშვიდობებისას მისი ორი მთავარი პასაჟი მოვიყვანოთ: „ვაშინგტონმა ჩუმად უნდა ურჩიოს იუშრენკოს რუსეთთან ბრძოლის შეთოვების არჩევა“ და ფრიად საგულისხმო „საქართველოს გამოცდილების გათვალისწინებით, ვაშინგტონმა ძალიან მკაფიოდ უნდა დაარწმუნოს კიევი, რომ უკრაინის მხარდაჭერა იქნება მოსალოდნელი, თუ უკრაინა მოსკოვთან დიდ კონფრონტაციაში შევა. იმ შემთხვევაშიც კი, თუ ვაშინგტონის საჯარო რიტორიკა მთლიანად დაუჭერს მხარს უკრაინის პოზიციას, პრაქტიკულ და პოლიტიკურ მხარდაჭერას, რომლის შეთავაზებაც შეერთებულ შტატებს შეუძლია, ლიმიტები აქვს. კიევი ამ ლიმიტებს უნდა აცნობიერებდეს. იუშრენკო ფრთხილი პოლიტიკოსია, ხოლო აშშ მთავრობამ უნდა გამოიყენოს ყველა შესაძლებლობა, რათა თავიდან აირიდოს შეცდომები კიევში“.

ისე, ხუთ წელიწადში მაიმუნსაც შეიძლება ასწავლო სიგარეტის მოწვევა. სააკაშვი-

ლი კი რით ვერ დაარწმუნეს, რომ ვაშინგტონის მხარდაჭერას ლიმიტები აქვს? ისე, ალბათ, ოდნავ სავსაშვლიც, თუ ამისათვის დრო და შესაძლებლობა ექნება, მოჰყვება, რა რჩევებს აძლევდნენ და რაში არწმუნებდნენ მას ამერიკელი მეგობრები 2008-ში აგვისტოს ომის წინ.

სხვათა შორის, მხარდაჭერის, ლიმიტების და, ზოგადად, ომის თემის ილუსტრირებას „Corriere della Sera“-ს ფურცლებზე ძალიან კარგად ახდენს ფრანჩესკო კოსიგა, რომელიც წლების განმავლობაში იტალიის მთავრობის და სენატის თავმჯდომარე, ქვეყნის პრეზიდენტი გახლდათ: „როდესაც 1980-ში მარშალი ტიტო სიკვდილის პირას იყო, ნატოში საბრძოლო მზადყოფნა გამოცხადდა, თუმცა საბჭოელების შესაძლო შეჭრა იუგოსლავიაში ალიანსის რეაქციას არ გამოიწვევდა, რადგან ყველა ჩათვლიდა, რომ სსრკ კავშირს მიაქვს ის, რაც იალტის შეთანხმებებით ისედაც ეკუთვნოდა. ახლა ამას შემოიღია, დავამატო, რომ იტალიაში არსებობდა გეგმა სახელწოდებით „ალეზარდა“. არ დაკმაყოფილებოდა რა იუგოსლავიით, ვფიქრობდით, რომ სსრკ შეიჭრებოდა ფრიუ-ვენეცია-ჯულიას ოლქის ზღვისპირა ზოლში, სადაც მდებარეობს ქალაქი ტრიესტი. ამასთან, გვესმოდა, რომ ვერ ვთხოვდით ნატოს ბირთვული ომის დაწყებას მის დასაცავად. იუგოსლავიაში საბჭოთა ჯარების შესვლისთანავე, — განაგრძობს კოსიგა, — ჩვენი სამხედროები ვენეციის ოლქიდან უკან დაიხევდნენ, იქ დარჩებოდნენ მხოლოდ პრეფექტი, პოლიცია და კარაბინერები, წესრიგის და უსაფრთხოების დასაცავად მანამ, სანამ საბჭოთა ჯარები ამ ფუნქციებს საკუთარ თავზე აიღებდნენ“.

ნამით დაფიქრდეთ, რომ საუბარია ალიანსის ძირძველ წევრ იტალიაზე და 80-იანების ნატოზე, რომელიც დღევანდელი სადისკუსიო კლუბისგან განსხვავებით, მეტნაკლებად შეკრული ორგანიზაცია იყო.

სინამდვილეში, ეს ძალიან ტრაგიკული ისტორიაა. შე-

საძლოა, საუბარია ყველაზე სერიოზულ არჩევანზე, რომლის გაკეთება იტალიელ პოლიტიკოსებს XX საუკუნის მეორე ნახევარში მოუხდათ. ჩრდილოეთ იტალია პლანეტის ყველაზე მშვენიერი და სიყვარულით მოწყობილი ადგილია, მის ადგილას ბირთვული უდაბნო გაჩნდებოდა, რადგან სხვა ხერხებით საბჭოთა არმიის გამჩერებელი იმ წლებში არავინ იყო. კი ბატონო, დავუშვათ, ბირთვულ იარაღს არ გამოიყენებდნენ, ისიც დავუშვათ, რომ ამერიკელები გადმოსხდებოდნენ (ვითომ?); ვენეციის, მილანის, ფლორენციისა და რომის ნანგრევებზე ტოტალური ბრძოლა გაჩაღდებოდა. ასიათასობით, მილიონობით იტალიელი დაიღუპებოდა, ომი შთანთქმავდა ყველაფერს, რაც საუკუნეთა განმავლობაში თაობებმა შექმენეს. მათ, ვინც ასწულელები პატარა ქალაქ-სახელმწიფოებში გაატარა, ქმნიდნენ და ოცნებობდნენ (თან როგორ!) მანამ, სანამ იტალიის მიწა-წყალზე მძიმედ მოაბიჯებდნენ ფრანგი, ავსტრიელი, ესპანელი და გერმანელი მეომრები, რომლებიც ასჯერ, ათასჯერ უფრო ძლიერ იმპერიებს წარმოადგენდნენ. ერთიანი იტალია ჯერ ამ შემოქმედი ადამიანების ოცნებებში დაიბადა და პოლიტიკურ რუკაზე მხოლოდ შემდეგ (როცა ამის დრო მოვიდა) გაჩნდა.

1980-ში ფრანჩესკო კოსიგას და იტალიის სხვა მმართველებს უნდა გაეცათ პასუხი კითხვაზე: რა არის იტალია და როგორი გახდება ის? — მკვდარი ტერიტორია, რომელშიც სათანადო ადგილებში სასაზღვრო ბოძებია დარტყობილი თუ ცოცხალი გული, რომელიც უკეთესი მომავლის იმედით ცოცხლობს?

ალბათ, იოლია, განიკითხო ისინი, უნოდო ლაჩარი; მეტიც, პირველმა ქვა ესროლია, მაგრამ... საბჭოელები ოდითგან სადამაყოფილებულიყვნენ და ვენეციაც დაეკავებინათ? ძალიან ძელია, დათმო ვენეცია, წარმოუდგენლად ძელია, უყურო, როგორ გადიან საზღვრო მარშით სან-მარკოს მოედანზე უცხო ქვეყნის ჯარისკაცები და თან გვეროდეს, რომ (როცა ამის დრო

საქართველო

გზურთ, გაგზიზიაროთ თქვენი მოსაზრებები? დაგზიარეთ: 38-41-97, ან მოგზიარეთ: info@geworld.net

მოვა) ქვეყნის მთლიანობა აღდგება. მაღლობა ღმერთს, იმ გაზაფხულზე ლეონიდ ილიჩს მანიაკური გეგმები არ გასჩენია. სენატორ კოსიგას შეეძლო, მიეჩქმალა ეს ამბავი, მაგრამ ჩვენს დროში მან ჩათვალა, რომ იტალიელებმა, ალბათ, განსაკუთრებით, ახალგაზრდებმა, სიმართლე უნდა იცოდნენ. ერმა გაუგო, იგი არავის განუკითხავს.

ვაშასადამ, მგროველი...

ვითარება უკრაინაში ზღვრამდენად მისული. გასულ უიკენდამდე კი ესკალაცია ნებისმიერ წუთს შეიძლება დაწყებულიყო. კიევში უკვე დაპირისპირებული მხარეების მხარდამჭერების კოლონები შემოედინებოდნენ. ვითარების მოკლე აღწერა: 2010 წლის იანვარში უკრაინაში პრეზიდენტის არჩევნები უნდა ჩატარდეს. ვიქტორ იუშენკოს რეიტინგი (სხვადასხვა მონაცემებს თუ შევჯერებთ) 3%-ს არ აღემატება; არსენ იაცენიუკის რეიტინგი (ახალი ამერიკული პროექტია) 12%-ის ფარგლებში მერყევს; ორზე თუ გავამრავლებთ, იანუკოვიჩის რეიტინგს მივიღებთ; ტიმოშენკოს ჯერჯერობით 15% აქვს.

ამ სიტუაციაში იანუკოვიჩმა მიიღო ტიმოშენკოს წინადადება კოალიციის ფორმირებისა და კონსტიტუციის შეცვლის შესახებ. ახალი პროექტის თანახმად, პრეზიდენტს პარლამენტი აირჩევდა, იანუკოვიჩი პრეზიდენტი გახდებოდა, ხოლო ტიმოშენკო პრემიერის საფარდელს შეინარჩუნებდა. იუშენკო კი გააკვირდა დემოკრატიის დასამარების შესახებ და პარლამენტს დაშლით ემუქრებოდა, თუმცა ექვტარეშეა (თითქოსდა), რომ ამ კონფლიქტში იგი უეჭველად დამარცხდებოდა.

ესოდენ ნანატრი გამარჯვება ერთი ხელის განვდენაზე იყო, მაგრამ მოულოდნელად იანუკოვიჩმა ჩაშალა მოლაპარაკებები და განაცხადა, რომ იანუკოვიჩს არჩევნებზე მიდის. რატომ? პოლიტიკური ანალიზის ლაბორატორიის ექსპერტი ზოია ბალო მიიჩნევს, რომ გადაწყვეტი მნიშვნელობა იქონია ე.წ. „რუე ჯგუფის“ („როსუკრენერგოს“ ხელმძღვანელები) რჩევამ, რომელიც საჭიროების შემთხვევაში ძალიან მკაფიოდ აფიქსირებს უშუალოდ კრემლიდან მომავალ გზავნილებს.

საპარაულოდ, ეს იყო საფანგი და კრიტიკულ მომენტში გაომიწვავდა, რომ კოალიცია სულაც არ არის მყარი, ქვეყანა კი ორად გახლეჩის და სამოქალაქო ომის ზღვარზე დადგებოდა. რუსეთი კი, რაზეც ასე ემოციურად წერდა სტივენ ანიფარი, უსაქლოა, ჩარევა-არჩარევის

დილაის წინაშე აღმოჩენილიყო. ერთი შეხედვით, იუშენკოს საქმე გათავდა და იოლად ჩამოსაგდება გახდა („უხეზ“ ინფორმაციამაც გაეოჟონა საერთაშორისო ურთიერთობების საბჭოლან, ყირიში შეიძლება ომი დაიწყო, მიღით, მიხედვით). მაგრამ არა, დათვი საფანგი არ წავიდა.

თუ რუსული სამხრეთ და ჩრდილოეთ „ნაკადების“ პროექტები წარმატებით განხორციელდება, უკრაინაზე გამავალი მილსადენების როლი მკვეთრად შემცირდება. ამ პროექტების ჩაშლა (დრო ინურება) ვაშინგტონისთვის პრიორიტეტული ამოცანაა. მისი მიზნები ევროპასთან მისართებაში შეიძლება, შემდეგნაირად ჩამოვყავილიყო:

- 1) ევროკავშირი, როგორც აშშ ეკონომიკური (და პოტენციურად გეოპოლიტიკური) კონკურენტი, უნდა დასუსტდეს;
- 2) ევროპის ქვეყნები უნდა დაუბრუნდნენ დაქვემდებარებას მდგომარეობას, ისეთს, როგორშიც „ცივი ომის“ დროს იყვნენ;
- 3) რუსეთის, ჩინეთის, ინდოეთის ეკონომიკური და ტექნოლოგიური განვითარების ტემპები უნდა შემცირდეს მათი მთავარი ეკონომიკური და ტექნოლოგიური პარტნიორის (ევროკავშირის) განვითარების გზით.

- ამისთვის საჭიროა:
- ა) ირიბი კონტროლი ევროპის ენერგომომარაგებაზე და კრიზისების შექმნის შესაძლებლობა, რუსეთიდან მომავალი მილსადენების დაბლოკვა (უკრაინაში) და საკუთარს გაყვანა (ან ამის ილუზიის შექმნა);
 - ბ) კრიზისულ სიტუაციაში ევროპაში რადიკალური ჯგუფების გააქტიურების ხელშეწყობა;
 - გ) ნებისმიერი შიდაეკონომიკური სეპარატიზმის მხარდაჭერა;
 - დ) რუსეთსა და ევროკავშირის ქვეყნებს შორის არსებული კონფლიქტების გაღვივება და ახალი კერების შექმნა. ქაოსი უკრაინაში ამ ჩარჩოებში ლოგიკურად ჩაჯდება.

დღეს აღმოსავლეთ ევროპას ეკონომიკურ კოლაფსამდე ბევრი არ უკლია. ცოტაც, და ევროპელები რადიკალური, ლიბერალიზმისგან შორს მდგომი ხელისუფლებების არჩევას დაიწყებენ. ეს ევროკავშირის პოლიტიკურ ერთიანობას ძლიერ დარტყმას მიყენებს. გაუძლებს თუ არა იგი ამ გამოცდას? შესაძლოა, ეს კითხვები უადგილოდ შედგეს, როგორც სისხლით მორწყულ არენაზე ლომსა და ვეფხვს შორის მოქცეული გლადიატორის მსჯელობა ეთიკასა და ესთეტიკაზე, მაგრამ იგი ჩვენი ქვეყნის მომავალს უშუალოდ ეხება.

დიმიტრი მონიასვა

გერმანელები ობამას პერკელის შეურაცხყოფაში აღანაგებულან

პრეზიდენტი ბარაკ ობამა, რომელიც კაიროში მუსლიმანურ სამყაროსთან ურთიერთობის დალაგებას ცდილობდა, შესაძლოა, გერმანიაში ჩამოსვლით ახლა კანცლერ ანგელა მერკელთან ცდილობს ხიდების გადებას, რისთვისაც მას ყველა დიპლომატიური ინსტრუმენტის ამოქმედება დასჭირდება. გერმანიასა და ამერიკის შეერთებულ შტატებს შორის არსებულ ჰარმონიაზე ოფიციალური განცხადებებისა და არაოფიციალური ჩივილების მიღმა ამ ორ ქვეყანას შორის ბზარი გაჩნდა. ჯერჯერობით საქმე ურთიერთობის კრიზისამდე არ მისულა, თუმცა არსებობს ფარული დაძაბულობა და აზრთა სხვადასხვაობა უამრავ საკითხზე — მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისიდან დაწყებული გუანტანამოს პატიმრების მომავლით დასრულებული.

ისეთი განცდა წნდება, რომ ობამას ადმინისტრაცია ძველი მოკავშირეების რჩევებისა და მოთხოვნების იგნორირებას ახდენს, თუმცა საეჭვოა, ამერიკის შეერთებულ შტატებში ევროპის უმსხვილეს ეკონომიკასთან და რუსეთთან ისედაც დაძაბულ სიტუაციაში საუკეთესო შუამავალთან თავს ჩხუბის უფლება მისცეს. „ისინი ნაწყენები არ არიან, არ არიან განწყობილნი ობამას ან ამერიკის წინააღმდეგ, თუმცა მათ აშფოთებთ იმ კრიტიკის ტალღა, რომელიც ადმინისტრაციიდან და მასთან დაახლოებული ადამიანებისგან მათი მისამართით მოდის“, — მიაჩნია გერმანიაში აშშ ყოფილ ელჩს და დღეს ბერლინში მოღვაწე ბიზნესკონსულტანტს ჯონ კორნბლუმს.

„ვერ ვიტყვი, რომ მათ ობამა არ მოსწონთ. უბრალოდ, ისინი ფიქრობენ, რომ ყველაფერი ისე არ არის, როგორც უნდა ყოფილიყო. თითქოს, მთავრად არ ცდილობს მოლაპარაკებების ხელშეწყობას“, — ამბობს კორნბლუმი. ობამა დრეზდენში, ყოფილ აღმოსავლეთ გერმანიის ტერიტორიაზე ხუთშაბათს საღამოს ჩავიდა. მისი ვიზიტის პროგრამაში, ასევე, შედის ნაციონალური საკონცერტაციო ბანაკის „ბუჰენვალდის“ და ლანდშუტელში ამერიკული სამხედრო ჰოსპიტლის მონახულება. ამ დროს გერმანულ მედიას უჩნდება კითხვა: „რატომ არ აპირებს ობამა ბერლინში ჩასვლას?“ ამას ისინი ქალბატონი მერკელის შეურაცხყოფად მიიჩნევენ. კანცლერის მრჩეველები ამაში მსგავსს ვერაფერს ხედავენ და პირიქით, ობამას აღმოსავლეთ გერმანიასადმი ყურადღებას უწონებენ, სადაც მერკელი გაიზარდა.

სოციალ-დემოკრატებში, რომლებიც სექტემბრის საპარლამენტო არჩევნებში მერკელის ქრისტიან-დემოკრატების კონკურენტები არიან, ობამას პოპულარობა, ასევე, ხელს უწყობს ამერიკის პრეზიდენტის კანცლერთან უთანხმოებას. სოციალ-დემოკრატები, რომლებიც იძულებულნი იყვნენ, ქალბატონი მერკელის კოალიციაში უმცროსი პარტნიორების ადგილი დაეკავებინათ, ობამას ბუნებრივ მოკავშირედ აღიქვამენ.

„ქრისტიან-დემოკრატები ბუშის ადმინისტრაციასთან იმაზე ახლოს იყვნენ, ვიდრე ამის აღიარება სურთ. ისეთი მელიც იმ დროს საპრეზიდენტო კამპანიას ეწეოდა, ბრანდენბურგის კარიბჭესთან სიტყვით გამოსვლის ნება არ დართო და განაცხადა, რომ „გამოსვლისთვის ეს შეუფერებელი ადგილი იყო“. ამის შემდეგ ობამამ სიტყვა იქვე ახლოს მდებარე ძეგლთან წარმოთქვა, რომლის მოსასმენადაც 200 000-ზე მეტი ადამიანი მივიდა.

გერმანიაში ბევრს მიაჩნია, რომ ბრწყინვალე ობამა და საფრანგეთის ექსტრავაგანტული პრეზიდენტი ნიკოლა სარკოზი ერთმანეთთან საერთო ენას ბევრად უფრო მარტივად პოულობენ, ვიდრე სერიოზულ ქალბატონ მერკელთან და ნატოს მმართველობით სტრუქტურაში საფრანგეთის დაბრუნებაზე სარკოზის გადაწყვეტილებაც, იმის მიუხედავად, რომ ამას ავღანეთის ომზე გავლენა არ მოუხდენია, გერმანიის განვითარების მკვეთრი კონტრასტი გახლდათ, რომელიც უარი განაცხადა ავღანეთის სამხრეთით მიმდინარე ბრძოლებში მონაწილეობის მიღებაზე, სადაც სიტუაცია ძალიან დაიძაბა.

ამავე დროს, მემარცხენე ნიკოლას კულიში „ნიუ-იორკ თაიმსი“

საქართველოში იაფფასიან აპირიკულ მანქანებზე მოთხოვნილება გაიზარდა

საქართველოში შემოსული ამერიკული მანქანების დიდი ნაწილი უზარისხსოა და ეს პრობლემებს უქმნის როგორც კლიენტს, ისე მანქანების ექსპორტიორსაც.

როგორც „მედიანიუსს“ საქართველოში ავტომანქანების კერძო ექსპორტიორმა ლევან ჯიშკარიანმა განუცხადა, საქართველოში იაფფასიან ამერიკულ მანქანებზე მოთხოვნილება გაიზარდა, რომელთა დიდ ნაწილს უზარისხსოა. „როდესაც 2005 ან 2006 წელს გამოვყავთ მანქანას ამერიკაში 2-3 ათას დოლარად ყიდულობ, წინასწარ უნდა იყო შეგუებული, რომ მანქანა გაგანაშობს, მაგრამ, როგორც წესი, კლიენტურა თვლის, რომ 2-3-ათასდოლარიანი მანქანა კარგად გამართული უნდა იყოს და მისი საქართველოში ჩამოსვლის შემდეგ ინყება პრობლემები, ურთიერთპრეტენზიები“, — აცხადებს ჯიშკარიანი. მისი თქმით, ამერიკაში იაფად იყიდება ის მანქანები, რომელთაც მძიმე ავტოსაგ-

ზაო შემთხვევა აქვს გადატანილი ან წყალში იყო ჩაძირული. „ასეთ მანქანებს, როგორც წესი, პრობლემები საქართველოში ჩამოსვლიდან დაახლოებით 2-3 თვეში უჩნდებათ და, რეალურად, 2-3-ათასდოლარიანი მანქანა კლიენტს ორმაგი და სამმაგი უჯდება“, — ამბობს ჯიშკარიანი. მისი ინფორმაციით, ბევრ კერძო ექსპორტიორს კლიენტის შეცდომამ შეჰყავს, ყალბ გარანტიებს აძლევს და „მანქანის თავიდან მოშორების შემდეგ ემალება და აღარ პასუხობს კლიენტის ზარებს.“

ეს კი, ჯიშკარიანის თქმით, ლაზავს იმ კერძო ექსპორტიორების იმიჯს, რომლებიც ზაზარზე მუშაობენ. „მე მყავს მანქანები, რომლებზეც 100-პროცენტით გარანტიას ვიძლევი. მაგრამ ეს მანქანები ვიდრე მარტივი და მარტივად მართავი არ არის, ამიტომ მოთხოვნილება მაინც იმ იაფფასიან ავტომანქანებზეა, რომელზე გარანტიებს ვერც მე მივცემ და ვერც — აუქციონი. მე ამას კლიენტს პირდაპირ ვეუბნები, მაგრამ საოცარია ისაა, რომ გადაწყვეტილებას მაინც არ ცვლიან.“

რასე ფიქრობს მაისაშვილი, რამ დალალო ნოღაიდელი და რა გზას დაადგა გურჯანაძე

...ბოლო დროს ქვეყანაში განვითარებულმა პროცესებმა, როგორც ჩანს, მარტო ხელისუფლების წარმომადგენლებს არ აუბნია პოლიტიკური გზაკვალა — ორვიანი საპროტესტო ეიფორიის ქარცეცხლში მყოფ ოპოზიციის ლიდერებსაც არანაკლებ მკვეთრად ეტყობათ სისუსტე და დაბნეულობა...

ამაზე საჯაროდ ცნობილი არა ერთი ფაქტი მეტყველებს, მათ შორის, თავად ლიდერთა ბოლოდროინდელი განცხადებებიც, რომელთაგან ზოგიერთი ხელისუფლების მძლავრ ანტიოპოზიციურ ბერკეტად იქცა, ზოგიც — საზოგადოების იუმორისა და დაციინვის ობიექტად... ამჯერად გთავაზობთ ოპოზიციის ლიდერთა იმ „ფრთიან“ გამოხატულებებსა და ფრაზებს, რომლებმაც ორივე ფუნქცია თანაბრად და საკმაოდ „ხარისხიანად“ შეითავსეს.

უწინარესად, გავისხენოთ ვია მაისაშვილის ერთობ არაორდინარული შეფასება — „ოპოზიცია პოლიტიკურ მასტურბაციას ეწევა“, რომელიც, მართალია, თავად მაისაშვილმა ხელისუფლების „ჯიბის უურნალობის“ უხეირო მონაჭორად შერაცხა, მაგრამ ოპოზიციის დანარჩენ ლიდერთათვის მაინც „ყურადსაღები“ კომენტარი აღმოჩნდა... დაიხ, „ყურადსაღები“ და, ამავე დროს, „ეფექტიანიც“, ვინაიდან ზოგიერთი ლიდერი სწორედ ამ კომენტარის მოსმენის შემდეგ დაფიქრდა საერთო ოპოზიციურ სტრატეგიაზე და მივიდა „ლოგიკურ“ დასკვნამდე — მასტურბაციით, მით უმეტეს, პოლიტიკურით, უმთავრესი პოლიტიკური მიზანი, რასაც „ახალი ლიდერის დაბადება“ ჰქვია, ვერ მიიღწევა...

მაისაშვილის ეს „რკინიბურთი ლოგიკა“, რომელსაც, შეიძლება ითქვას, ოპოზიციური სპექტრის სტრატეგიულ დაქუცმაცებაში ლომის წილი უდევს, კიდევ უფრო „გამყარდა“ მისივე მომდევნო განცხადებით: კერძოდ, ამ რამდენიმე დღის წინათ ერთ-ერთი საინფორმაციო სააგენტოსთვის მიცემულ ინტერვიუში მან კიდევ უფრო განავრცო პოლიტიკური მასტურბაციის თემა და ამით „ონანისტ“ ოპოზიციის საკითხის საუბრის ანალიზი შესთავაზა. მისი განმარტებით, პოლიტიკური მასტურბაცია — ეს არის „ერთი ადგილის უარო ტყუპა“, რომელიც, თურმე, ოცი წელია, გრძელდება ჩვენი ქვეყანაში (სანაგრძლო ნამდვილად შთამბეჭდავი)...

„მე მინდა, რომ ქართულ პოლიტიკაში შედგეს სასიყვარულო აქტი, ვინაიდან, თუ გინდა, რომ ბავშვი გაჩნდეს, პოლიტიკურ შედეგს ვგულისხმობ, ეს აუცილებელია... ბოლოს და ბოლოს, ქართველებმა ხომ უნდა ვისწავლოთ საქმის კეთება“, — აცხადებს მაისაშვილი ერთ-ერთ ინტერვიუში.

დარწმუნებული ვარ, ეს არ არის აზრის ფორმულირების ექსპრესიული მოფიქრებული სტილი, არამედ ხანგრძლივი ფიქრისა და თავისმტკიცების შედეგია... ეტყობა, ბატონ მაისაშვილს თავისუფალი დრო ბევრი აქვს იმისთვის, რომ განმარტოვდეს და იფიქროს,

იოცნებოს და საკუთარ წარმოსახვაში სიამოვნების წყაროდ აქციოს ყველაფერი, მათ შორის, პოლიტიკური პროცესებიც, რომელთა უშედეგობას მართლაც ბევრი რამ აქვს საერთო მისაგვე ეროტიკულ შეხედულებებთან...

ეს, რა თქმა უნდა, ხუმრობით. რაც შეეხება რეალობას, ვია მაისაშვილის ამ განცხადებას ოპოზიციურ სპექტრში არაერთგვაროვანი შეფასება მოჰყვა — ზოგიერთმა ლიდერმა ვერაფრით დაიჯერა, რომ მაისაშვილმა ასეთი რამ თქვა, ზოგიერთი კი გავებით შეხვდა თანამებრძოლის პოზიციას. მაგალითად, გოგა ხაინდრავას განცხადებამ, რომელიც მან პარლამენტის წინ გამართულ მიტინგზე გააკრია, ლამის იდეურად გააგრძელა მაისაშვილის „მოძღვრება“. კონკრეტულად, მან თქვა, რომ ქვეყანაში მიმდინარე პროცესებით ახალი საზოგადოება იბადება, რომელიც არასოდეს დაუშვებს უპასუხისმგებლო ქმედებებს ხელისუფლების მხრიდან...

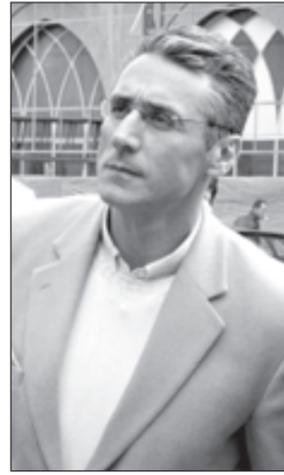
როგორც ჩანს, ხაინდრავა მხოლოდ ნაწილობრივ იზიარებს მაისაშვილის პოზიციას. აღიარებს, რომ ოპოზიცია პოლიტიკურ მასტურბაციას ეწევა, მაგრამ არ ეთანხმება მოსაზრებას, რომ „მასტურბაციით ბავშვის გაჩენა“ შეუძლებელია...

აი, ფაქტიც — ოპოზიციურ სპექტრში ერთსულოვნების დეფიციტია, თანაც, ისეთ საკვანძო საკითხებზე, როგორც

ბატონი მაისაშვილის მიერ ფრიად საინტერესოდ წამოჭრილი თემატიკა...

ხელისუფლება, რა თქმა უნდა, გულხელდაკრეფილი არ ზის — „ნაცმოძრაობის“ თავიანთ „ქურაში“ ერთობ ოსტატურად აცხობენ და საზოგადოებაში ნაირ-ნაირ სახუმარო ჭორს ყრიან. მაგალითად, ამასწინათ ითქვა: მაისაშვილმა პოლიტიკური მასტურბაციის თემა იმითომ წამოიწია, რომ ხელისუფლები ცოტა ხნით მაინც დასვენდნენ (მოგესხნებათ, პატივცემულ გიორგის ლაპარაკის დროს ხელისუფლების ქენჯერს ვხედავ)...

არ ვიცი, „ნაცმოძრაობა“ რა ლოგიკით ჩათვალეს, რომ აქციებმა ყველაზე მეტად მაისაშვილი დააღალა, მაგრამ ფაქტია, რომ ამ უკანასკნელს დადღობის არაფერი ეტყობა, პირიქით, კაცი „მასტურბაციის“ წინააღმდეგია „ვირტუალური ქმედება“... ამდენად, ხელისუფლების „კომპრომატები“ მაისაშვილის წინააღმდეგ უძლეული აღმოჩნდა, თუმცა მაისაშვილი ერთადერთი სამიზნე არ ყოფილა — ამ რამდენიმე დღის წინათ სააკაშვილმა საკმაოდ მკვეთრად გააკრიტიკა თავისი ყოფილი თანამებრძოლი ზურაბ ნოღაიდელი, რომელიც ბოლო დროს, ცოტა არ იყოს, უცნაურად გააქტიურდა. დი-

ახ, სწორედ უცნაურად, იმიტომ, რომ ნოღაიდელის მხრიდან, რომელიც ჯერ კიდევ ხელისუფლებაში ყოფნის დროს დადღობის სიმბოლოდ იქცა, ნამდვილად არავინ ელოდა ხელისუფლების მისამართით მწვავე განცხადებებს...

არადა, თურმე, „დადღობის ვირსაც“ შესძლებია ნიხლების ქნევა, მიუხედავად იმისა, დადღობა თუ არა... უფრო მეტიც — „იმ შემოსავალს, რომელიც ბიზნესიდან მივიღებ, ხელისუფლებიდან სააკაშვილის ჩამოშორებას მოვასწარავ“, — დაიძუქრა ნოღაიდელმა; სააკაშვილმა კი ამის პასუხად საზოგადოებას „აღიარებითი ჩვენება“ მისცა და განაცხადა: „ერთი ჩემი მეგობარი გადააყენებ მინისტრობიდან, რადგან ხელზე რაღაც მიეკრ და გული გახეთქვას შექონდა“... „მიკვრამი“ ის, რა თქმა უნდა, ბიუჯეტიდან ფულის „მოტეხვას“ გულისხმობდა, „მომტეხი“ კი, თავისთავად, — ნოღაიდელს... სხვათა შორის, ამ განცხადებით სააკაშვილმა ფარდა ახადა უამრავ „საიდუმლოს“, მათ შორის, იმასაც, თუ რამ დალალო ნოღაიდელი და რატომ შეარქვეს მას მეტსახელი „დადღობის ვირი“...

რაც შეეხება ქართული პოლიტიკის „პრიმადონად“ ნოდებულ ნინო ბურჯანაძეს, მისი პოზიცია რომ უკიდურესად რადიკალური იყოს, ყველას კარგად მოგვეხსენება და რაც უნდა კრიტიკული განცხადებები აკეთოს, სა-

ზოგადოების გაკვირვებას არ იწვევს; პირიქით, პროტესტანტთა დიდმა ნაწილმა (ყოველ შემთხვევაში, იმან დადღობის სიმბოლოდ იქცა, ნამდვილად არავინ ელოდა ხელისუფლების მისამართით მწვავე განცხადებებს...

არადა, თურმე, „დადღობის ვირსაც“ შესძლებია ნიხლების ქნევა, მიუხედავად იმისა, დადღობა თუ არა... უფრო მეტიც — „იმ შემოსავალს, რომელიც ბიზნესიდან მივიღებ, ხელისუფლებიდან სააკაშვილის ჩამოშორებას მოვასწარავ“, — დაიძუქრა ნოღაიდელმა; სააკაშვილმა კი ამის პასუხად საზოგადოებას „აღიარებითი ჩვენება“ მისცა და განაცხადა: „ერთი ჩემი მეგობარი გადააყენებ მინისტრობიდან, რადგან ხელზე რაღაც მიეკრ და გული გახეთქვას შექონდა“... „მიკვრამი“ ის, რა თქმა უნდა, ბიუჯეტიდან ფულის „მოტეხვას“ გულისხმობდა, „მომტეხი“ კი, თავისთავად, — ნოღაიდელს... სხვათა შორის, ამ განცხადებით სააკაშვილმა ფარდა ახადა უამრავ „საიდუმლოს“, მათ შორის, იმასაც, თუ რამ დალალო ნოღაიდელი და რატომ შეარქვეს მას მეტსახელი „დადღობის ვირი“...

აუუ უარს აგებოვს „დემოკრატიის ექსპორტზე“

აშშ პრეზიდენტმა ბარაკ ობამამ შესრულა თავისი კარგახნის წინანდელი დანაპირები და მთელი მსოფლიოს მაჰამადიანებს საპროგრამო სიტყვით მიმართა. კაიროს უნივერსიტეტში გამოსვლისას ობამამ განაცხადა, რომ აღარ აპირებს, ჩაეროს რეგიონის ქვეყნების საშინაო საქმეებში „დემოკრატიის ექსპორტის“ ლოზუნგით. სანაცვლოდ, აშშ პრეზიდენტმა მოუწოდა ისლამურ სამყაროს, უარი თქვას კოლონიალიზმისა და „ცივი ომის“ სტერეოტიპებზე. ობამას წინადადება „თავიდან დაწყების“ შესახებ არსობრივად ნიშნავს მონოდებას, გადაიხედოს ვითარება მთელ ახლო აღმოსავლეთში, რომელიც პოსტკოლონიურ ეპოქაში ჩამოყალიბდა და დღეს მხოლოდ ამერიკული ჩარევის წყალობით არსებობს.

„არც ერთ ქვეყანას არ შეუძლია და არც უნდა მოახვიოს სხვებს თავისი პოლიტიკური სისტემა“, — ხაზი გაუსვა ობამამ და მოუწოდა ისლამურ სამყაროს, „ბოლო მოულოს ურთიერთუნდობლობის მანკიერ წრეს“.

„კოლონიალიზმის დროს უამრავი მაჰამადიანი მოკლულნი იყვნენ თავიანთი უფლებებისა და მისწრაფებების რეალიზაციის საშუალებას, — თქვა მან, — „ცივი ომის“ წლებში სახელმწიფოები თავიანთ ბრძოლაში მუსლიმანურ ქვეყნებს ხშირად იარაღად იყენებდნენ და არ ინტერესდებოდნენ მათი პრობლემებით“. შედეგად, ისლამურ სამყაროში ძალაუფლება ხელთ იგდეს ისეთმა წრე-

ებმა, რომლებიც „თესდნენ სიძულვილს და არა მშვიდობას, ამჯობინებდნენ კონფლიქტებს, უარს ამბობდნენ თანამშრომლობაზე“.

გენ, რომ იმ ვითარებაში, როცა ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნების საზღვრების 90 პროცენტი კოლონიური პერიოდის საზღვრებს ემთხვევა, რეგიონული კონფლიქტები კვლავაც შეიძლება წარმოიქმნას, რადგან მოიხსნა „ცივი ომის“ ფაქტორი, რომელმაც 50-ზე მეტი წლის განმავლობაში დააკონსერვა პოსტკოლონიური ვითარება მსოფლიოს ამ რეგიონში.

ამერიკის შეერთებული შტატების მცდელობა, თავისი კონტროლისათვის დაექვემდებარებინა ახლო აღმოსავლეთი „ცივი ომის“ დამთავრებისა და სსრ კავშირის დაშლის შემდეგ, ჩაიშალა,

რაც ბარაკ ობამამ კაიროში დაამტკიცა კიდევ.

მეორე მხრივ, რეგიონის საქმეებისგან გარიდება შეიძლება გახდეს იქ არსებული პოლიტიკური სისტემის სრული კრაზის მიზეზი. ვერცერთი ახლოაღმოსავლური სახელმწიფო ვერ იარსებებს აშშ დახმარების ან „ამერიკასთან ბრძოლის“ ლოზუნგის გარეშე. რეგიონის საქმეებში ჩახედული სპეციალისტების აზრით, რაგინდ მხარი დაუჭირონ ამერიკას ეგვიპტის პრეზიდენტმა ხოსნი მუბარაკმა ან საუდის არაბეთის მეფე აბდულამ, მაჰმუდ აჰმადინეჯადი ან უსამა ბენ ლადენი ობამას მაინც შეაჩვენებენ, მაშინაც კი გალან-

ძღვენ, ამერიკის პრეზიდენტმა საჯაროდ რომ განაცხადოს: ისლამის მიმდევარი ვხდებით.

თუმცა ისიც სათქმელია, რომ ბარაკ ობამასადმი ნდობის დონე მკვეთრად მალაღია ჯორჯ ბუშისადმი ნდობის დონესთან შედარებით: ასეა ახლო აღმოსავლეთსა და მთლიანად მაჰამადიანურ სამყაროში. თუ ობამამ დანაპირებს კონკრეტული საქმეებიც მიადევნა, უნდა ველოდოთ, რომ უახლოეს პერიოდში ახლო აღმოსავლეთში სერიოზული ცვლილებები მოხდება გეოპოლიტიკურ დონეზე.

ჯიმი ჯალიაშვილი:

ამერიკა სვლის თავის მილიტარისტულ სტრატეგიას და პოლიტიკური ასპარეზის ახალ ეტაპზე გადადის...

ბოლო რამდენიმე წლის განმავლობაში რუსეთ-საქართველოს შორის ურთიერთობის უკიდურესად გამწვავებას საერთაშორისო ექსპერტთა გარკვეული ნაწილი ქართული დიპლომატიის არაადეკვატურობად აფასებს. ირიბად, მაგრამ თითქმის იმავე მოსაზრებას გამოთქვამენ მსოფლიოს ნამყვან სახელმწიფოთა დიპლომატიური კორპუსის წარმომადგენლებიც, რომელთა ურყევი პოზიცია საქართველოსთან მიმართებაში ერთმნიშვნელოვნად მიგვანიშნებს ჩვენი საგარეო თუ საშინაო პოლიტიკის არახელსაყრელობაზე.

ინფორმაციულ ვაკუუმში მყოფი ქართველი საზოგადოებისთვის ნაკლებად ცნობილია ამ პოზიციის მქონე დიპლომატთა ვინაობა, ხოლო ის განცხადებები, რომელთა დაბლოკვაც „ნაცმოძრაობის“ მიერ ოკუპირებულმა ტელემედია ვერ შეძლო, კრემლის პოზიციის „დასავლურ გახმანებად“ შეიარაცხა...

რეალურად კი სულ სხვა რამეზე მეტყველებს — დასავლეთი, უფრო სწორად, ევროპა, რომელიც ზომიერი პოლიტიკის პრინციპებით ხელმძღვანელობს, თავის შეფასებებში ერთობ რაციონალურია. ეს ნიშნავს, რომ მისთვის, ამერიკისგან განსხვავებით, საქართველო არ წარმოადგენს კრემლის წინააღმდეგ სამოქმედო ბერკეტს, რაც თავისთავად გამოიწვევს რუსეთთან რაიმე ტიპის დაპირისპირებას... ჩვენი ქვეყნის პოლიტიკურ ხელმძღვანელობას კი, როგორც ჩანს, არ სურს, გაიგოს, რომ ევროპა ვერ იქნება კრემლთან მიმართებაში რადიკალური, რომ ეს ოდითგანვე ეწინააღმდეგებოდა და დღესაც ეწინააღმდეგება მის გეოსტრატეგიულ ინტერესებს... ჩვენი დიპლომატიის არაადეკვატურობაც, შეიძლება ითქვას, ამ ესოდენ მცდარ შეხედულებებშია, რომლის ბრმა „ერთგულეობაშიც“ მყისიერად მიგვიყვანა უმძიმეს პოლიტიკურ და სოციალურ მდგომარეობამდე...

გთავაზობთ ინტერვიუს პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორთან, პროფესორ ჯიმი ჯალიაშვილთან, რომელიც ქართული დიპლომატიის არაადეკვატურობას კვალიფიციური კადრების არარსებობით ხსნის.

— ბატონო ჯიმი, ბოლო დროს ქვეყანაში განვითარებულ მოვლენებს, იქნება ეს რუსეთთან ურთიერთობის გამწვავება თუ ქვეყნის სივრცითი მიმდინარე პროცესები, ოპოზიციისა და საზოგადოების წარმომადგენლები ხშირ შემთხვევაში ჩვენი დიპლომატიის არაადეკვატურობით ხსნიან. თქვენ აზრით, რამდენად სწორია ეს მიდგომა და, საერთოდ, რამდენად არის ქართული დიპლომატია ქვეყანაში არსებული პრობლემების მოგვარებაზე ორიენტირებული?

— ცენტრალური ხელისუფლების ძირითად მიზნების განხორციელებაში დიპლომატიური კორპუსის როლი, რა თქმა უნდა, ძალიან დიდია, მაგრამ არა იმდენად მნიშვნელოვანი, რომ ქვეყნის სტრატეგიისა და სტრატეგიული კურსის შეცვლა შეძლოს. ეს აღემატება დიპლომატიის შესაძლებლობებს.

ის ფაქტი, რომ დღეს საქართველოს მსოფლიოს თითქმის ყველა ქვეყანასთან აქვს დიპლომატიური ურთიერთობა, თავისთავად მისაღებია, მაგრამ მეორე და უფრო მნიშვნელოვანი საკითხია, რამდენად კვალიფიციური და გამოცდილებით არიან ჩვენი დიპლომატები... პოსტსაბჭოთა სივრცეს რომ შევხედოთ, ყველაზე დახვეწილი დიპლომატიური უნარით რუსეთი გამოირჩევა, რადგან მას ოდითგანვე ჰქონდა შესაბამისი სასწავლებლები და დიდ გამოცდილებასაც იღებდნენ...

ჩვენთან რა კრიტერიუმებით ნიშნავენ დიპლომატებს, გაუგებარია და, რაც ყველაზე საყურადღებოა, დავალებს, რასაც ცენტრალური ხელისუფლება აძლევს დიპლომატებს, პრაქტიკულად განუხორციელებადია.

ამაზე მეტყველებს ის წარუშლელი, რომელიც საქართველომ, განსაკუთრებით,

ავგისტოს ომის დროს და შემდეგაც განიცადა საერთაშორისო ასპარეზზე... — თქვენ დიპლომატიის კვალიფიკაცია ახსენეთ... ამ რამდენიმე ხნის წინათ საქართველოს მუდმივმა წარმომადგენელმა გაეროში კახა ლომაია (რომელსაც, როგორც ამბობენ, არანაირი დიპლომატიური გამოცდილება არ გააჩნია) საკმაოდ მწვავედ გააკრიტიკა პან გი მუნის მოხსენება საქართველოს კონფლიქტური რეგიონების შესახებ. ოპოზიციის ლიდერებმა ეს განცხადება საქართველოს საერთაშორისო იმიჯის შელახვად შეაფასეს...

— ჩვენთან დიპლომატიის აკადემია არსებობს, საკმაოდ დიდი ხნის წინათ გაიხსნა, მაგრამ ჯერ არ გამოვიდა გვარი, რომელიც დიპლომატიის სამსახურში დგას ამ სასწავლებლის დამთავრების შემდეგ.

რაც შეეხება იმას, რომ ერთსა და იმავე პიროვნებას შეუძლია, განათლების სამინისტრო მართოს, იყოს უშიშროების საბჭოს თავმჯდომარე და ელჩი ისეთ მნიშვნელოვან ორგანიზაციაში, როგორც გაერო, ჩემთვის, ცოტა არ იყოს, გაუგებარია. როგორც ჩანს, ამით დიპლომატიაზე ძალიან მცდარი წარმოდგენა აქვთ, ჰგონიათ, რომ, რაც უფრო მეტ მწვავე განცხადებას გააკეთებენ და რაც უფრო მძაფრად გააკრიტიკებენ რომელიმე სახელმწიფოს, ამ შემთხვევაში, რუსეთს, მით უფრო მეტ წარმატებას მიაღწევენ... არადა, დიპლომატიის ფუნქცია არ არის სახელმწიფოებს შორის ურთიერთობის გამწვავება, კონფრონტაცია და შუღლი, პირიქით: დიპლომატიის უპირველესი ამოცანა კონფლიქტების უმტკივნეულოდ მოგვარება და ქვეყნებს შორის ურთიერთობების დარეგულირებაა. ეს არის ერთგვარი აქსიომა დიპლომატიის სფეროში,

რომელიც ამა თუ იმ ქვეყანაში კეთილგანწყობისა და შესაბამისად, გავლენის მოპოვებას გულისხმობს, თუმცა საქართველომ რა დიპლომატიური გავლენა უნდა მოახდინოს სხვა ქვეყანაში, როცა საკუთარი ტერიტორიის ერთ მესამედზე კონტროლი დაკარგული აქვს?! — მე ნაკითხვებზე კახა ლომაიას განცხადება პან გი მუნის მოხსენების თაობაზე და უნდა ითქვას, რომ ეს იყო რუსეთ-საქართველოს შორის არსებული პრობლემების გაეროში გადატანის მორიგი მცდელობა. ამ განცხადებაში არაფერია ნათქვამი რუსეთთან ურთიერთობის დარეგულირების მშვიდობიან დიალოგზე, საუბარია მხოლოდ ზენონის გაძლიერებაზე, რაც კიდევ ერთხელ ცხადყოფს ჩვენი დიპლომატიური კურსის არაადეკვატურობას... — საზოგადოების მხრიდან ხშირად ისმის გრიგოლ ვაშაძის კრიტიკაც, უწინარესად, იმიტომ, რომ იგი რუსეთის მოქალაქეა... — ის, რომ გრიგოლ ვაშაძე რუსეთის მოქალაქეა, არა მგონია, ქართული დიპლომატიისთვის რაიმე ხელისშემშლელი ფაქტორი იყოს. თუ გადავხედავთ ჩვენს ისტორიას, არიან ადამიანები, რომლებიც რუსეთში დაბადებულნი და უკეთებით ქართული საქმე; და პირიქითაც — საქართველოში დაბადებულნი რუსეთში სამსახურში მდგარან, თანაც, პირნათლად... ასე რომ, გრიგოლ ვაშაძე საზოგადოებისთვის მიუღებელი შეიძლება იყოს არა იმის გამო, რომ ის რუსეთის მოქალაქეა, არამედ იმიტომ, რომ პოლიტიკა, რომელსაც ის ემსახურება, მცდარი და ქვეყნისთვის ზიანის მომტანია.

ამასთან, მისი საუბრის ტონი და მანერა სრულიად არ თავსდება დიპლომატიის ჩარჩოებში. ის შურაცხმყოფელი სიტყვები, რომლებსაც

ბატონი ვაშაძე რუსი პოლიტიკოსების მიმართ ხშირად იყენებს, მის არაკვალიფიციურობასა და პოლიტიკურ უკულტურობაზე მეტყველებს... — დასაწყისში ახსენეთ, რომ დიპლომატიური კორპუსი ქვეყნის სტრატეგიულ კურსს ვერ შეცვლის. იქნებ, დავაკონკრეტოთ, სად გადის დიპლომატიის შესაძლებლობების ზღვარი და რა კორექტივების შეტანა შეუძლია მას ცენტრალური ხელისუფლების პოლიტიკურ ორიენტაციაში? — უპირველესი ამოცანა არის ხელისუფლების რიტორიკა, რომელზეც დიპლომატიური კორპუსი, რა თქმა უნდა, შეუძლია ზეგავლენის მოხდენა. უფრო მეტიც, როცა ქვეყნის ხელმძღვანელობა ქუჩურ რიტორიკით საუბრობს და როცა კეთდება მუქარის შემცველი განცხადებები მეზობელი სახელმწიფოს მისამართით, დიპლომატიური კორპუსი პირდაპირ ვალდებულია, ხელისუფლებას ტონის შერბილებისკენ მოუწოდოს; ხოლო როცა პირიქით ხდება, ეს ნიშნავს, რომ ჩვენ საერთოდ არ ვიცით, რა არის პოლიტიკა... ამ თვალსაზრისით ყველაზე დიდი საფრთხე საქართველოს მომავალში დაემუქრება. ვთქვათ, ჩატარდა საპარლამენტო არჩევნები, ხელისუფლებაში მოვიდა ის ხალხი, რომელიც დღეს ოპოზიციაშია და აცხადებს, რომ რუსეთთან ურთიერთობას მოაგვარებს. რა გარანტიები არსებობს, რომ მათი მმართველობის პირობებში კიდევ უფრო მწვავე კონფრონტაციულ ურთიერთობას არ მივიღებთ ჩვენს ჩრდილოელ მეზობელთან? ჩვენ ხომ არ ვიცით, ისინი რა გზებზე აპირებენ კრემლთან საერთო ენის გამონახვას? იქნებ, ურთიერთობის დარეგულირებაში კიდევ უფრო შემტვევი პოლიტიკის გატარებას გუ-

ლისხმობენ ან, იქნებ, კრემლისთვის სრულიად მიუღებელი აღმოჩნდეს მათი სტრატეგიული კურსი?! ეს ის საკითხებია, რომელთა გაუთვალისწინებლობამ ერთხელ უკვე მიგვიყვანა კატასტროფის ზღვრამდე და იმავე შეცდომების გამეორება შეიძლება საბოლოო წერტილი აღმოჩნდეს საქართველოს, როგორც დამოუკიდებელი ქვეყნის არსებობისთვის... სააკაშვილის შეცდომებზე მომავალ ხელისუფლებას ბევრი რამის სწავლა შეუძლია. ყველაზე დიდი შეცდომა კი ის იყო, რომ ტერიტორიული მთლიანობის ძალის გამოყენებით აღდგენაზე წავიდეთ... ამ ხელისუფლებამ, როცა შეიარაღებულ თავდასმას იწყებდა, ვერ გაითვალისწინა, რომ სამაჩაბლოში გაეროს მანდატით აღჭურვილი რუსეთის სამშვიდობო ძალები იდგნენ, რომელთა მიმართულებით, თუ გადავტოვებთ ტყვეობის გასროლას გაეროს წინააღმდეგ ომის დაწყებას ნიშნავდა. მიმართა, რომ ჩვენ ვაცილებით უფრო მსუბუქი შედეგი მივიღებთ, ვიდრე მოსალოდნელი იყო სამართი რიტორიკით რუსეთის პროვოცირების შედეგად... — გასაგებია, მაგრამ რუსი სამშვიდობოები ვერც სამაჩაბლოში და ვერც აფხაზეთში გაეროს მიერ დაკისრებულ ფუნქციას ვერ თუ არ ასრულებდნენ — იყო პროვოკაციები, გახშირებული თავდასხმები... რა გამოსავალი რჩებოდა ქართულ მხარეს? — ის, რაც ავგისტოში მოხდა, არავითარ შემთხვევაში გამართლებული არ არის. სალად მოაზროვნე ნებისმიერი ადამიანი მიხვდებოდა, რომ ეს ომი ჩვენთვის სრულიად არასასურველი შედეგით დამთავრდებოდა. თავის მხრივ, რუსეთისთვისაც საკმაოდ მტკივნეული აღმოჩნდა ეს დაპირისპირე-

ბა, რადგან ჩვენ მრავალსაუკუნოვანი ურთიერთობა გვაკავშირებს, თანაც, არა ერთი და ორი მიმართულებით — საქართველო თითქმის ყველა მიმართულებით სამუდამოდ ჩაებეჭდა რუსეთის ისტორიის გარკვეულ მონაკვეთს... დღეს უკვე ლაპარაკი იმაზე, რატომ დავკარგეთ აფხაზეთი და სამაჩაბლო, ცოტა არ იყოს, გულუბრყვილობად მიმაჩნია. ვინც საკითხს ასე სვამს, მან, უბრალოდ, არ იცის, რომ თანამედროვე მსოფლიო ძალასა და ძალისმიერ წესრიგზე აგებული სამყაროა. რუსეთის პოლიტიკა საქართველოს მიმართ სავსებით ლოგიკურია — საქართველო კრემლს აძლევს რეალურ საბაბს, რომ შემოვიდეს და დაგვიპყროს... მისი საპასუხო ქმედებებიც სავსებით დროული და ადეკვატურია... — ამ დღეებში რუსეთის მხრიდან საგანგებო განცხადება გაკეთდა იმის თაობაზე, რომ ავგისტოს ომის შემდეგ საქართველო გამალბულ შეიარაღებას ეწევა. ქართულ მხარეს ეს ინფორმაცია არ დაუდარსებებია, თუმცა ითქვა, რომ ქვეყნის მილიტარიზაციის პროცესი არ შეწყვეტილა. როგორ ფიქრობთ, ხომ არ ნიშნავს ეს იმას, რომ რუსეთთან მორიგი სამხედრო დაპირისპირება მოსალოდნელია? — გამორიცხული არაფერია, მაგრამ იქნება თუ არა მორიგი დაპირისპირება, ეს მეტწილად დამოკიდებულია რუსეთისა და ამერიკის შეთანხმებაზე. მე ვიცი, რომ „თეთრი სახლი“ უკვე უარს ამბობს შეიარაღების გაზრდასა და იარაღის მიწოდებაზე იმ ქვეყნებისთვის, რომელთა მილიტარიზაცია პირდაპირ ეწინააღმდეგება რუსეთის ინტერესებს. ამით იმის თქმა არ მსურს, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების ეს ნაბიჯი კრემლის დიპლომატიური ზემოქმედების შედეგია, მაგრამ ერთი რამ უდავო ფაქტია — ამერიკა ცვლის თავის მილიტარისტულ სტრატეგიას და პოლიტიკური ასპარეზობის ახალ ეტაპზე გადადის... ეს, რა თქმა უნდა, ჩვენს ქვეყანაზეც აისახება — საქართველო ვეღარ გააგრძელებს მილიტარიზაციის იმ პროცესს, რომელიც სააკაშვილმა ხელისუფლებაში მოსვლისთანავე დაიწყო... შესაბამისად, ამ თვალსაზრისით ნაკლებია იმის საფრთხე, რომ რუსეთთან სამხედრო დაპირისპირება განახლდეს, თუმცა, როგორც დასაწყისში ვთქვი, თუ საქართველო კრემლის გეოპოლიტიკური ინტერესებისთვის საფრთხის შემცველი გახდება, ომის საშიშროება თავისთავად გაიზრდება... ჯაბა შვანია

იქნება თუ არა მორიგი დაპირისპირება, რუსეთისა და ამერიკის შეთანხმებაზე და დამოკიდებული

ამერიკის გზა ფაშისკენ

ისტორიული გამოცდილება — გაიხსენეთ ჰიტლერი, პინოჩეტი და ბევრი სხვა — საშუალებას იძლევა, გამოვავლინოთ გარკვეული სტანდარტული მოქმედებების ნაკრები, რომელსაც იყენებს ყველა დიქტატორი, როცა საკონსტიტუციო სამართლის დიქტატორი იქნება. ისინი არიან, როგორც ნაომი ვულფი ირწმუნება, ამ „ინსტრუქციას“ ბუშის ადმინისტრაციაც ბევრითაა მიჰყვება. გასულ შემოდგომაზე ტალიანდში სამხედრო გადატრიალება მოხდა. პუტჩის ორგანიზატორები, თითქოსდა წინასწარ შედგენილი ნუსხის მიხედვით, სისტემატურად იღებდნენ გარკვეულ ზომებს. კაცმა რომ თქვას, გარკვეული თვალსაზრისით, ასეთი სია ჰქონდათ კიდეც. მოკლე ხანში დემოკრატიას ხოლო მოელო: პუტჩისტებმა ქვეყანაში საომარი მდგომარეობა გამოაცხადეს, საცხოვრებელ რაიონებში შეიარაღებული ჯარისკაცები შეუშვეს, კონტროლზე აიყვანეს ტელე და რადიოსადგურები, რეგლამენტი დაუნესეს პრესას, მკაცრად შეზღუდეს ხალხის გადაადგილება და დაპატიმრეს ზოგიერთი საზოგადოებრივი აქტივისტი.

ისინი სულაც არ მოქმედებდნენ იმპროვიზებულად. თუ ისტორია კარგად იცით, იოლად აღმოაჩენთ მასში ლია საზოგადოების დიქტატორად გარდაქმნის „ინსტრუქციას“. ერთსა და იმავე მეთოდს ზედმიწევნით იყენებდნენ, რასაც ზოგჯერ — დიდი, ზოგჯერაც ნაკლები სისხლისღვრა და სისასტიკე მოსდევდა. ოღონდ ეს მეთოდები მუდამ ამტკიცებდა თავის ეფექტურობას.

დემოკრატიის დამყარება და მენარჩუნება რთული საქმეა, მუდმივ ძალისხმევას მოითხოვს, მისი დემონტაჟი კი, როგორც ისტორიული გამოცდილება გვკარნახობს, გაცილებით იოლია. ამისთვის საკმარისია საქმარისა 10-პუნქტიანი „ინსტრუქციის“ შესრულება.

როგორ წარმოუდგენლად უნდა მოგვეჩვენოს, საკმარისია, ფიზიკურად შევაფასოთ მომხდარი და ნათელი გახდება, რომ ამერიკის შეერთებულ შტატებში ათივე პუნქტი პრაქტიკაში უკვე ხორციელდება ჯორჯ ბუშის ადმინისტრაციის მიერ.

რაკილა ჩემი თაობის ამერიკელები დემოკრატიულ საზოგადოებაში იშვინენ, ჩვენთვის ძნელი წარმოსადგენია, რომ ჩვენს ქვეყანაში შიდაპოლიტიკური ცხოვრება შეიძლება, ისევე შეიზღუდოს, როგორც ბევრ სხვა ქვეყანაში. რაკილა უკვე აღარ ვცდილობთ, მეტი შევიტყუოთ ჩვენს უფლებებსა და სახელმწიფოებრივ მოწყობაზე, ქვეყნის კონსტიტუციური მოდელის ამოცანის გადაჭრა მოქალაქეებმა „აუტორიტარული“ პროფესიონალებს — იურისტებსა და მეცნიერებს მიანდეს. ჩვენ ბუნდოვანი წარმოდგენა გვაქვს შეერთებული შტატების დამპყრობელი მამამთავრების მიერ შექმნილ საპინოჩეტო სისტემაზე და ვერ ვამჩნევთ, რომ ის მეთოდურ დემონტაჟს ექვემდებარება. რაკილა ვეროპის ისტორიას უხეიროდ გვასწავლიან, „ნაციონალური“ უსაფრთხოების სამინისტროს შექმნა (ზოგს, ალბათ, ახსოვს, რა მოჰყვა ერთ ქვეყანაში სიტყვა „ნაციონალური“ უსაფრთხოების სამინისტროს შექმნა) ამერიკელებისთვის საფრთხის სიგნალიად როდი იქცა.

მე ვამტკიცებ, რომ ჩვენს ცხვირში ჯორჯ ბუში და მისი ადმინისტრაცია, რომლებიც ფაშისტული გამოცდილ ტაქტიკას მიჰყვებიან, ჩვენს ღია საზოგადოებას „ხურავს“. ასე რომ, დროა, „წარმოვიდგინოთ წარმოუდგენელი“ როგორც ამას მწერალი და პოლიტიკური პუბლიცისტი ჯო კონესონი ამბობს და ვიფიქროთ იმაზე, რომ დიქტატურა ჩვენთანაც შესაძლებელია. ის კი არა, მასთან

უფრო ახლოს ვართ, ვიდრე გვგონია. კონესონი გვაფრთხილებდა, რომ ამერიკას ავტორიტარიზმი ემუქრება. ჩემი აზრით კი, იმისათვის, რომ შეერთებულ შტატებში ამჟამად მიმდინარე მოვლენების სერიოზულობა გავაცნობიეროთ, აუცილებელია, დავისწავლოთ ხელისუფლებაში ფაშისკენის მოსვლის გაკვეთილები როგორც ევროპაში, ასევე სხვაგან.

მამ ასე, ვნახოთ, როგორ სრულდება პუნქტების მიხედვით ეს „ინსტრუქცია“ ჩვენთან.

შეხვედით შიდა და გარე მტრის საშიში სახეა

მას შემდეგ, რაც 2001 წლის 11 სექტემბერს სასტიკი დარტყმა მოგვადგინდა, მთელი ქვეყანა შოკში აღმოჩნდა. დაახლოებით თვე-ნახევრის შემდეგ, 2001 წლის 26 ოქტომბერს, კონგრესმა მიიღო კანონი ტერორიზმთან ბრძოლის შესახებ (patriot act.) ისე, რომ, ფაქტობრივად, არც განუხილავს — უფრო მეტიც, ბევრი ირწმუნება, რომ პარლამენტარებმა ხეირიანად ვერც მოასწერეს კანონპროექტის ნაკითხვა. ჩვენ გვაცნობებს, რომ ქვეყანა „სამხედრო რეჟიმზე გადადის“; რომ „გლობალურ ომს“ ვაწარმოებთ „მსოფლიო ხალიფატის“ წინააღმდეგ, რომელსაც დასავლური ცივილიზაციის პირისგან მიწისა ალგვა სურს. კრიზისის პირობებში ჩვენს ხელისუფლებას უნიკალური შეზღუდვების გამოქალაქობის თვისებები უნდა ჰქონდეს და სამხრეთის ომისას, როცა ლინკოლნმა ქვეყანაში საომარი მდგომარეობა გამოაცხადა ანდა მეორე მსოფლიო ომის დროს, როცა ათასობით იაპონური წარმოშობის ამერიკელის ინტერნირება მოხდა. მაგრამ ამჟამინდელ სიტუაციაში, რომელიც საზოგადოებრივი ორგანიზაცია american freedom agenda-ს წევრი ბრიუს ფეინი მიუთითებს, პრეცედენტი არ აქვს: ყველა ომს, რომელიც კი გვინარმოვობა, რაღაც „სასრული წერტილი“ ჰქონდა, რის შემდეგაც ყველაფერი უნიწოდებდა კალაპოტში, დემოკრატიასთან ბრუნდებოდა. ამჟამინდელი კონფლიქტი კი, იმ სახით, რა სახითაც წარმოგვიდგენენ, დროსა და სივრცეში შეზღუდული არაა — ომის ველს მთელი დედამიწა წარმოადგენს. „ამჯერად, — ამბობს ფეინი, — მკაფიოდ, სასრული ზღვარი, უზრალოდ, არ არსებობს“.

ზიდრასავით მრავალთავიანი, ფარული და საზარელი საფრთხის შექმნა ძველისძველი ტრიუკია. შეიძლება მას რეალური საფუძველიც ჰქონდეს, როგორც მაშინ, როცა პიტლერმა კომუნისტების მხრიდან ქვეყნისათვის მოსალოდნელ საფრთხეზე განაცხადა (სხვათა შორის, როცა ვისკონსინის უნივერსიტეტის ერთმა მეცნიერმა აღნიშნა, რომ 1933 წლის თებერვალში რაიხსტაგის გადაწვას, რომელსაც თითქოსდა კომუნისტებმა წაუკიდეს ცეცხლი, „ხალხისა და სახელმწიფოს დაცვის შესახებ კანონის“ მიღება მოჰყვა, რამაც საკონსტიტუციო მოდელი უფადო საგანგებო მდგომარეობით ჩაანაცვლა, გამორჩენილი რაიხსტაგისა და კომუნისტების სუფლება მოითხოვეს). სხვა შემთხვევაში, თავზარდამცემი „მტრის ხატი“ შეიძლება, მითოლოგიურ ხასიათსაც ატარებდეს — გავიხსენოთ იმავე ნაცისტების თეზისის მსოფლიოს გზაზე საერთაშორისო შეთქმულების შესახებ. მე არ ვცდილობ მსოფლიო ისლამისტური ტერორისგან მომდინარე საფრთხის დაკვირვებას, ცხადია, ის ძალზე სერიოზულია. უფრო იმაზე ვლაპარაკობ, რომ ესპანეთში, რომელმაც ასევე სასტიკი ტერორიზმი გადაიტანა, ამ საფრთხის ხასიათს სრულეზობით სხვა ფორმულირებები განსაზღვრავს. ესპანეთის მოქალაქეებმა იციან, რომ მათ უსაფრთხოებას რაღაც სერიოზულად ემუქრება; ამერიკელი მოქალაქეები კი დაარწმუნეს, რომ ცივილიზაციის იმ სახით, როგორც თაც ვიცნობთ, დაღუპვა ელის. ბუნებრივია, შედეგად ჩვენი უფლებების შეზღუდვას ვეგუებით.

დაარსეთ ბუღაბი

მამ ასე, თქვენ შეძელით საზოგადოების დაშინება: მომდევნო ნაბიჯად იმგვარ საპრობოლეთა სისტემის შექმნა უნდა იქცეს, რომელზეც კანონი არ ვრცელდება (როგორც ბუშმა განაცხადა, ამერიკულ საპრობოლეთა ცენტრი — გუანტანამო საერთაშორისო უფლებების დამცველი არ არსებობს). „ღია კოსმოსი“ უნდა მოექცეს, რათა შესაძლებელი იყოს ამ ციხეებში ადამიანთა ნაშენი.

თავდაპირველად მოქალაქეები ამგვარ ციხეებში გამოწყვდიულად ადამიანებს „უცხოებად“ — შფოთისთავებად, ჯაშუშებად, „ხალხის მტრებად“, „დამნაშავეებად“ — მიიჩნევენ, ამიტომ საზოგადოება ასეთი სისტემის შექმნას ხელს უწყობს: ადამიანებს უმძაფრდებათ საკუთარი დაცულობის შეგრძნება, ხოლო პატიმრებს „თავისიანებად“ არ მიიჩნევენ, თუმცა ძალიან მალე იმავე საკნებში აღმოჩნდებიან სამოქალაქო საზოგადოების დაპატიმრებ-

ბული ლიდერებიც — ოპოზიციის წარმომადგენლები, პროფკავშირის აქტივისტები, სასულიერო პირები, ჟურნალისტები.

სწორედ ასე ხდებოდა „ფაშისტებისა და ანტიფაშისტების“ თუ ანტიდემოკრატიული რეპრესიების მიმდინარეობისას 1920-30-იანი წლების იტალიასა და გერმანიაში, ისევე, როგორც შემდგომ — 1970-იანი წლების ლათინურ ამერიკაში. ეს ღია საზოგადოების დემონტაჟის ან დემოკრატიული ამბოხის ჩახშობის ერთ-ერთი ყველაზე სტანდარტული მეთოდია.

დღეს ამერიკას უთუოდ აქვს ასეთი გულაგი — ესაა ჩვენი ციხეები ავღანეთსა თუ ერაყში, რომ აღარაფერი ვთქვათ გუანტანამო-ბეიზე კუბაში, სადაც ტუსაღებს აბუჩად იგდებენ, უფადოდ ამწყვდევენ ციხის კედლებში და ნორმალურ სასამართლო პროცედურებზე უარს ეუბნებიან. არცთუ დიდი ხნის წინათ ბუშმა და მისმა მოკავშირეებმა უარი განაცხადეს, გამოექვეყნებინათ ინფორმაცია ე.წ. „შუბ ხერხებზე“ — საიდუმლო საპატიმროებზე, რომლებიც ცე-რა-უმ შექმნა მთელ მსოფლიოში და სადაც პირდაპირ ქუჩიდან გატაცებულ ადამიანებს ამწყვდევენ.

ისტორიული გამოცდილება გვიჩვენებს: საკმარისია, შექმნა ასეთი გულაგი და ის მეტასტაზებს გაუშვებს, სულ უფრო მასშტაბური, დახურული, სასტიკი ხდება და მეტად ჩაუზრდება სახელმწიფო ორგანიზმს. თვითმხილველთა მონაყოლით, ფოტოსურათებით, ვიდეომასალებითა და სახელმწიფო სტრუქტურათა დოკუმენტებით ვიცით, რომ ადამიანებს — დამნაშავეებსაც და უდანაშაულოებსაც — ანამებენ როგორც ამერიკის ოფიციალურ ციხეებში, ასევე იმ საპატიმროებშიც, რომელთა საქმიანობაც არასოდეს გამოიხეულა სათანადოდ. ასე რომ, ტყუილად ჩაუზრდება სახელმწიფო ცნობილმა მეცნიერმა — კონსერვატორმა უილიამ საფაიერმა ანტიფაშისტის პასუხისმგებლობის კონსერვატორმა პოლიტიკურ პატიმრად ქცეული მარტინ ნიშლერის სიტყვები: „ჯერ ებრაელების წასაყვანად მოვიდნენ და მე ვედმდრი, რადგან ებრაელი არ ვარ, მაგრამ როცა ჩემს წასაყვან-

11 სექტემბრის შემდეგ ამერიკაში კერძო დამცველი ორგანიზაციებისთვის ნამდვილი „ოქროს ხანა“ დადგა: ბუშის ადმინისტრაციამ მათ აუტოსორსინგისთვის მრავალი ისეთი ფუნქცია მიანიჭა, რომლებსაც ტრადიციულად შეიარაღებული ძალები ასრულებენ. დაქირავებულები ასობით მილიარდი დოლარის კონტრაქტებს იღებენ და ქვეყნის შიდა და გარე უსაფრთხოების უზრუნველყოფასთან დაკავშირებულ ოპერაციებს ასრულებენ. ამ „მოხალისე სპეციალისტთაგან“ ზოგიერთს (ერაყში მომუშავეს) ბრალად ედება პატიმართა ნაშენი, უზრუნველყოფის და ცეცხლსასროლი იარაღის გამოყენება მშვიდობიანი ერაყელების წინააღმდეგ. №17 ბრძანებულების თანახმად, რომელიც ასეთი „კერძო საიჯარო ბრიგადების“ საქმიანობის რეგლამენტირებას ახდენს და თავის დროზე ერაყში ამერიკული საოკუპაციო ადმინისტრაციის მეთაურის პოლ ბრეგერის მიერაა გამოცემული, კერძო დამცველი სააგენტოების თანამშრომლები სისხლის სამართლის პასუხისმგებლობისგან თავისუფლებიან.

შესაძლოა, თქვათ, რომ ერაყი განსაკუთრებული შემთხვევაა, მაგრამ ასე არ არის: ქარიზმა „კატრინას“ შემდეგ ნაციონალური უშიშროების სამინისტრომ დაიქირავა და ახალ ორღანში გააგზავნა კერძო დამცველი სააგენტოთა ასობით შეიარაღებული თანამშრომელი. უზრუნველყოფის გამოიძიების სპეციალისტმა ჯერემი სექსტონმა ანონიმურობის დაცვით ინტერვიუ აიღო ერთ-ერთი ასეთი მცველისგან, რომელმაც აღიარა, რომ ქალაქში უიარაღო მოქალაქეთა ჩაცხრილვა უხდებოდა. ეს უპიზოლიტიკური უბედურების შედეგებს უკავშირდება, მაგრამ „ტერორის წინააღმდეგ დაუსრულებელი ბრძოლა“, რომელსაც ამჟამინდელი ადმინისტრაცია აწარმოებს, იმის საშუალებას იძლევა, რომ კრიზისის ან საგანგებო სიტუაციის პირობებში ამერიკის ქალაქები ასეთი „კერძო დამცველი სააგენტოების“ განკარგულებაში მოექცეს.

გგონიათ, ამერიკაში „მოიერიშე რაზმები“ არ არის? 2000 წელს ფლორიდაში რესპუბლიკური პარტიის მომხრე, აგრესიულად განწყობილი და ერთნაირად შემოხილი ახალგაზრდების ჯგუფები საარჩევნო კომისიათა თანამშრომლებს ემუქრებოდნენ. ასე რომ, თუ ისტორიაში ერკვევით, შეგიძლიათ, ასეთი სიტუაცია წარმოიდგინოთ: მორიგი არჩევნებისას უცებ წარმოიქმნება „საზოგადოებრივი ნესრიგის დაცვის“ აუცილებლობა: ვთქვათ, არჩევნების დღეს საპროტესტო დემონსტრაცია გაიმართა ან ვიღაც ტერაქტით იმუქრება. თუ ისტორია რაღაცას მაინც გვასწავლის, განა შეგიძლიათ, გამოვიჩინოთ საარჩევნო უბნებზე კერძო დაცვის ფორმითა თანამშრომლების გამოჩენა, რომლებსაც „ნესრიგის დასამყარებლად“ დაიქირავენ?

არნო ხიდირბეგიშვილი:

პოლიტიკის საიდუმლო, ანუ „GEORGIA“ ტრანზიტი...

გამოთქმაში „პოლიტიკის საიდუმლო“ იგულისხმება საიდუმლო, რომელიც სინამდვილეში საიდუმლო არ არის. უბრალოდ, ყველა თავს იკავებდა, თითქოს ეს მართლაცდა ასეა. ეს ისეთი საიდუმლოა, რომელიც ყველასათვის ისედაც ცნობილია.
(მასალა ვიკიპედიიდან – თავისუფალი ენციკლოპედიიდან)

„ომი წაგებული არ არის იმიტომ, რომ ჯერ არ დასრულებულა,“ — განაცხადა მიხეილ სააკაშვილმა 2009 წლის 13 თებერვალს პარლამენტის სხდომაზე.

„დედს ჩვენ ვართ ქვეყანა, რომელიც იბრძვის და აქორი გამოსავალია — დავნებდეთ და ისე მოვიქცეთ, როგორც ეს საქართველოს მტერს სჭირდება, ან ეს ბრძოლა ბოლომდე მივიყვანოთ. შუალედი აქ არ არსებობს იმიტომ, რომ ყველა ჩვენი მცდელობა მტერთან (რუსეთთან. — ა. ხ.) მოლაპარაკებისა უმედეგოდ დასრულდა!“ — ეს კი მარტივად 2009 წლის 5 ივნისს ჩაისახალი ფაბრიკის გახსნაზე განაცხადა (მართალია, ავიენები ირწმუნებიან, რომ ეს ფაბრიკა ახალი სულაც არ არის, გადაღებული ძველია და დაპირებული 200 სამუშაო ადგილიც ბლეფია, რადგან ფაბრიკის მუშაობისთვის 10 კაციც საკმარისია, მაგრამ ახლა ამაზე არ ვლაპარაკობთ: რა დროს „ჩაის მიღება“, როცა ქვეყანა, როგორც მისი უმადლესი მთავარსარდალი ირწმუნება, სამომარ მდგომარეობაში იმყოფება?).

პრეზიდენტი ამას, ეტყობა, ტყუილბრალად არ იმეორებს: საქართველო, რომელმაც ახლახან დააბრუნა თავისი ბატალიონები ერაყიდან, უახლოეს ხანებში, როგორც აშშ მოკავშირე, ხელახლა აპირებს ომში ჩართვას ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნებთან — ავღანეთთან, პაკისტანთან (შესაძლოა — ირანთანაც!), რომლებიც, განსხვავებით რუსეთთან ოთხდღიანი საომარი კონფლიქტისა 2008 წლის აგვისტოში, დაუწოდებელი იქნება და მთელ საქართველოს გაანადგურებს!

„ჩვენი ასეული ფრანგული კონტინგენტის (შემდგომში ამერიკული კონტინგენტისაც. — ა. ხ.) შემადგენლობაში ნატოს ვედიით ავღანეთის სამშვიდობო ოპერაციაში მიიღებს მონაწილეობას. საქართველო ასევე მზადაა, ამ ოპერაციის მხარდასაჭერად სატრანზიტო ფუნქციას შეასრულოს,“ — გვაუწყა საქართველოს თავდაცვის მინისტრმა სხარულიძემ ვაშინგტონში ვიზიტისას, 2009 წლის 3 მაისს. შეგახსენებთ, რომ მიმდინარე წლის თებერვალში, ალიანსის წევრი ქვეყნების თავდაცვის უწყებთა ხელმძღვანელების შეხვედრისას, სხარულიძემ მათ უკვე დაპირდა საერთაშორისო კონტინგენტის შემადგენლობაში ჯარისკაცთა ასეულის გაგზავნას და საქართველოს ტე-

რიტორია ნატოს ავღანეთში სამხედრო ოპერაციის წარმოების პლაცდარმად შესთავაზა. როგორც ჩანს, 2009 წლის 3 ივნისს, ვაშინგტონში მორიგი ვიზიტისას, მისი წინადადებები მიიღეს.

თუ მხედველობაში მივიღებთ ამ ვიზიტის წინ პარლამენტის თავმჯდომარის დავით ბაქრაძის განცხადებას, რომ „დადგა დრო, როცა საქართველომ და ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა მხარდაჭერის მიზნით გადადგან კონკრეტული ნაბიჯები. თანამშრომლობის კონკრეტული სფეროები განვირგოთ ქართლში სტრატეგიული პარტნიორობის შესახებ, რომელსაც საქართველომ და შეერთებულმა შტატებმა ახლახან მოაწერეს ხელი“, ასევე სხარულიძის შემდგომ განცხადებას — „ჩვენ ვისაუბრებთ იმ ლონისძიებებზე (ვაშინგტონში. — ა. ხ.), რომელთა განხორციელება სტრატეგიული პარტნიორობის შესახებ ქართლში გათვალისწინებული საქართველო მუშაობს ამ პუნქტების შესრულებაზე,“ — დასკვნა, რომ ქართლის ტექსტი აშშ და საქართველოს სტრატეგიული პარტნიორობის შესახებ, რომელიც ვაშინგტონის ყოფილი აღმინისტრაციის მიერ სახელმწიფო მიმდინარე წლის 9 იანვარს (რომელზეც შეგვიპირდნენ, რომ ხელმოწერის დასრულებულია) გააჩვენებდნენ, მაგრამ მაინც არ გვაჩვენეს!), შეიცავდა საიდუმლო დებულებებს, რომლებიც გამჟღავნებას არ ექვემდებარებოდა. ეს დოკუმენტი ჩარჩო ხელშეკრულებას წარმოადგენს და არა ქართლს, რადგან ე. წ. ქართლი საერთაშორისო სამართალში სამართლებრივი აქტია, რომელიც სავალდებულო შესასრულებელი არ არის და აზრობრივად თითქმის ყოველთვის წარმოადგენს დეკლარაციას, სადაც ჩამოყალიბებულია რამე საერთაშორისო შეთანხმების წინადადება, რომელიც დასრულებულია და მისი პრინციპები და მიზნები.

მკითხველმა შესაძლოა იკითხოს: მერედა, რა მოხდება? განა ჩვენი არმიის ქვედანაყოფები სამშვიდობო კონტინგენტის შემადგენლობაში არ შედიოდა ერაყში და ასეთი ოპერაციების წარმოების გამოცდილება არ შეიძინა? ამგვარ შემთხვევებში პირად შემადგენლობაში გარდაუვალი დანაკარგი გარდა რა უარყოფითი შედეგები მოიტანა ამაზე? რა არის საშიში იმაში, რომ საქართველოს ტერიტორიას ავღანეთში წარმატებული სამხედრო ოპერაციისათვის პლაც-

დარმად გამოიყენებენ? თვით რუსეთიც რომ აშშ მოკავშირეა მსოფლიო ტერორიზმთან ბრძოლაში და სავსებით მშვიდად ხვდება ავღანეთში სამხედრო ტვირთის ტრანზიტს უზბეკეთის, ყაზახეთისა და, ნაწილობრივ, ყირგიზეთის გავლით?

კითხვას კითხვითვე ვუპასუხებ: არ დაფიქრებულხარ, ძვირფასო მკითხველო, რად დასჭირდა ამერიკას საქართველოს ტერიტორიის გამოყენება გადასატვირთ პუნქტად, როცა ფლობს 1948 წლიდან მოქმედ სამხედრო-სატრანსპორტო ინფრასტრუქტურას (აეროდრომები, საწყობები, კავშირგაბმულობის სისტემა და სხვ.) თურქეთში?.. მხოლოდ პარტნიორობის მიზნით? განა შესაძლებელია საქართველოსა და აშშ შორეულსოვან (ორმხრივ!) პარტნიორობაზე ლაპარაკი 2008 წლის აგვისტოს შემდეგ, როცა საქართველო ვერა და ვერ ელერსა უდიდესი სახელმწიფოსგან სამხედრო დახმარებას? როცა ობამას აღმინისტრაციამ „პოლიტიკის გადახედვის“ ჩარჩოში გაუხმაურებლად შეაჩერა მთელი ამერიკული სამხედრო ექსპორტი საქართველოში და არც დაახუსტა, როდის აღდგება მინდობები და მომავალში რისი ექსპორტირების უფლება ექნებათ საქართველოში, როცა აშშ, როგორც ამბობენ, აუქმებს კრწანისის სამხედრო-სასწავლო ცენტრს თბილისის გარეუბანში, სადაც ამერიკელი ინსტრუქტორები ქართველ რეინჯერებს წვრილიწინა?

ჰოდა, რა არის ეს, თუ არა პარტნიორობა?

სანამ კონკრეტულად ვუპასუხებდე ამ კითხვას, მინდა, ფრაგმენტი მოვიყვანო გლობალიზაციის პრობლემების ცენტრის ხელმძღვანელის, პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორის ალექსანდრე ჭაჭიას 2008 წლის 4 აპრილის ინტერვიუდან: „ყოველთვის კატეგორიული წინააღმდეგი ვიყავი ნატოში გაწევრებისას სწორედ იმიტომ, რომ კარგად შევისწავლე ამ ორგანიზაციის საქმიანობის ყველა მხარე, რომელიც არ აფიშირებდა და არც რეკლამირებდა ნატოს პროპაგანდისტების მიერ და ვიცო, რომ ნატოში ისეთი პატარა და სუსტი ქვეყნის გაწევრება, როგორც საქართველოა, ფაქტობრივად

ნიშნავს სუვერენიტეტის სრულ დაკარგვას, ხოლო ჩვენი გეოპოლიტიკური მდებარეობის გათვალისწინებით, მასშტაბური სამხედრო კონფლიქტის შემთხვევაში, სამიზნედ და თვალსაჩინო მსხვერპლად გადაქცევასაც. გასაგებია ამერიკელების ინტერესი ნატოსთან დაკავშირებულ მთელ ამ ისტორიაში: მათ საქართველო პაკიდ სჭირდებათ რუსეთთან დიდ გეოპოლიტიკურ თამაშში (რუსეთთან პრობლემური საკითხების განხილვისას ტყუილბრალად სავარაუდოდ ხომ არ ასახელებენ ამერიკელები თავიანთი კოზირთა შორის უწარს, საქართველოს დახმარებით ნებისმიერ წუთში მოახდინონ დესტაბილიზაცია კავკასიაში); მათ, ასევე, ესაჭიროებათ სამხედრო ინფრასტრუქტურა ირანის წინააღმდეგ სავარაუდო სამხედრო მოქმედებებისას (სხვათა შორის, ირანის საპასუხო ქმედებები მიმართული იქნება არა შორეული ამერიკის, არამედ მეზობელი მტრული საქართველოს მიმართ); ცხადია, საჭიროა კონტროლი მილსადენებზეც. საგულისხმოა ისიც, რომ ამ მიზნების განსახორციელებლად არც აფხაზეთი და არც სამხრეთ ოსეთი არაფერში სჭირდებათ.“

აი, „პოლიტიკის საიდუმლოც“: საქმე ისაა, რომ ზემოთხსენებული ქვეყნების (თურქეთი, უზბეკეთი, ყაზახეთი, ყირგიზეთი) ტერიტორია და აერთოდრომები დღეს ღია ავღანეთში ამერიკის სამხედრო, და არა საბრძოლო, ტვირთების ტრანზიტისთვის! ხოლო საქართველო ერთადერთი ქვეყანაა, რომელიც, სავარაუდოდ, საბრძოლო ტვირთების ტრანზიტზე დათანხმდა, მაგრამ არა მხოლოდ სურსათ-სანოვანის, საწვავის, სარემონტო ტექნიკისა და აღჭურვილობის, არამედ იარაღის, საბრძოლო მასალების, ცოცხალი ძალისა და თავისი ტერიტორიიდან ბომბდამხმენებისა და სრული სამხედრო კომპლექტაციით ავიაციის სხვა სახეობების გაშვებას...

დარწმუნებული ვარ, რომ ეს „ქართლის“ ერთადერთი საიდუმლო დებულება არ არის: ვფიქრობ, რომ ვალდებულებები, რომლებზეც საქართველოს ამჟამინდელმა ხელისუფლებამ მოაწერა ხელი, მოვლენათა განვითარების შესაბა-

მისად ჩვენთვის თანდათან გახდება ცნობილი (ისევე, როგორც იმ ჩვენს მაღალჩინოსანთა სახელები, რომლებიც თავიანთ ახლობლებსა და ნათესავებს ავღანეთში, საერთაშორისო კონტინგენტის ასეულის შემადგენლობაში გაგზავნიან. თუკი ასეთები, რასაკვირველია, იქნებიან... მერედა, რა მოხდება? დაე, ყველაფერში დასავლეთის წამბაძველმა და ლონდონულმა პოლიტიკებლებმა მენტმა მაგალითი აიღოს პრინც ჩარლზის ვაჟებისგან, რომლებიც ერაყში იბრძოდნენ!).

საინტერესოა, რა დამოკიდებულება ექნებათ ამ ყველაფრისადმი უსამა ბენ ლადენს, ალ-ქაიდას, თალიბანსა და სხვა ისლამისტურ ფუნდამენტალისტ-ექსტრემისტ-ტერორისტებს?!

ნეტავ, თუ იცის საქართველოს თავდაცვის მინისტრმა სხარულიძემ, რომ არც ავღანეთს, არც პაკისტანს, არც ირანსა და, ასევე, საუღი არაბეთს, ინდოეთს, ისრაელსა და სამხრეთ კორეასაც კი არ აქვს საკონტინენტოშორისო ბალისტიკური რაკეტები, რომლებიც 1200 კმ-ზე მეტ მანძილზე დაფრინავს, ამგვარად, საფრთხეს წარმოადგენს ევროპისა და, მით უმეტეს, ამერიკისათვის? სამაგიეროდ, რაც აქვთ, ისინი იოლად მოაღწევს ამერიკის მოკავშირე საქართველომდე და რომ მართო პაკისტანს 80 ბირთვული მუხტი აქვს?

იცის კი საქართველოს პრეზიდენტმა სააკაშვილმა, რომ ევროპაში რაკეტსანიწაღმდეგო ობიექტების განთავსების პროექტი რომც არ შეჩერებინა ვაშინგტონის ახალი აღმინისტრაციისა და საქართველო მისი მოქმედებების ეფექტურობის ზონაში მოხვედრის მიზნით? თუკი იერმის შემთხვევაში ის მაინც განადგურდებოდა, თუკი რაკეტის მოგერიება მის საპირ სივრცეში მოხდებოდა? იცის, ასეთი რაკეტების წამსხვრევები, რომლებიც სულ რაღაც 100 გრამს იწონის, 5-სართულიან შენობას დასერიკვლამდე რომ „ფხრს“, მინაზე კი ცაცილებით დიდი „წამსხვრევები“ ეცემა? რა მნიშვნელობა აქვს, რა დაგვეცემა თავზე — ისლამისტ ტერორისტთა რაკეტები, თუ მათი წამსხვრევები?!

განა კაიროში სიტყვით გამოცხადებისას აშშ პრეზიდენტმა ობამამ აღმოსავლურ ნუგბარზე უფრო „ტკბილმა“ ხმის ტონმა და თეთრი სახლის ძალისხმევამ, ისრაელს ჰამასთან მოსალაპარაკებლად უბიძგოს; აგრეთვე, ირანში მოსალოდნელმა არჩევნებმა, რომელშიც, ალბათ, აშშ-მადინჯად გაიმარჯვებს; არ უნდა გადავაცვიფრო საქართველოს ხელისუფლებას? ანალიზებს თუ არა ამ პროცესებს მისი საგარეო უწყების ხელმძღვანელი, რუსეთის ფედერაციის მოქალაქე ვაშაძე (ამერიკული

საზომით — მეორე კაცი სახელმწიფოში!), თუ მას საკუთარ ვება პლანტაციებში მოწეული ელიტარული ყურძნისაგან ღვინის წარმოება უფრო მეტად იზიდავს, რომელსაც სახელი თავისი მეუღლის — ცნობილი პრეზიდენტის საპატრიარქო დაარქვა?!

მზად აქვს კი პარლამენტის თავდაცვისა და უშიშროების კომიტეტის თავმჯდომარე თარგამაძეს, რომელსაც ბოლო ხანებია საქართველოში მხოლოდ „გიივის“ ეძახიან (ქართული ოპოზიციის ერთადერთი და უდავო დამსახურება...), მობილიზაციის, ზიანის მინიმიზაციისა და შესაძლო კონტრდატყვის თავიდან აცილების გეგმა?

დარჩა კი საქართველოში ბომბსაფარი (მეტროპოლიტენის გარდა), რომელიც საბჭოთა ხანაში ააგო ხელისუფლებამ, აწყობილი სამობილიზაციო სისტემა რომ ჰქონდა და პოსტსაბჭოთა პერიოდში რომ გაანადგურეს? თუ უკვე გაყიდეს ბარების, ღამის კლუბებისა და ბუტიკების გასახსნელად?!

იფაქსინებს კი შსს ხელმძღვანელობა და თავდაცვის სამინისტროს გენშტაბი ალ-ქაიდას მდიდარ გამოცდილებას მთელ მსოფლიოში ტერაქტების მოწყობის საკითხში და ამუშავებს თუ არა ამ პოტენციურ საშიშროებას? არსებობს კი საქართველოში დასავლეთის ანალოგიური მაღალპროფესიონალური სამაშველო სამსახურები, რომლებიც სამხედრო მოქმედებების შედეგად წარმოშობილ საგანგებო სიტუაციებზე ორიენტირებულია? თუ მთელ იმედებს სივრცე, როგორც 2008 წლის აგვისტოში, თბილისის მერზე — უგულავაზე აყარებენ?!

მაღე ჩვენი ქვეყნის მბრძანებლებს ხომ არ მოუწევთ, შეეხვეწონ „მტერს“ — რუსეთს, შემოიყვანოს თავისი ჯარი საქართველოს მთელ ტერიტორიაზე, რათა დაგვიცვას ჩვენ (და მთელი კავკასია!) ახლო აღმოსავლეთიდან საპასუხო სარაკეტო ბირთვული იერიშისაგან?!

პასუხი ამ კითხვებზე ცნობილია (ეს ისეთი საიდუმლოა, რომელიც ყველასათვის ისედაც ცნობილია!), თუმცა ქართველ ხალხს რატომღაც არ ეკითხებიან, ხელს აძლევს თუ არა ასეთი „ხარტერი“: ჩვენ მათ დასავლეთისკენ — ენერგომატარებლების, ხოლო აღმოსავლეთისკენ შეიარაღების ტრანზიტს უზრუნველყოფთ, ისინი კი საქართველოს მორიგ ტრანშს გამოუყოფენ? განა ამ ფასად იყიდი ავღანეთის ქვიშებში დაღუპული, თუნდაც, ერთი ქართველი ჯარისკაცის სიცოცხლეს?..

„რჯული დადგენილია არა მარტალთათვის“

ჩვენს უმრავლესობას თავისი პრეზიდენტი „წმინდა ძროხა“ ჰგონია, ელჩები — რაღაც ამგვარი, ვისზეც კრიტიკული შენიშვნის გაბედავან და ჯოჯოხეთის ცეცხლსა და გენაში საგზურის აღებას ნიშნავს, ან — უარესს. უარესი რა არის, ვერ გეტყვით.

სამაგიეროდ, ევროპის თანამედროვე ცხოვრებიდან საწინააღმდეგო მაგალითებს რამდენსაც იხებებთ, იმაზე მეტს დაგისახელებთ. ფაქტებს უმაღლესი დონიდან: აქეთ — სარკოზისა და ობამას, იქით — ობამასა და მერკელის არცთუ მეგობრული ურთიერთდამოკიდებულების ცინცხალ მაგალითებს დაგიდებთ მაგალითებს. ასეთ ურთიერთობებს ორმაგი ძირი აქვს, როგორც იმ ჩემოდნებს, რომლებიც ასი წლის წინათ ლენინის გაზეთი „ისკრა“ ევროპიდან რუსეთის იმპერიაში შემოჰქონდათ. რა ალიც აინთო იმ ნაპერწკლიდან, ცნობილია.

ორმაგ სტანდარტებზე მოგახსენებთ: ერთია, როცა ოფიციალურ განცხადებებში სრულ თანხმობაზე ლაპარაკობენ, მეორე, როცა კონსპირაციული სამალავიდან ამოალაგებენ შეხედულებებსა და შეფასებებს, რომლებიც პირველს ფარავს. ფარავს და ამჟღავნებს, რომ, მაგალითად, განხეთქილება გერმანიასა და ამერიკას შორის სულ უფრო იკვეთება და ურთიერთობა მწვანდება, — აღნიშნავს „The New York Times“ და რომ „ეს ჯერ კიდევ არ არის ურთიერთობათა კრიზისი, მაგრამ არსებობს ზოგიერთი წინააღმდეგობა და აზრთა სხვადასხვაობა მთელ რიგ საკითხებზე მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისიდან დაწყებული, გუანტანამოს პატიმრების ბედი და მთავრებული“.

მიაქციეთ ყურადღება: „ზოგიერთი წინააღმდეგობა“ „მთელ რიგ საკითხებზე“ თავისი ალოგიკური შუთავსებლობით გაცილებით უფრო ტყუილია; განსხვავებულია და დაპირისპირებულია თვალსაზრისით, უფრო მეტს ნიშნავს, ვიდრე კლიშეობრივი აღიარება „ზოგიერთი წინააღმდეგობისა“: ამოსავალი სიტყვებია „მთელი რიგი“, რაც ფარავს და აჭარბებს „ზოგიერთს“.

სერიოზულადაა აქ საქმე. წერილის ავტორი ნიკოლა კულიში მიიჩნევს, რომ ობამას ადმინისტრაცია უფლებელყოფს მისი ძველი მოკავშირეების რჩევებს. ამით ამერიკამ შეიძლება მისი საწინააღმდეგოდ განაწყობოს ევროპის უმსხვილესი ეკონომიკა და თავისი უმნიშვნელოვანესი შუამავალი რუსეთთან დაძაბულ ურთიერთობაში.

გერმანიის მასობრივი ინფორმაციის საშუალებები ვარაუდობენ, რომ აშშ პრეზიდენტის ბერლინში ჩასვლას და ევროპაში მისი პირველი ტურნეს დროს გერმანიის კანცლერ მერკელსა და მისი ადგილობრივი კონტაქტების მარცხენებელს, თუმცა ფრაუ მერკელის მრჩეველები მიიჩნევენ, რომ მსგავსი არაფერი ხდება, პირიქით, ობამა განსაკუთრებულ ინტერესს იჩენს ყოფილი აღმოსავლეთ გერმანიის სადაც ალიზარდა გერმანიის დღევანდელი კანცლერი და ამიტომაც ჩაივინდა ბერლინის ნაცვლად დრეზდენში.

არაერთგვაროვანია რეალური ვითარება ჩრდილოატლანტიკური კავშირის წევრთა პარტნიორულ ურთიერთობაში, ჩვენ კი კერპივით ვეთაყვანებით ნატოს, როგორც მიუწვდომელ ოცნებასა და მომავლის იმედს.

ნიკოლა სარკოზი ცოტა ემოციებს აყოლილი და ეფექტების მოყვარული კაცის შთაბეჭდილებას ტოვებს. აბრეშის თევზი ლონდონში გამართულ G20-ის სამიტზე, მისი პერსონისადმი ყურადღება რომ მიეპყრო, თავს უფლება მისცა, ქედმალღურად შეეფასებინა ამერიკის პრეზიდენტი.

სარკოზიმ განაცხადა, რომ მას ობამა გამოუცდელ და უცოდინარ ადამიანად მიზნავს გვატყობინებს, კერძოდ, წერს, რომ

„არ იფიქროთ, რომ აშშ და გერმანიის ურთიერთობის ეს „ჩრდილოვანი მხარე“ გამოწვეულია. „The Times“ არანაკლებ სკანდალურ ამბავს გვატყობინებს, კერძოდ, წერს, რომ

„არ, ასეთი ენამწარობა, მაგრამ ზრდილობისა და დიპლომატიურობის ჩარჩოებში და არა ავყობა, რომელსაც საკუთარი ხალხისა თუ სხვა ქვეყნის ხელმძღვანელისადმი იჩენს ბატონი სააკაშვილი და რაიც დიდი ვაჟკაცობა ჰგონია.“

ევროპული პრესა არა მარტო თავისუფალია, არამედ გაბედულიც. მოდით, ჩვენც გავბედოთ და კრიტიკული სიტყვა შევკადროთ აშშ სახელმწიფო მდივანს ჰილარი კლინტონს, რომელმაც სულ ახლახან მადლობა უთხრა... სექსუალური უმცირესობების წარმომადგენლებს, რომლებიც აშშ ადმინისტრაციაში მუშაობენ. მადლობაც უთხრა და დირექტივის ტონით ისიც განაცხადა, რომ აუცილებელია ამ უმცირესობათა უფლებების დაცვა მთელ მსოფლიოში. მან სიტყვასიტყვით თქვა: „ჩვენ მადლობელი ვართ ჩვენი ლესბოსელი, ჰომოსექსუალი, ბისექსუალი და ტრანსსექსუალი თანამშრომლები, რომლებიც ვაშინგტონში, ასევე, მთელ მსოფლიოში“.

ფუნქციონირებს? მაგრამ, იქნებ, აქ არ ჰყავთ ამ უკულმართი სიამტკილობის მოყვარული ბიჭები და ტრანსები? თუ ჰყავთ, მაშინ, ვაი ჩვენი ბრალი!

ბატონა ტაფთა, ამ მაღლობის საპასუხოდ და დიკაქტივის განსაკუთრებულ მის დაკრულზე ასახვევად გაგზავნულ ჩვენს ხელისუფლებას რომ უბრალოს გვახის ალბუის გამართვა დანარჩენ რუსთაველზე, არ გამართვენ?

და ნავალთ ევროპა-ამერიკისკენ აჩქარებული ტემპით შემხვედრი გეგმის თანახმად აღებული სოციალ-დებულებების შესასრულებლად!

ცოტაც მოუსმინეთ ამერიკის სახელმწიფო მდივანს, რომელსაც თავისი ქმარივით გაუგებარი სიყვარული და პატივისცემა შეჰყვრია ორიენტაციარეული ქალკაცების: „გეებისა და ლესბოსელების სიამაყის ერთიგვართან (!) დაკავშირებით სახელმწიფო დეპარტამენტის სახელით პატივს მივაგებ გეების, ლესბოსელების, ბისექსუალებისა და ტრანსსექსუალების თანამეგობრობას თავიანთი უფლებების დაცვისთვის ბრძოლის განვლილი 40 წლის თავზე და ვთავაზობთ ჩვენს მხარდაჭერას მნიშვნელოვან საქმეში, რომელიც გელოდება... მნიშვნელოვანია თქვენი წვლილი ჩვენს ძალისხმევაში მთელ მსოფლიოში სტაბილურობის, კეთილდღეობისა და მშვიდობის დასამყარებლად“.

სომ წარმოგიდგინათ, როგორი იქნება ამათი დამყარებული კეთილდღეობა — მონარნარე კაცებისა და აგრესიული ქალების საზოგადოება?..

იგრძნო ეს ლიტვამ და გადადგა კიდევ ნაბიჯი „ჰომოსექსუალიზმის ნახალისების“ ასაკრძალად.

ამ ქვეყანაში გამოსცეს ჰოლანდიური წიგნი ბავშვებისათვის, რომლის გვირგვინს, ორ პრინცს ერთმანეთი შეუყვარდებათ და მოთხრობის ფინალში ჰკოცნიან ერთმანეთს. „Die Presse“ წერს, რომ ამ ფაქტმა ალაშფოთა საზოგადოებრიობა. ლიტვანებმა მოითხოვეს, „აიკრძალოს საჯარო პროპაგანდა ინფორმაციისა, რომელიც ნახალისებს ჰომოსექსუალიზმს არასრულწლოვანებს შორის“.

მოთხოვნა კანონპროექტად ჩამოყალიბდა, რომელსაც ამ კვირაში სეიმი განიხილავს. ლიტველი გეებისა და ლესბოსელების ორგანიზაციებს ამ კანონპროექტმა თავზარი დასცა. ქვეყნის მასმედიის ერთმა წაწილმა მათი მხარე დაიჭირა (!). ესეც — ნაქები თავისუფლება! მთავრობა ჯერჯერობით უკან არ იხევს.

ორი ნუთიც დაეკარგოთ და ჩავიხედოთ სახარებაში, სადაც მამათმავლობა დედამის მკვლელობასთან და სხვა ზედდურებასთან არის გათანაბრებული.

პავლე, იესო ქრისტეს მოციქული, ტიმოთეს, ჭეშმარიტ შვილს რწმენაში, წერს: „ცნობილია, რომ რჯული დადგენილია არა მართალთათვის, არამედ ურჯულოთა და ურჩთა, უღმერთთა და ცოდვილთა, გარყვნილთა და ბილნთა, დედამის მკვლელთა და კაცის მკვლელთათვის; მძაფრთა და მამათმავალთა, კაცის-მპარავთა და ცრუთა, ფიცის გამტეხთა და ყველა სხვათათვის, რაც სალი მოძღვრების საწინააღმდეგოა; კურობული ღვთის დილაზა გიორგობია“

დებულის სახარების თანახმად, რომელიც მე მაქვს მონდობილი“ (1 ტიმ. 1,9-11).

ამ წმინდა სახარების საწინააღმდეგოდ „ცივილიზებული“ ევროპამ ყბადაღებული ტოლერანტობის მორიგი რეკორდი დაამყარა. დღეის ამას იქით მკრეხლობა დანაშაულებად კი არა, „ადამიანის თავისუფალი ნების გამოვლენად“ არის მიჩნეული. ამ დასკვნამდე მივიდა ევროსაბჭოს საკონსტიტუციო კანონმდებლობის ვენეციის კომისია. სპეციალისტები, უწინარესად, თეოლოგები მიიჩნევენ, რომ ევროსაბჭოს ამგვარ სიახლეს აქტიურად გამოიყენებენ, როგორც ქრისტიანობის საწინააღმდეგო იარაღს, რომელიც „მეორე რიგის“ რელიგიადაა ქცეული ძველ კონტინენტზე.

ინგლისურმა გაზეთმა „The Daily Telegraph“ — მა მისის ერთ-ერთ ბოლო ნომერში გამოაქვეყნა გამოკითხვის მასალები, რის მიხედვითაც ბრიტანელი ქრისტიანები, რომლებიც რეგულარულად დადიან ეკლესიაში, სულ უფრო მეტად განიცდიან დისკრიმინაციას თავიანთი რელიგიური მრწამსის გამო. გამოკითხვის თანახმად, რომელიც ინსტიტუტმა „ComRes“ — მა ჩატარა, გამოკითხული რესპოდენტების ნახევარმა აღიარა, რომ ამა თუ იმ ფორმით განიცადეს რელიგიური დევნა.

ქრისტიანულ მართლმადიდებლობაზე ამგვარი შემოტევა საქართველოში პირველად რამდენიმე წლის წინათ განისაზღვრა, როცა „თავისუფლების ინსტიტუტის“ აქტივისტებმა — გოქარიაშვილი, რამიშვილი და სხვებმა და სხვებმა საქართველოს ეკლესიის წინააღმდეგ ბაილაშქარს. მაშინ სიბილნის ეს ტალღა ეკლესიაში მოიგარია. დღეს ის აქტივისტები ხელისუფლებაში არიან, ამიტომ, რა იქნება სხალ, არაჰინ უწყის.

ქრისტეს ფეხის მკვლელთა ახლა ვენეციის კომისიის გადაწყვეტილებით არიან მხარდაჭერილები.

ევროსაბჭოს ამ კომისიის გადაწყვეტილებას სპეციალისტები არა მხოლოდ ზნეობრივი და სულიერი დევრადაციის ნიშნად მიიჩნევენ, არამედ იქაური ჩინოვნიკების თავისებურ შიზოფრენიად და მათ მკვლელთა და კაცის მკვლელთათვის;

მძაფრთა და მამათმავალთა, კაცის-მპარავთა და ცრუთა, ფიცის გამტეხთა და ყველა სხვათათვის, რაც სალი მოძღვრების საწინააღმდეგოა; კურობული ღვთის დილაზა გიორგობია

ნესტან კირთაძე:

შოუბენის მოლოდინით აღაშინათა დიდი მასის საშეხის საპატრიარქო ტაძრისკენ დაპირა პროვოკაცია იყო

საქართველოს პატრიარქისგან პოლიტიკური განცხადებების მოთხოვნა ხელისუფლებისა და ოპოზიციისგან იმდენად ჩვეულებრივ ამბად იქცა, რომ 26 მაისს სამების საპატრიარქო ტაძარში განვითარებული მოვლენები არავის გააკვირვებია, თუმცა გაოგნებული მრევლი აღაშფოთა პოლიტიკოსთა გაუგონარმა თავხედობამ.

ჯერ კიდევ 25 მაისს სხვადასხვა არასაპარლამენტო ოპოზიციურ პარტიას სხვადასხვა გეგმა ჰქონდა, თუმცა, სახალხო აღლუმამდე რამდენიმე საათით ადრე, 25 მაისს ღამეს, რამდენიმე ოპოზიციონერი ლიდერის დაჟინებული მოთხოვნის გამო თავდაპირველი გეგმები დაიბლოკა და შეიცვალა ახლით — სამების საკათედრო ტაძარში წასვლით და ილია მეორესგან პოლიტიკური განცხადებების გაკეთების მოთხოვნით, — ექსკლუზიურად იუნყება სააგენტო „პირველი“.

26 მაისს, „დინამოს“ სტადიონიდან არასაპარლამენტო ოპოზიციის სამების საკათედრო ტაძარში გადნაცვლებისა და პატრიარქის ქადაგების შემდეგ, რომელშიც უწმინდესმა პოლიტიკურ მხარეებსა და საზოგადოებას ურთიერთმოსმენის, კატეგორიულ აზროვნებაზე უარის თქმისა და ამპარტოვის დადებისკენ მოუწოდა, რიგი არასაპარლამენტო ოპოზიციონერი ლიდერები ხელისუფლების მხრიდან პატრიარქზე ზეწოლისა და მისი „ტყვედ აყვანის“ შესახებ ალაპარაკდნენ.

27 მაისს საქართველოს საპატრიარქო სრულიად საქართველოს კათოლიკოს-პატრიარქის საგანგებო განცხადება გაავრცელა, რომელშიც, კერძოდ, ნათქვამია, რომ „ხელისუფლება არ აპირებდა კომპრომისზე წასვლას, ხოლო მომხრეების მკვეთრი ქმედებების შემთხვევაში მოსალოდნელი იყო შეტაკება და სისხლისღვრა. ერის ინტერესებიდან გამომდინარე, ეკლესიამ თავის თავზე აიღო მძიმე ტვირთი და გადადგა ისეთი ნაბიჯი, რაც ამ რეალურ საფრთხეს ააცილებდა ჩვენს ხალხს. ეს არ ნიშნავს, რომ პრობლემა ამოიწურა. სიტუაცია კვლავ სერიოზული და ფეთქებადსაშიშაა“. საქართველოს მართლმადიდებლური სამოციქულო ეკლესიის პოლიტიკური მცდელობასთან დაკავშირებით „საქართველო და მსოფლიო“ ესაუბრა ლიბორისტული პარტიის საერთაშორისო მდივანს, პროფესორ ნესტან კირთაძეს, რომელიც უნიკალური გამოცემის — „ნათელი ქრისტესი“ — ავტორია. იგი ეკლესიის ისტორიასაც კარგად იცნობს და მიმდინარე პოლიტიკურ პროცესებსაც პირუთვნელად აფასებს.

მანძილზე და ვერავის მონო-დებზე ტაძარში ვერ წავალ, მით უმეტეს, ასეთ პროვოკაციაზე. ჩემი მამისა და ჩემი ურთიერთობა არის ჩემი პირადი სულიერი ურთიერთობა. ჩვენ გადაწყვეტილებებს ისე ვიღებთ, როგორც პასუხისმგებლობის მქონე პარტი-ას შემდგომ და არა როგორც ხელში ატაცებულ მოყვარულ არტისტებს.

— იქ, სადაც, როგორც თქვენ ბრძანებთ, „მოყვარული არტისტი“ ხელში აიყვანეს, სიტყვად არ მისცეს თქვენი პარტიის ლიდერებს... ამას რით ახსნით?

— მით უარესი მათთვის. ეს არის შური, უპასუხისმგებლობა მოქმედება, როდესაც პოლიტიკური პარტიების ლიდერები, ხალხისგან განსხვავებით, იმაზე კი არ აგებენ თავიანთ სამომავლო სტრატეგიას, რომ მათგარი და მნიშვნელოვანი ხელისუფლების შეცვლა, არამედ პირდაპირი კონკურენციის რეჟიმში არიან ტრიბუნაზეც, პოლიტიკური საქმიანობაშიც და ასე მოხდა სტადიონზეც.

— ქალბატონო ნესტან, ჩვენი დღევანდელი ინტერვიუ ეკლესიის პოლიტიკური მცდელობაზე საუბრით დაიწყო და გვერდს ვერ აუვუღლით პრეზიდენტის პოლიტიკურ ქადაგებებს საპატრიარქო ტაძრის ამბიონიდან. პირველად საქართველოში პატრიარქთან ერთად ამბიონიდან მრევლსა და შესაბამისად, ტელეთეორის მეშვეობით ერს მიმართავს მიხეილ სააკაშვილი. რა შეგრძნება გეუფლებათ, როდესაც ამას უყურებთ?

— უდიდესი პროტესტის. ეს არ გაუბედავთ მორიგეებულ მეფეებს. ეკლესიის კანონების მიხედვით, პირველ ხელისუფალს, ანუ მორიგეებულ მეფეს თავისი ადგილი აქვს განსაზღვრული. ახლა კი

მიხეილ სააკაშვილი ტაქიკაში მიტინგებს მართავს, მისი მეუღლე კაკაულაში მღერის, სიღვრე-სიღვრე გვირგვინით უღვას და რა განსვდა დაეუფლება აღაშინან? ეს არის ტიპური თავხედობა.

პროფესორ ნესტან კირთაძესთან ჩვენი ქვეყნისთვის ტკივილიან ბევრ საკითხზე ვისაუბრე. მისი მოსაზრებები დიდად არ განსხვავდება სამშობლოზე შეყვარებული მისი თანამოაზრეებისა თუ მეგობრების, ცნობილი თუ უცნობი ადამიანების თვალსაზრისისგან. იგი განსაკუთრებული გულიანობით ლაპარაკობდა საქართველოს ტერიტორიული მთლიანობის, უფრო სწორად, ჩვენი სამშობლოს დაშლა-დაქუცმაცების შეუქცევად პროცესზე, რომელიც ამ ხელისუფლების პირობებში კიდევ უფრო მეტად გაღრმავდება და გარდაუვალი კატასტროფა მთლიანად წაღვეს ჯერ ისევე მყიფე სახელმწიფოებრიობას.

— ქალბატონო ნესტან, ამ ბოლო დროს ხელისუფლება და ოპოზიციაც განსაკუთრებულად ცდილობენ საპატრიარქოს ჩართვას პოლიტიკურ პროცესში. როგორ ფიქრობთ, რატომ?

— საქართველოს მართლმადიდებლური სამოციქულო ეკლესია ისტორიულად არის ერის გამაერთიანებელი. ამდენად, ვერც ერთ ეპოქაში, უმძიმესი კრიზისის დროსაც კი, ეკლესია მხარედ ვერ გამოვა. ჩვენ გვაქვს უახლესი ისტორიის ტრაგიკული მაგალითი, კერძოდ, 90-იან წლებში დამოუკიდებელი საქართველოს უსერიოზულესი კრიზისი, რომელიც ძმათამკვიდრე დაპირისპირებაში გადაიზარდა. უწმინდესმა და უნეტარესმა პატრიარქმა მამაბო, როგორ მიდიოდნენ მასთან როგორც ერთი, ასევე მეორე მხარის წარმომადგენლები და სთხოვდნენ, მათი მხარდამჭერი პოზიცია დაეკავებინა. პატრიარქმა ამის შესახებ ბრძანა: ვის მხარეს დაემდგარეყავი, რომელი ქართველის მხარესო.

ასე რომ, როდესაც რომელიმე პოლიტიკური ჯგუფი სამოციქულო ეკლესიისგან ითხოვს მხარედ გამოსვლას, ეს არის ტრაგიკული და ისტორიული შეცდომა.

რაც შეეხება 26 მაისს დაშვებულ შეცდომას, ეს, სხვათა შორის, იმ ურთიერთობების გაგრძელებაა, რომელიც წინ უსწრებდა ამ დღეს.

— რომელ და ვის ურთიერთობებს გულისხმობთ?

— ზოგადად, ჩვენი მოსიყვარულე მამა ნებისმიერი პოლიტიკური პარტიის თუ მასთან შეხვედრის მსურველი ადამიანის მიმართ მაღალ ყურადღებას იჩენს. იგი უადრესად ყურადღებიანი, თბილი და მზრუნველია. როგორც ჩანს, ჩვენმა მეგობრებმა ძალიან გაიშინაურეს პატრიარქთან სტუმრობები და მასთან ურთიერთობა. ასეთმა გაშინაურებამ შემდეგ ბევრი შეცდომა დააშვებინა ჩვენს კოლეგებს.

— 25 მაისს, საპატრიარქოში გვიან ღამით გამართული შეხვედრის შემდეგ,

„ეროვნულმა ფორუმმა“ და ალასანიას გუნდმა პოლიტიკური პასუხისმგებლობის საპატრიარქოსთვის გადაბარების პროცესებისგან გამიჯვნა გადაწყვიტეს. უნდა ვიგულისხმობთ, რომ ოპოზიციამ ვერც კვლავ დაპირისპირება დაიწყო?

— 25 მაისს ვინ რა მოიხონა და დაიწუნა, ჯერ კიდევ საკამათოა. ერთი მართალი თუ მეორე, ამას ჩემთვის არავითარი მნიშვნელობა არ აქვს. ფაქტია, რომ ეკლესიის გამოყენება და ჩართვა სცადა როგორც ერთმა მხარემ, ასევე — ხელისუფლებამ. ასეთივე წარმატებით საქართველოს საპატრიარქოში დაბრძანდებოდა ხელისუფლების დელეგაცია სხვადასხვა შემადგენლობით. 26 მაისს ძალიან მძიმედ განვიტარდა მოვლენები დღის მეორე ნახევარში. 3 ივნისს გახლდით უწმინდესთან და უნეტარესთან და პირველი ფრაზა, რაც მან მოვლენების შეფასებისას მითხრა, იყო:

ჩვენ ყველა ერთად ჩაახადით უუსკრულს.

ეს იმას ნიშნავს, რომ ჩახედეთ, მაგრამ, თუ ჭკუით არ მოვიქცევით, შეიძლება ამ უფსკრულში გადავცვივართ ყველა ერთად და ამ შემთხვევაში ლაპარაკია არა პოლიტიკურ პარტიებსა თუ კონკრეტულ ადამიანებზე, არამედ მთლიანად ქვეყანაზე.

პატრიარქი ივანეს ბრძანებდა, რომ მოსალოდნელი სისხლისღვრა, რომელიც 26 მაისს შეიქცაოდა დაწყებული, გასცაოდა თბილისს, ერთი კონკრეტული ქუჩის და შესაქლოა, მთელი ჩაბიონის ქალიან მიმი და

პირაპირად გულისხმობს

ერთ-ერთი ცნობილი მოუმენის მოწოდებით ადამიანთა დიდი მასის სამების საპატრიარქო ტაძრისკენ დაძვრა პროვოკაცია იყო. მით უმეტეს, ამ ადამიანების განწყობებზე თამაში შეცდომა აღარ არის, ეს დანაშაულია. არა მარტო ტაძრის ეზო დრტივნად, არამედ თავად ტაძარშიც ადამიანებმა საერო მიტინგის მსგავსი ემოციები გამოაქვინეს.

— იქნებ რაღაცის გადაწყვეტის მოლოდინი არსებობდა და სწორედ ამან გამოიწვია ხალხის ასეთი ვნებათაღელვა...

— უკანასკნელ ხანს ძალიან ბევრი ადასტურებს, რომ საქართველოს სამოციქულო ეკლესიის ტაძრები გაივსო მორწმუნე მრევლით და ის, რაც 26-ში საღამოს მოხდა, იმას მიუთითებს, რომ ეს ადამიანები ან ძალიან ალგზნებული იყვნენ, ან მათ შორის ძალიან ცოტა იყო მრევლი, რომელმაც კარგად იცის ტაძარში მოქცევის და პატრიარქთან მიხატვის წესები და ტელესიგნების გამართვა.

— ეს არის ყოველდღიური მოლოდინი. შესაძლოა, საქმე გვაქვს იმ შემთხვევასთან, როცა ადამიანები ემოციურად და ფსიქოლოგიურად იყვნენ ძალიან დატვირთულები.

— ეს ემოციური მუხტი ტაძარში ხელისუფლების მალაჩინოსების გამოჩენამ ხომ არ გაზარდა?

— ორივე მხარემ — ხელი-სუფლებას, შოუმენებსა და მათ გაერმოცვას ვგულისხმობ — პროვოკაცია მოაწყო. ეს იყო წმინდა წყლის პროვოკაცია, მაგრამ, მაღლობა დღეროს, რომ ასეთი ემოცია, რომელიც ხალხში იყო, დაიღვარა სამების საპატრიარქო ტაძრის ეზოში, თორემ ეს ემოცია რამდენიმე საათში შესაძლოა, რომელიმე სახელისუფლებო დაწესებულების შენობის შიგნით აღმოჩენილიყო.

— ქალბატონო ნესტან, თქვენი აზრით, ოპოზიციამ პატრიარქს შანტაჟი მოუწყო, რათა მას ხალხისთვის ის ეთქვა, რაც ეგზალტირებულ მასას დაამშვიდებდა?

— მათი მიზანი სრულიად სხვა იყო. როდესაც ადამიანები მიდიან იმ რისკზე, რომ ახალი მესიანისტური მოლოდინები შექმნან და რომელიმე მათგანი ხელში აყვანილი ატაროს ქართველმა ხალხმა, უკვე თითქოს იწყებენ ადამიანების აზროვნებისა და ემო-

ციების გაკონტროლებას. პირდაპირ გეუბნებით, — ეს არის შოუმენი გია გაჩეჩილაძე, რომელსაც, ჩანს, როგორც არტისტს, ძალიან მოსწონს მქუხარე ტაში და ოვაციები. მაგრამ არავის აქვს უფლება, მით უმეტეს, არტისტს, შოუმენს, მართოს ეს გულწრფელი ემოციები, რომელიც მიმართულია მხოლოდ რეალური პერსპექტივის გაჩენისკენ და არა იმისთვის, რომ ახალი კერპები გამოქვინდნენ, ჩამოქნან, ხელში აყვანილი ატარონ და კერპი მოგვატყუეთ“, — ჩვენ თქვენ განამას არ ველოდით“ და ა.შ. რაც გაგრძელდა უკვე პარლამენტის წინ გამართულ მიტინგზე, როდესაც ხალხი რუსთაველის პროსპექტისკენ დაძვრა. თქვენ როგორ წარმოგიდგენიათ, გია გაჩეჩილაძის ფრაზები, რომ „პატრიარქი „პლენში“ ჰყავთ“ და ა.შ. ეს ხომ პირდაპირ იქით იყო მიმართული, რომ... — რომ გაეთავისუფლებინათ პატრიარქი ამ ტყვეობიდან... — არა, ეს იყო მიმართული იქით, რომ მათ იმიჯს არაფერი მოსცხებოდა, გადაერჩინათ თავიანთი „იმიჯი“ და ამისთვის ყველაფრის კადრება შეიძლებოდა პატრიარქის მისამართით. ეს არის ყოველდღიური მოლოდინი. შესაძლოა, საქმე გვაქვს იმ შემთხვევასთან, როცა ადამიანები ემოციურად და ფსიქოლოგიურად იყვნენ ძალიან დატვირთულები.

— ყალბ მოლოდინში რას გულისხმობთ?

— ვგულისხმობ იმას, რა ფრაზებიც ისმოდა: „პატრიარქმა მიგვატოვა“, „რატომ მოგვატყუეთ“, „ჩვენ თქვენ განამას არ ველოდით“ და ა.შ. რაც გაგრძელდა უკვე პარლამენტის წინ გამართულ მიტინგზე, როდესაც ხალხი რუსთაველის პროსპექტისკენ დაძვრა. თქვენ როგორ წარმოგიდგენიათ, გია გაჩეჩილაძის ფრაზები, რომ „პატრიარქი „პლენში“ ჰყავთ“ და ა.შ. ეს ხომ პირდაპირ იქით იყო მიმართული, რომ... — რომ გაეთავისუფლებინათ პატრიარქი ამ ტყვეობიდან... — არა, ეს იყო მიმართული იქით, რომ მათ იმიჯს არაფერი მოსცხებოდა, გადაერჩინათ თავიანთი „იმიჯი“ და ამისთვის ყველაფრის კადრება შეიძლებოდა პატრიარქის მისამართით. ეს არის ყოველდღიური მოლოდინი. შესაძლოა, საქმე გვაქვს იმ შემთხვევასთან, როცა ადამიანები ემოციურად და ფსიქოლოგიურად იყვნენ ძალიან დატვირთულები.

— რომ გაეთავისუფლებინათ პატრიარქი ამ ტყვეობიდან...

— არა, ეს იყო მიმართული იქით, რომ მათ იმიჯს არაფერი მოსცხებოდა, გადაერჩინათ თავიანთი „იმიჯი“ და ამისთვის ყველაფრის კადრება შეიძლებოდა პატრიარქის მისამართით. ეს არის ყოველდღიური მოლოდინი. შესაძლოა, საქმე გვაქვს იმ შემთხვევასთან, როცა ადამიანები ემოციურად და ფსიქოლოგიურად იყვნენ ძალიან დატვირთულები.

— რომ გაეთავისუფლებინათ პატრიარქი ამ ტყვეობიდან...

— არა, ეს იყო მიმართული იქით, რომ მათ იმიჯს არაფერი მოსცხებოდა, გადაერჩინათ თავიანთი „იმიჯი“ და ამისთვის ყველაფრის კადრება შეიძლებოდა პატრიარქის მისამართით. ეს არის ყოველდღიური მოლოდინი. შესაძლოა, საქმე გვაქვს იმ შემთხვევასთან, როცა ადამიანები ემოციურად და ფსიქოლოგიურად იყვნენ ძალიან დატვირთულები.

— რომ გაეთავისუფლებინათ პატრიარქი ამ ტყვეობიდან...

— არა, ეს იყო მიმართული იქით, რომ მათ იმიჯს არაფერი მოსცხებოდა, გადაერჩინათ თავიანთი „იმიჯი“ და ამისთვის ყველაფრის კადრება შეიძლებოდა პატრიარქის მისამართით. ეს არის ყოველდღიური მოლოდინი. შესაძლოა, საქმე გვაქვს იმ შემთხვევასთან, როცა ადამიანები ემოციურად და ფსიქოლოგიურად იყვნენ ძალიან დატვირთულები.

— რომ გაეთავისუფლებინათ პატრიარქი ამ ტყვეობიდან...

— არა, ეს იყო მიმართული იქით, რომ მათ იმიჯს არაფერი მოსცხებოდა, გადაერჩინათ თავიანთი „იმიჯი“ და ამისთვის ყველაფრის კადრება შეიძლებოდა პატრიარქის მისამართით. ეს არის ყოველდღიური მოლოდინი. შესაძლოა, საქმე გვაქვს იმ შემთხვევასთან, როცა ადამიანები ემოციურად და ფსიქოლოგიურად იყვნენ ძალიან დატვირთულები.

ბონლო მიინარაშვილი

ზურაბ გაგნიძე:

ქართველი ერი საკუთარ სტომაქსზე გადაგულ თათქარის ემსგავსება

არ არსებობს ერი, რომლის მოზროვნე შეილებს თავისი ჯიშის, გენისა და ეთნოსის გონებრივ და სულიერ შესაძლებლობებზე არ ეფიქროს. ამის განსაზღვრა და ანალიზი აუცილებლად უნდა ემყარებოდეს კაცობრიობის ფუნდამენტალურ ცოდნას. ამგვარი კვლევისას განსაზღვრავს ნებისმიერ ერის ასაკი, განვითარების გზა, ქვეყნის ნათელი და ბნელი ეპოქების ანალიზი, კლიმატური პირობები, რელიგიური მრწამსი, ქართველ მემკვიდრეებს ჩანაწერები, ისტორიული კვლევები, სხვადასხვა წყაროებში შემორჩენილი ქართველთა დახასიათება, ადათ-წესები, ფოლკლორული მასალა, მეცნიერთა კომენტარები და შენიშვნები, ფილოსოფოსთა და სოციოლოგთა, ფსიქოლოგთა და ეთნოგრაფთა, ანთროპოლოგთა და ლინგვისტთა შრომები. ეს საკითხი აქტუალურია მაშინ, როდესაც ისტორიულ გზაჯვარედინზე მდგარი ერი თავგამოდებით ეძებს ახალ ისტორიულ სივრცეში თვითდამკვიდრების ყველაზე მიზანშეწონილ მოდელს. ერის სულიერ და გონებრივ უნარებზე, მის ეროვნულ ფსიქოლოგიაზე გვესაუბრება ფილოსოფოსისა და ფსიქოლოგის დოქტორი, პროფესორი ზურაბ გაგნიძე.

...რამდენად სანყინი და გულდასაწყვეტი, რომ ამ სულიერების მატარებელ ერს პირველი ლედი, უსოველი ქალბატონი სანდა რულოვსი დასსაპოლის და ამის მომხრეობით გზას უხსნის უსოველი რელიგიური სექტებს, რათა უძველესი სარწმუნოება შეავსონ და ქართველის სულიერებას გადაეცემათ სურათი.

— ბატონო ზურაბ, რას გვითხრობთ ქართველი ერის სულიერი რაობის, მისი ეროვნული ფსიქოლოგიის ტიპოლოგიურ თავისებურებებზე?
— ერის სულიერი რაობის გაგება დამახასიათებელია გამოფხიზლების გზაზე მდგარი, სულიერი აღორძინების მონადინე ხალხისთვის. ამდენად, საკითხი აქტუალურია და იმდენად ღრმა და ძნელად საძიებო თემა, რომ ჩემი კომპეტენციის ფარგლებში მხოლოდ რამდენიმე ისეთ ასპექტს შევხებით, რომელიც დღესაც არ დაუკარგავს ცხოველყოფილობა.

სულიერი რაობის განსაზღვრა — მართლმადიდებლური ქრისტიანობა, რომელიც გაიგივებულია ეროვნულ თვითშეგნებასთან. ქართველთა სულიერების კარკასი მთლიანად ქრისტიანობითაა კონსტრუირებული. მართლმადიდებლური ქრისტიანობის მიღება განპირობებულია ჩვენი სულიერი მიდრეკილებებითა და გონებრივი უნარებით. სხვა ერებისგან განსხვავებით, ამ რწმენის აღმასრებლობა არასოდეს გადაზრდებილია შეუნყარებულ ფანატიზმში. ჩვენ არ ბაგვიჩინებთ იმდენად, არც კონსტიტუციური კონსტიტუციის, არც კონსტიტუციის და უფრო მეტიც, ჩვენს ერს არასოდეს გამოუჩინია ზიზი და ქადაგებულა სხვა სანდო მემკვიდრეობა იმდენად, რომელიც უნდა შევინარაღებოთ. ღვაწილი და მკაცრობა იმდენად, რომელიც უნდა შევინარაღებოთ. ღვაწილი და მკაცრობა იმდენად, რომელიც უნდა შევინარაღებოთ.

ფსიქოლოგიას ჩაუღრმავდება, მიხვდება, რომ ვერაფერი მოწივდება, თავს მოხვედრის ნესრივი ქართველებში ქვეშევრდომულ თვინიერებას ვერ გამოიხვევს. ქართული სული ტირანის უპირველესი მოძულეა. ამირანი ცეცხლოვანი გონება, მისი თავგადასავალი კი — ქართველთა სულის ბიოგრაფია. ამ მხრივ დიდ ინტერესს იმსახურებს ჰეგელის მოსაზრება კავკასიურ რასაზე, რომ „პროგრესი ხორციელდება კავკასიურ რასაში. მხოლოდ კავკასიურ რასაში სული ილტვის აბსოლუტური ერთიანობისკენ თავის თავთან, შედის სრულწინააღმდეგობაში ბუნებრივი არსებობის პირობებთან, შვიცნობს თავს აბსოლუტურ დამოუკიდებლობაში, აღწევს სრულ თვითგამორკვევას, ახდენს თვითგანსაზღვრულობას და ახორციელებს მსოფლიო ისტორიას“. ჰეგელის ასეთი აზრიც აქვს გამოთქმული: „მხოლოდ კავკასიურ რასაში, მიუხედავად დღეს ლეგონის“. ეს უფასება ქართველთა ერთმა ცეცხლის მოპოვებისათვის და ფოლადის დამუშავების ტექნოლოგიის შექმნისათვის დაიმსახურა. ჰეგელის ასეთი აზრიც აქვს გამოთქმული: „მხოლოდ კავკასიურ რასაში, მიუხედავად დღეს ლეგონის“.

ზურაბ გაგნიძის ქალს შეეძლო მეფის უცნაური არაქართული ქუდის გამო, პროტესტი მეფის თავზე ქლიავის გადაყრით გამოეხატა, ხოლო ყარაული გლეხი მეფე ერეკლეს გამხრეობდა და სიტყვაც მოეგო. ყოველივე ეს გვარწმუნებს, რომ ქართველ კაცს ოლიტგანვე ჰქონდა ფართო, დემოკრატიული მოთხოვნები.

— მგონი, შეჯამების დროც დადგა, რა ცვლილებები განიცადა ერის ფსიქოლოგიამ, რა შეინარჩუნა წარსულიდან და როგორია იგი დღეს?

— დღევანდელი ეროვნული ფსიქოლოგია გვიჩვენებს, რომ სახელმწიფო კონსტიტუციაზე არანაკლებ ხელყოფილია ერის სულიერი კონსტიტუცია. დღეს კი რა უნდა? — ერი საკუთარ სტომაქსზე გადაგულ თათქარის ემსგავსება. კარს კი სხვათა გათცეფისა და საკუთარ სულიერ სიმდიდრეთა საბოლოო განიავების შიში მოგვდომია. იმედად და სანუგეშოდ ისაა გვრჩება, რომ ათასწლეულების მანძილზე გამოუმუშავებული და ბრძოლებში განმტკიცებული ეროვნული იმედი-ღვაწი გადგავს და ახდენს თავისი მთლიანობას უთმობს. არაინდივიდუალობა ფსიქოლოგიაში არაპიროვნებაა. ქართველი მხოლოდ ისეთ მართიანობაზე თანახმაა, რომელიც სრულფასოვანი ერთეულებს განუყოფს. უსახო მასაში დანთქმა მისთვის დაუშვებელია. ქართველი გამორჩეულობას შეტრფის, ეს კი ხშირად ჩვენი სულიერი დიაბლის მიზეზ-საბაბია. მაგალითად, ისევე ქართულ ცეცხლს ვუბრუნებ — რა დგებიან ფეხის წვერებზე? რას უნდათ, რომ შესწვდნენ? რატომ მოძრებიან თავბრუსხვევით სისწრაფითა და შემართებით? — მათ სურთ, მიუწვდომელს შესწვდნენ. ეს სულიერი ნიშანია, ხოლო სისწრაფე — გონიერების ნიშანი, თავბრუსხვევით მოძრაობა — სიცოცხლის მთავარი ნიშანი. ქართველი სულიერი და გონებრივი უნარები და გონებრივი შეჯიბრშიც, რომელშიც თანამედროვე მსოფლიოს ყველა ერი მონაწილეობს, წარმატებას აღწევს.

ყოველივე ეს, სიცოცხლის საფუძველად უდევს ერთი ფსიქოლოგიური მახასიათებელი — ეროვნული ფსიქიკის ცენტრალური შტრიხი, რომლის გარშემო ყველა დანარჩენი სულიერი ნიშნები იკრებიან. ჩემი აზრით, ქართული სულიერების საყრდენი მთლიანი ავტორიტეტის, სახელის მოხვეჭაა. ამ შტრიხის გარეშე ქართული სულიერება გაუგებარია. გადავხედოთ ისტორიას თუ მეზობერებაში უკვდავყოფილ ერის კაცთა და წმინდანთა სახელებს, მათ უკვდავება მამულისთვის თავგანწირვის შედეგია. ჩემი ანალიზი შედარებითობისა და პარალელიზმის პრინციპს ემყარება. თვლით გაავსებოთ თუნდაც XIX-XX საუკუნეების ათწლეულებს... მრავალი ნიჭიერი პიროვნება წარმოჩინდა, ყველა მათგანის წინ დადგა ერის მამა, მისი უპირველესი ჭრიის სულები ილია მართალი; ღირსი პატივი მიეგო დვთისკაცად მონათლულ წმინდანს ექვთიმე თაყაიშვილს. ზვიად გამსახურდია და მერაბ კოსტავა ერმა ქართულ პარნასზე — მთაწმინდაზე მამულის თავდადებისთვის აიყვანა. ეს ის შტრიხია, რომელიც ქართველი ერი თავისი ფსიქიკით ბევრი სხვა ეთნოსისაგან განსხვავდება და მიუთითებს, რომ მისთვის მთავარი სამშობლოა. ეთნოსი, რომელიც ყველაზე ხშირად ერებს განეკუთვნება და ათასწლეულების მანძილზე ინარჩუნებს ეროვნებას, ნაციონალურ წარმომავლობას, აბსოლუტურად თვითმყოფად ისტორიასა და კულტურას, იმის მაჩვენებელია, რომ მისი სულიერების მთავარი პოსტულატი იმ მიწის შენარჩუნება და მოვლა, რასაც სამშობლო ჰქვია.

ქართველთა სამხრეთული ტემპერამენტი ვენების სიმძაფრით ხასიათდება. თუ ჩვენს ერს სხვებს შევადარებთ, მივხვდებით, რომ ჩვენი ხასიათის მთავარი თვისება მოუთმენლობაა, მტერთან შეურიგებლობაა და, თუ სიმართლე გინდათ, სწორედ მოუთმენლობამ გადაგვარჩინა. მოუთმენლობა იგივე დაუმორჩილებლობაა, მოუთმენლობა. ამ სულიერმა უნარმა გამოიწვია 9 აპრილის ტრაგედია.

ქართველთა სამხრეთული ტემპერამენტი ვენების სიმძაფრით ხასიათდება. თუ ჩვენს ერს სხვებს შევადარებთ, მივხვდებით, რომ ჩვენი ხასიათის მთავარი თვისება მოუთმენლობაა, მტერთან შეურიგებლობაა და, თუ სიმართლე გინდათ, სწორედ მოუთმენლობამ გადაგვარჩინა. მოუთმენლობა იგივე დაუმორჩილებლობაა, მოუთმენლობა. ამ სულიერმა უნარმა გამოიწვია 9 აპრილის ტრაგედია.

ქართველი მხოლოდ ისეთ მართიანობაზე თანახმაა, რომელიც სრულფასოვანი ერთეულებს განუყოფს. უსახო მასაში დანთქმა მისთვის დაუშვებელია. ქართველი გამორჩეულობას შეტრფის, ეს კი ხშირად ჩვენი სულიერი დიაბლის მიზეზ-საბაბია. მაგალითად, ისევე ქართულ ცეცხლს ვუბრუნებ — რა დგებიან ფეხის წვერებზე? რას უნდათ, რომ შესწვდნენ? რატომ მოძრებიან თავბრუსხვევით სისწრაფითა და შემართებით? — მათ სურთ, მიუწვდომელს შესწვდნენ. ეს სულიერი ნიშანია, ხოლო სისწრაფე — გონიერების ნიშანი, თავბრუსხვევით მოძრაობა — სიცოცხლის მთავარი ნიშანი. ქართველი სულიერი და გონებრივი უნარები და გონებრივი შეჯიბრშიც, რომელშიც თანამედროვე მსოფლიოს ყველა ერი მონაწილეობს, წარმატებას აღწევს.

რა სტაბილიზაცია? — ერთგვარად განსაკუთრებულია, ტარიტიანი — დაკარგული, ან — შვიდწილად დაშლილი ინტეგრირებული ინიციატივა.

ქართველთა სამხრეთული ტემპერამენტი ვენების სიმძაფრით ხასიათდება. თუ ჩვენს ერს სხვებს შევადარებთ, მივხვდებით, რომ ჩვენი ხასიათის მთავარი თვისება მოუთმენლობაა, მტერთან შეურიგებლობაა და, თუ სიმართლე გინდათ, სწორედ მოუთმენლობამ გადაგვარჩინა. მოუთმენლობა იგივე დაუმორჩილებლობაა, მოუთმენლობა. ამ სულიერმა უნარმა გამოიწვია 9 აპრილის ტრაგედია.

— მაშ, რა არის მიზეზი, რომ საქართველოს დღესდღეობა გრძელდება?

— ჩვენი ისტორია ძლიერად გამოუდმებულია ჭიდილით. გერონტი ქიქოძე ნიგში „ძველი იბერიელების ფსიქოლოგიიდან“ წერს: „პირქუთი სული, სტიქიონური ვენბათა დღევანდელი დამახასიათებელია ძველი იბერიელებისთვის“. მსოფლიოში შურისძიების სიმბოლოა კოლხი მედეა იქცა. ქართველები მიზნის მისაღწევად უშიშრად იბრძვიან, მათი სწრაფვა ხშირად აღემატება შესაძლებლობებს, ამიტომაც ჰქონდა ადგილი ლალატს. მარცხი კონსტიტუციის რად ღირს... ყველაზე საოცარი ისაა, რომ ქართველი მტრობს ქართველს, მაინცდამაინც მასთან სურს მე-

ქართველი მხოლოდ ისეთ მართიანობაზე თანახმაა, რომელიც სრულფასოვანი ერთეულებს განუყოფს. უსახო მასაში დანთქმა მისთვის დაუშვებელია. ქართველი გამორჩეულობას შეტრფის, ეს კი ხშირად ჩვენი სულიერი დიაბლის მიზეზ-საბაბია. მაგალითად, ისევე ქართულ ცეცხლს ვუბრუნებ — რა დგებიან ფეხის წვერებზე? რას უნდათ, რომ შესწვდნენ? რატომ მოძრებიან თავბრუსხვევით სისწრაფითა და შემართებით? — მათ სურთ, მიუწვდომელს შესწვდნენ. ეს სულიერი ნიშანია, ხოლო სისწრაფე — გონიერების ნიშანი, თავბრუსხვევით მოძრაობა — სიცოცხლის მთავარი ნიშანი. ქართველი სულიერი და გონებრივი უნარები და გონებრივი შეჯიბრშიც, რომელშიც თანამედროვე მსოფლიოს ყველა ერი მონაწილეობს, წარმატებას აღწევს.

საუბრა ლალი შაშიაშვილი

შოთა გამყრელიძე:

როში დამარცხების გამარჯვებად გამოსხადება მიხეილ სააკაშვილის თავდასვის ხერხი

ფსიქიკური დაავადებები ადამიანებისთვის ჯერ კიდევ უხსოვარი დროიდანაა ცნობილი. მათ შესახებ ცნობებს ჯერ კიდევ ბიბლიაში ვხვდებით. სტატისტიკური მონაცემებით, პლანეტის ყოველი მეოთხე ადამიანი დაავადებულია ფსიქიკური აშლილობით. შიზოფრენია ადამიანის სულიერ დაავადებათა შორის ყველაზე მძიმეა. უკვე 95 წელია, ეს დაავადება თავზარს სცემს ფსიქიატრთან საკონსულტაციოდ მისულ ავადმყოფსაც და პატრონსაც.

„შიზოფრენია“ ბერძნული სიტყვაა, რომელიც ორი სიტყვა ერთიანდება (schizo ნიშნავს ვხლეჩ, phren — ჭკუა-გონებას). მისი გამომწვევი მიზეზი დადგენილი არ არის, თუმცა მის კლინიკურ სურათში მნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს დეპრესიულ თვითბრალდებას, თვითდამცირებას. ნებისმიერი დაავადების დიაგნოზი არც განაჩენია და არც სირცხვილი. ეს არის ცხოვრების განსხვავებული პერიოდი, რომელიც ავადმყოფისგან მოითხოვს განსაკუთრებულ დამოკიდებულებას და ყურადღებას. შიზოფრენია ისეთივე დაავადებაა, როგორც ყველა სხვა. მას თავისი ბიოლოგიური ბუნება და სიმპტომები აქვს. ყოველივე ამის შესახებ გვესაუბრება მედიცინის მეცნიერებათა დოქტორი, მეცნიერების დამსახურებული მოღვაწე, პროფესორი, საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიკოსი შოთა გამყრელიძე.

— ბატონო შოთა, დღეს ადამიანთა ურთიერთობები სასუსა ნინაღმდეგობებით, შფოთითა და გულსინჯრომით, აშკარა კონფლიქტებით, უხილავი ფსიქიკური ტრავმებით, როგორ შეიძლება აღმოცენდეს შიზოფრენია?

— შიზოფრენია ერთ-ერთი მძიმე და სერიოზული დაავადებაა, რომლის დიაგნოზირება სტრესია თვით ავადმყოფისთვისაც, რომელიც კიდევ უფრო ღრმადდება ფსიქიატრიულ საავადმყოფოში მოთავსებით. შიზოფრენია უშუალოდ დაკავშირებულია ადამიანის თავის ტვინის ნერვულ უჯრედებთან. უჯრედთა რაოდენობა კი თავის ტვინში 15 მილიარდია და თითოეულს 10000-ობით მორჩი აქვს. ყოველ მათგანს თავისი ფუნქცია აქვს, რაც ადაამიანის ცხოველმყოფელობას განაგებს. ასე დანერგებით იმიტომ ვახსენებ უჯრედების, მათი მორჩიბისა და სინაფსების (დამაკავშირებელი) ნერვული რაოდენობა, რომ საქმე გვაქვს ფსიქიკური აშლილობის ყველაზე ძნელად განსასაზღვრ ფორმასთან — შიზოფრენიასთან. მეცნიერები და მკვლევარები შიზოფრენიას რთული შინაარსის გამო არსებითად ბოლომდე შეუსწავლელ და მოუწონებელ დაავადებებს მიაკუთვნებენ.

შიზოფრენიის დიაგნოზის დასმა საერთაშორისო კონვენციით ერთ ექიმს ეკრძალება, ეს უნდა მოხდეს მალაპროფესიონალ ექიმთა კომისიის გადამწყვეტილების თანახმად, რადგან საკითხი მეტად საპასუხისმგებლოა. რეკომენდებულია, ექიმმა ფსიქიატრმა ავადმყოფის მკურნალობა და მასზე დაკვირვება თვის განმავლობაში ისე აწარმოოს, რომ დიაგნოზის დასმისგან თავი შეიკავოს. რუსული ფსიქიატრია შიზოფრენიის ფარგლებს ძალზე აფართოებდა, დასავლური ფსიქიატრია — იმდენად არა, ხოლო ამერიკული — კიდევ უფრო ნაკლებად. ამჟამად მსოფლიო მედიცინაში მიმდინარეობს ტენდენცია, რომ შიზოფრენიის ფარგლები უფრო შევიწროვდეს. ჩემი მხრივ, თავად დასავლური ფსიქიატრიის მომხრე ვარ.

შიზოფრენია ენდოგენური დაავადებაა, რაც აიხსნება შინაგანი მიზეზებით. გარე-

ნული ფაქტორები, სოციალური თუ მატერიალური სიღატაკი, უარყოფითი ემოციები, რა თქმა უნდა, აღრმავებს და უკვე აღმოცენებული დაავადების პროგრესირებად განვითარებას უწყობს ხელს. შიზოფრენია ხშირად მხოლოდ ინტელექტუალური ადამიანებისთვის დამახასიათებელი დაავადებაა. ნაკლებად, ძალიან იშვიათად ემართებათ გონებაზეზღუდულ ან ემოციურად ჩლუნგ პიროვნებებს.

— როგორია შიზოფრენიის სიმპტომები, როგორ უნდა ამოიცნოს ამ დაავადების ნიშანბრები ნიშნები?

— ამას ყველაზე უნდა თვით ავადმყოფის ახლობლები ამჩნევენ. ამ დროს ხდება ორგანიზმის თვითმონამვლა, ენდოკრინული აპარატის მოშლა (ცენტრალური ნერვულ სისტემაში, უმეტესად, ტვინის ქერქის უჯრედებსა და ქერქებზე უბნებში. მას ახასიათებს გარემოს არასწორი აღქმა (რასაც დღეს არაადეკვატურს ეძახიან), აბსურდული აზრები და გაუგებარი ქცევა. ხშირია რამდენიმე დღიანი უძილობა, გაუგებარი შფოთვა, სისუსტე. ჩვეულებრივი შიზოფრენია იწყება აზროვნების ნეოზოსა და თანმიმდევრობის მოშლით, შინაარსის შეცვლით. ავადმყოფი კარგავს ყველაფრისადმი ინტერესს, ახლობლებისადმი იჩენს ოპოზიციურ დამოკიდებულებებს, უქვეითდება შრომისუნარიანობა, ზოგჯერ აღენიშნება აღქმის (ტაქტილური, ყნოსვისა და გემოვნების) პათოლოგია, ჰალუცინაციები, დერელიზაცია, დეპერსონალიზაცია, ბოდვები, თანდათან ვითარდება ჭკუასუსტობა და პიროვნების დეგრადაცია.

შიზოფრენიის ძირითადი ნიშანი პიროვნების მთლიანობის დარღვევაა, რომელიც გაუქმდებარებული ემოციური და უცნაური მოქმედებებით ვლინდება. ავადმყოფს ხშირად უვითარდება აგრესია და ჰგონია, რომ ელაპარაკებიან კოსმოსიდან, გარედან, ათასი კილომეტრის მანძილიდან; ამ ხმების მიხედვით კონტაქტში შედის. რაც უნდა უთხრა, გიპასუხებს, რომ მას ესმის, აბსტრაქტული აზროვნება უყალიბდება და ჰგონია, რომ ვიღაც მას დღე-ღამე მოსვენებას არ აძლევს, რადაც აზრებს ტვინში

უტენის... მაშინ შეიძლება განუვითარდეს მწვავე ავადმყოფური შეტევა აგრესიული სიმძლავრით.

ყოფილა შემთხვევა, რომ მამას შვილი მოუკლავს, შვილს — დედა. ამიტომ განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს დაავადების სანყის ეტაპს, რადგან პირველადი ეპიზოდები კრიტიკულია დაავადების განვითარებაში. დაავადების პირველი ნიშნები განსაზღვრავს მის მიმდინარეობას შემდეგ ეტაპზე და, რა თქმა უნდა, რაც უფრო დროულად იწყება მკურნალობა, მით უკეთესია შედეგი.

ჩვენ ვერ შევძლებთ შიზოფრენიის სრულ განკურნებას, მაგრამ შეგვიძლია შევარბილოთ და აღმოვფხვროთ დაავადების სიმპტომები, შევკვიცლოთ მისი მწვავე გამოვლენის პერიოდი, შევაჩეროთ დაავადების წინსვლა, მოვანდინოთ ფსიქოპათოლოგიური გამოვლენების რედუცირება (ჩაქრობა-დაქვეითება) ისე, რომ ნორმას მიუახლოვდეს.

მკურნალობა ნარმატივულია, თუ ავადმყოფი შრომის უნარს აღიდგენს. დიდ ცოდნასთან ერთად საჭიროა დიდი გამოცდილება, რადგან ცენტრალური ნერვული სისტემიდან გამომდინარე სწეულების მკურნალობა დიდი სიმფონიური ორკესტრის დირიჟორობას ჰგავს, სადაც ყველა ნიუთონი დიდ პროფესიულ დონეს მოითხოვს.

— ბატონო შოთა, ოპონენტთა შეფასებით, პრეზიდენტი სააკაშვილი არაადეკვატურია, რის დასამტკიცებლად ხშირად რუსეთთან წაგებული ომის გამარჯვებად აღქმას ასახელებენ, ამასთან, ხშირად მისი ქცევები არაორდინარულიობით ხასიათდება. ხომ არ გვაქვს საქმე რაიმე ფსიქიატრიულ პრობლემასთან?

— პრეზიდენტი აქტიური ხასიათის კაცია, თავისებურიც, თავისი დამახასიათებელი მხარეებით. მის მონიშნულ მდებარეობაზე არ მოსწონთ მისი ჩვეულებები და ქცევები, მაგრამ არც ერთი მისი მოქმედება ფსიქიატრიულ ხასიათს არ ატარებს. სჯერა, რასაც აკეთებს. ვფიქრობ, ომში დამარცხების გამარჯვებად გამოცხადება მისი თავდაცვის ხერხია. ზვიად გამსახურდიას ფსიქიკურ აშლილობაზეც ლაპარაკობდნენ, მაგ-

რამ არც ის იყო ავადმყოფი, უბრალოდ, იგი საქართველოს მომავალს სხვა სპექტრში ჭვრეტდა. ჭეშმარიტება ერთია, მას სხვადასხვა მხრიდან სხვადასხვანაირად უყურებენ.

დღევანდელი კრედიტის უფასობა ჩვეი პროფესიული თვლით, როგორც უსიყიარო, არამართებულად მიიჩნევა, ავიტოვებ ანაღნაღად თავს შევიკავებ.

თუ შენ ვსიყიარო რაიმე ავადმყოფობას ვუპოვი, ეს იმდენად დანაშაულოვანი საპარაფრაზი არაა.

ამერიკის შეერთებული შტატების პრეზიდენტმა ნიქსონმა სიყალბე ჩაიდინა და საჭირო გახდა მისი შეცვლა. ახალ კანდიდატად ჯერალდ ფორდი დასახელდა. ფორდის პიროვნებისა და ცხოვრებისეული წარსულის შესასწავლად ათასკაციანი ექსპერტიზა შედგა. კომისიაში უმრავლესობა ფსიქოლოგები და ფსიქიატრები იყვნენ. ხანგრძლივი მუშაობის შედეგად კომისიამ დასკვნა გამოიტანა: „ფორდი არის ისეთი სუფთა პიროვნება, როგორც ძალის კბილი“ (ძალის კბილი კი უსუფთავესია).

პრეზიდენტობის კანდიდატი უნდა იყოს ყოველმხრივ

შესწავლილი, თვით მისი მემკვიდრეობითი გენეტიკაც, რადგან შიზოფრენიის ჩამოყალიბებაში მემკვიდრეობით დატვირთვას გადაწყვეტი მნიშვნელობა აქვს. თუ ცოლქმარს შორის ერთი მხარე არის დიაგნოზირებული შიზოფრენიით, ასეთი მშობლების 100 ბავშვიდან 16 შიზოფრენიით იქნება დაავადებული. თუ წყვილში ორივე შიზოფრენიითაა დაავადებული, ასეთ შემთხვევაში დაბადებული 100 ბავშვიდან 70 შიზოფრენიკია.

ჩვენთან მკურნალობის კულტურა არ არსებობს, ფსიქიატრთან ვიზიტიც კი ეთაყილება. ამ პირობებში, რა თქმა უნდა, არ არსებობს მოთხოვნილება, პოლიტიკურ მოღვაწეებს მიეცეთ ფსიქიატრის დასკვნა. ყველა შეუსაბამო და არაადეკვატური ფორმა შიზოფრენიას არ ნიშნავს და შიზოფრენიით დაავადებული შეიძლება გენიალური იყოს ნებისმიერ დარგში.

მსოფლიოს უდიდეს ადამიანთა უმრავლესობა სიცოცხლეს ფსიქიატრიულ კლინიკებში ამთავრებდა. კომუნისტური რეჟიმის ერთ-ერთმა უდიდესმა პოლიტიკოსმა, რომლის გვარს შეგებულად არ ვასახელებ, სიცოცხლის ბოლო წლები ფსიქიატრიულ საავადმყოფოში გაატარა. მას შიზოფრენიის მეტად უცნაური გამოვლენება ჰქონდა — პენისზე ძაფმომბული დარბოდა.

ბანიობაში შიზოფრენიის ტყვეობაში

ამერიკის ტრაქტატი „ქიმიის მომავლის შესახებ“ იმ მითითებით დანაშაულოვანია, რომ იგი დანერგილი იყო სატანის მიერ; ჰალუცინაციები სტანჯავდა არქიმედეს, პასკალს, გობსს, გოეთეს, ჩელინის.

მოცარტი დარწმუნებული იყო, რომ იტალიელები მონაშვლას უპირებდნენ; შუმანი 24 წლის ასაკში ფსიქიკურად დაავადდა, 46 წლისამ სრულიად დაკარგა გონი. მას ეჩვენებოდა, რომ სკამები და მაგიდები დასდევდნენ, ზოგჯერ ბგერებს

ხედავდა, ზოგჯერ ეჩვენებოდა ბეთშოვენი და მენდელსონი, რომლებიც მელოდიებს საფლავიდან კარნახობდნენ; ნიუტონს 1693 წელს დაენყო ფსიქიკური აშლილობა და არქიმედის კოპოსის თანდასწრებით ისეთ უცნაურ მოსაზრებებს გამოთქვამდა, რომ იძულებული იყვნენ, სრულიზოლაციამი ჰყოლოდათ. ზამთრის მოახლოებისას ავადმყოფობამ ისეთ მდგომარეობამდე მიიყვანა, რომ მთელი ორი კვირა არ სძინებია. თუ სთხოვდნენ, მისი თხზულების რომელიმე ადგილი განემარტა, ის პასუხობდა: „მიმართეთ მავრს, მას ჩემზე მეტი გაეგება“.

პასკალის მსგავსად, ნიუტონმაც მიმართა ღმერთს წერილით, რომელიც პარიზის ლეთისმშობლის ტაძარში საკურთხევის ქვეშ ამოღო.

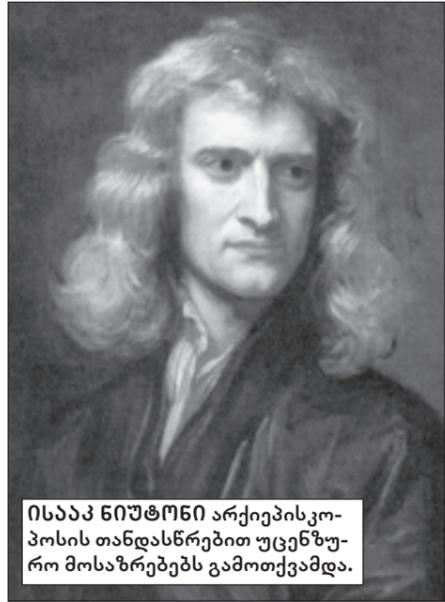
მენდელსონს, შუმანის მსგავსად, მელოდიებს საფლავიდან კარნახობდნენ. გერმანელი ფილოსოფოსი არტურ შოპენჰაუერი მოსამსახურეს წვერის გაპარსვის უფლებას არ აძლევდა, შეიძლება ქალად, ძალადები კი იმდენად შეიყვარა, რომ თავისი ქონება ანდერძით მათ დაუტოვა. 50 წლის ასაკში დედამ მამის ლალატში დასწო ბრალი. უარყოფდა მონოგამიას და პატივს სცემდა ოთხცოლიანობას.

ნიკოლოზ გოგოლი, როცა მწერლობაში დიდების ზენიტს მიაღწია, ჩაიკეტა სახლში და მთელ დროს ლოცვებში ატარებდა. შემდეგ იერუსალიმშიც იმეგზაურა, საიდანაც ცოტათი დამშვიდებული დაბრუნდა.

1852 წელს გოგოლი ხატების წინ ნახეს მკვდარი გულმხვრელად ლოცვების შემდეგ. ბოტიჩელი სიკვდილამდე ცოტა ხნით ადრე თავისი შედეგების 80 პროცენტი დაწვა.

ასე რომ, ყველაფრის მიუხედავად, მედიცინის ისტორია ასეთ ფაქტებს მაინც აფიქსირებს.

მოამზადა ლალი შაჰიაშვილმა

ისააკ ნიუტონი არქიმედის კოპოსის თანდასწრებით უცნაურ მოსაზრებებს გამოთქვამდა.

ბლუზ პასკალმა ღმერთს წერილით მიმართა

ისროლეთ პირდაპირ თაყში!

საქართველოს ხელისუფლების სიჯიუტე რომ ვიცი, მეგონა, „პირველ ჩვენებას“ ბოლომდე „მიანვეზოდნენ“, მაგრამ შევეციდი. თავგადაკლულები ამტკიცებდნენ, რეზინის ტყვიები არათუ 6 მაისს პოლიციის სამმართველოს შენობასთან, არამედ 2007 წლის 7 ნოემბერსაც არ გამოგვიყენებია, თუმცა უფლება კი გვქონდაო. 7 ნოემბერს როგორ დაუნაყეს თავპირი და როგორ დაუფუყეს გვერდები მშვიდობიან მომიტინგეებს, ვნახეთ! სწორედ ამით შეპყრობილი ზონდერხელისუფლების მცდელობის მიუხედავად, როგორც კანონიერების ფარგლებში მოქცეულად შემოესაღებინათ კომუნისტური სისტემის მოქმედება, საბოლოოდ იმ ვაკუუმურმა ჭურვებმა გამოფინა, ხალხს კიდურები რომ მოაგლიჯა. ახლაც ასე მოხდა.

შსს მინისტრის მოადგილე ეკა ზღულაძე 6 მაისის ღამით პირდაპირ ეთერში აცხადებდა, რომ „პოლიცია თავშეკავებით აგრძელებს მოქმედებას“ და „პოლიცია ყოველი კონკრეტული დანაშაულის აღსაკვეთად საჭირო პროპორციულ ძალას გამოიყენებს“. მეორე დღეს კი გავრცელდა შსს ოფიციალური განცხადება, რომელშიც ხაზგასმულია მომიტინგეების დანაშაული — მათ დაურღვევიათ ღობესთან არსებული პერიმეტრი.

ის კადრები ყველამ ნახა და აქ აღარ გავიმეორებ, რა და რატომ მოხდა.

მთავარი სხვა რამაა. კერძოდ, ის, რომ „პოლიცია მაქსიმალურად იკავებდა თავს“ მანამ, სანამ მომიტინგეები დაიწყებდნენ სკანდირებას „საქართველო, საქართველო!“, შემდეგ კი „საფრთხის პროპორციულად“ უპასუხეს: „მიშა, მიშა!“

ღობის აქეთ „საქართველო“ დარჩა, ღობის იქით, პერიმეტრში განთავსებულ ნიწანსწარი დაკავების ცენტრის ტერიტორიაზე — „მიშა“.

ეს ამბებიც იცით. ახლა გავისხენოთ, რა პოლიტიკური განცხადებები გააკეთეს ხელისუფლების წარმომადგენლებმა. საპარლამენტო უმრავლესობის ერთ-ერთი ლიდერის აკაკი მინაშვილის აზრით, „ყველამ კარგად დაინახა, თუ რა თავშეკავებულად იქცეოდნენ პოლიციელები და როგორი აგრესიულები იყვნენ ის ადამიანები, რომლებიც სამმართველოს შენობას მიადგნენ“. მისივე თქმით, ეს ფაქტი იყო თავდასხმა, „ამ შემთხვევაში კი სამართალდამცველებს აქეთ ყოველგვარი საშუალება, რომ კანონით გათვალისწინებული ზომები მიიღონ“.

მიაქციეთ ყურადღება — აკაკი მინაშვილი კანონით გათვალისწინებულ ზომებზე საუბრობს.

ამ შემთხვევაში „მიშა, მიშა!“ სკანდირება კანონით გათვალისწინებული არ არის, მაგრამ დავეთანხმებით შსს საინფორმაციო-ანალიტიკური დეპარტამენტის უფროსს შოთა უტიასვილს — „ეს კანონის დარღვევა არ ყოფილა“, თუმცა იგი სკანდირებას „უმინიშნელო დეტალს“ უწოდებს და, ალბათ, დარწმუნებულია, რომ მართლაც „უმინიშნელოა“ ეს „დეტალი“. ოღონდ, — ავტორიტარულ-ტოტალიტარულ სახელმწიფოში. მაგალითად, XX საუკუნის 30-იან წლებში იტალიაში „დუჩე, დუჩე!“ და გერმანიაში „ჰაილ, ჰიტლერ!“ ისე ისმოდა, როგორც „ბონჯორნო“ და „გუტენ მორგენ“.

პოლიციელების სკანდირება „მიშა, მიშა!“ კანონის დარღვევა არ არის, რადგან არც ერთი კანონი არ კრძალავს სიყვარულს, ფანატიზმამდე მისულსაც კი. უფრო მეტიც, სახარება გვასწავლის: „გიყ-

ვარდეს მტერი შენი...“ პოლიციელებისთვის ეს სიტყვები ასე უღერს: „გიყვარდეს მიშა შენი...“ მაგრამ გაგრძელებას რა უყოთ — „ვითარცა თავი თვისი“? პოლიციელებს ხომ საკუთარ თავზე მეტად მიშა უყვართ? ამიტომ ესეც შევცვალოთ და მივიღებთ — „გიყვარდეს მიშა შენი საკუთარ თავზე მეტად...“ აქ სიტყვის — „თავზე“ — ნაცვლად წარმატებით შეიძლება ჩავსვათ სიტყვები — „სამშობლოზე“, „ოჯახზე“ და ა.შ.

მინც აქეთ მივიღვართ (თუ მივყავართ ამ ხელისუფლებას) და, აჰა, მზა ლოზუნგი!

ხელისუფლების წარმომადგენლები დახუთხულივით იმეორებენ, რომ „პროპორციულად უპასუხებენ“, „ადეკვატურ ძალას გამოიყენებენ“ და „სათანადო პასუხს მიიღებს“, ვინც მათ უშფოთველ ძილს დაურღვევს.

თურმე, პოლიციამ ადეკვატურად, პროპორციულად და სათანადოდ უპასუხა დავით ჩანტლაძესა და ირაკლი ხომასტურს, რომლებიც პოლიციელთა სამხედრო აგრესიით აღმოვთებული ხალხის დამკვიდრებას ცდილობდნენ. დავით ჩანტლაძესა და ირაკლი ხომასტურს პოლიციამ ადეკვატურად, პროპორციულად და სათანადოდ გამოიხარა თვალი. შემდეგ კი, მკურნალობის ხარჯების დაფარვის სანაცვლოდ, „ენის ჩაგდებაც“ ურჩია.

შსს, კონკრეტულად კი, შოთა უტიასვილი აცხადებს, რომ „სამართალდამცველებს ცეცხლსასროლი იარაღის გამოყენების უფლებაც ჰქონდათ, რადგან ამკარად მოხდა თავდასხმა პოლიციის შენობაზე. მიუხედავად ამისა, პოლიციამ არც ცეცხლსასროლი იარაღი გამოიყენა, არც — რეზინის ტყვიები“.

ვანოს შოთას ეს სიტყვები ცოტა უცნაურად უღერს მისივე ნათქვამის ფონზე — „სპეცრაზმელებმა ოპერაცია ჩაატარეს დიდი წარმატებით და მაქსიმალური თავშეკავებით“.

მართალია უტიასვილი — სპეცრაზმელებსა და პოლიციელებს მომიტინგეთა მიმართულებით არც ერთი ტყვია არ გაუსროლიათ. არც ცეცხლსასროლი და არც ე.წ. არალეტალური იარაღიდან. ამას მეც ვადასტურებ. ისინი მხოლოდ სკანდირებდნენ და ხელკეტებს იქნევდნენ. წარმატებით, სხვათა შორის.

რომელიც კარგად სედავდა ოპოზიციის ლიდერებსა და მომიტინგეების განათავსებას სახაებს და პირდაპირ შუბლში კლასტიკურ ტყვიებს.

თუმცა ძალიან სავარაუდოა, რომ არ იცოდა ამ იარაღის მოსაზრების ნაწილი, ანუ ინსტრუქცია.

მისმა და „მიშა, მიშა!“ სპეცრაზმელების მონადინებაში ადეკვატური, პროპორციული და სათანადო შედეგი გამოიღო: 17 დაშავებული რესპუბლიკურ საავადმყოფოში მიიყვანეს, 20 — ლუდუშაურის კლინიკაში. თითო ამ პროტესტის მოთავესა და ღობეზე გადაამძვრალ „უცნობ“ გია გაჩეჩილაძეს კი, ლუდუშაურის კლინიკის მთავარი ექიმის ზაზა სინაურიძის თქმით, „მოტეხილი აქვს მეშვიდე ნეკნი, დაჟეჟილი აქვს მთელი სხეული“.

შსს და ხელისუფლება მთელი ერთი თვის მანძილზე უარყოფდნენ კლასტიკური და რეზინის ტყვიების გამოყენებას. სულ ახლახან კი შსს-მ 6 მაისს პოლიციის სამმართველოსთან რეზინისა და არალეტალური ტყვიების გამოყენება აღიარა. შურნალ „ლიბერალი“ გამოქვეყნებულ სტატიაში ნათქვამია, რომ შსს-მ შურნალისტს აჩვენა ორი სახეობის იარაღი, რომელიც პოლიციამ 6 მაისს გამოიყენა. ერთ-ერთი იყო „ALS6“, რომელიც რეზინის ტყვიებს ისვრის (პოლიციამ 2007 წლის 7 ნოემბერსაც გამოიყენა), ხოლო მეორე არის „FN303“ ტიპის იარაღი, რომელიც რეზინის ტყვიებისგან განსხვავებული ტიპის არალეტალურ ტყვიებს ისვრის.

ჩვენი ოფიციალური პოზიცია იყო, არა ვვეთქვა ამის შესახებ, არაა არ დაგვეცხადებოდა სიტუაცია, — განუცხადა შსს საინფორმაციო-ანალიტიკური დეპარტამენტის უფროსმა შოთა უტიასვილმა შურნალ „ლიბერალს“.

„FN303“ ტიპის არალეტალური ტყვიების სასროლი საშუალებების უსაფრთხო მოქმედებასთან დაკავშირებული ინსტრუქციების თანახმად, მსროლელმა თავიდან უნდა აიცილოს ტყვიის თავში დამინება, თუმცა „ლიბერალი“ შსს წარმომადგენლებზე დაყრდნობით წერს, თითქოს მათ არ იცოდნენ, რომ ამ იარაღის დამინება თავის არეში არ შეიძლება. „ბნელოდა და სპეცრაზმის წევრები დაამიანების ტანის მხოლოდ ზედა ნაწილს

„FN303“ პირველად 7 ნოემბერს გამოიყენეს

სედავდნენ“, — განუცხადა შურნალს შსს მინისტრის მოადგილემ შალვა ჯანაშვილმა. სამხედრო ექსპერტის ირაკლი ალაღაშვილის განმარტება კიდევ უფრო მეტად გაგაცნობიერებთ ამ არალეტალური იარაღის შესაძლებლობებში:

— პლასტიკური ტყვიების მსროლელი 15-ტყვიანი ამერიკულ-ბელგიური ნახევრადავტომატური იარაღი „FN303“ 8,5-გრამიანი ბისმუტის ტყვიას (ის 17,22 მმ კალიბრისაა) 90 მ/წმ სანყისი სიჩქარით ისვრის და მისი მოხვედრა 50 მეტრზეც კი ძალიან მტკიცე უნდა იყოს. რეზინის ტყვიებიანი ყუმბარისგან განსხვავებით, „FN303“-ით ამ ტყვიების სროლა უფრო დიდი სიზუსტით შეიძლება მომიტინგეთა შორის კონკრეტული პირის „ნერტილოვნად“ დასახიანებლად ან საღებავის ტყვიით მის „მოსანიშნად“ და შემდეგში დასაკავებლად.

ყველაზე ტრაგიკული ისაა, რომ ამ „სნაიპერების“ ნასროლ პლასტიკურ ტყვიებს ორი მომიტინგის თვალები შეენირა. ერთ-ერთი დაშავებული თვალის ბუდიდან ექიმმა ოპერაციის შემდეგ ამოიღეს პლასტიკის დეტალი — „FN303“-დან ნასროლი პლასტიკური ტყვიის ძირი. ის, რომ პლასტიკური ტყვიები ოპოზიციის ლიდერებს შუბლში აქეთ მოხვედრილი (ერთს — კეფაზე), იმაზე მიუთითებს, რომ „FN303“-ით მსროლელმა კონკრეტული დავალება მისცეს — „ნერტილოვანი“ სროლებით „მოენიშნათ“ ოპოზიციის ლიდერების შუბლები.

შსს-ს შეიარაღებაში „FN303“ „ნოუ-ჰაუდ“ ვერ ჩათვლება, ეს იარაღი ჯერ კიდევ 2007 წლის 7 ნოემბრის მიტინგების დასაშლელად გამოიყენეს. ამბობდნენ, მაშინ ამ ახალშექმნილი იარაღისთვის პლასტიკური ტყვიები არ ჰყოფნიდათ და ამიტომაც გამოჩენულად იყენებდნენ, დღეს კი, ეტყობა, ბლომად მოიპარავენ.

მიუხედავად იმისა, რომ „FN303“-სა და პლასტიკურ ტყვიებს არალეტალური მოქმედების იარაღს მიაკუთვნებენ, როდესაც აშშ-ის სპეცდანიყოფებმა ის ურაცემი გამოიყენეს, დაიღუპა რამდენიმე მომიტინგე, რომელთაც პლასტიკური ტყვიები თავის არეში შეჭრილად ესროლეს... საქართველოს ხელისუ-

ფლება კანონდარღვევას კი არ აღიარებს, თავს იმართლებს, თანაც — უნიჭოდ. ამიტომ სპეციალური საშუალებების: „ALS6“-ისა და „FN303“-ის გამოყენების მართლზომიერებასთან დაკავშირებით კომენტარი ვიხმო „პოლიციის შესახებ“ საქართველოს კანონის ერთ-ერთი ავტორს, პროფესორ ბია ავაგარიშვილს:

— „ALS6“ და „FN303“ განეკუთვნება სპეციალურ საპოლიციო საშუალებებს და მრავალი ქვეყნის საპოლიციო დანაყოფები იყენებენ არეულობის, ჯგუფური ვანდალიზმის თუ სხვა მასობრივი კანონდაუმორჩილებლობის ფაქტების აღსაკვეთად.

ამ სპეციალური საშუალებების გამოყენების პრინციპი მარტივია — სათანადო მონაცემებით, რომელიც ძალზე ნააგავს ჩვეულებრივ ტყვიისგან განსხვავებული იარაღის სპეციალურ ჭურვს (ტყვიას) — გარკვეული ტექნოლოგიით დამუშავებული რეზინის ან პლასტიკური ნივთიერების მასას. ასეთი ჭურვი (ტყვია) ადამიანის სხეულზე მოხვედრისას არ იწვევს სიკვდილს (ლეტალურ შედეგს), მსხვერპლს არ ასახინებს და მძიმედ არ აზიანებს. იმ ქვეყნებში, სადაც ასეთი და მსგავსი სპეციალური საშუალებების გამოყენება ნებადართულია, უმკაცრესადაა რეგულირებული მისი გამოყენების წესები. კერძოდ, კანონქვემდებარე აქტებით იკრძალება ამ სპეციალური საშუალებების გამოყენება ღამით და გაძნელებული მხედველობის პირობებში; აკრძალულია ასეთი საშუალებების გამოყენება ქალებისა და მოზარდების მიმართ; აკრძალულია გასროლა ადამიანის თავის მიმართულებით და ადამიანის სხეულის იმ ადგილებში, რასაც შეიძლება სიცოცხლისთვის საშიში დაზიანება მოჰყვეს და ა.შ.

მინდა, ქართველმა მკითხველმა კარგად გაიგოს, რომ, მიუხედავად ფართო გავრცელებისა, არსებობს ქვეყნები, სადაც საკანონმდებლო დონეზეა აკრძალული იარაღის გამოყენება, რადგან პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ მათ გამოყენებას ძალზე ხშირად მოსდევს დიდი გარათულებები.

საქართველოს 1993 წლის 27 ივლისის კანონით „პოლიციის შესახებ“ რეზინის ან პლასტიკური ტყვიების გამოყენების უფლება პოლიციის შემადგენელი იარაღის გამოყენების უფლებას (!). არც „ALS6“ და არც „FN303“ არ წარმოადგენს ცეცხლსასროლ იარაღს და ამას დიდი მტკიცება არ უნდა. ერთიც და მეორეც არის სპეციალური საშუალებები და არსებობს მათი გამოყენების სრულიად განსხვავებული წესები, ოღონდ არა ქართულ კანონმდებლობაში.

სამხედრო ექსპერტისა და „პოლიციის შესახებ“ კანონის ერთ-ერთი ავტორის ამ მოსაზრებების გაცნობის შემდეგ ცხადდება, რომ საქართველოს ხელისუფლებამ, კერძოდ კი, შინაგან საქმეთა სამინისტრომ დაარღვევა სწორედ ის კანონი, რომელიც მის საქმიანობას არეგულირებს და რომელსაც სამართალდამცველები ყველაზე უკეთ უნდა იცნობდნენ. რა თქმა უნდა, კონსტიტუციასთან ერთად. მაგრამ ჩვენ შემთხვევაში „პოლიციის შესახებ“ კანონსაც ისევე ვადავებლად ეკიდებთან თვითონ სამართალდამცველები, როგორც მთლიანად ხელისუფლება — კონსტიტუციას — ქვეყნის უპირველეს კანონს ფეხქვეშ თელავენ.

მას შემდეგ, რაც საქვეყნოდ გაცხადდა, რომ შინაგან საქმეთა სამინისტრო უცხოურ პრესასთან იმას აღიარებს, რასაც საკუთდაგულოდ უმაღლეს ქართულ მედიას და, შესაბამისად, ქართველ ხალხს, კიდევ ერთხელ დავრწმუნდით, რომ მათთვის ჩვენ არაფერს წარმოვადგენთ. ისინი ჩვენ წინაშე პასუხისმგებლობას ვერ გავრწმუნებ, ხოლო უცხოელ შურნალისტებთან კარგად განვრთვინი გომოვინდები, როგორც რუსები იტყვიან, „НА ЦЫНОЧКАХ“ დაგნან.

ას არ აქვს. ამ კანონის მე-10 მუხლის პირველი პუნქტით, სამსახურებრივი მოვალეობის განხორციელებისას პოლიციელს უფლება აქვს, გამოიყენოს ფიზიკური იძულება, სპეციალური საშუალებები და სამსახურებრივი დანიშნულების ცეცხლსასროლი იარაღი ამ კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევაში და ნების. ამავე კანონის მე-12 მუხლში ჩამოთვლილია ყველა სპეციალური საშუალება, რომელთა გამოყენების უფლებაც პოლიციას აქვს და რომელიც შეიძლება შეიყვას მხოლოდ ამ კანონით. რეზინის ან პლასტიკური ტყვიების (ტყვიების) გამოყენება ამ ჩამონათვალში არ არის, თუმცა საკმაოდ ვრცელია თავად ეს ჩამონათვალი: რეზინის ხელკეტი, ცრემლსადენი გაზი, ელექტრომოკური მონყობილობა და ა.შ.

საქართველოს მესამე მონვევის პარლამენტმა 1993 წლის ივლისში დიდი სიფრთხილედ გამოიჩინა და „პოლიციის შესახებ“ პირველ ქართულ კანონში რეზინის ან პლასტიკური ტყვიების გამოყენების უფლება პოლიციისა არ მისცა, თუმცა იყვნენ დეპუტატები, რომლებიც თავგამოდებით მოითხოვდნენ, არ ყოფილიყო ამომწურავი სპეციალური საშუალებათა ჩამონათვალი (მუხლი მე-12) და მისი გაფართოების უფლება მინიჭებოდა შინაგან საქმეთა მინისტრის ჯანმრთელობის დაცვის მინისტრთან შეთანხმებით. იმდროინდელი პარლამენტის პოზიცია ურყევი აღმოჩნდა.

ახლა რაც შეეხება ზოგიერთი ოპონენტის მოსაზრებებს, რომ, თითქოს, პოლიციის რეზინის ან პლასტიკური, ე.ი. არალეტალური ჭურვებით და ადამიანის სხეულის იმ ადგილებში, რასაც შეიძლება სიცოცხლისთვის საშიში დაზიანება მოჰყვეს და ა.შ. ველმა კარგად გაიგოს, რომ, მიუხედავად ფართო გავრცელებისა, არსებობს ქვეყნები, სადაც საკანონმდებლო დონეზეა აკრძალული იარაღის გამოყენება, რადგან პრაქტიკა გვიჩვენებს, რომ მათ გამოყენებას ძალზე ხშირად მოსდევს დიდი გარათულებები.

საქართველოს 1993 წლის 27 ივლისის კანონით „პოლიციის შესახებ“ რეზინის ან პლასტიკური ტყვიების გამოყენების უფლება პოლიციის შემადგენელი იარაღის გამოყენების უფლებას (!). არც „ALS6“ და არც „FN303“ არ წარმოადგენს ცეცხლსასროლ იარაღს და ამას დიდი მტკიცება არ უნდა. ერთიც და მეორეც არის სპეციალური საშუალებები და არსებობს მათი გამოყენების სრულიად განსხვავებული წესები, ოღონდ არა ქართულ კანონმდებლობაში.

ბოლო მინიარაგვილი

ალექსანდრე ტოლსტოი: ქართულ ჯარში სამხედრო დაზვერვაზე ჯერ ნარკოდგენას არ აქვთ

დღეს ვამთავრებთ პოლკოვნიკ ალექსანდრე ტოლსტოისთან ინტერვიუების პუბლიკაციას. კიდევ ერთხელ შეგახსენებთ, რომ ინტერვიუს ამ და წინა ნაწილებში გამოთქმული მოსაზრებები სამხედრო დაზვერვის პოლკოვნიკმა წერილობით გაუზიარა საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარეს დავით ბაქრაძეს, თუმცა მისგან პასუხი არ მიუღია. თუ რა პრობლემებს უქმნის სამხედრო კანონმდებლობაში დაშვებული ლაჟვანები სამხედრო დაზვერვის ეფექტიან მუშაობას, დღევანდელი ინტერვიუდან შეიტყობთ.

— ბატონო ალექსანდრე, როგორც ვიცით, თქვენ 1962-1988 წლებში მსახურობდით სამხედრო დაზვერვის სისტემაში. იქნებ, ამ მხრივაც შეაფასოთ ჩვენი სამხედროების მომზადების დონე.

— მეგონა, რომ აგვისტოს ომის შემდეგ შეფასდებოდა დაზვერვის მოქმედება და გაკეთდებოდა შესაბამისი დასკვნები მდგომარეობის გამოსასწორებლად. დაზვერვის სადმი წაყენებული მოთხოვნებიდან ერთ-ერთი არის ფარული პრინციპი. მონინა აღმდეგე არ უნდა იცოდეს, რომ ის აღმოჩენილია. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ადგილსამყოფელს შეიცვლის. ეს ანბანური ტექნიკაა დაზვერვის საქმეში ჩახედული ნებისმიერი პროფესიონალისთვის.

ზვერვას ახალი არაფერი „შეუძენია“.

ალბათ გახსოვთ 1997 წლის აგვისტო, მადრიდის სამიტი, რომელსაც ესწრებოდა და სიტყვით გამოსვლასაც აპირებდა ჩვენი ქვეყნის მაშინდელი პრეზიდენტი ელვარდ შევარდნაძე.

მას საქართველოდან შეატყობინეს, რომ აფხაზურმა მხარემ წამოიწყო ფართომასშტაბიანი შემოტევა სოფელ ლათას მიმართულებით. პრეზიდენტი, რა თქმა უნდა, შემოფოთდა, გამოსვლაზე უარი განაცხადა და დაგეგმილ დროზე ნ საათით ადრე გამოემგზავრა სამშობლოში.

აქ კი მას სულ სხვა ამბავი დახვდა: ჩვენს მეომრებს (7-8-კაციანი ჯგუფი) უკან დაბრუნებისას მონინა აღმდეგე მხარემ გაუხსნა ცეცხლი. ატყდა ორმხრივი სროლა. ეს იყო და ეს. ჩვენი მხრიდან მსხვერპლი არ ყოფილა.

წინააღმდეგე სტრუქტურის შესახებ და ვერსად ნახავთ ოპერატიული გაერთიანების სადაზვერვო კომპლექს: სახმელეთო, საჰაერო, ელექტრონულ და სპეციალურ დაზვერვებს.

ამდენად, საინტერესოა, ვინაშნაა დასახმელეთო ჯარების შტაბს სადაზვერვო მონაცემებით 2008 წლის აგვისტოში?

ქართულ ჯარში სამხედრო დაზვერვაზე ჯერ ნარკოდგენას არ აქვთ. ეს ჩემი ვარაუდი არ გეგონათ. ამას ადასტურებს საქართველოს სამხედრო საკანონმდებლო აქტებიც.

მინდა, შეგახსენოთ დოკუმენტების ის მუხლები და პუნქტები, სადაც დაზვერვაზეა საუბარი:

კანონი „საქართველოს თავდაცვის შესახებ“

მ.9 „3. საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს სამოქალაქო ოფისის ფუნქციები:

ო) სამინისტროს სადაზვერვო პოლიტიკის განსაზღვრა და მისი სამოქალაქო კონტროლის განხორციელება“;

„7. გაერთიანებული შტაბი: 6) თავისი კომპეტენციის ფარგლებში ახორციელებს სადაზვერვო საქმიანობას“;

„საქართველოს თავდაცვის სამინისტროს დავალება“

მ.2 „2. სამინისტროს ძირითადი ფუნქციები:

უ) სადაზვერვო საქმიანობა და უზრუნველყოფა“;

მ.5 „1. სამინისტროს ქვედანაყოფებია:

თ) სამხედრო დაზვერვის დეპარტამენტი“;

მ.5 „3. სამინისტროს სტრუქტურულ ქვედანაყოფებს აქვს შემდეგი ძირითადი ამოცანები:

თ) სამხედრო დაზვერვის დეპარტამენტი ახორციელებს ფარული და ღია წყაროებიდან ოპერატიული ინფორმაციის მოპოვებას და მონაწილეობს მოსალოდნელი რისკის განსაზღვრის პროცესში“;

„საქართველოს შინა-რეაგენტოების განყოფილება“

მ.2 „გაერთიანებული შტაბის ამოცანებია:

6) სადაზვერვო საქმიანობის განხორციელება თავი-სი კომპეტენციის ფარგლებში“;

ბის განხორციელება თავისი კომპეტენციის ფარგლებში;

მ.5 „2. გაერთიანებული შტაბის სტრუქტურული ქვედანაყოფების ფუნქციებია:

გ) J-2 — დაზვერვის დეპარტამენტი ადგენს დაზვერვის გეგმებს, უზრუნველყოფს მოპოვებული ინფორმაციის შეგროვებას, ანალიზს და შესაბამისი სამსახურებისათვის მიწოდებას“;

აქვე უნდა განვმარტო, რომ სამხედრო დაზვერვის ამოცანაა, მოიპოვოს, შეაგროვოს, შეისწავლოს და გაანალიზოს მონაცემები სამხედრო-პოლიტიკური მდგომარეობის შესახებ მოქმედან საგარეო მონაწილე მხარეებზე, მისი შეიარაღებულ ძალებზე და სამხედრო-ეკონომიკურ პოტენციალზე, შემადგენლობაზე, მდგომარეობაზე, მოქმედების ხასიათზე, განზრახვაზე და, აგრეთვე, სამხედრო მოქმედებების თეატრზე.

სამხედრო დაზვერვას, როგორც შეიარაღებული ძალების შემადგენელ ნაწილს ამოცანა დაუსახა საქართველოს კონსტიტუციამ:

„ქვეყნის დამოუკიდებლობის, სუვერენიტეტისა და ტერიტორიული მთლიანობის დასაცავად... საქართველოს შინა-სამხედრო ძალები“ (მ.98, პ.2).

ეს არის დაზვერვის საქმიანობაც და კომპეტენციის ფარგლებიც. ამას სამოქალაქო კონტროლი არ სჭირდება.

მგონი, გასაგებია, რომ ამ დეტალს ერთადერთი მიზეზით ვუსვამ ხაზს — სამხედრო დაზვერვას ქვეყნის შიგნით, გარდა მოსახლეობისთვის სტიქიური უზედურებების დროს დახმარების აღმოჩენისა, საქმე არ აქვს და ამიტომ ვთვლი, რომ შეცდომაში შეიყვანეს პარლამენტი, როდესაც მან 2003 წელს დაზვერვის სამხედრო მინისტრის ოპერატიული-სამხედრო ფუნქციების ჩატარების უფლება, რომელშიც იგულისხმებოდა სატელეფონო საუბრების მოსმენა, ვიდრე და აუდიოჩანაწერების გაკეთება და ა.შ., რითაც დაარღვია ძირითადი კანონი და მისცა დაზვერვის სამხედრო მინისტრის მართლების საშუალება ძირითადი ამოცანის შეუსრულებლობის შემთხვევაში. ეს კანონი საერთოდ მიუღებელია სამხედროებისთვის, რადგან ეს „ფუნქცია“ ლახავს მეომრისა და ოფიცრის მუხდარის ღირსებას.

— ბატონო ალექსანდრე, იქნებ დიდი საჭიროება ვერ დაინახა ჩვენმა ხელისუფლებამ და ამიტომაც არ უყურებს სერიოზულად ამ ინსტიტუტს?

— თუ ქარბაღ შევისწავლით თავდაცვის სამინისტროს

სტრუქტურას და გავანალიზებთ მის ამოცანას, ვნახავთ, რომ მას დაზვერვა საერთოდ არ სჭირდება, რადგან მის სამოქალაქო ფუნქციის დაზვერვის მონაწილეობის მომხმარებელი არ არის.

რაც შეეხება უწყებრივ უშიშროებას, ამას სხვა უწყება უფრო კარგად უზრუნველყოფს.

და კიდევ, დაზვერვისთვის აუცილებელია და საინტერესო არა მხოლოდ ოპერატიულად მოპოვებული ინფორმაცია, არამედ ყველა შემოსული ცნობა, მათ შორის, მრავალჯერ გამოცხადებული, დაძველებული და „ჩამოფასებული“ სათვალავშია მისაღები. ისინი საჭიროა არა მარტო შედარებისთვის, არამედ წყაროს საიმედოობის შეფასებისთვისაც.

ზემოთ ნახსენებ დოკუმენტებში ჩამოთვლილი ფუნქციებიდან არც ერთი არ არის დაზვერვისთვის შესაბამისი. გაუგებარია,

ა) რომელი დაზვერვის დეპარტამენტია ზემდგომი: თავდაცვის სამინისტროს თუ გაერთიანებული შტაბის?

ბ) ვის ემორჩილებიან დაზვერვის ქვედანაყოფები და ვინ უსახავს მათ ამოცანას?

გ) რატომ აწვდის გაერთიანებული შტაბის დაზვერვის დეპარტამენტი სადაზვერვო ცნობებს „შესაბამის სამსახურებს“ და არა უშუალოდ და პირდაპირ უფროსებს?

ჩვენი სამხედრო საკანონმდებლო აქტები, ხელშეწყობის პირების ინტერვიუები სამხედრო თემაზე, სწავლება, თანამდებობაზე დანიშნები უსსო ქვეყნის დაზვერვის განყოფილების კალიან სპირაფ ნარკოდგენას ღია, უტყუარ და უფასო საინფორმაციო წყაროს ჩვენი ჯარის გეგმარეაგენტოსა და შესაქმებულების უფასოებისთვის.

— ბატონო ალექსანდრე, თქვენ მიერ გამოთქმულ შენიშვნებს თუ ყურადღებით გაეცნობიან, ალბათ, გაითვალისწინებენ კანონმდებლები. საუბრის დაწყებამდე ფიცის შესახებ აღნიშნეთ. აქაც პრობლემები გვაქვს?

— ცნობილია, რომ ფიცის შინაარსი და მისი მიღების რიტუალები უნდა გამოხატავდეს ხალხისა და ჯარის ისტორიულ და ნაციონალურ ტრადიციებს.

ქართველი ხალხის მეხსიერებაში ფიცის დადების აუცილებელ პირობას წარმოადგენს წარმოთქმული სიტყვა „შვიცაპ“. კონსტიტუციის 71-ე მუხლის პირველ პუნქტშიც სიტყვა ნახსენებია არ არის. მის მაგივრად გამოყენებულია სიტყვა „პატივსაცემ“.

ამერიკის შეერთებულ შტატებში ახლად არჩეული პრეზიდენტი ფიცის დადებისას წარმოთქვამს სიტყვას „ფიციცა“. საქართველოს სამხედრო ფიცის (ავტორია გენერალ-მაიორი დულა აბაშიძე) მიღების წესი განსაზღვრულია შეიარაღებული ძალების შინაგანი სამსახურის წესდებით. მისი ტექსტი დამტკიცებულია პარლამენტის მიერ და წარმოადგენს სახელმწიფო მნიშვნელობის დოკუმენტს. ფიცის წმინდა და მიიღება მხოლოდ ერთხელ.

სამხედრო ფიცის მიღება პატრიოტული აქტია, საზეიმო დაპირებაა სამშობლოსადმი ერთგულებისა ყოველ-რო სამსახურში გამსწესებლას. ფიცის მიღება დასტურდება პირადი ხელის მოწერით და იქვეა დაურღვეველ კანონად სამხედრო მოსამსახურის ცხოვრებაში.

საუკუნის დასაწყისიდან სამხედრო ფიცის მიღებამ მლიქვნელური ხასიათი შეიძინა. წინა პრეზიდენტის დროს „წვრთნისა და აღჭურვის“ პროგრამით მომზადებულ სამხედროებს ფიცს ადგენდნენ არა სპარტაქოს წინაშე, არამედ შამალესი მთაპარსარდლის წინაშე, ხოლო 2008 წლის 8 აპრილს ოფიცერთა კურსების კურსდამთავრებულებმა (ქ. საჩხერე) ფიცს დადეს ახლადარჩეული პრეზიდენტის წინაშე. ფიცის მიღება შორის იყვნენ მაიორები, კაპიტნები, უფროსი ლეიტენანტები, რომლებსაც ადრე აუცილებლად ექნებოდათ ფიცის მიღებული, რადგან შინაგანი სამსახურის წესდების შესაბამისად, ფიცის მიღება თვეწახვერის განმავლობაში სამხედრო სამსახურში განვეყის დღიდან. სამოქალაქო პირები მხოლოდ სამხედრო ფიცის მიღების შემდეგ ხდებიან სამხედრო მოსამსახურეები.

ფიცის მიღების ასეთმა წესმა დაარღვია კანონი და, რაც მთავარია, გააუფასურა ის.

ესაუბრა
კონდო
პინარაჟილი

საქართველოში უსსოურება ინვესტიციებზე იკლო

ბოლოდროინდელი პროგნოზით საქართველოს ეკონომიკა წელს 1,5 პროცენტით შეიკვეცება. ეს გათვლები ეკონომიკის სფეროში მოლოდინის შემცირების ტენდენციას გამოხატავს. აპრილში, საქართველოს მთავრობის მიერ გამოქვეყნებული გათვლებით, 2009 წლისთვის 2,5 პროცენტთან ეკონომიკურ ზრდას მოელოდნენ. ეს მოლოდინი ძირითადად 4,5 მილიარდ აშშ დოლარიან საგარეო დახმარებას ეფუძნებოდა. ამ დახმარებამ ქვეყნის ეკონომიკაში შემოდინება გასული წლის ბოლოს დაიწყო, მაგრამ ერთ თვეში გათვლები შეიცვალა: უფრო დაბალი მონაცემები მაისში გამოქვეყნდა და კიდევ უფრო დაბალი — 1 ივნისს, როდესაც მთავრობამ განაცხადა, რომ მისი პროგნოზით ეკონომიკა 1,5 პროცენტით შეიკვეცება. 2009 წლის პირველი კვარტლის ოფიციალური მონაცემები ამ თვის ბოლოს გამოქვეყნდება.

ფინანსთა მინისტრმა კახა ბაინდურაშვილმა განაცხადა, რომ თავდაპირველ გათვლებზე იმ თვალსაზრისს ეფუძნებოდა, რომ 2009 წლის მეორე კვარტლიდან ეკონომიკა ახალ ინვესტიციებს მოიზიდებდა. 2009 წლის დასაწყისში მთავრობა მოელოდა, რომ წლის განმავლობაში დაახლოებით 1,1 მილიარდის საგარეო ინვესტიცია განხორციელდებოდა. საქართველოს ეკონომიკა ძალიან დაზარალებული პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების მაღალ დონეზე — ეს ეკონომიკური ზრდის მასტიმულირებელი ფაქტორია და ქვეყნის საგარეო-სავაჭრო ბიზნესის ფარგლებს მიუხედავად იმისა, რომ

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების 2009 წლის მონაცემები ამ თვის ბოლომდე არ გამოქვეყნდება, მთავრობამ მაინც უფრო დაბალი მოლოდინი დააფიქსირა. „გათვლილად არ გამოვიყენებთ, მთავრობამ მონაცემებით, 30 აპრილისთვის დანაპირები 4.5 მილიარდი აშშ დოლარიდან 1.7 მილიარდი აშშ დოლარი საქართველოს უკვე გამოუყვეს, ხოლო 768 მილიონიდან უკვე გადახდილია. მაგრამ საგადასახადო შემოსავლები და ვაჭრობის მაჩვენებლები ადასტურებს, რომ ინვესტიციები არ განხორციელდებულა და ეკონომიკის ზრდაც არ მიმდინარეობს, — ამბობენ ეკონომისტები. **საპარტიველოს ფინანსთა მინისტრის მოხელისა და ვაჭრობის მინისტრის** მოხელისა და ვაჭრობის მაჩვენებლები ადასტურებს, რომ ინვესტიციები არ განხორციელდებულა და ეკონომიკის ზრდაც არ მიმდინარეობს, — ამბობენ ეკონომისტები. **საპარტიველოს ფინანსთა მინისტრის მოხელისა და ვაჭრობის მინისტრის** მოხელისა და ვაჭრობის მაჩვენებლები ადასტურებს, რომ ინვესტიციები არ განხორციელდებულა და ეკონომიკის ზრდაც არ მიმდინარეობს, — ამბობენ ეკონომისტები. **საპარტიველოს ფინანსთა მინისტრის მოხელისა და ვაჭრობის მინისტრის** მოხელისა და ვაჭრობის მაჩვენებლები ადასტურებს, რომ ინვესტიციები არ განხორციელდებულა და ეკონომიკის ზრდაც არ მიმდინარეობს, — ამბობენ ეკონომისტები.

დით. დონორების დაფინანსება არ არის საკმარისი ეკონომიკის სრული შემცირების" საკომპენსაციოდ. ფინანსთა მინისტრის მოხელისა და ვაჭრობის მინისტრის მოხელისა და ვაჭრობის მაჩვენებლები ადასტურებს, რომ ინვესტიციები არ განხორციელდებულა და ეკონომიკის ზრდაც არ მიმდინარეობს, — ამბობენ ეკონომისტები. **საპარტიველოს ფინანსთა მინისტრის მოხელისა და ვაჭრობის მინისტრის** მოხელისა და ვაჭრობის მაჩვენებლები ადასტურებს, რომ ინვესტიციები არ განხორციელდებულა და ეკონომიკის ზრდაც არ მიმდინარეობს, — ამბობენ ეკონომისტები.

მაგრამ პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები არ განხორციელდებულა. მაჩვენებლები, ალექსიშვილის თქმით, იმის ვარაუდს აჩვენებს, მცირე და საშუალო საწარმოთა უმეტესობა უახლოეს თვეებში დაიხურება. ეს მაჩვენებლები იმის ვარაუდსაც აჩვენებს, რომ უმუშევრობა გამწვავდება და ადგილობრივი ეკონომიკის საკვანძო სექტორები, მათ შორის, უძრავი ქონებისა და საბანკო სექტორებში სტაგნაცია გაგრძელდება. ვაჭრობის მონაცემები ამ ტენდენციას ხაზს უსვამს. მიუხედავად ექსპორტისა და იმპორტის დაცემისა, მოსალოდნელი სავაჭრო დეფიციტი 2009 წელს შეიძლება ქვეყნის მშპ-ს 16 პროცენტზე მეტი იყოს. საქართველოს ნომინალური მშპ 2008 წელს 12.8 მილიარდ აშშ დოლარს შეადგენდა. საერთაშორისო სავალუტო ფონდის 2009 წლის რეგიონალური ანგარიშის თანახმად, შექმნილი გარღვევა შემამფოთებელია, რადგან მისი დაფინანსების შესაძლებლობა უმნიშვნელოა. ალექსიშვილი ამტკიცებს, რომ ქართველი ეკონომისტები რეალურად არასდროს იმედოვნებდნენ, რომ უცხოური ინვესტიციები, — განაცხადა მან, —

ური ინვესტიციების შეჩერებით გამოწვეულ შოკს. „როდესაც ჩვენ პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებზე ვაპირებთ, ჩვენ ვაპირებთ, რომ ეს სრულიად სხვა რამაა“. მიუხედავად იმისა, რომ საბანკო სექტორმა საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან 1 მილიარდ აშშ დოლარზე მეტი დახმარება მიიღო, ცოტა რამ თუ ადასტურებს იმას, რომ მათ საბანკო სექტორში სტაგნაცია გაგრძელდება. ვაჭრობის მონაცემები ამ ტენდენციას ხაზს უსვამს. მიუხედავად ექსპორტისა და იმპორტის დაცემისა, მოსალოდნელი სავაჭრო დეფიციტი 2009 წელს შეიძლება ქვეყნის მშპ-ს 16 პროცენტზე მეტი იყოს. საქართველოს ნომინალური მშპ 2008 წელს 12.8 მილიარდ აშშ დოლარს შეადგენდა. საერთაშორისო სავალუტო ფონდის 2009 წლის რეგიონალური ანგარიშის თანახმად, შექმნილი გარღვევა შემამფოთებელია, რადგან მისი დაფინანსების შესაძლებლობა უმნიშვნელოა. ალექსიშვილი ამტკიცებს, რომ ქართველი ეკონომისტები რეალურად არასდროს იმედოვნებდნენ, რომ უცხოური ინვესტიციები, — განაცხადა მან, —

ური ინვესტიციების შეჩერებით გამოწვეულ შოკს. „როდესაც ჩვენ პირდაპირ უცხოურ ინვესტიციებზე ვაპირებთ, ჩვენ ვაპირებთ, რომ ეს სრულიად სხვა რამაა“. მიუხედავად იმისა, რომ საბანკო სექტორმა საერთაშორისო საფინანსო ინსტიტუტებიდან 1 მილიარდ აშშ დოლარზე მეტი დახმარება მიიღო, ცოტა რამ თუ ადასტურებს იმას, რომ მათ საბანკო სექტორში სტაგნაცია გაგრძელდება. ვაჭრობის მონაცემები ამ ტენდენციას ხაზს უსვამს. მიუხედავად ექსპორტისა და იმპორტის დაცემისა, მოსალოდნელი სავაჭრო დეფიციტი 2009 წელს შეიძლება ქვეყნის მშპ-ს 16 პროცენტზე მეტი იყოს. საქართველოს ნომინალური მშპ 2008 წელს 12.8 მილიარდ აშშ დოლარს შეადგენდა. საერთაშორისო სავალუტო ფონდის 2009 წლის რეგიონალური ანგარიშის თანახმად, შექმნილი გარღვევა შემამფოთებელია, რადგან მისი დაფინანსების შესაძლებლობა უმნიშვნელოა. ალექსიშვილი ამტკიცებს, რომ ქართველი ეკონომისტები რეალურად არასდროს იმედოვნებდნენ, რომ უცხოური ინვესტიციები, — განაცხადა მან, —

თბილისი აღიარებს, რომ ჩაეხსინა საპროტესტო გამოსვლების ფონზე „საბანგაშობ“ გაღრმავდა

„საქართველოში ორთვიანი პოლიტიკური საპროტესტო გამოსვლების შედეგად, რომლის გამოც ყოფილ საბჭოთა რესპუბლიკაში შეწყდა ვაჭრობა, ხოლო ინვესტიციები დაფრთხნენ, რეცესია „სავანგაშობ“ სისწრაფით ღრმავდება, — განაცხადა ფინანსთა მინისტრმა კახა ბაინდურაშვილმა, — მე ამასი პირდაპირ ვადასტურებ ჩუქის პოლიტიკას. ამან გავლენა იქონია ჩვენს გეგმებზე და ინვესტიციები ნდობა შეარყია.“

2003 წლის ე.წ. „ვარდების რევოლუციის“ შემდეგ, რომლის მეშვეობითაც საბჭოთა კავშირის საგარეო საქმეთა ყოფილი მინისტრის ედუარდ შევარდნაძის მთავრობა გადააყენეს და ხელისუფლებაში აშშ მიერ მხარდაჭერილი ოპოზიციის ლიდერი მიხეილ სააკაშვილი მოვიდა, საქართველოს ეკონომიკა პირველად იკვეცება. ახლა სააკაშვილი თავად აღმოჩნდა საპროტესტო გამოსვლების პირისპირ, ხოლო დემონსტრანტები უკვე ორი თვეა, ყოველდღიურ საპროტესტო აქციებზე მის გადადგომას მოითხოვენ. „გლობალური რეცესიის გამო, პირველ კვარტალში ჩვენ ველოდით ნებას უნდა გვქონოდა, — განაცხადა ბაინდურაშვილმა. — მაგრამ საბანგაშობ სიზნავლები მიორა კვარტალში მკვეთრად იკვეცა. მიმდინარე სავაჭრო ბიზნესის განადგურება, რომელიც 1%-ს გაუტოვებს.“ პრემიერ-მინისტრმა ნიკა

გოლაურმა გასულ კვირას განაცხადა, რომ - „ეკონომიკა, რომელიც 12.8 მილიარდი დოლარის ტოლია, 2008 წლის ბოლო კვარტალში რეცესიაში შევიდა და შენაკლო, კლება წელს 1.5%-ს გაუტოვებს.“ მან ასევე განაცხადა, რომ „ოპოზიციის დემონსტრაციებმა თბილისში შეარყია ინვესტიციების ნდობა და რეგიონთან დაკავშირებით „ქეჩეხი“ გააჩინა.“ საქართველოს ოპოზიციის სააკაშვილის გადადგომას მოითხოვს. მას ბრალს სდებენ რუსეთთან ავგისტოს წაგებული ომის გამო და სამოქალაქო თავისუფლებების, მათ შორის, სიტყვის თავისუფლების შეზღუდვაში. დემონსტრანტების რაოდენობამ 9 აპრილის შემდეგ იკლო და ახლა პარლამენტთანაა ფოკუსირებული. ბაინდურაშვილმა, რომელმაც სააკაშვილის მსგავსად განათლება აშშ-ში მიიღო, განაცხადა, რომ „ბიუჯეტში შესწორებებს, რომელმაც ხარჯვითი ნაწილი უნდა განამტკიცოს, ვერ

იღებენ, რადგან საპროტესტო გამოსვლების გამო პარლამენტი ვერ მუშაობს

და საპროტესტო აქციებმა კანონმდებლებს დედაქალაქის დატოვება აიძულა.“

გასულ თვეში საერთაშორისო სავალუტო ფონდის მაღალი რანგის წარმომადგენელმა საქართველოში, ედუარდ გარდნერმა განაცხადა, რომ „წელს საქართველოს ეკონომიკა, რუსეთთან მთავარი მხარდამხმარებელი მოკავშირეების მიერ გამოგზავნილ ფულზე იქნება დამოკიდებული.“ საქართველოს რეგიონის, სამხრეთ ოსეთის გამო დაწყებულ ომში, რუსეთმა აშშ-ს მიერ განვრთნილი ქართული არმია უკუაგდო და მოგვიანებით ის, მეორე სექტორში გასცემს.

აფხაზეთთან ერთად სუვერენულ სახელმწიფოებად აღიარა. საქართველომ საერთაშორისო დახმარების პირობა მიიღო. ეს დახმარება 4.55 მილიარდ აშშ დოლარს აშშ გამოყოფს. საერთაშორისო სავალუტო ფონდმა საქართველოს 750 მილიონი აშშ დოლარის სესხის გამოყოფაზე თანხმობა მისცა და ამ თანხას სექტემბერში გასცემს. **კლინა ბელკლი**
Bloomberg.com

ნოღაილის პარტია საკონსტიტუციო ცვლილების 31 ავგისტომდე დასრულებას ითხოვს

„მოძრაობა სამართლიანი საქართველოსთვის“ ხელისუფლებას კონსტიტუციის ახალი მოდელის მისაღებად ვადების შეგნებულად განუვადია ადამაშულებს და აცხადებს, რომ 31 ავგისტომდე ყველა კონსტიტუციური ცვლილების მოსწრება შესაძლებელია. როგორც დღეს პარტიის ოფისში პრესკონფერენციაზე პეტრე მამრაცემ განაცხადა, იმ შემთხვევაში, თუ გათვალისწინებული იქნება მათი მოთხოვნა ვადებთან დაკავშირებით, მაშინ მათი პარტია საკონსტიტუციო კომისიას შეუერთდება და საკონსტიტუციო ცვლილებებში აქტიურ მონაწილეობას მიიღებს. პეტრე მამრაცემ პრესკონფერენციაზე წარმოადგინა კონსტიტუციის ერთ-ერთი მოდელი, რომელიც 1994 წელს შემუშავდა და ქვეყნის საპარლამენტო რესპუბლიკის მოწყობას ითვალისწინებს. „ჩემ მიერ წარმოდგენილი კონსტიტუციის პროექტი ემყარება მსოფლიოს მრავალ

ქვეყანაში აპრობირებულ კლასიკურ მოდელს და რეალურად უზრუნველყოფს ქვეყნის საპარლამენტო მმართველობაზე გადასვლას. ეს პროექტი უცხოელი ექსპერტების და საქართველოს პოლიტიკური პარტიების მონაწილეობით რამდენიმე წლის წინათ არის შექმნილი და უზრუნველყოფს, რომ კრიზისულ სიტუაციებში იცვლებოდეს მთავრობები. მოვიტხოვთ, საკონსტიტუციო კომისიამ ცვლილებებზე მუშაობა 31 ავგისტომდე დაასრულოს. ასეთ შემთხვევაში

მზად ვართ, აქტიურად და კონსტიტუციულად ჩავეერთოთ საკონსტიტუციო კომისიის მუშაობაში“, — განაცხადა პეტრე მამრაცემ. პარტიის ლიდერმა ზურაბ ნოღაიელმა პრესკონფერენციაზე აღნიშნა, რომ ქვეყანას ორი არჩევანი აქვს: სამოქალაქო დაპირისპირება ან არჩევნები და იმედი გამოთქვა, რომ კეთილგონიერი გადაწყვეტილების მიღებით ქვეყანას სამოქალაქო დაპირისპირების საფრთხე ასცდება.

5 ანდრეი ებიფანცევი შეკითხვა ქართულ ოპოზიციას

ბოლო რამდენიმე დღის მანძილზე საქართველოს ხელისუფლებასა და ოპოზიციას შორის დაპირისპირებაში გაჩნდა ტენდენციები, რომელთა განვითარებასაც შესაძლოა, სიტუაციის ძალზე სერიოზული ცვლილება მოჰყვას. კარგია ეს ცვლილებები თუ ცუდი, დაე, იმათ განსაჯონ, ვინც დაპირისპირებულთაგან რომელიმე ბანაკს მიაკუთვნებს თავს. ვილაცისთვის კი ცვლილებები ნებისმიერ შემთხვევაში კარგია, ვინაიდან მათ სიტუაცია მეტ-ნაკლებად ლოგიკურ რელსებზე გადაჰყავთ. ყველაფერი, რაც ამ მიმართულებით ადრე ხდებოდა, აბსურდის თუ არა, ღრმა გაუგებრობის შეგრძობას ნამდვილად ქმნიდა. ოპოზიცია აბსოლუტურად ულოგიკო ნაბიჯებს დგამდა. თანდათანობით ჩნდებოდა შეგრძობა, რომ ანტისახელისუფლებო მოძრაობის ლიდერთა მოქმედება მათ მიერვე დასახულ მიზნებს ეწინააღმდეგებოდა, მიზნებს კი იმ მეთოდებით, რომელთაც იყენებდნენ, უბრალოდ, ვერ მიაღწევდნენ. ეს ყველაფერი ერთგვარ გაორებას ჰგავდა, როდესაც სარკეში იყურები და საკუთარი სახის ნაცვლად ვილაცის გაუპარსავ გამოსახულებას ხედავ.

ამ ყველაფერთან დაკავშირებით, მინდა, რამდენიმე კითხვა დავუსვა ქართული ოპოზიციის ლიდერებს. ეს ის კითხვებია, რომლებზეც თავად პასუხის გაცემა არ შემოიძლია და რომლებიც, ვფიქრობ, ჩემ გარდა კიდევ ბევრ ადამიანს ანუხებებს. მესმის, რომ ოპოზიციას ახლა მრავალი სადარდელი აქვს, მაგრამ საკუთარი პოზიციის პროპაგანდა, ვფიქრობ, ამ სადარდელთაგან ერთ-ერთია.

ლოგიკური ლოგიკიდან, ოპოზიციონერთა განცხადებებიდან და საპროტესტო აქციების მიმდინარეობიდან მხოლოდ ორი დასკვნის გამოტანა იყო შესაძლებელი: ან ოპოზიციის ლიდერები თვლიდნენ, რომ სააკაშვილი ნებაყოფლობით დატოვებდა პრეზიდენტის პოსტს, ან ოპოზიციას სულ სხვა მიზნები ამოძრავებს, ვინაიდან მის მიერ გამოცხადებული მიზნები ამ მეთოდებით ნამდვილად არ მიიღწევა. იმის შესახებ, რომ სააკაშვილი თანამდებობიდან უნდა გადადგარიყო, ბევრს ლაპარაკობდნენ. მაგალითად, ახალგაზრდა ქართველ ხალხთა ასოციაციის პრეზიდენტი გოჩა ძასოხოვის განცხადებით, „თუ მას შერჩა სულ ოდნავი პატივით, სააკაშვილი თავის ან ქართველი ხალხის მიმართ, ის უნდა წავიდეს“.

თუ გათვალა სწორედ ამაზე იყო რასაკვირველია, ოპოზიცია სწორად იქცევა და ზუსტად ამგვარი მოქმედება იყო საჭირო. შეიძლება კი იმის იმედით ყოფნა, რომ სააკაშვილი თავისი ნებით გადადგებოდა?

შეიძლება! სულ მცირე, სამ შემთხვევაში:

1. თუ სააკაშვილი მელანქოლიური, მუდმივად სევდიანი, მონყვლადი, რთული ფსიქიკის, ფაქიზი ბუნების ადამიანი იქნებოდა, რომელსაც ძალზე იოლად მიაყენებ ტყვიისა და ტრავმას (როგორც ტოლსტოის ცნობილი ზღაპრის „ბურატინოს თავგადასავლის“ გმირი პიერო);
2. თუ აშშ მიხილ სააკაშვილს სამუდამოდ გადაუსვამდა ხაზს და ცალსახად და აქტიურად დაუჭერდა მხარს ოპოზიციას;
3. თუ საპროტესტო აქციები რამდენჯერმე უფრო აქტიური და, პირდაპირ რომ ვთქვათ, აგრესიული ხასიათისაც იქნებოდა.

უკანასკნელი წლების მოვლენებმა, ალბათ, აღარავის დაუტოვა ეჭვი, რომ ამ ადამიანის გამბედაობა და დაუინებება სიგიჟის ზღვარზეა. იმაზე დაყრდნობა, რომ მას დანამუსებით, ხმამაღალი დემოკრატიული მოთხოვნებით გადადგომას აიძულებს, უკიდურესად იდეალისტური და უპასუხისმგებლო საქციელია. რთული წარმოსადგენია, რომ იგივე ათასობით ადამიანი, რომლებიც ოპოზიციის გამოსვლებს ავსებდნენ ტილისის ქუჩებში, ნდობას უცხადებს ვილაცას, ვინც გულწრფელად, მაგრამ ავანტიურისტულად თვლის მიხილ სააკაშვილს ფაქიზი სულის არსებობა.

უკანასკნელი წლების მოვლენებმა, ალბათ, აღარავის დაუტოვა ეჭვი, რომ ამ ადამიანის გამბედაობა და დაუინებება სიგიჟის ზღვარზეა. იმაზე დაყრდნობა, რომ მას დანამუსებით, ხმამაღალი დემოკრატიული მოთხოვნებით გადადგომას აიძულებს, უკიდურესად იდეალისტური და უპასუხისმგებლო საქციელია. რთული წარმოსადგენია, რომ იგივე ათასობით ადამიანი, რომლებიც ოპოზიციის გამოსვლებს ავსებდნენ ტილისის ქუჩებში, ნდობას უცხადებს ვილაცას, ვინც გულწრფელად, მაგრამ ავანტიურისტულად თვლის მიხილ სააკაშვილს ფაქიზი სულის არსებობა.

შეიძლება! სულ მცირე, სამ შემთხვევაში:

1. თუ სააკაშვილი მელანქოლიური, მუდმივად სევდიანი, მონყვლადი, რთული ფსიქიკის, ფაქიზი ბუნების ადამიანი იქნებოდა, რომელსაც ძალზე იოლად მიაყენებ ტყვიისა და ტრავმას (როგორც ტოლსტოის ცნობილი ზღაპრის „ბურატინოს თავგადასავლის“ გმირი პიერო);
2. თუ აშშ მიხილ სააკაშვილს სამუდამოდ გადაუსვამდა ხაზს და ცალსახად და აქტიურად დაუჭერდა მხარს ოპოზიციას;
3. თუ საპროტესტო აქციები რამდენჯერმე უფრო აქტიური და, პირდაპირ რომ ვთქვათ, აგრესიული ხასიათისაც იქნებოდა.

შეიძლება! სულ მცირე, სამ შემთხვევაში:

1. თუ სააკაშვილი მელანქოლიური, მუდმივად სევდიანი, მონყვლადი, რთული ფსიქიკის, ფაქიზი ბუნების ადამიანი იქნებოდა, რომელსაც ძალზე იოლად მიაყენებ ტყვიისა და ტრავმას (როგორც ტოლსტოის ცნობილი ზღაპრის „ბურატინოს თავგადასავლის“ გმირი პიერო);
2. თუ აშშ მიხილ სააკაშვილს სამუდამოდ გადაუსვამდა ხაზს და ცალსახად და აქტიურად დაუჭერდა მხარს ოპოზიციას;
3. თუ საპროტესტო აქციები რამდენჯერმე უფრო აქტიური და, პირდაპირ რომ ვთქვათ, აგრესიული ხასიათისაც იქნებოდა.

შეიძლება! სულ მცირე, სამ შემთხვევაში:

1. თუ სააკაშვილი მელანქოლიური, მუდმივად სევდიანი, მონყვლადი, რთული ფსიქიკის, ფაქიზი ბუნების ადამიანი იქნებოდა, რომელსაც ძალზე იოლად მიაყენებ ტყვიისა და ტრავმას (როგორც ტოლსტოის ცნობილი ზღაპრის „ბურატინოს თავგადასავლის“ გმირი პიერო);
2. თუ აშშ მიხილ სააკაშვილს სამუდამოდ გადაუსვამდა ხაზს და ცალსახად და აქტიურად დაუჭერდა მხარს ოპოზიციას;
3. თუ საპროტესტო აქციები რამდენჯერმე უფრო აქტიური და, პირდაპირ რომ ვთქვათ, აგრესიული ხასიათისაც იქნებოდა.

საკანების დადგმით სააკაშვილს ვერ გააქცევ, მეორე მხრივ კი, რასაც ახლა აკეთებს ოპოზიცია ავტომატის ტრალის, სარკინიგზო სადგურისა და ადმინისტრაციული შენობების ბლოკირების სახით, უკვე კანონდარღვევა და ეწინააღმდეგება აქციების დაწყებისას ხალხისათვის მიცემულ პირობას.

აქვს სააკაშვილის ადგილას წარმოდგინეთ თავი. დანამუსება და გულის ამარყვებელი მონოდეტები მას საერთოდ არ ალღევენ, მისი დახვეწის ლიცენზია ამერიკის ოპოზიციისთვის არ მიუცია, თავად ოპოზიციონერებიც იდეად არაფერს უშლიან, მიტინგობენ სადაც თავისთვის და იმიტინგონ, ამის გამო რატომ უნდა გადადგას?

აქვს სააკაშვილის ადგილას წარმოდგინეთ თავი. დანამუსება და გულის ამარყვებელი მონოდეტები მას საერთოდ არ ალღევენ, მისი დახვეწის ლიცენზია ამერიკის ოპოზიციისთვის არ მიუცია, თავად ოპოზიციონერებიც იდეად არაფერს უშლიან, მიტინგობენ სადაც თავისთვის და იმიტინგონ, ამის გამო რატომ უნდა გადადგას?

აქვს სააკაშვილის ადგილას წარმოდგინეთ თავი. დანამუსება და გულის ამარყვებელი მონოდეტები მას საერთოდ არ ალღევენ, მისი დახვეწის ლიცენზია ამერიკის ოპოზიციისთვის არ მიუცია, თავად ოპოზიციონერებიც იდეად არაფერს უშლიან, მიტინგობენ სადაც თავისთვის და იმიტინგონ, ამის გამო რატომ უნდა გადადგას?

აქვს სააკაშვილის ადგილას წარმოდგინეთ თავი. დანამუსება და გულის ამარყვებელი მონოდეტები მას საერთოდ არ ალღევენ, მისი დახვეწის ლიცენზია ამერიკის ოპოზიციისთვის არ მიუცია, თავად ოპოზიციონერებიც იდეად არაფერს უშლიან, მიტინგობენ სადაც თავისთვის და იმიტინგონ, ამის გამო რატომ უნდა გადადგას?

აქვს სააკაშვილის ადგილას წარმოდგინეთ თავი. დანამუსება და გულის ამარყვებელი მონოდეტები მას საერთოდ არ ალღევენ, მისი დახვეწის ლიცენზია ამერიკის ოპოზიციისთვის არ მიუცია, თავად ოპოზიციონერებიც იდეად არაფერს უშლიან, მიტინგობენ სადაც თავისთვის და იმიტინგონ, ამის გამო რატომ უნდა გადადგას?

აქვს სააკაშვილის ადგილას წარმოდგინეთ თავი. დანამუსება და გულის ამარყვებელი მონოდეტები მას საერთოდ არ ალღევენ, მისი დახვეწის ლიცენზია ამერიკის ოპოზიციისთვის არ მიუცია, თავად ოპოზიციონერებიც იდეად არაფერს უშლიან, მიტინგობენ სადაც თავისთვის და იმიტინგონ, ამის გამო რატომ უნდა გადადგას?

აქვს სააკაშვილის ადგილას წარმოდგინეთ თავი. დანამუსება და გულის ამარყვებელი მონოდეტები მას საერთოდ არ ალღევენ, მისი დახვეწის ლიცენზია ამერიკის ოპოზიციისთვის არ მიუცია, თავად ოპოზიციონერებიც იდეად არაფერს უშლიან, მიტინგობენ სადაც თავისთვის და იმიტინგონ, ამის გამო რატომ უნდა გადადგას?

აქვს სააკაშვილის ადგილას წარმოდგინეთ თავი. დანამუსება და გულის ამარყვებელი მონოდეტები მას საერთოდ არ ალღევენ, მისი დახვეწის ლიცენზია ამერიკის ოპოზიციისთვის არ მიუცია, თავად ოპოზიციონერებიც იდეად არაფერს უშლიან, მიტინგობენ სადაც თავისთვის და იმიტინგონ, ამის გამო რატომ უნდა გადადგას?

აქვს სააკაშვილის ადგილას წარმოდგინეთ თავი. დანამუსება და გულის ამარყვებელი მონოდეტები მას საერთოდ არ ალღევენ, მისი დახვეწის ლიცენზია ამერიკის ოპოზიციისთვის არ მიუცია, თავად ოპოზიციონერებიც იდეად არაფერს უშლიან, მიტინგობენ სადაც თავისთვის და იმიტინგონ, ამის გამო რატომ უნდა გადადგას?

აქვს სააკაშვილის ადგილას წარმოდგინეთ თავი. დანამუსება და გულის ამარყვებელი მონოდეტები მას საერთოდ არ ალღევენ, მისი დახვეწის ლიცენზია ამერიკის ოპოზიციისთვის არ მიუცია, თავად ოპოზიციონერებიც იდეად არაფერს უშლიან, მიტინგობენ სადაც თავისთვის და იმიტინგონ, ამის გამო რატომ უნდა გადადგას?

აქვს სააკაშვილის ადგილას წარმოდგინეთ თავი. დანამუსება და გულის ამარყვებელი მონოდეტები მას საერთოდ არ ალღევენ, მისი დახვეწის ლიცენზია ამერიკის ოპოზიციისთვის არ მიუცია, თავად ოპოზიციონერებიც იდეად არაფერს უშლიან, მიტინგობენ სადაც თავისთვის და იმიტინგონ, ამის გამო რატომ უნდა გადადგას?

ოპოზიცია მშვენივრად აცნობიერებს, რომ პირადი პოლიტიკური ამბიციები და გაერთიანების მოუხერხებლობა ასუსტებს მთლიანად ოპოზიციის პოზიციებს და მიზნის მიღწევის შანსებს დიდად ამცირებს, რაც ქუჩაში გამოსული ხალხის ლალატია, მაგრამ ოპოზიციისთვის პირადი ამბიციები ამ ყველაფერზე მაღლა დგას. როგორ უნდა გამოვიდეს ქუჩაში არსებული რეჟიმის მონინალმდგეგმა აბსოლუტური უმრავლესობა ამგვარ პირობებში, გაუგებარია.

უპასუხისმგებლობის მისაღებად საფუძვრი ისაა, რომ ოპოზიციის ელემენტებს ახალს არაფერს სთავაზობს იმასთან შედარებით, რასაც უკვე სთავაზობდა სააკაშვილი. არ სთავაზობს და არც შეუძლია შესთავაზოს, რადგან ის თავად მიხილ სააკაშვილია და გაჭრილი პაუზივით კვავს მას.

ყველა ცნობილი სახე, რომელიც დღეს ოპოზიციასაა, ასე თუ ისე, სააკაშვილის გუნდის აქტიური წევრი გახლდათ და ზოგიერთები კი სულ ცოტა ხნის წინაც ხელს ჰკრავდნენ თავიანთ დღევანდელ მეგობრებს, ესენი პავლე ქვეციელი საველეები არიან. რაც შეეხება ტოლსტოის, თბილისურ სიტუაციას ოქროს გასაღების ზღაპრის კიდევ ერთი ეპიზოდიც მშვენივრად ასახავს: „რა დავარქვა? — ფიქრობდა კარლო, — მოდი, ბურატინოს დავარქმევ. ერთ ოჯახს ვიცნობდი, ყველას ბურატინო ერქვა: მამა — ბურატინო, დედა — ბურატინო, შვილებიც — ბურატინოები“. ერთი განსხვავებაა, ტოლსტოის ზღაპარში ბურატინოების ოჯახი მხიარულად და უდარდელად ცხოვრობდა, რასაც ვერ ვიტყვით საქართველოში.

ოპოზიციის კურსი არაფრით განსხვავდება სააკაშვილის კურსისგან, ის ლამაზი ფრაზები კი, რომლებიც აფხაზებთან, ოსებთან და რუსებთან მეგობრობაზეა საუბარი, ერთი მხრივ, პოპულიზმი, მეორე მხრივ კი, უტოპიაა. პოპულიზმი იმიტომ, რომ ოპოზიციის არც ერთი ლიდერი არ განმარტავს, როგორ უნდა მიაღწიონ ამას და უტოპია იმიტომ, რომ ქართული პოლიტიკის ამჟამინდელი პარადიგმით მათი მიღწევა ისევე გამოირიცხულია, როგორც სააკაშვილის გადადგება შეძლებისათვის.

ასეთ ლიდარს თითოეული ათბანი მხოლოდ საკუთარ თავში ხედავს და თუ სააკაშვილი პართლას აღარ იქნება პრაიმიტივი, სელისუფლაბისთვის ნაფილი სოფსა-ქლატა დაიწყება.

მხოლოდ მშვიდობიანი მსვლელობებითა და ქუჩებში

ოპოზიციის არ აქვს ალტერნატიული პროგრამა, საპარტიო, აქვს ალტერნატიული ბრძანება, რომ შესრულდეს უკვე არსებული პროგრამა. ეს კი ძალიან ხოტბა მოსახლეობის გაქვნიერების მხარდაჭერის მოსაპოვებლად.

როცა ხალხი ხელისუფლების წინააღმდეგ გამოდის, მას ახალი იდეები, ახალი კურსი, ახალი მეთოდები და ახალი ლიდერები სჭირდება. საქართველოში კი ხალხს სთავაზობენ იმავე კურსს, იმავე იდეებს, იმავე ლიდერებს და გაურკვეველ მეთოდებს, ამისათვის კი ოპოზიციამ პასუხი უნდა აგოს ხალხის წინაშე. ასეთ პირობებში ოპოზიციის გამარჯვების შანსი მხოლოდ ახლანდელი პრეზიდენტისადმი სიძულვილის წყალობით თუ ექნება და თუ მიხედოდა სააკაშვილი მინც გადადგება, ეს ოპოზიციის გამარჯვება კი არა, პირადად სააკაშვილის დამარცხება იქნება.

საერთოდ, საქართველო უნიკალური ქვეყანაა, თუ ბოლო 500 წლის ისტორია დეჟავოუს შთაბეჭდილებებს ტოვებს, უკანასკნელი 17 წლის ისტორია არის დეჟავოუს კვადრატში. ჩვენ თვალწინ დემოკრატიული გზით ხალხის მიერ არჩეულმა პრეზიდენტმა ასევე დემოკრატიული გზით და ხალხის მიერვე არჩეული პრეზიდენტი გადააგდო. თანაც, ეს ერთხელ და ორჯერ კი არ მოხდა, ახლაც გრძელდება. ამასთან, ქვეყნის უკუღმართული შტრებიები უცვლელი რჩება, იცვლებიან მხოლოდ ადამიანები, რომლებმაც უნდა განახორციელონ ეს კურსი, მაგრამ უკვე ტრადიციულად ვერ ახერხებენ ამას. სხვა ასეთი ქვეყანა არ არსებობს.

იქნებ, მთავარი პიროვნებები კი არა, ქვეყნის კურსია? რას უნდა მიეყვანას სააკაშვილი იქამდე, რომ პრეზიდენტის თანამდებობიდან გადაამდგარიყო? რა უფრო მნიშვნელოვანია — პირადი ამბიციები თუ საერთო საქმის წარმატება? და თუ პასუხი მეორეა, რატომ არ ჰყავს ქართულ ოპოზიციას ერთი ლიდერი? რით განსხვავდება ოპოზიციის სააკაშვილისგან დაცვის კი ოპოზიციის, საით უნდა წავიდეს ქვეყანა ან როგორ უნდა წავიდეს იქით, საითაც უნდა წავიდეს?

თუ ოპოზიციის გასცემს პასუხს, მაღლობელი ვიქნები, მაგრამ თუ არ გასცემს, მაინც მაღლობელი ვიქნები. საქმემ, რომელსაც ოპოზიციამ, თუნდაც, მოუხერხებლად, შეცდომებით ან ცუდად აკეთებს, იქნება, გააუმჯობესოს მდგომარეობა საქართველოში და მოავგაროს მისი ურთიერთობა მეზობლებთან. ახლა ამის იმედი მაინც გაჩნდა, არსებული ხელისუფლების პირობებში კი ეს ყველაფერი არასდროს მოხდება.

„აბა, დააღა პირი და თქვი „ააა!“ შე გალსტუკიანო!“

არც ბესიკ ყოლბაია იყო რამაზ ჩხიკვაძე, არც ყოლბაიას „უდაბნოდან გამოსვლის“ სიუჟეტის დამდგმელი ვილაც ჩინოვიკი ზუგდიდის ადმინისტრაციიდან — რობერტ სტურუას დონის რეჟისორი, „რუსთავი 2“-ზე 2008 წლის იანვარში გადაცემული სიუჟეტის გულწრფელობა ვინმეს რომ ერწმუნა და დაეჯერებინა. ისეთი ხელოვნური იყო, როგორც ყველაფერი, რაც მიმასთანაა დაკავშირებული.

მოკლედ, შეგახსენებთ ცნობილ ტელესიუჟეტს მიხეილ სააკაშვილის წინასწარ ჩვენო პიარიდან: ეკრანზე ჩნდება საზამთროდ კარგად ჩათუნიებული კაცი ორი ბავშვის თანხლებით და ხმა კაპრის მიღმა გვაცნობებს, რომ ეს ახალგაზრდა კაცი ბესიკ ყოლბაიაა, რომელიც ცდილობს, მსოფლიოს ყურადღება მიიპყროს და ფეხით მოდის გალიდან თბილისში. მოდის კი იმიტომ, რომ, თურმე, ერთი კვირა დატყვევებული ყავდათ რუსეთის უშიშროების თანამშრომლებს, გალის რაიონის ადმინისტრაციამ კი საარჩევნო უბნის გახსნის საშუალება არ მისცა. ასეთმა უსამართლობამ ბესიკ ყოლბაია იმიტომ აღაშფოთა, რომ საარჩევნო უბნის თავმჯდომარედ თვითონ იყო დანიშნული და მომავალი პრეზიდენტისადმი ქვეშევრდომული სიყვარულის გამოხატვა თანამდებობრივად ევალებოდა.

მომავალი პრეზიდენტი რომ მიმა იქნებოდა, ბესიკ ერთი წუთითაც არ შეჰპარვია ეჭვი. ამას ხუთნომრიანი ნიუთელი ნაქსოვი ქუდისა და შესაბამისი თეთრ-წითელი კაშკაშის გარდა, მისი ცოლი დაბნეული სიტყვებით ადასტურებდა: მიმასთან ერთად აფხაზეთში აუცილებლად დაებრუნდებითო.

რა სჭირდა დასაბრუნებელი, თან მიმასთან ერთად?

ისედაც ხომ ცხოვრობდა მშობლიურ გალში, თუ ვინმეს აშინებდა, — მიმასთან ერთად რომ დაებრუნდები, მაშინ დედას გიტყვებო?

ვის უტირა მიმამ დედა? სად ხარ ახლა, ბესიკ ყოლბაია? ისე გალში ბრძანდები თუ ზუგდიდს ვერ გასცილები და ენგურის ხიდზე ვერ გადასულხარ ავგისტოს ძლევა მოსილი ომის შემდეგ?

იმ სიუჟეტში ბესიკი ჩიოდა: — „გვიმონებენ საბუთებს. არ გვიშვებენ აქეთ! ლტოლვილები ძალიან შევიწროვებულ მდგომარეობაში არიან. ვითხოვ ჩვენს შველას, თუ რაღაც შეიძლება, ჩვენს დედას მისცენ საშუალება, ხმა მისცენ მიხეილ სააკაშვილს...“

რატომ უნდა მისცენ ხმა ამ „დედას“ მაინც? მაინც მაინც მიხეილ სააკაშვილის? „საორე სკანი ობიექტურობა, ამხანაგო ყოლბაია?“ არ გითხრეს, რომ საარჩევნო კომისიის თავმჯდომარე აუცილებლად მიუკერძოებელი უნდა იყოს?

თუ დაბეჯითებით მოგთხოვენ — მიმას კანდიდატურას მიანევი?

ვერ გეტყვით, ბატონ ბესიკ ყოლბაიას, „მარბრასოკის“ გამო დადგა თუ არა ყურებზე მსოფლიო, მაგრამ — „არის, ასრულდა ოცნება, არის, ასრულდა მიზანი!“ და ჰყავს საკუთარი პრეზიდენტი.

მშვიდობაში მოხმაროს! სანამ ჩვენ აქ „ყურებზე სიარულის“ და რუსული თვითმფრინავის დანახვებე მიმას „ბრასოკის“ საკითხს ვარკვევთ, კი გახდა ეს კაცი პოპულარული და ვერ ჩაეტია სახელი და საქმე მისი ტერიტორიებზე დაკარგული საქართველოს საზღვრებში და შევიდა ყველა ობიექტულის ოჯახში...

და თუ ჯერ არ შესულა, მაღა შეუძლებს საკიდის ნოუ-ჰაუს სახით, რომლის მეკობრეული ასლები, როგორც ამბობენ, უკვე გამოჩნდა ბაზრობების დახლებქვეშ. რა ჰალსტუხის საკიდი და

რისი ნოუ ჰაუო, ალბათ, იკითხავს დაბნეული მკითხველი. საქმე ისაა, რომ ფლუთმაშის — „დაანაყრე მიმიკო ჰალსტუხით“ — პარალელურად, ინტერნეტში გამოჩნდა ჰალსტუხების საკიდის ერთგვარი რეკლამა, რომელზეც ჩვენი ქვეყნის თავაკაცია გამოსახული. ჰალსტუხების საკიდს „მიმიკო“ ჰქვია.

წარწერის მიხედვით თუ ვიმსჯელებთ, იგი საქართველოში უნდა იყოს დამზადებული და ავტორს თადარიგიც დაჭერილი აქვს საავტორო უფლების დაცვას და ნოუ ჰაუს დაპატენტებასთან დაკავშირებით... რაც მთავა-

რია, საკიდს თან ახლავს ჰალსტუხის დანიშნულებისამებრ (და არა სადილად მირთმევის) გამოყენების ინსტრუქცია, რაც, რა თქმა უნდა, იდეის ავტორის ცინიზმზე მიუთითებს.

ხუმრობა იქით იყოს და ამ „ქვეყნის სამასხარო“ საყოფაცხოვრებო ნივთით საქართველოს დროშაც არის „გაქილიკებული“, რადგანაც შეფუთვაზე სწორედ დროშაა გამოსახული... ეს რომ დაინახებ, ამ იდეის ინკოგნიტო ავტორისთვის ერთი გემრიელად შეკურთხება მომიწია...

თუმცა იდეის ავტორს რას ვერჩი... ქვეყნის თავაკაცია ქვეყნის სახე... ქვეყანას კი არცხვენს არა ის „ცენავიკი“, ვინც ამ „საგმირო საქმეზე“ გაგანაა ფინანსური კრიზისისას ორი კაპიკის შოვნა გადანყვიტა, არამედ ის, ვინც ჰალსტუხის ჭამით „გვასახელა“ და...

ანუ გასაგებად რომ ავხსნა, სააკაშვილს ჰალსტუხის ინციდენტით ან გორში მინაზე ხოხვით კი არა, რუსებისათვის კუდით ქვის სროლით რომ შესახებებინა თავი, ეს გონებამახვილი „ცენავიკი“ მის სახელს არა ჰალსტუხის საკიდს, არამედ ლოსიონს დაარქმევდა და ზედ ამყად მიანერდა „ნამდვილი მამაკაცებისათვის, დამზადებულია საქართველოში“...

ასე რომ „ცენავიკის“ გინება ბადავიშიძემ, რატომღაც, ცნობილი კინოწარმო — „აბა, დააღა პირი და თქვი „ააა“, შე გალსტუკიანო!“ — ბაბახსანდა და გულიანად გამიციცინა.

საინტერესოა, ეს საკიდი ხომ არ გიყვით, პატივცემული ბესიკ?

ვაი ჩვენს პატრონს! **გიორგი ბიბიგარია**

ქვირფასო ბატონო პირი ფურნი!

დიდი მადლობა თქვენი გულისხმიერი პასუხისათვის „თბილისის უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა გაერთიანება „თბილისის უნივერსიტეტის ასამბლეის“ — ეროვნული პრობლემების ანალიტიკური დარბაზის“ მიმართვა, რომელიც საფრანგეთის ელჩს, ბატონ ერიკ ფურნიეს გაუგზავნეს მისი სატელევიზიო განცხადების გამო (2009 წლის 25 აპრილს საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარესთან დიპლომატიის შეხვედრის შემდეგ ბატონმა ელჩმა უკმაყოფილება გამოთქვა, რომ ეს შეხვედრა სასტუმროში გაიმართა და არა პარლამენტის შენობაში).

საფრანგეთის ელჩმა ამ მიმართვის პასუხად ასამბლეას მისწერა, რომ ტელეკომპანია „რუსთავი 2“-მა უხეშად დაამახინჯა მისი ნათქვამი და წუხილს გამოთქვამს ყურნალისტების მიერ ელჩის განცხადების თავისუფალი ინტერპრეტაციის გამო. „თბილისის უნივერსიტეტის ასამბლეის“ თავმჯდომარემ ქალბატონმა დენიზა სუმბაძემ რედაქციას ბატონი ერიკ ფურნიეს წერილი და ასამბლეის პასუხი გადმოსცა.

(პროტოკოლით), რომლის მიხედვით და ჩემი აზრით, უნდა შეფასდეს, თუ რა მნიშვნელობა ენიჭება პარლამენტის შესაფერის ადგილმდებარეობას დემოკრატიული დებატებისთვის.

რაც შეეხება დანარჩენ შენიშვნებს, გარწმუნებთ, რომ დიდი დიპლომატიური კორპუსის მიხედვით, გარწმუნებთ, რომ დიდი დიპლომატიური ადგილებს თვალს ამ სიტუაციას საქართველოში და სახვებით ფლობს შესაბამის ინფორმაციას, რაც ეხება კონსტიტუციას და კანონის სამართლიანობას.

„საქართველო და მსოფლიოს“ 2009 წლის 6-12 მაისის ნომერში გამოქვეყნდა ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის პროფესორ-მასწავლებელთა გაერთიანება „თბილისის უნივერსიტეტის ასამბლეის“ — ეროვნული პრობლემების ანალიტიკური დარბაზის“ მიმართვა, რომელიც საფრანგეთის ელჩს, ბატონ ერიკ ფურნიეს გაუგზავნეს მისი სატელევიზიო განცხადების გამო (2009 წლის 25 აპრილს საქართველოს პარლამენტის თავმჯდომარესთან დიპლომატიის შეხვედრის შემდეგ ბატონმა ელჩმა უკმაყოფილება გამოთქვა, რომ ეს შეხვედრა სასტუმროში გაიმართა და არა პარლამენტის შენობაში).

ქვირფასო ქალბატონო დენიზა სუმბაძე!

თქვენ მიერ გაკეთებულმა შენიშვნებმა, რაც თქვენს წერილშია ჩამოყალიბებული, ძალიან დამაფიქრა და შემაწუნა, რადგანაც ის ეყრდნობა „რუსთავი 2“-ის მიერ გაკეთებულ ჩემი განაცხადის არაზუსტ თარგმანს.

მე შემატყობინეს ამ მიკერძოებულ თარგმანზე, რომელიც „რუსთავი 2“-ის მიერ გავრცელდა 25 აპრილს, 15.00 მე მომიხდა, თხოვნით მიმემართა ამ არხისთვის, რათა გადაეცათ ჩემი ტექსტის ნამდვილი თარგმანი.

სამწუხაროდ, აღმოჩნდა, რომ ზოგიერთმა არხმა გა-

დანყვიტა ჩემი სიტყვის დამახინჯება, რათა თავიანთი პროპაგანდის იარაღად გამოეყენებინათ. ამიტომ თქვენი ანაწილი ამ არასწორ (არაზუსტ) თარგმანზე არაადეკვატურია. განსაკუთრებით მინდა, გაცნობოთ, რომ არასოდეს მითქვამს ფრაზა „მიმდინარე პროცესები უსამართლოა და არაკანონიერი“. ჩემს განაცხადს ერთი მიზანი ჰქონდა; ეს ეხებოდა იმ ფაქტს, რომ დიპლომატებს პარლამენტის მეთაურთან შეხვედრა მოუხდათ სასტუმროში, ნაცვლად ოფიციალური ადგილისა. არსებობს გარკვეული წესი

პატივისცემით, თქვენი პირი ფურნი
საფრანგეთის ელჩი საქართველოში

მია და მისი უგულვებლყოფა გარკვეულად საკუთარი საბრძოლო იარაღის ხელიდან გაშვებაა, მაგრამ ეს ნორმალურ სახელმწიფო-შეხვედრებში დამსყვედულები აღამიანების ქვეყანაში. თქვენ მიერ მონოპოლიზებული დეკლარაციის ჭეშმარიტმა თარგმანმა ერთხელ კიდევ დაგვარწმუნა, რომ ვერავეთარი პროპაგანდისტული მანქანა ვერ შეძლებს ქართველ ხალხს ჩამოაშოროს კეთილმოზილი ადამიანები, რომელთა თაოსნობაც ჩვენი ქვეყნის განსაცდელის ფაშს საფრანგეთის პრეზიდენტმა იტვიტო.

ღმერთმა დალოცოს ფრანგი ხალხი და მისი ღირსეული წარმომადგენლობა საქართველოში.

პატივისცემით, ეროვნული პრობლემების ანალიტიკური დარბაზის სახელით დენიზა სუმბაძე 9 ივნისი, 2009 წელი

გაქაფონიანი გარემოებებში ტაქსის სასტუმროებს, მაღაზიებს და საკონსერტო დარბაზებს აქცევენ

(დასასრული. დასაწყისი იხ. „საქართველო და მსოფლიო“ №14-15)

ავტოკეფალიის კანონიერი საფუძვლის საპრობლემატიკო

ავტოკეფალიის კანონიერი საფუძვლების უმნიშვნელოვანეს პრობლემატიკა საზღვრისა, პირველ რიგში, აუცილებელია, შევხებით სხვადასხვა პოლიტიკურ, კულტურულ და ეროვნულ ფაქტორთან ეკლესიისა და საეკლესიო მოწყობის შესაბამისობის საკითხს. მაშინვე უნდა აღვნიშნოთ, რომ ეკლესიის საფუძვლებზე არ უნდა იყოს პირველი, სწორედ რომ ითვალისწინებს არსებულ პოლიტიკურ, კულტურულ და ნაციონალურ ფაქტორებს, რაც საკუთარ თავზე იტვირთავს მისი ნორმალური არსებობისა და მოღვაწეობისთვის კონკრეტულ პირობებს. და მართლაც, ამ ფაქტორების სერიოზული ცვლილება — ერთი საადგილმამულო ეკლესიის ტერიტორიაზე რამდენიმე ახალი სახელმწიფოს წარმოქმნა თავისი პოლიტიკური, კულტურული და ნაციონალური თავისებურებებით, გარკვეულ შემთხვევაში, საეკლესიო მართვის ფორმის შეცვლას იწვევს. ერთიანი საადგილმამულო ეკლესიის ნაწილს შეიძლება საეკლესიო ავტონომიის სტატუსი მიენიჭოს და შიდა საეკლესიო მართვის საკითხებში დამოუკიდებელი გახდეს. როგორც „საეკლესიო სამართალში“ მითითებულია, „ავტონომიის გამოცხადების საფუძვლად შესაძლოა, იქცეს სხვადასხვა ფაქტორი, უფრო ხშირად, სხვა სახელმწიფოს საზღვრებში ყოფნა, ასევე გეოგრაფიული დაპირებულობა და ეთნიკური თავისებურებანი. ისტორიულად ავტონომიის გამოცხადება ხშირად მოსდევდა იმ სახელმწიფოს მიერ პოლიტიკური დამოუკიდებლობის მოპოვებას, რომელშიც აღნიშნული ეკლესია მდებარეობდა... სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის დაკარგვა კი ხშირად იწვევს ავტონომიის გაუქმებას“. ამასთან, ცალკეული სახელმწიფოს ან ერის არსებობა, ანდა წარმოქმნა არ წარმოადგენს საკმარის საფუძვლად საეკლესიო ავტოკეფალიისთვის, რაც პირდაპირ მომდინარეობს ეკლესიის პრინციპულად ზენაციონალური ბუნებისა და ტერიტორიული და არა პოლიტიკური ან ნაციონალური ნიშნით კანონიერი მოწყობისაგან.

რომ ის უნდა მიენიჭოს უშუალოდ დედაეკლესიის მიერ და ერთიანი მართლმადიდებლური ეკლესიის აღიარებით. რაკილა ავტოკეფალიის საკითხი მსოფლიო ეკლესიის მოწყობას უკავშირდება, მის მოწყობაში ცვლილების შეტანის ნებისმიერ გადაწყვეტილებას საყოველთაო მართლმადიდებლური ხასიათი უნდა ჰქონდეს. ამიტომ თავდაპირველად ავტოკეფალია ენიჭებოდა მსოფლიო საეკლესიო კრებების გადაწყვეტილებებით, თუმცა მათი მოწვევის შეწყვეტის შემდეგ ავტოკეფალიის მინიჭების გადაწყვეტილების მიღების უფლება მხოლოდ დედაეკლესიას აქვს, შემდგომი საყოველთაო მართლმადიდებლური დასტურითა და აღიარებით. ავტოკეფალიის მინიჭების ფორმა ასეა აღნიშნული „საეკლესიო სამართალში“: „არსებობს იურიდიული პრინციპი: არავის შეუძლია, სხვას მინიჭოს იმზე მეტი უფლება, ვიდრე თავად აქვს. ეს კანონიერი აქსიომაა. ამიტომ ახალი ავტოკეფალიური ეკლესიის დაფუძნება ან მსოფლიო, ან ავტოკეფალიური ეკლესიის ეპისკოპატს შეუძლია“; „მხოლოდ კირილული ეკლესიის ნება წარმოადგენს კანონიერ ფაქტორს ახალი ავტოკეფალიის დაფუძნებისას“.

ავტოკეფალიის დასაბუთებული საფუძვლების განხილვისას, უპირველესად, უნდა აღვნიშნოთ, რომ მისი დაფუძნება თვალსაჩინო საეკლესიო მიზანშეწონილებას უნდა წარმოადგენდეს და დადებითი შედეგები უნდა გამოიღოს მსოფლიო ეკლესიისთვის. თანაც, ეს მოტივაცია მხოლოდ და მხოლოდ საეკლესიო უნდა იყოს, მის ინტერესებსა და საარსებო მოთხოვნილებებს ეხებოდეს და არა მიმდინარე პოლიტიკურ ან ნაციონალურ ინტერესებსა და მოთხოვნილებებს. შესაძლო ავტოკეფალიის ორი ტიპის გამოყოფისას — 1. ახალწარმოქმნილი ეკლესიის ავტოკეფალია; 2. უკვე არსებული საადგილმამულო ეკლესიის ნაწილის ავტოკეფალია — შესაძლებელია თითოეული მათგანისთვის დასაბუთებული საფუძვლების გამოვლენა:

1) პირველ შემთხვევაში საუბარია ახალწარმოქმნილი ეკლესიის ავტოკეფალიაზე, რომელიც ისტორიულად არამართლმადიდებლური ქვეყნის ტერიტორიაზე მისიონერობის პროცესში დაფუძნდა. ახალწარმოქმნილი ეკლესიის ავტოკეფალია და კანონიერი ნაბიჯია: ახალ ტერიტორიაზე დაფუძნებული ნებისმიერი ეკლესია, საბოლოო ჯამში, ვერ ავტონომიის, შემდეგ კი ავტოკეფალიის სტატუსამდე უნდა გაიზარდოს;

2) მეორე შემთხვევაში საუბარია უკვე არსებული საადგილმამულო ეკლესიის ავტოკეფალიზაციაზე, რაც მის უცილობელ განყოფილებას უკავშირდება. ასეთი ავტოკეფალიის აუცილებლობა შესაძლოა, არაკეთილსაზურველი პოლიტიკური პირობების წარმოქმნას უკავშირდებოდეს, როცა ეკლესია დაქვემდებარებულია და მოწყობად მდგომარეობაში აღმოჩნდება; როცა ეკლესიას დევნიან, მის არსებობას რეპრესიებით ემუქრებიან. ამასთან, აღსანიშნავია, რომ ზოგიერთ შემთხვევაში ეს იძულებითი ავტოკეფალიები საადგილმამულო ეკლესიების განცალკევებული ნაწილების მიერ დამოუკიდებლად, დედაეკლესიის მონაწილეობის გარეშე იქმნებოდა, მაგრამ — ობიექტურად მყარ საფუძველზე. ასე გამოცხადდა, მაგალითად, ზოგიერთი ბალკანური ეკლესიის ავტოკეფალია ოსმანთა ურდოების წინააღმდეგ განმათავისუფლებელი ბრძოლების დროს, რაკილა კონსტანტინეპოლის საპატრიარქო მუსლიმანური ოსმალეთის იმპერიის დაექვემდებარება და რელიგიური საფრთხე შეექმნა ბალკანეთში თავად მართლმადიდებლური ეკლესიის არსებობას.

სიტუაცია ავტოკეფალიის „ავტოკეფალია“

ამ პრინციპების ბაზაზე მაკედონიური ავტოკეფალიის კანონიერობის შეფასებისას ვასკნით, რომ ის ეწინააღმდეგება საეკლესიო კანონის ფორმითაც და მინარსითაც. სერბეთის ეკლესიისგან მაკედონიური ოპრიდის საარქიეპისკოპოსოს გამოყოფის არავითარი დასაბუთებული საფუძვლები არ არსებობს; ასევე არ არსებობს არავითარი განსაკუთრებული გარემოებები, რომლებიც სერბეთის საპატრიარქოს მხრიდან შეუძლებელს გახდიდა მაკედონიის სულიერ მფარველობას. პირიქით, ზენოლისა და შევინროების საფრთხე სწორედ რომ მაკედონიის თვითგამოცხადებულ ფსევდოავტოკეფალიას ემუქრება, რადგან ის იძულებულია, სრულად დაექვემდებაროს მაკედონიის ხელისუფლებას, რომელმაც მის ფორმირებაში უშუალო მონაწილეობა მიიღო; ის არ

იმყოფება ევქარისტოილურ-თეოლოგიაში მართლმადიდებლურ ეკლესიებთან, რაც ხელს უწყობს მის დოგმატურ ერთიკოსობას; ხოლო იმის გამო, რომ ვატიკანის მხრიდან მაინც რაღაც აღიარებას მიაღწიოს, მზადაა, სერიოზულ დათმობებზე წავიდეს, რის მაგალითსაც წარმოადგენს მისი მოულოდნელი და უსაფუძვლო გადასვლა გრიგორიანულ კალენდარზე. გარდა ამისა, რაკილა სერბეთის საპატრიარქოს მონონეპერ დამსახურეს, მაკედონიელმა სეპარატისტებმა თვითნებურად გამოაცხადეს „მაკედონიური ეკლესიის“ დამოუკიდებლობა, რითაც ავტოკეფალიზაციის კანონიკური ფორმა დაარღვიეს.

რაც შეეხება მაკედონიელების ნაციონალური თვითმყოფადობისა და მაკედონიის დამოუკიდებელი რესპუბლიკის წარმოშობის საკითხს — ეს ნაციონალური და პოლიტიკური ფაქტორები სრულად გაითვალისწინეს: მაკედონიის ეპარქიამ მიიღო უფლები დედაეკლესიის მხრიდან მართლმადიდებლობის გაგრძელება და განყოფილ ამ ნაწილში მაინც მართლმადიდებლობის შესანარჩუნებლად აიძულეს მისი ომფორიდან გამოსვლას.

პატრიარქა ალექსი კოპონტარო გაუპოვებელი გადასაწყობის გარეშე პასუხის სიტუაცია

საერთაშორისო ფორუმის — „სახელმწიფო ხელისუფლების, საზოგადოებრივი ინსტიტუტებისა და მართლმადიდებლური ეკლესიის კულტურულ-ტრადიციული თანამშრომლობა“ — საკოორ-

დინაციო კომიტეტის წარმომადგენლებთან შეხვედრაზე შეეხებენ რუსული მართლმადიდებლური ეკლესიისა და უღიარებელი მაკედონიური ეკლესიის ურთიერთობის თემას.

შეგახსენებთ, რომ სერბეთის მართლმადიდებლური ეკლესიის შემადგენლობაში შემავალმა თვითგამოცხადებულმა მაკედონიურმა მართლმადიდებლურმა ეკლესიამ 1967 წელს, საეკლესიო-სახალხო კრებაზე ოპრიდმა ავტოკეფალია გამოაცხადა, თუმცა არც სერბეთის და არც სხვა საადგილმამულო მართლმადიდებლურმა ეკლესიებმა არ აღიარეს ეს სტატუსი, რის შედეგადაც მაკედონიელი ეპისკოპოსებისა და მათი მართლმადიდებელი ძმების კანონიკური ურთიერთობა მთელ მსოფლიოში შეწყდა.

სერბი და მაკედონიელი მღვდელმთავრების მრავალწლიანი მოლაპარაკებები 2002 წელს ურთიერთობის აღდგენის შესახებ ხელშეკრულების პროექტით დაგვირგინდა, რომელსაც ხელი მოეწერა სერბეთში, თუმცა მოგვიანებით მაკედონიის მართლმადიდებლური ეკლესიის სინოდმა დაიწუნა ეს დოკუმენტი, რადგან მასში არ მოიხსენიებოდა ეკლესიის ავტოკეფალიური სტატუსი.

როგორც ცნობილია, საბერძნეთმა და სხვა ქვეყნებმა არ აღიარეს კონსტიტუციური სახელწოდება მაკედონიის რესპუბლიკისა, რომელიც 1991 წელს, იუგოსლავიის დაშლის შემდეგ, დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ იქცა. საბერძნეთის დელეგაციის კითხვებზე პასუხისას პატრიარქმა ალექსიმ ხაზი გაუსვა, რომ რუსული მართლმადიდებლური ეკლესიის პოზიცია მოცემულ შემთხვევაში უცვლელია: მაკედონიური ეკლესია სერბეთის მართლმადიდებლური ეკლესიის კანონიკურ ნაწილად მიიჩნევა.

„როდესაც პატრიარქმა პავლემ (სერბეთის მართლმადიდებლური ეკლესიის წინამძღვარი) მომმართა და მიითხრა, რომ არსებობს რაღაც „პარალელური“ იერარქიის შექმნის პროექტი მაკე-

დონიის ეკლესიისთვის, პასუხად ვურჩიე, ეს არ გაეკეთებინა და ყოველმხრივ ეცადე საეკლესიო ერთიანობის შენარჩუნება. „პარალელური“ იერარქია განყოფის გაღრმავებისკენ მიმართული გაზაა“.

პატრიარქმა ალექსიმ შენიშნა, რომ სიტუაცია კომპრომისულ გადაწყვეტას ითხოვდა, მათ შორის, ეკლესიის სახელწოდების საკითხიც: „ამას შეიძლება ეწოდოს, ვთქვით, ოპრიდის საარქიეპისკოპოსო და არა „მაკედონიის მართლმადიდებლური ეკლესია“.

უნმინდესმა ასევე აღნიშნა, რომ მაკედონიის სახელმწიფო ხელმძღვანელობა მართლმადიდებლურ ეკლესიას მართლმადიდებლური ეკლესიის დასახელების და მათი მართლმადიდებელი ძმების კანონიკური ურთიერთობა მთელ მსოფლიოში შეწყდა.

გარემოებები ეკლესიის ისტორია: კირილური ეპარქია

(ისტორიული ცნობა)
2005 წლის მაისში სერბეთის ეკლესიის მღვდელმთავართა კრებამ ოპრიდის საარქიეპისკოპოსოს ავტონომია გამოაცხადა მაკედონიაში, სადაც კანონიკური მართლმადიდებლობისგან აულარიებული ნაციონალური ეკლესია მოქმედებს.

მაკედონიაში ეკლესიის ისტორია ქრისტეს დაბადების I საუკუნეში იწყება. წმინდა მოციქულმა პავლემ მოინახულა მაკედონიის ქალაქები და იქ ქრისტიანული თემები დააფუძნა.

მილანის ედიქტის გამოცემიდან მოკლე ხანში (313 წ.) მაკედონიაში დაარსდა ქრისტიანული საეპისკოპოსო. პირველ დოკუმენტურად ხელდასხმულ ეპისკოპოსად პარიკორი იქცა, რომელიც 347 წლის სარდიკის საადგილმამულო საეკლესიო კრების საქმეებში მონაწილეობდა.

IV-V საუკუნეებში მაკედონია, რომელიც აღმოსავლეთ

საქართველო

გზური, გაზიარებით თქვენი მოსაზრებები? დაგვიკავშირდით: 38-41-97, ან მოგვწერეთ: info@geworld.net

ილირის პრეფექტურის შედგენლობაში შედიოდა, საეკლესიო საკითხში ხან რომს ემორჩილებოდა, ხანაც — კონსტანტინეპოლს. 527-565 წლებში სკოპიუს ეპისკოპოსს თავისი ოლქის დამოუკიდებლად მართვის უფლება მიეცა.

VII საუკუნეში ოლქი სალონიკის არქიეპისკოპოსს დაექვემდებარა, რომელიც მონაცვლეობით რომისა და კონსტანტინეპოლის იურისდიქციის ქვეშ იმყოფებოდა. 1767 წელს კონსტანტინეპოლის დაქვემდებარებაში მოხვდა პეჩის საპატრიარქოც, რის შემდეგაც მის იურისდიქციაში მოექცა ოპრიდის საარქიეპისკოპოსოც.

ოსმანთა ურდოებისგან გათავისუფლების შემდეგ მაკედონია მოკავშირე (ბალკანეთის პირველი ომის დროს) სერბეთმა, ბულგარეთმა და საბერძნეთმა გაიყვეს. სერბეთს ამჟამინდელი მაკედონიის რესპუბლიკის ტერიტორია ერგო, ბულგარეთს — აღმოსავლეთი ნაწილი (პირენეს მაკედონია), ხოლო საბერძნეთს — სამხრეთი რაიონები ეგეოსის ზღვამდე. დანაწევრებული მაკედონიის თითოეული ამ ნაწილის ტერიტორიაზე შესაბამისი ეკლესიის იურისდიქცია დამარდა: სერბეთის, ბულგარეთისა და საბერძნეთის შემთხვევაში — კონსტანტინეპოლის.

1945 წელს ქვეყნის დედაქალაქ სკოპიეში რამდენიმე საეკლესიო კრება გაიმართა, რომლებზეც მაკედონიის ეკლესიის დამოუკიდებლობისა და სერბეთის საპატრიარქოსგან მისი გამოყოფის საკითხი განიხილებოდა, მაგრამ სერბი იერარქების უარის გამო საკითხის გადაწყვეტა გაჭიანურდა.

1958 წელს ქ. ოპრიდში გაიმართა „მაკედონიის მართლმადიდებლური ეკლესიის საეკლესიო კრება“, რომელმაც ოპრიდის უძველესი მიტროპოლის აღდგენის შესახებ განაცხადა და „კომპრომიზული გადაწყვეტილებების“ სახით გამოაცხადა მაკედონიის მართლმადიდებლური ეკლესიის ავტონომია (და არა ავტოკეფალია), მის პირველ მიტროპოლიტად კი ბელგრადის საპატრიარქოს ახალგაზრდა თანამშრომელი ეპისკოპოსი დოსითეოზი აირჩია.

1959 წელს სერბეთის მართლმადიდებლური ეკლესიის მღვდელმთავართა საეკლესიო კრებამ მაკედონიის მართლმადიდებლური ეკლესიის დამოუკიდებლობისა და საკუთარი წესდებით მართვა-გამგეობის (ფაქტობრივად, ავტონომია) კონსტატაცია მოახდინა. მისი არსებობის ეს ავტონომიური პერიოდი 1967 წლამდე გაგრძელდა.

1962 წლის მაისში შედგა მოსკოვისა და სრულიად რუსეთის უწმინდესი პატრიარქის ალექსი I ოფიციალური ვიზიტი სერბეთის მართლმადიდებლურ ეკლესიაში, რომლის მსვლელობისას მოინახულა მაკედონიის რესპუბლიკა და ოპრიდში სერბეთის უწმინდესი პატრიარქ გერმანესთან ერთად საღვთო ლიტურგია აღავლინა; ღვთისმსახურებას მაკედონიის მარ-

თლმადიდებლური ეკლესიის მეთაური, ოპრიდის არქიეპისკოპოსი და მაკედონიის მიტროპოლიტი დოსითეოზიც ასრულებდა.

1966 წელს მაკედონიის ეკლესიამ კვლავ მოითხოვა ავტოკეფალია სერბეთის საპატრიარქოსგან. ეს მოთხოვნა სერბეთის ეკლესიის მღვდელმთავართა საეკლესიო კრებამ უგულვებელყო და განაცხადა, რომ თუ მაკედონიის ეკლესია გაჯიუტდება და ავტოკეფალიას გამოაცხადებს, ის განხეთქილების ჩამომგდებად მიიჩნევა და მოიკვეთება.

1967 წელს ოპრიდის სასულიერო და საერო პირთა კრებამ, სერბეთის კირიარქალური ეკლესიის შესაბამისი გადაწყვეტილებისა და კურთხევის გარეშე, თავისი ეკლესია ავტოკეფალურად გამოაცხადა.

მარშალმა ტიტომ მხარი დაუჭირა არაკანონიურ ეკლესიას, რაც სერბეთის მართლმადიდებლური ეკლესიის დევნის პოლიტიკას ესადაგებოდა. ტიტოს რეჟიმისთვის უმნიშვნელოვანეს ამოცანას წარმოადგენდა ეკლესიის, როგორც ახალი წყობილების შექმნის გზაზე ძირითადი დაბრკოლების, განყოფილება და დენაციონალიზაცია.

1991 წელს მაკედონიის რესპუბლიკამ დამოუკიდებლობა მიიღო და მისმა ხელმძღვანელობამ განაცხადო არაკანონიკური, მაგრამ „თავისი“ ეკლესიის პოზიციების განმტკიცების სახე.

2001 წლის 14 იანვარს ოპრიდის მახლობლად მდებარე წმ. ნაუმის მონასტერში სერბეთისა და მაკედონიის მხარეებმა საეკლესიო ერთიანობის აღდგენის ხელშეკრულების ტექსტი მიიღეს, თუმცა მაკედონიის წმიდა სინოდმა ეს პროექტი უარყო. 2003 წელს მაკედონიის ეკლესიის მღვდელმთავართა სინოდმა არქიეპისკოპოსი იოანეს (გრანიშკოვსკის) სასულიერო წოდება ჩამოართვა იმის გამო, რომ მან კანონიკურ იერარქიასთან შეერთების გადაწყვეტილება მიიღო.

2005 წლის 15-26 მაისს სერბეთის მართლმადიდებლური ეკლესიის მღვდელმთავართა საეკლესიო კრებაზე ოპრიდის საარქიეპისკოპოსოს ავტონომია გამოცხადდა, რომელიც მაკედონიის ტერიტორიაზე მაკედონიის მართლმადიდებლური ეკლესიის პარალელურად მოქმედებს.

2005 წლის 2 ივნისს მაკედონიის ხელისუფლებამ კონსტანტინეპოლის პატრიარქ ბართლომეს მიმართა წინადადება, შუამდგომლობა ეტვირთა სერბეთისა და მაკედონიის მართლმადიდებლური ეკლესიების კონფლიქტში.

მაკედონიის მართლმადიდებლური ეკლესიის ამჟამად სათავეში უდგას არქიეპისკოპოსი და აქვს 8 ეპარქია, ჰყავს 200-ზე მეტი მღვდელი, 225 სამწყსო, 30-მდე ქალთა და მამაკაცთა მონასტერი.

ელენა მალერ-მატიასოვა
rpmnitor.ru

ისტორიული პარალელი თუ ისტორიული ორეული?

დიდმა რუსმა ანთროპოლოგმა გერასიმოვმა შეიმუშავა მეთოდი, რომლის მიხედვით, თუ ადამიანის თავის ქალას დეტალურად შევისწავლით, შესაძლებელია მისი სახის ნაკვეთების აღდგენა. მეცნიერები იმასაც ამბობენ, რომ ბუნებაში ყველაფერი მეორდება, მათ შორის, ადამიანთა გარეგნული და იდეოლოგიური დამახვევებიც. ერთი მხრივ, ეს, შესაძლოა, ღვთაებრივი კანონზომიერებაა ან მინიშნებითი გაფრთხილება მინის შვილებისთვის. იქნებ, უბრალო შემთხვევითობაა, ვინ იცის?!

რუსული იუმორი ჩვენთვის უცხო არ არის. ამასთან დაკავშირებით ასეთი ფაქტი არსებობს: ერთ ცინცხალი გონების რუს ჩინოვიცს კაბინეტში ხუმრობით დემოკრატებს ბიუსტი დაუდგამს. ეს ის პერიოდი, როდესაც ლენინის სურათი საყოველთაო ვალდებულებასავით სამუშაო ოთახში ყველას უნდა ჰქონოდა, ხელისუფლების საშუალო წარმომადგენელსაც კი. მნახველი ამ ბიუსტს ეჭვის გარეშე ლენინად აღიქვამდა, მაგრამ მფლობელი ყველას აიძულებდა, ნაეთადი დაბრკოლების, განყოფილება და დენაციონალიზაცია.

2003 წელს მაკედონიის ეკლესიის მღვდელმთავართა სინოდმა არქიეპისკოპოსი იოანეს (გრანიშკოვსკის) სასულიერო წოდება ჩამოართვა იმის გამო, რომ მან კანონიკურ იერარქიასთან შეერთების გადაწყვეტილება მიიღო.

2005 წლის 15-26 მაისს სერბეთის მართლმადიდებლური ეკლესიის მღვდელმთავართა საეკლესიო კრებაზე ოპრიდის საარქიეპისკოპოსოს ავტონომია გამოცხადდა, რომელიც მაკედონიის ტერიტორიაზე მაკედონიის მართლმადიდებლური ეკლესიის პარალელურად მოქმედებს.

2005 წლის 2 ივნისს მაკედონიის ხელისუფლებამ კონსტანტინეპოლის პატრიარქ ბართლომეს მიმართა წინადადება, შუამდგომლობა ეტვირთა სერბეთისა და მაკედონიის მართლმადიდებლური ეკლესიების კონფლიქტში.

რუსული იუმორი ჩვენთვის უცხო არ არის. ამასთან დაკავშირებით ასეთი ფაქტი არსებობს: ერთ ცინცხალი გონების რუს ჩინოვიცს კაბინეტში ხუმრობით დემოკრატებს ბიუსტი დაუდგამს. ეს ის პერიოდი, როდესაც ლენინის სურათი საყოველთაო ვალდებულებასავით სამუშაო ოთახში ყველას უნდა ჰქონოდა, ხელისუფლების საშუალო წარმომადგენელსაც კი. მნახველი ამ ბიუსტს ეჭვის გარეშე ლენინად აღიქვამდა, მაგრამ მფლობელი ყველას აიძულებდა, ნაეთადი დაბრკოლების, განყოფილება და დენაციონალიზაცია.

ლინკოლნის მკვლელმა ჯონ უილის ბუტმა პრეზიდენტს თეატრში ესროლა და მერე საწყობში მიიშალა, კენედის მკვლელობა კი ჰარვი ოსვალდმა პრეზიდენტს ნიგნის საწყობის ფანჯრიდან ესროლა და კინოთეატრში დაძალებისას დააპატიმრეს. მკვლელები ორივენი სამხრეთელები იყვნენ, პირველი 1839 წელს დაიბადა, მეორე — შესაბამისად, 1939 წელს. ორივენი სასამართლო პროცესის დაწყებამდე დაიღუპნენ.

ლინკოლნის მღვიანი ქალი, გვარად კენედი, აფრთხილებდა მომავალი საფრთხის შესახებ და სთხოვდა, თეატრში არ წასულიყო, ხოლო კენედის მდივანი, გვარად ლინკოლნი, ინტუიციით გრძნობდა საფრთხეს და ცდილობდა, პრეზიდენტისთვის დალასში წასვლა გადაეფიქრებინა. კიდევ ერთი დამთხვევა: ლინკოლნიცა და კენედიც კონგრესში არჩეულნი იყვნენ შესაბამის დროში — 1847 და 1947 წლებში. ორივემ 24 წლის მანძილს ნებზე იქორწინეს. ორივე პრეზიდენტზე თავდასხმა სიკვდილით დასრულდა.

ნაპოლეონსა და ჰიტლერს შორის ქრონოლოგიური მსგავსება ერთ-ერთი იშვიათი დამთხვევაა ორი პოლიტიკური ტირანის შემთხვევაში. ნაპოლეონი 1760 წელს დაიბადა, ჰიტლერი — 1889 წელს, ამ თარიღებს შორის სხვაობა 129 წელია. ნაპოლეონი ხელისუფლების სათავეში 1804 წელს მოვიდა, ჰიტლერი — 1833 წელს, სხვაობა კვლავ 129 წელია. ნაპოლეონი რუსეთს თავს დაესხა 1812 წელს, ჰიტლერი — 1941 წელს. სხვაობა კვლავ 129 წელია. ნაპოლეონმა ომი 1816 წელს წააგო, ხოლო ჰიტლერმა — 1945 წელს, სხვაობა — 129 წელი. ნაპოლეონიცა და ჰიტლერიც 44 წლის ასაკში გახდნენ მმართველები, რუსეთს ორივე 52 წლის ასაკში დაესხა თავს,

დავით აღმაშენებელი

პეტრე პირველი

ომი ორივემ 56 წლის ასაკში წააგო. სულიერი მსგავსებაც დიდია: ორივე ქოლერიკები იყვნენ და იპოქონდრიკი იყო.

ლუდოვიკო XVI და ნიკოლოზ II რომ შევადაროთ ერთმანეთს, ფანტასტიკური იდენტურობას აღმოვაჩენთ. ორივე საუკუნოვანი მონარქიის მემკვიდრე იყო. ორივეს ჰქონდა სუსტი და უმწიფარსა და არეულობა და სახელმწიფო ქაოსის დროს. კერძო ურთიერთობაში ეს ორი პიროვნება მოიხსენიება როგორც კეთილი და უბრალო ხასიათის მქონე. ცოლებიც საოცრად მსგავსი ხასიათისანი ჰყავდათ — ქედმაღალი, პატივმოყვარე, წმინდა არისტოკრატიული წარმოშობის. ორივე დედოფალი ერთეულ პოლიტიკაში, თუმცა ამისთვის არც ერთს ჰქონია საგანგებო განათლება მიღებული. ნანინას წარმეტყველები იყო ორივე მონარქიული ოჯახის განადგურება. მაშინდელი საფრანგეთის შიდა პოლიტიკა მეტად ჰგავს რუსეთის 1917-18 წლების მდგომარეობას. რევოლუციების პერიოდში ორივე მონარქი მიიწინააღმდეგებდა რესპუბლიკური წყობისკენ. ორივე მედგრად შეხვდა სიკვდილს.

საქართველოს მეფე დავით IV აღმაშენებელსა და რუსეთის ხელმწიფე პეტრე პირველს შორის გარდა გარეგნული მსგავსებისა და აღმშენებლობის ნიჭისა, არსებობს დამაფიქრებელი ნუმეროლოგიური სხვაობა — 600 წელი. აღმაშენებელი 1073 წელს დაიბადა, პეტრე I — 1673 წელს (სხვაობა 600 წელი). დავითი ტახტზე 1089 წელს ავიდა, პეტრე I კი — 1689 წელს (კვლავ 600 წელი). დავითი 1125 წელს გარდაიცვალა, ხოლო პეტრე I — 1725 წელს. სხვაობა კვლავ 600 წელია. დავითმა დიდგორის ბრძოლა 1121 წელს გადაიხაზა და „ძღვევა საკვირველი“ სწორუპოვარი მხედართმთავრის დიდება მოიპოვა. პეტრე I-მა ომი შეედგინა 1721 წელს დასრულდა იმპერატორის ტიტული მიიღო. განსხვავება კი კვლავ მისტიკურია — 600 წელი. მსოფლიოს ორ ულამაზეს

ქალს ერთმანეთს 2000 წელი ამორებს. ერთი დედოფალი და პოლიტიკოსია, ხოლო მეორე — სექსიმბოლო, მაგრამ მათ შორის გამოგნებელი მსგავსებაა. მათ ორი კაცი უყვარდათ, რაც ორივესთვის საბედისწერო აღმოჩნდა. მათი რჩეულები კი თავისი დროის უდიდესი პოლიტიკოსები იყვნენ. ეს მშვენიერი ქალბატონები არიან კლეოპატრა და მერლინ მონრო. მერლინი შეეყვარებული იყო ძმებ ჯონ და ბობი კენედებზე, კლეოპატრა კი — იულიუს ცეზარსა და ანტონიუსზე. ოთხივე მამაკაცი ძალისა და ხელისუფლების სიმბოლოს წარმოადგენდა. მერლინმაც და კლეოპატრამაც თავი მოიკლეს, მათ თითქმის იდენტური შინაარსის წერილი დატოვეს. კლეოპატრას სარკოფაგს აწერია: „აქ წევს დედოფალი, რომელიც წარუმატებლობას უძლებდა, ორი უდიდესი მამაკაცი ძალიან ბევრს ელოდა ჩემგან, მაგრამ მე არ შემეძლო, მეცხოვრა მათი სურვილის მიხედვით“. მერლინი სიკვდილამდე რამდენიმე კვირით ადრე წერდა: „როგორც ქალი, უბედური ვარ. მამაკაცები ძალიან ბევრს ელოდნენ ჩემგან, მაგრამ მე მათი იმედები ვერ ვამართლე“.

კლეოპატრასა და მერლინსაც გრძელი ცხვირი ჰქონდათ, თუმცა მერლინმა პლასტიკური ოპერაცია გაიკეთა. ყველაზე დიდი მსგავსება კი ის იყო, რომ მარჯვენა ფეხზე ორივეს ექვსი თითი ჰქონდათ. როგორც ძველი ეგვიპტის ინსტიტუტის დოქტორი ტომას ჩანგი ამბობს, ეს ყველაფერი ფანტასტიკურად უღერს. ამ ორ ადამიანს იმდენი საერთო აქვს, ძნელია, უბრალო შემთხვევითობას მიანერო.

აღნიშნული ფაქტები ცხადყოფს, რომ ბუნებაში მეტად საინტერესო კანონზომიერებაა, გარეგნული და სულიერი დამთხვევები, მაგრამ ადამიანი მუდმივად ეძებს პასუხს კითხვაზე — ეს უბრალო დამთხვევებია თუ...
პასუხი ჯერჯერობით არ არსებობს.

მაომაზადა ლალი თაიშაშვილი

ინფორმირებული თანამგზავრი (დუხ) ინფორმირებულ სამყაროში

გაკვირება — აი, გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოს“ და ქართულ-რუსულენოვანი საიტის www.geworld.net-ის პრეზენტაციაზე შეკრებილი საზოგადოების პირველი რეაქცია ერთმანეთის დანახვისას. 4 ივნისს არტკაფე „ქარავანში“ თავი მოიყარეს სხვადასხვა ფორმაციაში პოპულარულმა და გავლენიანმა ადამიანებმა, რომელთა დაპირისპირებამ თავის დროზე უმძიმესი შედეგები მოუტანა ჩვენს ქვეყანას.

ამ შეგრძნებას კიდევ უფრო ამძაფრებდა „ეროვნული თანხმობის დარბაზის“ დამფუძნებლის ბაკურ გულუას გამოჩენა, რომელმაც ამ რამდენიმე წლის წინათ ერთ მაგიდასთან მოუყარა თავი მტრადმოკიდებულ თანამემამულეებს. ამჯერად კი ისინი ერთი მიზნით შეიკრიბნენ — ახალი გაზეთისთვის ობიექტურობის მძიმე ულლის დასადგმელად.

ინფორმაციულ ოკეანეში უორიენტიროდ მოდრეიფე პატარა და მიზანმიმართულად დეზინფორმირებულ საქართველოში ახალი გაზეთი დაიბადა, რომლის ბოლო ნომრებს სტუმრები ინტერესით ათვალიერებდნენ და ერთმანეთს შთაბეჭდილებებს უზიარებდნენ. მათი უმრავლესობა „საქართველო და მსოფლიოს“ ერთგული მკითხველია და გაზეთის ობიექტურობაში გათვითცნობიერებულები, მისალოცებს, ანუ იმით, ვისაც, გურამ დოჩანაშვილისებურად თუ ვიტყვი, წაკითხვის ედენიერება წინ ელოდათ, ერთგვარად ამზადებდნენ სიახლესთან შესახვედრად.

სტუმრებს გაკვირვებამ მალე გაუარა. წმინდა ქართულმა ხასიათმა იმდღავრა და მასპინძლები სიამოვნე-

ბით ვადვენებით თვალს, როგორ საუბრობდნენ და ახალი გაზეთის დაბადებას ულოცავდნენ რედაქციის თანამშრომლებს და ერთმანეთს უურნალისტა კავშირის თანათავმჯდომარე ჰამლეტ გეგია და გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ პასუხისმგებელი რედაქტორი გურამ გოგიაშვილი, მწერალი რევაზ მიშველაძე და კრიტიკოსი თემურ ქორიძე, ეროვნული ბანკის ყოფილი პრეზიდენტი ნოდარ ჯავახიშვილი და ფინანსთა ყოფილი მინისტრი დავით იაკობიძე, მასმედიის ცნობილი ორგანიზატორი ნუგზარ ფოფხაძე და გაზეთ „სვობოდნაია გრუზიას“ მთავარი რედაქტორი ტატო ლასხიშვილი, ჟურნალისტთა მრავალი თაობის აღმზრდელი ნოდარ ტაბიძე და გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ მთავარი რედაქტორი ალექო ასლანიშვილი, ენიგმატური ფესტოსის დისკოს მკვლევარი გია კვაშილავა და გაზეთ „ილორის“ მთავარი რედაქტორი როლანდ ჯალაღონია, პროფესორები ვიკი ჯალიაშვილი და გიორგი ციციშვილი, ცნობილი ჟურნალისტები — ნატო ონიანი, ვალერი კვარაცხელია, თაკო ჩარკვიანი, გიორ-

გი უძილაური და ქუჩის გაზეთის მთავარი რედაქტორი ბონდო ქურდაძე. ასე ნაცნობი და მონატრებული ადამიანები ერთმანეთის მიმართ დიდ სიყვარულს და პატივისცემას არ ფარავდნენ და მაღლობას უხდინდნენ გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოს“ რედაქციას, რომელმაც კიდევ ერთხელ შეხვედრისა და გულიანად მოკითხვის შესაძლებლობა მისცა.

თუმცა ამ იდილოურ გარემოს არც კრიტიკა აკლდა. მასმედიის დღევანდელ მდგომარეობაზე გულისტკივლით ილაპარაკეს გამომსვლელებმა, რომელთა ხმაში სინანულის ინტონაცია ჭარბობდა, რადგან მედიის ობიექტურობა დღევანდელ დეზინფორმირებულ საქართველოს უპირველესად სჭირდება. ჟურნალისტმა ვალერი კვარაცხელიამ საგანგებოდ მოიხმო ჰეგელის ცნობილი სიტყვები სუბიექტური ობიექტურობისა

და ობიექტური სუბიექტურობის შესახებ. ჟურნალისტები და ერთგული მკითხველები განსაკუთრებით ნუხდნენ გამომცემლობა „სამშობლოდან“ ჟურნალისტების გამოცემის გამო, თუმცა გურამ გოგიაშვილმა ისიც ხაზგასმით აღნიშნა, რომ ხელისუფლების მხრიდან შემოქმედებითი კავშირების დენის პირობებშიც კი მხოლოდ ჟურნალისტთა კავშირის ხელმძღვანელობამ შეძლო ოფისის შენარჩუნება და დაცნობა.

პრეზენტაციაზე ნათლად გამოჩნდა ისიც, რომ აუცილებელია ჟურნალისტების ხშირი შეხვედრები, რათა დაგროვილი ემოციების განმუხტვა მოხდეს, რის თაობაზეც ჟურნალისტთა კავშირის თანათავმჯდომარემ ჰამლეტ გეგიამ ისაუბრა.

თანამედროვე ჟურნალისტის პრობლემები მჭიდროდ უკავშირდება ქვეყანაში არსებულ პოლიტიკურ თუ ეკონომიკურ მდგომარეო-

ბას. ამ შემოქმედებითი სფეროს პოლიტიკებამ მძიმე და დასავსა ქართულ მედიას. ტელევიზიებისა და გაზეთების მფლობელებისთვის, რომელთა უკან ხშირად ესა თუ ის პოლიტიკური ძალები მოიარება, ნაკლებად მნიშვნელოვანია ჟურნალისტის მსოფლმხედველობა და, თუკი ნიჭიერი ადამიანი ჩაივლეს ხელში, მის ნიჭსა და უნარს არცთუ იშვიათად პოლიტიკურ ოპონენტებთან ანგარიშსწორებისთვის იყენებენ.

ჟურნალისტიკის კიდევ ერთი თავისტიკილი გაუნათლებლობაა, რაც ძალიან თვალმისაცემია განსაკუთრებით ტელემედიამ, ხოლო ენობრივი ლაფსუსები მშობლიური ქართული ენისადმი უდიერი დამოკიდებულების თავზედური გამოვლინებაა.

ჟურნალისტთა უფლებების დაცვა ისევე ჟურნალისტთა საზრუნავია, თუმცა „ქარავანში“ შეკრებილი საზოგადოება ერთმნიშვნელოვ-

ნად მხარს უჭერს მედიის გათავისუფლებას იმ პოლიტიკური წინებისგან, რომელიც შანტაჟის ელემენტებსაც შეიცავს და ხელს უწყობს ისედაც დეზორიენტირებული საზოგადოების კიდევ უფრო მეტად დაბნევას.

გაზეთ „საქართველო და მსოფლიოს“ და ვებსაიტის www.geworld.net-ის პრეზენტაციის დასასრულს სტუმრები კმაყოფილებას არ მალავდნენ ახალი გაზეთისა და საიტის დაბადების გამო. ერთგული მკითხველები კიდევ ერთხელ დარწმუნდნენ, რომ დევიზი — „სიმართლე ჩვენგან უკეთესად ჩანს“ — მხოლოდ ლამაზი ფრაზა არ არის. „საქართველო და მსოფლიოს“ რედაქციის თანამშრომლებთან შეხვედრამ ისინი საბოლოოდ დაარწმუნა, რომ დეზინფორმირებულ სამყაროში გასარკვევად მათ ინფორმირებული თანამგზავრი და-

პეტრე ბაგრატიონი – რუსული არმიის ლოვი

სახელგანთქმულმა მხედართმთავარმა, ინფანტერიის გენერალმა, ქართველ თავადთა ერთ-ერთი ცნობილი უძველესი გვარის წარმომადგენელმა, დინასტიურად სომხეთისა და საქართველოს მეფეთა შტოსთან დაკავშირებულმა, თავადმა პეტრე ივანეს ძე ბაგრატიონმა თავისი სახელი უკვდავყო მრავალ მნიშვნელოვან ბატალიებში მონაწილეობით, რომელთა შორისაა ოჩაკოვის ალყა და მისი აღება, ა.ე. სუვოროვის მეთაურობით რუსეთის არმიის იტალიურ და შვეიცარიულ ლაშქრობებში მონაწილეობა.

შენ გრძობენ და აღან-დის კუნძულებთან ბრძო-ლებში გამოჩენილი მამაცო-ბისათვის ბაგრატიონმა ღირ-სეული შეფასება მიიღო: ის დააჯილდოვეს წმ. გიორგისა და წმ. ანდრია პირველწოდებულის ორდენებით. მან კარ-გად იცოდა, რომ ნებისმიერი გამარჯვების თავი და თავი ჯარისკაცის სიმამაცეა. ბაგ-რატიონი წერდა: „ჯარისკაცს უნდა ასწავლო, რომ გამარჯ-ვებისთვის ემზადოს“, „ყველა უფროსი უნდა ეცადოს, თავისი ხელქვეითების სიყვარული და ნდობა დაიმსახუროს, არასდროს არ უნდა უგულვე-ბელყო ისინი — მისი თანა-მებრძოლები — და მათთან ერთად უნდა გაინაწილოს სა-ხელი და დიდება...“ თუ როგორ ავასებდნენ ჯარისკაცები თავიანთ მეთაურს, მის სიმამაცე-სა და მხედართმთავრულ ტა-ლანტს, მეტყველებს ის ფაქ-ტი, რომ ჯარისკაცები მისი გვარის მიხედვით თავის გენე-რალს ასე უწოდებდნენ: „ბოგ რატი ონ“. ზედმინებით კარ-გად იცნობდა რა თავის მონი-თაღმდეგეებს, ნაპოლეონმა თქვა: „ბაგრატიონი რუსული არმიის საუკეთესო გენერა-ლი“.

პეტრე ივანეს ძე ბაგრატი-ონმა თავისი ცხოვრების მან-ძილზე მონაწილეობა მიიღო 25 ლაშქრობასა და ომში, 150-ზე მეტ ბრძოლაში. რუსული სამხედრო სამსახური კი მან 1782 წლიდან უბრალო სერ-ჟანტობით ამიერკავკასიის მუსკეტერთა პოლკში დაიწყო, რადგან არ იყო მიღებული და არ ჰყავდა პროტექტორები. 1787-1791 წლებში ბაგრატიონი რუ-სეთ-თურქეთის ომში მონაწი-ლეობდა; 1793-1794 წლებში — პოლონელი კონფედერატების წინააღმდეგ საომარ მოქმედე-ბებში.

ამ წლებში მას უკვე მოპოვე-ბული ჰქონდა ბრწყინვალე მებრძოლი ოფიცრის სახელი. 1812 წლის ომის მომავალი გმირი განსაკუთრებით გამო-იჩინოდა ოჩაკოვის ბრძოლა-ში, ხოლო 1794 წელს ვარშავა-ზე მამაკურთხეულობის თვით სუვოროვის შექება და-იმსახურა.

ხუთი წლის შემდეგ ბაგრა-ტიონი ბედმა ისევ შეახვედრა სუვოროვს: 1799 წელს მან მო-წინააღმდეგეობა მიიღო იტალიურ ლაშქრობაში და ალექსანდრე ვასილის ძემ თავადი თავისი ავანგარდის მეთაურად დანიშ-ნა. 10 აპრილს, გაიარა რა თავისი რაზმით ორნახევარი სა-ათის განმავლობაში 100 კი-ლომეტრი, ბაგრატიონმა გზად აიღო ციხესიმაგრე ბრე-ში, ქლაკი ბერგამო და ლეკ-კო. შემდეგ ის მონაწილეობდა ტორტონისა და ტურინის ალ-ყასა და აღებაში. მდინარე ად-დეზე მორის ჯარების განად-გურებისა და მილანის დაკავე-ბის შემდეგ სუვოროვმა ბრძო-ლები გამართა მდინარეების ტილონისა და ტრევის ნაპი-რებზე. საყურადღებოა ის, რომ ყველაზე სახიფათო ად-გილებში სუვოროვი ბაგრატი-ონის რაზმს გზავნიდა. მტერი ჯიუტად უწევდა წინააღმდე-

გობას, მისი საუკეთესო მო-კავშირე იტალიის მცხოვრარე მზე იყო, რადგან რუსი ჯარის-კაცები ვერ უძლებდნენ დიდ სიცხეს და გახურებულ ბრძო-ლაში მზის დაკვირვებას ეცე-მოდნენ, ხოლო მსუბუქები დაჭრილები დალილობისა და ნყურვილისაგან კვდებოდ-ნენ. სამ დღეს გრძელდებოდა ბრძოლა, იგი მხოლოდ ღამით წყდებოდა. ეტყობოდა, რომ ორივე მხარეს ძალა გამოცლი-ლი ჰქონდა. აი, როგორ აღ-წერს ბაგრატიონი ბრძოლის მესამე დღეს გამართულ ერთ-ერთ შეტაკებას: „ჩემი ხალხი უკიდურესად დასუსტებული და ძალაგამოლეული იყო, მა-თრიცხვი ყოველ წუთს მცირე-დებოდა შეუწყვეტელი ცეცხ-ლის წყალობით. ჩემი გრენა-დერების ბოლო სათადარიგო ნაწილი ბრძოლაში გავგზავნე. იარაღი ცუდად ისროდა, რად-გან განმეინდა ვერ ასწრებდ-ნენ ჯარისკაცები“.

და მაინც, მტერმა ვერ გაუძ-ლო რუსი დრაგუნების დარ-ტყმას და გაქცევას მიმართა. იტალია გათავისუფლებუ-ლი იქნა ფრანგებისაგან. 10 სექტემბერს რუსულმა არმიამ დაიწყო ცნობილი შვეიცარი-ული ლაშქრობა თოვლით დაფარ-ული მთების გავლით. სენ-გოტარდის უღელტეხილზე შეტევისას სუვოროვმა ბაგრა-ტიონი ფრანგული პოზიციებ-ში შეიშალა და გაგზავნა. მთიანი და ძველბამდე დასვე-ლებული ჯარისკაცები გამხ-ნევებულნი და ძალაშიც შემულ-ნი თავიანთი მეთაურის — ბაგ-რატიონის მაგალითით მთელი დღის განმავლობაში თუ უფს-კრულში ჩაეშვებოდნენ, თუ მაღლა კლდეებზე მიცოცავენ-

გადამწყვეტ მომენტში მათ მიადნეეს თოვლიან მწვერ-ვალს მონინალმდეგის ზურგ-ში და აიძულეს იგი, უკან დაე-ხია. ბაგრატიონი ასევე გამოი-ჩენილი იყო 19 სექტემბრის ბრძოლაში, წინ უძღვოდა რა რუსული არმიის ავანგარდს. აღეშა რა კლიუენტალის ველ-ზე მან ფარულად, ტყით გაკ-ვლია გზა და მოულოდნელად დაარტყა მოლიტორის დივი-ზიას ფლანგზე და უკუაქცია ვინრო, მთიან გზაზე, სადაც გვერდის აქცევა მხოლოდ ორ კაცს თუ შეეძლო. სუვოროვის არმიამ თავი დააღწია ალყას. რუსულმა არმიამ, გადაადიოდა რა კონტრშეტევაზე, ოთხჯერ მოიგერია მტერი და ოთხივე-ჯერ უკან დაახევინა მას, რის შედეგადაც ახალ-ახალ პოზი-ციებს იკავებდნენ, ახალ ველ ეგერთა პოლკისაგან, რომელიც ამ რაზმის ბირთვის შე-ადგენდა, კამპანიის დასას-რულს დარჩა სულ 16 ოფიცე-რი და სამასი ოფიცარი ჯარისკაცი, ხოლო მისი მეთაური, კვლავ დაჭრილი ბაგრატიონი, კვლავ მწყობრში იდგა.

1799 წლის ლაშქრობაში სუ-ვოროვის მეთაურობით სახე-ლი გაუთქვა ბაგრატიონს და საბოლოოდ ჩამოაყალიბა იგი, როგორც ბრწყინვალე მეომა-რი მეთაური. ყველაზე რთულ, თითქმის გამოუვალ სიტუაცი-

ებში სიმშვიდის და ნონასწო-რობის შენარჩუნება, მონინა-ლმდეგისათვის წარმოუდგე-ნელი, მოულოდნელი თავდას-ხმების განხორციელება, გა-მარჯვებისაკენ სწრაფვა იყო ამ მხედართმთავრის მთავარი მახასიათებელი.

1805 წელს, საფრანგეთის წინააღმდეგ საომარი მოქმე-დებების დროს, რომელიც ავ-სტრიის იმპერიის ტერიტორი-აზე მიმდინარეობდა, ბაგრა-ტიონი იფარავდა კუტუზოვის არმიას ბრუნაუდან ოლმიუ-ცუსკენ უკან დახევის დროს.

1809 წლის ივლისიდან 1810 წლის მარტამდე ბაგრატიონი მოლოდინის არმიას მეთაუ-რობდა, რომელიც თურქეთ-თან ომში მონაწილეობდა. მი-უხედავად იმისა, რომ მის გან-კარგულებაში ოცი ათასზე ნაკლები ჯარისკაცი იყო, ბრწყინვალე მხედართმა-ვარმა აქაც გამოავლინა მისთ-ვის დამახასიათებელი სისწრა-ფე და მიზანდასახულობა. თავისი შედეგიანი მეთაურობის მანძილზე მან თურქებს არა-ერთი სერიოზული მარცხი აგემა და რამდენიმე ციხესი-მაგრე დაიკავა.

1812 წლის სამამულო ომის დაწყებისას ბაგრატიონი მე-მარტში მონაწილეობდა ცნო-ბილ ლაშქრობაში ბოტნიჩის ყურის ყინულზე. ბაგრატიო-ნის კოლონებმა ალანდის კუნ-ძელები დაიკავეს, მისმა ავან-გარდმა კი შეედეთის სანაპი-რომდე მიადნია. პეტერბურგ-ში გმირის დაბრუნება ტრიუმ-ფალური იყო: მის პატივსაცე-მად მართავდნენ ბალესა და სადილებს, წერდნენ ლექ-სებს... გენერლის თაყვანისმ-ცემელთა შორის იყო ალექ-სანდრე პირველის და — ეკა-ტერინა პავლეს ასული.

1809 წლის ივლისიდან 1810 წლის მარტამდე ბაგრატიონი მოლოდინის არმიას მეთაუ-რობდა, რომელიც თურქეთ-თან ომში მონაწილეობდა. მი-უხედავად იმისა, რომ მის გან-კარგულებაში ოცი ათასზე ნაკლები ჯარისკაცი იყო, ბრწყინვალე მხედართმა-ვარმა აქაც გამოავლინა მისთ-ვის დამახასიათებელი სისწრა-ფე და მიზანდასახულობა. თავისი შედეგიანი მეთაურობის მანძილზე მან თურქებს არა-ერთი სერიოზული მარცხი აგემა და რამდენიმე ციხესი-მაგრე დაიკავა.

მარტში მონაწილეობდა ცნო-ბილ ლაშქრობაში ბოტნიჩის ყურის ყინულზე. ბაგრატიო-ნის კოლონებმა ალანდის კუნ-ძელები დაიკავეს, მისმა ავან-გარდმა კი შეედეთის სანაპი-რომდე მიადნია. პეტერბურგ-ში გმირის დაბრუნება ტრიუმ-ფალური იყო: მის პატივსაცე-მად მართავდნენ ბალესა და სადილებს, წერდნენ ლექ-სებს... გენერლის თაყვანისმ-ცემელთა შორის იყო ალექ-სანდრე პირველის და — ეკა-ტერინა პავლეს ასული.

1809 წლის ივლისიდან 1810 წლის მარტამდე ბაგრატიონი მოლოდინის არმიას მეთაუ-რობდა, რომელიც თურქეთ-თან ომში მონაწილეობდა. მი-უხედავად იმისა, რომ მის გან-კარგულებაში ოცი ათასზე ნაკლები ჯარისკაცი იყო, ბრწყინვალე მხედართმა-ვარმა აქაც გამოავლინა მისთ-ვის დამახასიათებელი სისწრა-ფე და მიზანდასახულობა. თავისი შედეგიანი მეთაურობის მანძილზე მან თურქებს არა-ერთი სერიოზული მარცხი აგემა და რამდენიმე ციხესი-მაგრე დაიკავა.

1812 წლის სამამულო ომის დაწყებისას ბაგრატიონი მე-მარტში მონაწილეობდა ცნო-ბილ ლაშქრობაში ბოტნიჩის ყურის ყინულზე. ბაგრატიო-ნის კოლონებმა ალანდის კუნ-ძელები დაიკავეს, მისმა ავან-გარდმა კი შეედეთის სანაპი-რომდე მიადნია. პეტერბურგ-ში გმირის დაბრუნება ტრიუმ-ფალური იყო: მის პატივსაცე-მად მართავდნენ ბალესა და სადილებს, წერდნენ ლექ-სებს... გენერლის თაყვანისმ-ცემელთა შორის იყო ალექ-სანდრე პირველის და — ეკა-ტერინა პავლეს ასული.

არასამთავრობო ორგანიზაცია — „ისტორიული მემკვიდრეობა“ გამოსცა ისტორიული დოკუმენტების კრებულითა სერია, რომელიც XVII-XIX საუკუნეების საქართველოს ისტორიის უმნიშვნელოვანეს მოვლენებს შეეხება. კრებულიში გამოცემულია აკრებული ფართო რეისათვის, რამათუ პოლიტიკური კონფლიქტის გარეშე, მხოლოდ ისტორიულ ფაქტებსა და დაპყრობით ასახავს ნაწილს სინამდვილას. თუკი გავითვალისწინებთ ისტორიული ფაქტების მანიპულირების მხარე და საშიშ ტანდენციას, გამოსცემა ფრიალდროული და აქტუალური. მსურველებს კრებულითა შექმნის შედეგად შეუძლიათ ნიგნის მალაჩიკაში. დამატებითი ინფორმაციისათვის დაკავშირდით ტ. 38-41-97.

ბარაკის პრაქტიკა: როგორ პირდაპირ ეთერში ტყუის

2009 წლის 2 ივნისს ტელეკომპანია „BBC“-თვის მიცემულ ინტერვიუში ბარაკ ობამამ სენსაციური განცხადება გააკეთა: „საფრთხეს ვხედავ იმ შემთხვევაში, როდესაც შეერთებული შტატების ან ნებისმიერი სხვა ქვეყნის ხელისუფლება ფიქრობს, რომ შეუძლია, უბრალოდ, ადგეს და თავისი ფასეულობები თავს მოახვიოს აბსოლუტურად განსხვავებული ისტორიისა და კულტურის მქონე სხვა ქვეყანას“.

ეს, თითქოსდა, ის სიტყვებია, რაც ამერიკის შეერთებული შტატების კუბოს სახურავზე ოქროს ასობით უნდა ამოეკარაყებინათ, მაგრამ თუ ამ წინადადების შინაარსს საერთაშორისო პოლიტიკის პრაქტიკის ენაზე ვთარგმნით, მთელი დედამიწის მასშტაბით ამერიკელების მყისიერ დამარცხებას მივიღებთ. არავისთვისაა საიდუმლო, რომ დღეისათვის ამერიკული სახელმწიფოს სიცოცხლისუნარიანობა მსოფლიო დონის გლობალურ ექსპანსიას ეფუძნება. ეს სტრატეგია XX საუკუნის 20-იან წლებში პრეზიდენტ ვილსონის მიერ იქნა მიღებული და ამერიკელი პოლიტიკოსების უმთავრეს საიდუმლო ალქიმიას წარმოადგენს. გეოპოლიტიკურ ასპექტში მას შემდეგ, რაც მონროს დოქტრინით შენიღბულმა ამერიკის შეერთებულმა შტატებმა ორი ამერიკელი კონტინენტის გაკონტროლება დაიწყეს, დადგა დრო, განეცხადებინათ, რომ ამერიკა თავის, მის სახელმწიფოებრივ და ცივილიზებულ არსში ფორმას კი არა, პროცესს წარმოადგენს, ექსპანსიისა და ამერიკული ჰეგემონიის საზღვრების დასავლეთისკენ გადაადგილების დასრულებულ პროცესს. ჯერ ატლანტიკური ოკეანის სანაპირომდე, შემდეგ — ოკეანეში, შემდეგ — მეორე სანაპირომდე, ევროპაში, ევრაზიაში... ნატოს ბაზები მთელ მსოფლიოშია და ახლო აღმოსავლეთთან მიმართებაში აშშ პოლიტიკა ცალსახად ადასტურებს ამ ლამის საუკუნოვან ტენდენციას.

ლურ ექსპანსიად იქცა და მასზე ტოტალურადაა დამოკიდებული. გასაგებია, რომ გავლენის სფეროების გაფართოების ძირითად ინსტრუმენტებად სწორედ ამერიკული იდეები და ღირებულებები იქცა, ღირებულებები, რომლებიც „უნივერსალურად“ შერაცხეს და იდეები, რომელთაც, როგორც ამერიკელი ნეოკონსერვატორები ამბობენ, „მნიშვნელოვანია“. სწორედ მათი და არა სამხედრო ძალების შეყვანის წყალობით აღმოჩნდნენ სუვერენული ქვეყნები ამერიკის ბატონობის ქვეშ. რუსეთისათვის ამ იდეებისა და ღირებულებების ნაკრებს „ახლებური აზროვნება“ ერქვა, ჩინეთისა და იაპონიისთვის — „მოდერნიზაცია“, ევროკავშირისთვის კი — „ფინანსური რეკორდები“ და „უსაფრთხოება“. ერაყისთვის განკუთვნილი ტანკები და ვიეტნამის წილხვედრი ბომბები მხოლოდ გამონაკლისი იყო. და აი, ამ გლობალური იმპერიის 44-ე პრეზიდენტმა აცხადებებს, რომ აშშ უარს ამბობს პლანეტის მასშტაბით საკუთარი ღირებულებების ტრანსლაციაზე, ანუ არღვევს მისივე სიცოცხლის უზრუნველყოფის სისტემას — საკუთარი თავისთვის გამოაქვს სასიკვდილო განაჩენი. შესაძლებელია კი ეს? რა თქმა უნდა, არა. ობამას ნათქვამსა და მის ფარულ მოქმედებებს შორის არსებულ შეუსაბამობაზე არა მხოლოდ რადიკალურად დაინერგა უკვე რამდენიმე ტომად, არამედ დოკუმენტური ფილმიც გადაიღეს.

მოგვიწვევს, თავად გავეშიფროთ ბარაკის ეს ახალი თეზისი, ვიდრე ამას კვლავ ვიღაც უცნობი ანტიგლობალისტები გააკეთებენ. პირველ რიგში, უნდა აღინიშნოს, რომ აშშ პრეზიდენტმა, როგორც ჩანს, იგრძნო, რომ ამერიკის თვითგამანადგურებელ თეზისში გადაამართა და საკუთარი დემოკრატიული ამოფრქვევების შესწორებას შეეცადა: ბრძანა, რომ „დემოკრატია, კანონის უზენაესობა, სიტყვის თავისუფლება“ დასავლური კი არა, „ზოგადსაკაცობრიო უნივერსალური ფასეულობებია“. მიუხედავად იმისა, რომ ბარაკმა ამერიკული ფასეულობების ექსპანსიის შეწყვეტის პირობა დადო, იქვე გადაიდო ავღანური კამპანიის ჩავარდნა: „არსებობს უნივერსალური პრინციპები, რომლებიც ამ ქვეყნებს (ახლო აღმოსავლეთის ქვეყნებს) შეუძლიათ მიიღონ როგორც საკუთარი ნაციონალური იდენტურობის ნაწილი“.

უფრო მეტიც, თითქოს დასცინის საკუთარ ელექტორატს, ობამა საკუთარ განცხადების შემდეგ რადიკალურად დაუპირისპირდა ამავე განცხადებას და ბრძანა, რომ „ამერიკელებს სურთ, აჩვენონ მსოფლიოს, რომ ამ ფასეულობების დაცვა მაშინაც კი მნიშვნელოვანია, როდესაც ეს ძნელია — იქნებ, სწორედ მაშინ, როცა ეს ყველაზე რთულია და არა მხოლოდ მაშინ, როცა იოლია“. იმის მაგალითად, თუ როგორ იცავს თავად ამერიკა ღირებულებებს, პრეზიდენტმა გაუანტანამოს ციხის დახურვა გაიხსენა.

შავით თეთრზე ეწერა, რომ პრეზიდენტი „გაიაზრებს ერთი წლის შემდეგ გაუანტანამოს დაკეტვის მიზანშეწონილობას“. გარდა ამისა, ამ განცხადების მიხედვით, ნაბრძანებია, გაგრძელდეს ადამიანზე რთულია და არა მხოლოდ მაშინ, როცა იოლია“. იმის მაგალითად, თუ როგორ იცავს თავად ამერიკა ღირებულებებს, პრეზიდენტმა გაუანტანამოს ციხის დახურვა გაიხსენა. შო, მართლა, გაუანტანამო ძალზე მნიშვნელოვანი იქნებოდა „ახლო აღმოსავლეთის პარტნიორობისათვის“ და მისი დახურვა, როგორც ჩანს, პრეზიდენტ ობამას გენიალური ფალსიფიკაციაა. ჯერ კიდევ პრეზიდენტობის პირველსავე დღეებში დააკმაყოფილა მასმედია იმით, რომ, თითქოსდა, ხელი მონერა განკარგულებას საიდუმლო ციხეების დახურვის შესახებ. მაგრამ როდესაც პრესას საშუალება მიეცა, გასცნობოდა, კონკრეტულად რას მონერა ხელი ობამამ, გაოცებას საზღვარი არ ჰქონდა. განკარგულებაში

კი მნიშვნელოვანია, როდესაც ეს რთულია. საუბარია იმაზე, თუ როგორ ექცევა აშშ მისი საზომით „რთულ ქვეყნებს“. მაგალითად, ობამა სულაც არ აპირებს თავისი „ფასეულობების“ ყირგიზეთში ბაზირებას, ვინაიდან, უკანასკნელი ცნობებით, ნატოს ჯარები „მანასის“ აეროპორტის ტერიტორიაზე, სულ მცირე, კიდევ ერთ წელიწადს დარჩებიან. როგორც ჩანს, რუსეთის მიერ გამოყოფილმა უზარმაზარმა კრედიტმა არანაირად არ იმოქმედა კურმანბეკ ბაკიევის „ფასეულობათა ორიენტირებზე“: ახლახან ნატომ ბაზის სხვადასხვა მომსახურებაზე ტენდერი გამოაცხადა. ტენდერში გამარჯვებულები დაგეგმილ სამუშაოებს 2009 წლის ივლისიდან 2010 წლის ივნისამდე შეასრულებენ, ყირგიზეთის ტერიტორიიდან კი ბაზა 2009 წლის აგვისტოში უნდა ალაგდეს. აშშ არც ჩრდილოეთ კორეას ეშვება და ხელისუფლებას აფრთხილებს, რომ მის „საომარ“ მოქმედებებს „ყველაზე სერიოზული გაგრძელებები მოჰყვება“. სწორედ ამერიკელები გამოდიან ხოლმე ჩრდილოეთ კორეის მიმართ ყველაზე მკაცრი რეზოლუციების მიღების — მოქალაქეებისათვის ვიზების გაცემის აკრძალვის და უსასტიკესი ეკონომიკური სანქციების მოთხოვნით. და რისთვის სჯიან? იმისთვის, რომ კორეა, როგორც ჩვეულებრივი დამოუკიდებელი სახელმწიფო, ცდილობს, საკუთარი სუვერენული შიდა და თავდაცვითი პოლიტიკა აწარმოოს? ამის შემდეგ ვინმეს შეუძლია განაგრძოს საუბარი იმაზე, რომ ამერიკა ატლანტიკურ ექსპანსიაზე უარს ამბობს?

ალექსი სილორინკო
Сегодня.Ру

ჩრდილოეთ კორეას „შავი სია“ ელის

აშშ გენერალური მდივანი ჰილარი კლინტონი არ გამოიცხადებს, რომ ბოლოდროინდელი ბირთვული გამოცდების გამო ჩრდილოეთ კორეა შესაძლოა, ტერორიზმის მხარდამჭერი ქვეყნების „შავ სიას“ დაუბრუნდეს. მისივე თქმით, სახელმწიფო დეპარტამენტის ექსპერტები ამჟამად უკვე ეძებენ იმის დამადასტურებელ მასალებს, რომ ჩრდილოეთი კორეა კვლავ ეხმარება საერთაშორისო ტერორისტულ ორგანიზაციებს, თუმცა ამ გამოძიების შედეგების შესახებ რაიმე კონკრეტული განცხადების გაკეთება ამჟერად კლინტონს შეუძლებლად მიაჩნია.

შეგახსენებთ, რომ ფხენიანის მიერ მორიგი ბირთვული გამოცდების შემდეგ პრეზიდენტ ობამას ჩრდილოეთ კორეის „შავ სიაში“ დაბრუნების თხოვნით სენატორების ჯგუფმა მიმართა. მათვე მოითხოვეს მანამდე შემსუბუქებული სანქციების კვლავაც გამოკატრება. ამ გამოცდებმა გაეროს უსაფრთხოების საბჭოს განრისხება და აღ-

შფოთებაც გამოიწვია. არადა, ჩრდილოეთ კორეა სულ ახლახან, მაგრამ ჯერ კიდევ ობამას წინამორბედი ჯორჯ ბუშის პრეზიდენტობისას, 2008 წლის ოქტომბერში ამოშალეს ტერორიზმისათვის ხელისშემწყობი ქვეყნების „შავი სიიდან“. ამისათვის ჩრდილოეთ კორეა იძულებული გახდა, საკუთარ ბირთვულ ბაზებზე საერთაშორისო ინსპექტორების

დაშვებას დათანხმებოდა. თავად ჩრდილოეთ კორეა დიდად დამწუხრებული არ ჩანს, ყოველ შემთხვევაში, ამერიკული სანქციების გამო, საკუთარი აღმოსავლეთ საზღვრები გაცილებით მეტად ადარდებს და, როგორც

იაპონიის სანაპირო დაცვა იუნყება, უცხო ქვეყნების ხომალდებს მის ნაპირებთან მიახლოება აუკრძალა. იაპონიის ხელისუფლება ამ აკრძალვას ჩრდილოეთ კორეის მიერ დაგეგმილი ახალი ბირთვული ცდების დადას-

ტურებად აფასებს. როგორც მოსალოდნელი იყო, მოკლე ან საშუალო სიშორის რაკეტები, სავარაუდოდ, იაპონიის ზღვის აკვატორიის მიმართულებით ნავლენ. ჩრდილოეთ კორეის რადიოშეტყობინებაში, რომელიც იაპონიის სამსახურებმა ჩაიგდეს ხელთ, 10-დან 30 ივნისამდე პერიოდზეა საუბარი. ზუსტად ამგვარი აკრძალვა გაავრცელა კორეამ მაისში იაპონიის ზღვაში მცირე სიშორის რაკეტების გამოცდამდე ცოცხნით ადრე. როგორც ვარაუდობენ, რაკეტებს კორეა დაახლოებით 16 ივნისს გაუშვებს. 1 ივნისს საუბარი იყო იმაზეც, რომ ჩრდილოეთ კორეამ სასტარტო მოედანზე კონტინენტთაშორისი ბალისტიკური რაკეტა გამოიყვანა.

პასტანო კონსტანტინეს ქე კიკაბიძე!

თქვენ მე კი არ მილაპატეთ, კი არ გამანბილეთ, საგონებელში ჩამავადეთ. როდესაც ამ საშინელი ადამიანის გვერდით მდგარი დაგინახეთ, გული ჩამწყდა. ზუსტად ისევე, როცა ტელეეკრანზე დავინახე მანათობელი გრადის რაკეტები ღამეულ ცაზე, რომლებიც ცხინვალის მიმართულებით მიქროდა. მაშინ თითქოს სული ამომგლიჯეს სხეულიდან და ჩემთვის ვთქვი: მორჩა, ჩვენ ისინი დავკარგეთ — ცხინვალის და აფხაზეთი.

ისევე, როგორც ნანი, მე თქვენ დაგკარგეთ, საქართველომ თქვენ დაგკარგა, რა თქმა უნდა, რუსეთმაც. თქვენ და ნანი ის ორი ადამიანი იყავით, რომელთა საშუალებით საქართველო ერწყმოდა რუსეთს, თქვენ იყავით ჩვენი სიმდიდრე რუსეთში. მე თქვენით ვამაყობდი როგორც ქართველი და როგორც რუსი, საერთოდ, ადამიანურადაც: როდესაც ქართველი გადის რუსულ სცენაზე, ეს მსოფლიო მნიშვნელობის მოვლენაა, საკაცობრიო მნიშვნელობის ცეცხლი იწვება და სული ხარობს. არავინ მღერის რუსულ რომანსებზე ქართველ ქალზე უკეთ — ნანი იყო რუსული სულის განსახიერება, რომელიც ქართულ გულში ყდურდა. მაგრამ ეს სიმღერა არა ზოგადად უნდა აჟღერებულყოფი, არა იმდენად საქართველოში, არამედ სწორედ რუსეთში და რუსეთისთვის, რუსულ სულს უნდა ესმინას ის, მიელო და ამით მოხდებოდა ორი ხალხის შერწყმა მსმენელთა სულში. ახლა კი თქვენ თქვენი არტისტული ავტორიტეტით მხარი დაუჭირეთ დამნაშავეს, რომელმაც დაანგრია საქართველო, ქვეყანას ენით აუნერვლი სატანჯველი მოუტანა.

ის იგივეა, რომ პიტლარის გვირგვინით — ისეთი ბრძოლა დაეუფლა. სირსხვილით ვინძი, როგორ შეაქალღოთ ეს? მებრამ შექალით და ამაყობთ კიდეც ანით. მე — სირსხვილი, თქვენ — სიამაყე და გამარჯვება. და ეს ყველაფერი საშინელი მარცხის პირობაა!

მაგრამ ეს უკვე ჩვენი საერთო-ქართული სირცხვილია და თქვენ თქვენი ცნობილი სახელით ის მიაფურჩეთ, გაამართლეთ. რუსეთის გამოც მრცხვენი და ისიც მანუხებს, რომ უდიდესი ქვეყანა, დიდი სულიერების მქონე, მონაწილეობდა ამ ომში. მაგრამ საქართველო პასუხისმგებელი იმაზე, რასაც აკეთებს რუსეთი, რუსეთი კი — პასუხისმგებელი იმაზე, რასაც აკეთებს საქართველო, გარდა საკუთარი პასუხისმგებ-

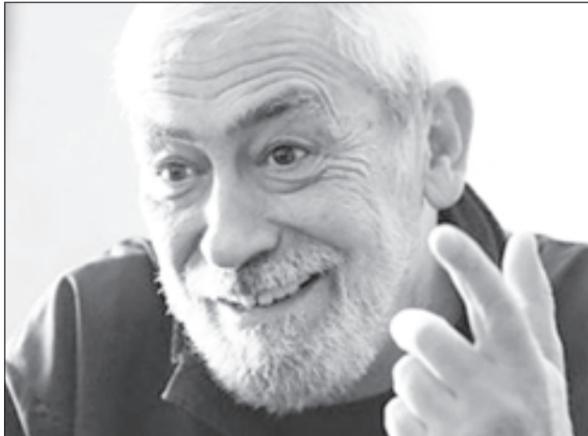
ლობისა, თუმცა, პირველ რიგში, ყველამ თავისი დანაშაული უნდა დაინახოს. ჩვენი დანაშაული კი იმაშიცაა, რომ დანაშაულში გავრიეთ ჩვენი სულიერი და — რუსეთი, ვუბიძგეთ მას ცოდვის ჩადენისკენ, იმ ქმედებებისკენ, რომლებმაც მართლმადიდებელ ერებს ტვივილი მიაციუნა.

და აი, იმ საშინელი ავგისტოს შემდეგ, თქვენ, ბუბამ, ეს სიმღერა იმღერეთ. მე ისევე გული ჩამწყდა: დავინახე, როგორც ვარდებოდით უფსკრულში და თქვენი ხმა თითქოს მინისქვეშეთიდან ისმოდა, იქიდან, სადაც ჯოჯოხეთში ჩავარდნილი საქართველო იმყოფება. მთელი უბედურება ის იყო, რომ თქვენი გადარჩენა შეუძლებელი ჩანდა. ამ უფსკრულში კი თქვენ თითქოს მთელ ქართველ ხალხს მიგვათრევდით.

თქვენ სულის სიღრმემდე ნანწყინ ხართ რუსულ ინტელიგენციას, რომ ის „არ იყენებს თავის უფლებას, ილაპარაკოს სიმართლე“. რა არის ეს სიმართლე? განა თქვენ იცით ის? სიმართლეს თქვენ უსწოდებთ თქვენი პატრონის სიმართლეს, რომელიც გეფერებათ, ნყალობას გიძლენით, მაგრამ ცოტა უფრო მეტ ხანს რომ გეცხოვრათ საქართველოში, მიხვდებოდით, რომ არც ერთი მისი სიტყვა სანდო არაა. ომის დაწყების პირველ მომენტში ამაში გარკვევა არც ისე ადვილი იყო. მაგრამ თქვენ უკვე არა ერთი თვეა ცხოვრობთ აქ და თვალში გვირავს არ აგეხილათ. ამგვარი სიბრძნით დღეს ძალიან ბევრია დაავადებული, პირველ ყოვლისა, ინტელიგენცია. მათ ყველაფერზე ერთი პასუხი აქვთ: რუსეთია ჩვენი უბედურების მიზეზი!

რომან ფინი — ყოფილი საბჭოთა დისიდენტი, პოლიტპატიმარი, დაახლოებით 40 წელი იხსოვრას საბჭოთა კავშირში, შეეძვა 20 წელი — კანადაში, სადაც დააპარსა საბჭოთა კავშირის (1992 წლის შედეგ — რუსეთის) შესწავლის კანადური ინსტიტუტი, 1999 წლიდან სსოვრობის საქართველოში, აქვს საქართველოს მოქალაქეობა, არის მწერალითა კავშირის წევრი.

შემდგომში ცნობილი გახდა, რომ ეს ოპერაცია პირადად ქვეყნის ხელმძღვანელობის მიერ მზადდებოდა, შინაგან საქმეთა და თავდაცვის მინისტრების მონაწილეობით. არ იცოდით ამის შესახებ? სად იყავით ამ დროს? რატომ არ გამოიყენეთ თქვენი უფლება, სიმართლე გეტქვათ? რატომ არ ჩამოხვედით თბილისში, რომ თანამემამულეებთან ერთად დამდგარიყავით? თქვენ დიდი ხანია, დაკარგეთ კავშირი საქართველოსთან და, როგორც ჩანს, ვერც რუსეთთან დაამყარეთ, ისე ადვილად მიაფურთხეთ თქვენს რუს მეგობრებს, მსმენელებს, რომლებსაც მართლაც უყვარდით. ეტყობა, ვერ ხვდებით, რომ ვერასოდეს დაბრუნდებით რუსეთში, მას შემდეგაც კი, როცა, თქვენი თქმით, პოლიტიკოსები შეიცვლებიან და კულტურული კავშირები აღდგება. ან როდის მოხდება ეს? დღეს როგორ მოვიქცეთ, ნუთუ ასეთ მტრობასა და დაძაბულობაში უნდა ვიცხოვროთ კიდევ მრავალი წელი? მაგრამ მაინც მინდა, მჯეროდეს, რომ გავა მცირე ხანი და თქვენ თავად შეგვცხვებით, რომ დამნაშავეს გვერდზე იდექით, ისევე, როგორც ახლა დონის კოლეჯამდეა დაყვანილი. და ბევრი რამ ქართულიც განადგურდა. ან როგორ მოგეწონათ სპეცრაზმის მიერ „იმედის“ დატყვევის „კლიბები“, მშვიდობიანი დემონსტრანტების წინააღმდეგ მომწამველი გაზის რეზინის ტყვიების, ულტრაბერის დანადგარების და ხელკეტების გამოყენება?

ანების უაზრო დაღუპვა, 180 ათასი ლტოლვილი, მოსახლეობის თითქმის 5%!

თქვენ ეს არ იცოდით? და მე ვამბობ: თქვენ მე კი არ გამანბილეთ, თქვენ მე, ჩემი საქართველო მოგვატყუეთ. თქვენ უბრალოდ არ გეცმით, რა მოხდა ავგისტოში, რა ხდება უკვე 5 წელი ჩვენს ქვეყანაში. თუმცა თქვენ ბავშვიარ ხართ. მოდი, ერთი ნუთით თქვენი სიმღერა და კლიბი შეგატრიალოთ: თითქოს საქართველოში ცნობილი და საყვარელი რუსი მომღერალი უმღერის თავის ქართველ მეგობრებს, ქართველ ინტელიგენციას და წუხს, რომ მან არ გამოიყენა თავისი უფლება, სიმართლე ელაპარაკა, რომელიც იმაში მდგომარეობს, რომ ომი საქართველომ დაიწყო და ა.შ., არ გამოხატა თანაგრძობა თავდასხმის მსხვერპლთა მიმართ და გაჩუმდა. და ამ სიმღერის ფონზე ჩანს ქართული გრადებით ცხინვალის ღამეული დაბომბვა, ერთი მესამედი დანგრეული ქალაქი, დანგრეული ოსური სოფლები, ოსი ლტოლვილები, ქართული ტანკები, რომლებიც ხალხით სავსე სატვირთო მანქანებს ესვრიან, სამოქალაქო შენობებს ცხრილავენ — ახლახან გარემონტებულ უნივერსიტეტს და სხვა. სიმღერაში კი კვლავ რეფრენად ჟღერს: „არაფერი იცოდით, არაფერს გრძობდით“ იმ კონტექსტით, რომ ყველაფერი კარგად იცოდით, მაგრამ გაჩუმდით, ამ გაჩუმებით კი მილაპატეთ და გამანბილეთ. ზუსტად ეს არის თქვენს სიმღერაში, მაგრამ მიმართული მეორე მხარისკენ, ეს თქვენ თავადაც აღნიშნეთ. რუსეთშიც გამოდიან ქართველი მომღერლები და სხვა ცნობილი ადამიანები და გამოხატავენ რუსეთის მიმართ სიყვარულს.

როგორ აღიქვამდით ასეთ კლიბს, გატონო ბუბა, პასტანო კონსტანტინეს ქე კიკაბიძე? რატომ დაუხაროთ თქვენ და ქართული ოპოზიციისა და ინტელიგენციის დიდი ნაწილი, რომ ჩვენმა ქვეყანამ — საქართველომ დაიწყო ეს უაზრო ომი? ან სხვაანირად დავსვათ საკითხი:

თუ ამ ომში რავე აზრი იქონი, რავე მდგომარეობა ეს აზრი? პანა ეს მთავარი კითხვა არაა? რატომ არ უსვამთ მას საკუთარ თავს?

რატომ გსურთ, რალაცნაირად გამოძვრეთ, სხვას გადააბრალოთ ყველაფერი? თქვენი კლიბის მთლიანად შეტრიალება შეიძლება, არა მხოლოდ ზემოთ მოყვანილი აზრით, არამედ, უბრალოდ, ვითავისი უფლება, სიმართლე ელაპარაკა, რომელიც იმაში მდგომარეობს, რომ ომი საქართველომ დაიწყო და ა.შ., არ გამოხატა თანაგრძობა თავდასხმის მსხვერპლთა მიმართ და გაჩუმდა. და ამ სიმღერის ფონზე ჩანს ქართული გრადებით ცხინვალის ღამეული დაბომბვა, ერთი მესამედი დანგრეული ქალაქი, დანგრეული ოსური სოფლები, ოსი ლტოლვილები, ქართული ტანკები, რომლებიც ხალხით სავსე სატვირთო მანქანებს ესვრიან, სამოქალაქო შენობებს ცხრილავენ — ახლახან გარემონტებულ უნივერსიტეტს და სხვა. სიმღერაში კი კვლავ რეფრენად ჟღერს: „არაფერი იცოდით, არაფერს გრძობდით“ იმ კონტექსტით, რომ ყველაფერი კარგად იცოდით, მაგრამ გაჩუმდით, ამ გაჩუმებით კი მილაპატეთ და გამანბილეთ. ზუსტად ეს არის თქვენს სიმღერაში, მაგრამ მიმართული მეორე მხარისკენ, ეს თქვენ თავადაც აღნიშნეთ. რუსეთშიც გამოდიან ქართველი მომღერლები და სხვა ცნობილი ადამიანები და გამოხატავენ რუსეთის მიმართ სიყვარულს.

თქვენს კლიბში სიცრუეა. დიას, რუსეთი გაკიცხვას იმსახურებს, თუმცა არა ისეთს, როგორც თქვენ და ქართველი ინტელიგენციის ნაწილმა მოუწყვეთ. მაგრამ ტყუილები საჭირო არაა: კლიბში არ ჩანს დანგრეული ცხინვალის და ოსური სოფლები, რომლებიც მანამდე დაინგრა, სანამ რუსული თვითმფრინავები და ტანკები იქ გამოჩნდებოდა. არარის კიდევ ბევრი რამ, რაც ქართულმა არმიამ ჩაიდინა, და არ ჩანს თქვენი პრეზიდენტი განვდილი ხელით: „წინ, ოსეთისკენ“. მაგრამ ეს გასაგებია: ეს ყველაფერი რომ კლიბში მოხვედრილიყო, სიმღერაში ის სიტყვები უკვე ვეღარ იქნებოდა, ან თუკი იქნებოდა, ისინი ისევე შეეხებოდა საქართველოს, როგორც რუსეთს. მაშინ კი თქვენ სხვანაირი გამოჩნდებოდით — ნამდვილი ქართველი, სამშობლოს ერთგული და არა მისი მკვლელების ლაქია.

დუმდა ქვეყნის ხელისუფლების მხეცური ქმედების შესახებ? ნამდვილი რუსული ინტელიგენცია სხვაგვარად მოიქცა. მათ, უბრალოდ, საკუთარ თვალს და ყურებს არ დაუჯერეს, რომ ისინი, ვინც მათ უყვარდათ, ამის გამკეთებელი აღმოჩნდნენ.

დიას, საქართველოში უყვართ ცალკეული რუსი მეგობრები, მაგრამ რუსეთი სძულთ. ახლა კი ეს ცალკეული მეგობრებიც შეიძულეს. ძალიან სურს ზოგიერთს, რომ მათ, ამ რუსებმა, ჩვენ გამოთავიანთი სამშობლო — რუსეთი შეიძულონ, როგორც ამას აკეთებენ ცნობილი ლატინინა, ილარიონოვი და სხვები.

წაიკითხეთ, რას წერდა ილია ჭავჭავაძე ერეკლე მეორეს გარდაცვალების ასი წლისთავზე, რამდენი კეთილი სიტყვა არ დაიმარჯვებს, თქვენ ყველა, ქართველი ინტელიგენციის ნაწილთან ერთად, დანებებთ თავს რუსეთს და სანდლავს, რუსეთის „ორასწლიანი მონობის“ შესახებ მითების თხზვას. პირიქით, ალბათ, ისევე ცაში აიყვანთ მეგობრულ კავშირებს, წარმოთქვამთ ლამაზ სადღეგრძელოებს ორ ქვეყანას შორის მეგობრობაზე იგივე ადამიანები, ვინც დღეს რუსეთს აგინებს, გუშინ კი ქებადღებდას ასხამდა.

ის თქვენი კლიბი — გონების დაბნელება, ის იმ სიბივის ნაწილი, რომელიც მოედიება თქვენი მებრამისა და მფარველისა, საქართველოს ე.წ. პრაზიციანისა, რას მოიხავეთ მთელ ჩვენს სასიხოსლო სივრცეს. თქვენი ჩვენ ყველას — რუსებსა და ქართველებსა — არა უზარალოდ გვიღალატეთ ან გაგანგებულად, გულში დანა დაგვარტყით გავეტაბით.

მაგრამ საქმე გაკეთებულია. დარჩა მხოლოდ მტანჯველი გრძობა რეალობის შემზარავი დამახინჯების გამო, თქვენი სხეულის ფასადი, მოცმაცუნე ტუჩები, მათ უკან კი სიცარიელე — არც სული, არც ღირსება, არც ღმერთი... და ამ სიცარიელეში დანახშირებული კვალი ჯოჯოხეთში ჩავარდნილი საქართველოსი. ყველაფრის თავზე კი თქვენი ხმა: თქვენ მე კი არ მილაპატეთ...
რომან ფინი
caucasia-experts.org

დიმიტრი როგოზინი: ჩვენ ვიხით, ბიჭებო, განდ ჩასას ჩალირობით

ალბათ, ასე შეიძლება ითარგმნოს ნატოში რუსეთის მუდმივი წარმომადგენლის როგოზინის რუსულ-უკრაინულად წარმოთქმული ფრაზა: „Мы знаем, хлопцы, шо вы там робите“. საქმე საქართველოს შეიარაღებას ეხება, რომელსაც, როგოზინის თქმით, ინტენსიურად ამარაგებს არსებული რეჟიმი სამხრეთ ოსეთსა და აფხაზეთთან საბრძოლველად.

„ჩვენ ვფლობთ სრულ ინფორმაციას, მათ შორის, სპეციალურ ინფორმაციას იმის შესახებ, თუ ვინ აგრძელებს შეიარაღების მიწოდებას საქართველოსთვის, რა მოცულობითა და როგორი ხარისხისაა“. მართალია, არ აკონკრეტებს, ვინ აგრძელებს შეიარაღების მიწოდებას, მაგრამ მისი გამოხატულების უკრაინული „აქცენტი“ პირდაპირი მინიშნებაა, სადაა ძალის თავი დამარხული. როგოზინმა რუსეთის წარმატებულ მიზნად ის ფაქტი, რომ ნატოს მიერ საქართველოში მოწყობილ სწავლებაზე, რომელიც წლებად აღწერილია, მისი ინტენსიური დაპირისპირების საკითხი უფრო და უსაგნო რომ არ არის, „United

Press International“-ის პუბლიკაცია ციფრულად (მარტინ სეფერი, „ევროპაში ომების მოგება ჯერ კიდევ შეიძლება, რუსული, თუნდაც, ძველი იარაღით“). ავტორი განიხილავს შეიარაღების ხარისხისა და რაოდენობის ურთიერთდამოკიდებულების საკითხს და ასევე, რომ უპირატესობა რაოდენობას ენიჭება. აქედან გამომდინარე, იგი კრიტიკული თვალთ ახედებს საფრანგეთის პრეზიდენტის ნიკოლა სარკოზის ამბიციურ გეგმებს საფრანგეთის არმიის, რომელიც ევროპაში ყველაზე უფრო სერიოზული შეიარაღებული ძალაა, რაოდენობის მკვეთრი შემცირების თაობაზე. სარკოზი, აგრეთვე, სხვა ფრთხილი და არხიანი ევროპელი სტრატეგები, — მიიჩნევს მარტინ სეფერი, — არ

ითვალისწინებენ არც იმას, რომ ოცდამეორე საუკუნეშიც ომის საწარმოებლად ჯარისკაცების დიდი რაოდენობა საჭირო, არც იმას, რომ გამარჯვება კომბინირებული მეტოდიითაა შესაძლებელი: როცა ბრძოლას იწყებს შეიარაღების მონივრე სისტემები, მათ შემდეგ კი უფრო უბრალო და მრავალრიცხოვანი სხვა სისტემები ერთვება ომში. თავის პოზიციას ავტორი ასაბუთებს მეორე მსოფლიო ომის პრაქტიკით, როცა ამერიკულმა დგუშისძრავიანმა ავიაციამ ადგილობრივმა „P-1 მუსტანგმა“ გერმანული რეაქციული „მესერშიტ-262“ „ვინგრეტად“ დააქუცმაცა თავისი მრავალრიცხოვნების წყალობით. ასევე დაჯაბნა პატარა და სუსტმა ამერიკულმა ტანკმა „ჩერმენმა“ ფაშისტების „ვეფხვი“ და „პანტერა“. უფრო დაწვრილებით განიხილავს ავტორი ამ პრობლემას შარშანდელი ავგისტოს ომის მაგალითზე, როცა ყოფილი საბჭოთა რესპუბლიკის — საქართველოს ტერიტორიაზე შეიჭრა რუსეთის არმია და „ძველი გაკ-

ვეთილი ხელახლა ჩაუტარა. რუსებმა თავი მოუყარეს ყველა უახლეს ტანკ „T-90“-ს, მაგრამ ამ ტანკებს მიჰყვებოდა ტექნიკა, რომელიც 20-25 წლის წინათ იყო დაპროექტებული, თუმცა მცირერიცხოვან და მრავალგზის სუსტ მონივრულად შექმნილ საბრძოლველად ძველი „T-52“-იც ვარგოდა. საქართველოში მიღწეული წარმატების შემდეგ რუსეთის არმიის სარდლობა სულაც არ არის არხიან განწყობაზე. ამჟამად რუსეთის არმიის არხიული სისტემების მოდერნიზაცია ბოლო 30 წლის მანძილზე არნახული სისწრაფით მიმდინარეობს, თანაც უმაღლესი პრიორიტეტით. ნატოს წევრი არცერთი ქვეყანა ამჟამად ისეთ არაფერს განახორციელებს, რაც რუსეთის პროგრამას შეიძლება დაუპირისპირდეს.

მსოფლიო შეიარაღებაზე ჩაკორული თანხა დახარჯა

სტოკჰოლმის მსოფლიო პრობლემების კვლევის ინსტიტუტმა გამოაქვეყნა ყოველწლიური მოხსენება, რომელიც ნათქვამია, რომ შეიარაღებაზე დახარჯული თანხების მიხედვით მსოფლიომ 2008 წელს რეკორდი დაამყარა.

შარშან შეიარაღებისთვის ნინა წელთან შედარებით 4%-ით მეტი დაიხარჯა, 1999 წლის მაჩვენებელს კი შარშანდელმა დანახარჯმა 45%-ით გადააჭარბა. 2008 წელს მსოფლიომ შეიარაღებაზე 1 464 ტრილიონი დოლარი დახარჯა. ერაყსა და ავღანეთში ომები ამერიკის შეერთებულ შტატებს უკვე დაუჯდა დამატებით 903 მილიარდი დოლარი. შარშანდელი წელი კიდევ ერთი მაჩვენებლის მიხედვით აღმოჩნდა რეკორდული — ცხელ წერტილებში მშვიდობის დამყარების ოპერაციების რაოდენობამ ნინა წლების მაჩვენებლებს დასწვრივ. ამ კამპანიებში 187 586 ადამიანი მონაწილეობდა, რაც 11%-ით მეტია რეკორდსმენ ნინა 2007 წელზე. დღეისათვის მსოფლიოში 8 400-მდე ბირთვული ჭურვია, რომელთაგან 2 000 სრულ მზადყოფნაშია და გაშვებისთვის რამდენიმე წუთი ესაჭიროება. რვა ქვეყნის (აშშ, რუსეთი, ჩინეთი, დიდი ბრიტანეთი, საფრანგეთი, ინდოეთი, პაკისტანი, ისრაელი) მფლობელობაში სულ 23 300 ერთეულისგან შემდგარი ბირთვული არსენალია. შეიარაღებაზე დახარჯული თანხის ლომის წილი (58%) ამერიკის შეერთებული შტატების ანგარიშზეა, შემდეგ ადგილებს ჩინეთი და რუსეთი იკავებენ.

შარშანდელი წელი კიდევ ერთი მაჩვენებლის მიხედვით აღმოჩნდა რეკორდული — ცხელ წერტილებში მშვიდობის დამყარების ოპერაციების რაოდენობამ ნინა წლების მაჩვენებლებს დასწვრივ. ამ კამპანიებში 187 586 ადამიანი მონაწილეობდა, რაც 11%-ით მეტია რეკორდსმენ ნინა 2007 წელზე. დღეისათვის მსოფლიოში 8 400-მდე ბირთვული ჭურვია, რომელთაგან 2 000 სრულ მზადყოფნაშია და გაშვებისთვის რამდენიმე წუთი ესაჭიროება. რვა ქვეყნის (აშშ, რუსეთი, ჩინეთი, დიდი ბრიტანეთი, საფრანგეთი, ინდოეთი, პაკისტანი, ისრაელი) მფლობელობაში სულ 23 300 ერთეულისგან შემდგარი ბირთვული არსენალია. შეიარაღებაზე დახარჯული თანხის ლომის წილი (58%) ამერიკის შეერთებული შტატების ანგარიშზეა, შემდეგ ადგილებს ჩინეთი და რუსეთი იკავებენ.

ამერიკელ გენერლებს პრაქტიკულ ნაწილს არ სურს

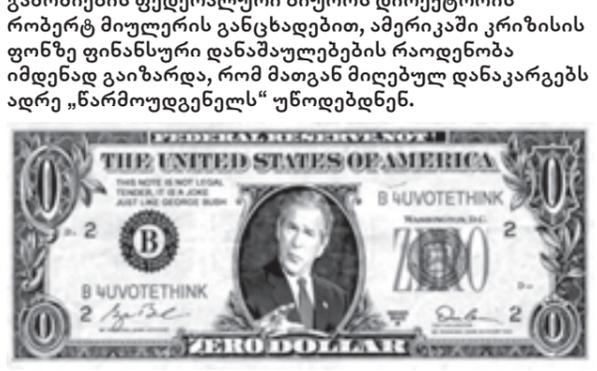
აშშ სამხედრო ხელმძღვანელობა ერაყის საკითხებთან დაკავშირებით ქვეყნის პრეზიდენტ ბარაკ ობამასთან ღია კონფონტაციას იღობინდა.

ერაყში ამერიკული ჯარების ექსპედიციური, ამერიკული ჯარის შტაბის ახლანდელმა უფროსმა, გენერალმა ჯონ კეისმა განაცხადა, რომ ობამას პირობა 2011 წლის ბოლომდე ერაყიდან ჯარების გაყვანის შესახებ ვერ შესრულდება. გენერლის აზრით, ამერიკელები ერაყში კიდევ, სულ მცირე, ათი წლით უნდა დარჩნენ, წინააღმდეგ შემთხვევაში „შეერთებული შტატების ჯარს დააოქებენ“. ვაშინგტონში მონვეულ პრესკონფერენციაზე გენერალმა ბრძანა, რომ „დიდ ახლო აღმოსავლეთში“ (ისრაელიდან პაკისტანამდე) მნიშვნელოვანი სისხლისღვრა, რის გამოც არავითარ შემთხვევაში არ შეიძლება ერაყიდან ამერიკის ჯარის გამოყვანა. მისივე განცხადებით, ერაყის ხელისუფლებას არ შეუძლია დამოუკიდებლად დაამყაროს წესრიგი, რის გამოც ერაყში 50,000 ამერიკელი სამხედრო უნდა დარჩეს. ასე რომ, ბარაკ ობამასა და აშშ სამხედრო ხელმძღ-

ვანელობას შორის კარგა ხნის მანძილზე ფარულად მიმდინარე კონფლიქტი პირველად გამოაშკარავდა. ამერიკის შეერთებული შტატების მოქალაქეების დიდმა ნაწილმა ქვეყნის ამჟამინდელ პრეზიდენტს მხარი იმის გამო დაუჭირა, რომ ეს უკანასკნელი სხვებზე დამაჯერებლად იძლეოდა ერაყიდან ჯარის გამოყვანის პირობას. სამხედრო მეთაურები კი თვლიან, რომ ერაყიდან ჯარის გამოყვანა არა მხოლოდ ერაყზე, არამედ მთელ ახლო აღმოსავლეთზე კონტროლის დაკარგვის პირობაა. ეს თავად ობამასაც მშვენივრად ესმის, მაგრამ პრეზიდენტი ურთულესი არჩევანის წინაშე დგას: უარი თქვას უმთავრესი წინასაარჩევნო პირობის შესრულებაზე და დაკარგოს პოპულარობა საკუთარ ხალხში ან ღიად დაუპირისპირდეს სამხედრო ხელმძღვანელობას, რომელიც ამერიკული დემოკრატიისთვის წარმოუდგენელი საფრთხის მოსალოდნელობას ამტკიცებს.

გამოძიების ფედერალური ბიუროს დირექტორის რობერტ მიულერის განცხადებით, ამერიკაში კრიზისის ფონზე ფინანსური დანაშაულებების რაოდენობა იმდენად გაიზარდა, რომ მათგან მიღებულ დანაკარგებს აღდრე „წარმოუდგენელს“ უწოდებდნენ.

ნიუ-იორკის ეკონომიკურ კლუბში გამოსვლისას მან აღნიშნა, რომ ამჟამად მისი უწყება იპოთეკასთან დაკავშირებული თაღლითობის 2400 შემთხვევას იძიებს. „ბოლო ორ წელიწადში ამგვარი დანაშაულებების რაოდენობა გაორმაგდა და იძულებულნი გავხდით, მათ გამოსაძიებლად ავგენტების რაოდენობაც გაგვეორმაგებინა“. ამჟამად გამოძიების ფედერალური ბიურო კერძო კორ-

პორაციების თანამშრომელთა თაღლითობის 600 და ფასიან ქაღალდებთან დაკავშირებულ 1300 აფერას იძიებს. მსგავს დანაშაულებათა ყველაზე ნათელი მაგალითი ბერნარდ მედოფის მიერ ორგანიზებული ფინანსური პირამიდაა, რომელმაც ინვესტორებს დაახლოებით 50 მილიარდი დოლარი დასტყუა. ამ ყველაფრის პარალელურად, ქვეყანაში სახელმწიფო მოხელეებს შორის კორუფციამ მოიკიდა ფეხი, ზემოხსენებული უწყება ამ კატეგორიის დანაშაულებათა 2500 შემთხვევას იძიებს, უკანასკნელი ორი წლის განმავლობაში კი უკვე გასამართლდა 1700 ჩინოვნიკი. რობერტ მიულერის თქმით, გამოძიების ფედერალური ბი-

ურო იყენებს მის ხელთ არსებულ ყველა საშუალებას, რათა გამოავლინოს საკვანძო მოთამაშეები და მსხვილი დანაშაულებრივი ჯგუფები მოსკოვს. სწორედ ამ მიზნებისთვის შეიქმნა „კორპორატიული ზიზნესში თაღლითობის შემთხვევებზე რეაგირების ჯგუფი“. რობერტ მიულერის განცხადებით, მისი უწყება აქტიურად ამოქმედებს ოპერატიული ინფორმაციის მოპოვების ყველა საშუალებას, რათა ფინანსური დამაშავებობის სფეროში მთავარი ტენდენციები გამოავლინოს. ერთ-ერთ ასეთ ტენდენციად მან ბანკების დახმარებისა და ეკონომიკის სტიმულირებისათვის გამოყოფილი ბიუჯეტის სახსრების ბოროტად გამოყენება დაასახელა.

ტიგრან სარქისიანი: საქართველო სოხეთს მონოპოლისტივით ეხება

სომხეთის პრემიერ-მინისტრი ტიგრან სარქისიანი დადებითად განწყობილი სომხეთ-თურქეთის საზღვრის გახსნასთან დაკავშირებით და მას ევროპასა და რეგიონის სხვა ქვეყნებთან სარკინიგზო კავშირის ალტერნატიულ გზად აფასებს.

პრემიერმა აღნიშნა, რომ ახლა სომხეთი ზედმეტად დამოკიდებული ქართულ ინფრასტრუქტურაზე, ვინაიდან ქვეყნის საქონლებრუნვის ორი მესამედი სწორედ საქართველოს ტერიტორიის საშუალებით ხორციელდება. ამგვარი დამოკიდებულება კი ძალიან ცუდია, რადგან საქართველო „სარგებლობს ამით, ტრანსპორტის დანახარჯები ძალზე დიდია და მათი შემცირება არ გამოგვდის. საქართველოში მონოპოლიური სიტუაცია იქმნება და ეს ქვეყანას ბოროტად იყენებს“. ამის დასამ-

ტკიცებლად პრემიერ-მინისტრმა აღნიშნა, რომ მსოფლიოს ნებისმიერი წერტილიდან საქონლის ჩატანა ფოთსა და ბათუმში ორჯერ იაფია, ვიდრე ფოთიდან ან ბათუმიდან იმავე საქონლის სომხეთში გადატანა. ალტერნატიული გზების არსებობის შემთხვევაში მნიშვნელოვნად გაიზარდება ქვეყნის დამოუკიდებლობის ხარისხი, ტრანსპორტის ხარჯები კი მკვეთრად შემცირდება. სარქისიანის განცხადებით, სომხეთ-თურქეთის საზღვრის გახსნისთანავე სასწაული არ მოხდება, ინ-

ვესტიციების რეალიზაციას დრო დასჭირდება, მაგრამ სამომავლოდ სომხეთს ექნება გაცილებით უფრო იაფი საქონელი და ეკონომიკის მრავალი სფერო კონკურენტუნარიანი გახდება.

რედაქციის ელექტრონული ფოსტის მისამართზე მოვიდა ემიგრაციაში მყოფი ჩვენი თანამემამულის ბიორგი მანისის დეტექტივი. ნაწარმოების გაცნობამ მიგვახვედრა, რომ საქმე გვაქვს პროფესიონალ მწერალთან, რომელიც ფსევდონიმს ამოფარა. იმედია, დეტექტივის გამოქვეყნების დასრულებამდე რედაქცია და გაზეთის მკითხველიც შევიტყობთ ავტორის ნამდვილ ვინაობას. მკითხველი ნაწარმოებში ბევრ მსგავსებას იპოვის საქართველოში მომხდარ მოვლენებთან, შესაძლოა, კონკრეტული პირებიც ამოიცნოს. თუმცა ავტორი მიგვანიშნებს, რომ ყველა შესაძლო პარალელი მხოლოდ დამთხვევაა.

ბიორგი მანისურაძე

საღაპრი

საქართველოდან!

გაგრძელება. დასაწყისი №11-15

— მისტერ როჯერს, მინისტრის დავალებით გირეკავთ, — ბოხი ხმა იყო, სავსებით გასაგები ინგლისურით. — დიახ, დიახ... — მე უოლტერ რაილის თანამშრომელი გახლავარ, მაიორი მირიან სავანელი. — დიახ, დიახ... — მინისტრმა დაგვაგვალა თქვენთან შეხვედრა. — მე სამივენი მჭირდებით. — ერთად ვიქნებით. — შემთხვევის ადგილზე წასვლა შესაძლებელია? — ჰკითხა მცირე ხნის დუმილის შემდეგ „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა. — დიახ, რასაკვირველია. საათნახვედრის გზაა. მინისტრის ბრძანებით თქვენს განკარგულებაში ვარ. — კეთილი. — როდის ინებებთ იქ წასვლას? — იკითხა სავანელმა. — დღესვე. ერთ საათში შეძლებთ? — სად გამოვიაროთ? — „მეტეხი-პალასში“ ვცხოვრობ. მანქანა მყავს. — რატომ უნდა შეწყვიტოთ? ჩვენი მანქანით წაგიყვანთ. — არა, ასე მირჩევნია. — ნება თქვენია. ზუსტად ერთ საათში სასტუმროს შესასვლელთან ვიქნებით... — კავშირი შეწყდა. — სიდნეი როჯერსმა არჩილ კამარაულს დაურეკა. — დილა მშვიდობისა, არჩილ. შეგიძლიათ, ორმოცდაათ წუთში სასტუმროსთან მოხვიდეთ? — რა თქმა უნდა, მისტერ როჯერს. — გელოდებით. — დიხნო! — გაიფიქრა სიდნეი როჯერსმა და იმ აზარტის გრძობამ მოიცვა, რისთვისაც, ფაქტობრივად, ცენტრალურ სადაზვერვო სამმართველოში მუშაობაზე დათანხმდა, ვინაიდან იმ ორი მთავარი კომპონენტი-მიზნიდან, რომლისკენაც ადამიანები უხსოვარი დროიდან მიისწრაფვიან, მიიღტივიან — ფული და ძალაუფლება, არც ერთი არ აინტერესებდა. პირველი — ფული — არ აკლდა. როჯერსები უკვე ოთხი საუკუნეა, სტაბილურად მდიდრები იყვნენ, ზომიერად მდიდრები და ამ ზომიერებაში იყო სწორედ სტაბილურობის საფუძველი; ხოლო რაც შეეხება მეორე კომპონენტს — ძალაუფლებას კენ ნსრაფვას, მისი გვარი ამერიკის მიწაზე ცხოვრების ოთხასი წლის მანძილზე უამრავ გუბერნატორს, სენატორს, კონგრესმენს, ამერიკის შეერთებული შტატების ვიცე-პრეზიდენტსაც კი ითვლიდა საკუთარ რიგებში. ამ-

რულ ფანტატიურთან გაჩერდა. იქვე შეჩერდა „ოპელ-ასტრაც“. „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტი მანქანიდან გადმოვიდა. — მოვედით, მისტერ როჯერს, — მაიორი სავანელი, კაპიტენები: ალბერტ მანისაშვილი და ნიკა შაბურია ფანტატიურის კენ გაუძღვენ მას. ფანტატიურის წინ ათიოდ მეტრის სიგრძე-სიგანის ქვის ფილები იყო დაგებული, რაც რკინის მოაჯირით მთავრდებოდა, აივანივით. „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტი მოაჯირთან მივიდა, ოფიცრები შორიახლო შედგნენ. მოაჯირს გადაღმა, ქვემოთ, უფსკრული იყო, იმდენად ღრმა, რომ მდინარე მის ძირზე ვერცხლის ძაფივით მოჩანდა. — რამდენი მეტრია? — ოფიცრებს მიუბრუნდა სიდნეი როჯერსი. ერთ ხაზზე იდგნენ დარცხვენისებრი, თავდახრილები და დადაბლებულები თითქოს. — მდინარემდე 1850 მეტრია, — უპასუხა მირიან სავანელმა, — ზემოთ, გზაზე, ამაზე მაღალი გადმოსახედის არის — 2200 მეტრზე, მაგრამ მისტერ რაილის ეს უფრო მოსწონდა... — ქორეზი არიან? — უეცრად იკითხა და მოაჯირს მიუახლოვდა, — აი, იქ, ქვემოთ... „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტი მოაჯირზე გადაიხარა და თავბრუსხვევით იდუმალ სიღრმეს ჩაუყვირა. იქ, ქვემოთ ირაო შეეკრათ ქორებს და ფრთებგამოღებული უფსკრულიდან ამომავალი ჰაერის ნაკადზე ფარფალივით დაღვინდა დაითვალა. — ძალიან უყვარდა აქ ამოსვლა და ქორების თვალთვალა. — თქვა სავანელმა, — ყოველი ამოსვლისას რამდენიმე წუთს იდგა მარტო და თვალს არ აშორებდა. — ხშირად ამოდიოდა აქ? — როცა ჩამოვიდა, პირველად მაშინ ამოვიდით. საქართველოს სამხედრო გზის ეს მონაკვეთი აინტერესებდა. მაშინ ჯერ კიდევ თოვლი იდო. მერე, გაზაფხულზე როცა ამოვიდით, მაშინ პირველად დაინახა ქორები და ბავშვივით აღტაცებული იყო. სამწუხაროდ გვქონდა ნაშრომული და აქვე შევნივით, თქვენებურად ბარბიქით. მერე კი, პირიქით ამოვიდით. სამივეს გვეტყოდა, — აბა, ნავედით, ქორები ვნახოთ, ერთი ბოთლი ნამდვილი კენტუკური ვისკი „უაილდ ტურკი“ მაქვს... საქართველო ძალიან მოსწონდა... — ძნელია, არ დაეთანხმო,

— თქვა სიდნეი როჯერსმა და ამაყ შავ-თეთრ მთებს თვალი მოავლო, — ვიცი, რომ ძალიან გიძიძით ახლა, მაგრამ, იქნებ, დეტალურად მომიყვით, როგორ მოხდა ყველაფერი? მართალია, თქვენმა მინისტრმა ყველა საბუთი გადმოცა, მაგრამ გაზეთის სპეციფიკიდან გამომდინარე, ცოცხალი მასალა სულ სხვაა. დეტალურად უნდა ჩავინერო, წინააღმდეგი ხომ არ ხართ? — მესმის, მისტერ როჯერს, — მაიორმა სავანელმა კაპიტენებს გახედა. — მისტერ რაილიმ წინა დღეს ვაგვაფრთხილა, ხვალ ქორები უნდა ვნახოთ. კვირა იყო. საათის თერთმეტზე ამოვიდით აქ და მაშინვე მოაჯირთან მივიდა, კარგა ხანს უყურა ქორებს. ასეთ დროს მარტო ვტოვებდით ხოლმე. ალბერტი და ნიკა მწვანდ აგებდნენ შამფურებზე, მე ფანტატიურის გვერდით ცეცხლს ვანთებდი. მერე გავიხედე, იქ არ იდგა. გვერდზე გავიღო, — მითხრა ალბერტმა. ალბათ, წყლის გადასაქცევად მეთქი, გავიფიქრე და ისევ ცეცხლს მიუბრუნდი. კარგა ხანია, აქ ტუალეტი არ არის. სასაცილოა, მაგრამ ფაქტია, სსრ კავშირის დანგრევას ჩვენს ქვეყანაში საზოგადოებრივი ტუალეტების დანგრევა-გაქრობა მოჰყვა-მეთქი, ასე ვუთხარი მისტერ რაილის, სულ პირველად როცა ამოვიდით აქ და ბევრი იცინა. ცოტა ხანში ცეცხლს თავი გავანებე და გამოვიედი. არსად იყო. შევფოთდი. ბიჭებო, სადაა რაილი-მეთქი, — ალბერტს და ნიკას გავძახე. სამივემ დაუწყოთ ძებნა, — მაიორი მირიან სავანელი მოაჯირს გასცდა და ნაპრალის გასწვრივ წავიდა. როჯერსი და ოფიცრები უკან გაპყვივნენ. — სულ რაღაც ოციოდ ნაშში ვიპოვეთ, — განაგრძო სავანელმა, — ნიკამ შეამჩნია პირველმა ჩაშლილი ნაპრალის პირი. გადავიხედეთ და იქ იყო ჩავარდნილი. ეტყობა, ზედ ნაპრალის კიდემდე მივიდა, მინა მოერღვა ფეხქვეშ და წონასწორობა ვერ შეინარჩუნა. აი, აქ... — მირიან სავანელი გაჩერდა და ხელით სპეციალური აგენტის უოლტერ რაილის ვარდნის ადგილზე მიანიშნა. „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა ფანტატიურს გახედა. ორმოცდაათი მეტრით იყვნენ დაშორებულნი. ნაპრალის კიდედახლოებით ნახევარი მეტრის სიგანეზე იყო ჩამოშლილი. მაიორი სავანელი ჩამოშლილი მინასთან მივიდა, — აი, აქედან გადავარდა და იქ იყო, ქვემოთ.

სიდნეი როჯერსმა თანაგრძნობით შეხედა. როგორც ალპინისტმა, თვალნათლივ წარმოიდგინა ის საშინელი სირთულე, რაც ამგვარ ოპერაციასთანაა დაკავშირებული. მაიორი მირიან სავანელი ხარბად, მძიმედ ისუნთქავდა სიგარეტის ბოლს და სადალად, „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა და ქვემოთ ჩაიხედა. დაახლოებით ორმოცდაათი მეტრის სიღრმეზე ნაპრალი კედელივით სწორად ეშვებოდა, შემდეგ აივანივით გამოშვებული ბრჯენი იყო — სამიოდ მეტრის სიფართის და ოციოდ მეტრის სიგრძის. მერე ისევ უფსკრული იწყებოდა. — კიდევ კარგი, მანდ დაეცა, თორემ გვამსაც კი ვერ ვიპოვიდით, — მძიმედ თქვა მირიან სავანელმა. — ქვემოთ, უფსკრულის ძირზე, გაუფალი ტყეა, ათასი ჯურის მტაცებელი ნადირით სავსე. — მერე? — იკითხა სიდნეი როჯერსმა. — მაშინვე თბილისს დაუკავშირდით. ხელი არ ახლოთო, იყო ბრძანება, რომელიც არ გავიზიარე და მერე მინისტრმაც მომიწონა დაუმორჩილებლობა. როგორ არ უნდა მოგვემოქმედებინა რამე, როცა შეიძლებოდა, კაცი ცოცხალი ყოფილიყო? სამივეს ტერორიზმთან ბრძოლისა და ექსტრემალური სიტუაციების ხანგრძლივი კურსები გვაქვს გავლილი, გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების პაკეტი მანქანაში გვქონდა მედიკამენტების სრული კომპლექტი. გარდა ამისა, „ლენდ როჯერს“ ხომ წინა ბამპერზე გვარლიანი მექანიკური ჯალამბარი აქვს? ასე რომ, უმოქმედოდ ვერ გავჩერდებოდით. ნიკამ მანქანა უოლტერის ვარდნის ადგილთან მოიყვანა, გვარლი ტანზე დავიხვიე და ლავარდანზე დავეშვი... სამინდად იყო დასახიჩრებული, პულსი არ ისინჯებოდა. მისი სხეული ტანზე მივიკარი და იქ იყო გამოცვნილი. ნახევარ საათს მაინც გაგრძელდა ეს პროცესი და ეს ნახევარი საათი უმძიმესი იყო ჩემს ცხოვრებაში. ამოვიყვანეთ მისტერ რაილი და საგულდაგულოდ გავსინჯეთ. სიცოცხლის ნიშანწყალი აღარ გეტყობოდა. ჩანდა, სიკვდილი მყისიერი იყო. რაილის ამოყვანილი მოც წუთში ვერტმფრენით მინისტრი მოვიდა, თქვენი ელჩიც ამოყვა, მაგრამ რას ვუშველიდით? მირიან სავანელმა სიგარეტის კოლოფი ამოიღო და აკანკალებული თითებით ძლივს ამოიღო ლერი, მოუკიდა და ხარბად შეისუნთქა ბოლი.

სიდნეი როჯერსმა თანაგრძნობით შეხედა. როგორც ალპინისტმა, თვალნათლივ წარმოიდგინა ის საშინელი სირთულე, რაც ამგვარ ოპერაციასთანაა დაკავშირებული. მაიორი მირიან სავანელი ხარბად, მძიმედ ისუნთქავდა სიგარეტის ბოლს და სადალად, „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა და ქვემოთ ჩაიხედა. დაახლოებით ორმოცდაათი მეტრის სიღრმეზე ნაპრალი კედელივით სწორად ეშვებოდა, შემდეგ აივანივით გამოშვებული ბრჯენი იყო — სამიოდ მეტრის სიფართის და ოციოდ მეტრის სიგრძის. მერე ისევ უფსკრული იწყებოდა. — კიდევ კარგი, მანდ დაეცა, თორემ გვამსაც კი ვერ ვიპოვიდით, — მძიმედ თქვა მირიან სავანელმა. — ქვემოთ, უფსკრულის ძირზე, გაუფალი ტყეა, ათასი ჯურის მტაცებელი ნადირით სავსე. — მერე? — იკითხა სიდნეი როჯერსმა. — მაშინვე თბილისს დაუკავშირდით. ხელი არ ახლოთო, იყო ბრძანება, რომელიც არ გავიზიარე და მერე მინისტრმაც მომიწონა დაუმორჩილებლობა. როგორ არ უნდა მოგვემოქმედებინა რამე, როცა შეიძლებოდა, კაცი ცოცხალი ყოფილიყო? სამივეს ტერორიზმთან ბრძოლისა და ექსტრემალური სიტუაციების ხანგრძლივი კურსები გვაქვს გავლილი, გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების პაკეტი მანქანაში გვქონდა მედიკამენტების სრული კომპლექტი. გარდა ამისა, „ლენდ როჯერს“ ხომ წინა ბამპერზე გვარლიანი მექანიკური ჯალამბარი აქვს? ასე რომ, უმოქმედოდ ვერ გავჩერდებოდით. ნიკამ მანქანა უოლტერის ვარდნის ადგილთან მოიყვანა, გვარლი ტანზე დავიხვიე და ლავარდანზე დავეშვი... სამინდად იყო დასახიჩრებული, პულსი არ ისინჯებოდა. მისი სხეული ტანზე მივიკარი და იქ იყო გამოცვნილი. ნახევარ საათს მაინც გაგრძელდა ეს პროცესი და ეს ნახევარი საათი უმძიმესი იყო ჩემს ცხოვრებაში. ამოვიყვანეთ მისტერ რაილი და საგულდაგულოდ გავსინჯეთ. სიცოცხლის ნიშანწყალი აღარ გეტყობოდა. ჩანდა, სიკვდილი მყისიერი იყო. რაილის ამოყვანილი მოც წუთში ვერტმფრენით მინისტრი მოვიდა, თქვენი ელჩიც ამოყვა, მაგრამ რას ვუშველიდით? მირიან სავანელმა სიგარეტის კოლოფი ამოიღო და აკანკალებული თითებით ძლივს ამოიღო ლერი, მოუკიდა და ხარბად შეისუნთქა ბოლი.

სიდნეი როჯერსმა თანაგრძნობით შეხედა. როგორც ალპინისტმა, თვალნათლივ წარმოიდგინა ის საშინელი სირთულე, რაც ამგვარ ოპერაციასთანაა დაკავშირებული. მაიორი მირიან სავანელი ხარბად, მძიმედ ისუნთქავდა სიგარეტის ბოლს და სადალად, „ნიუ-იორკ თაიმსის“ კორესპონდენტმა და ქვემოთ ჩაიხედა. დაახლოებით ორმოცდაათი მეტრის სიღრმეზე ნაპრალი კედელივით სწორად ეშვებოდა, შემდეგ აივანივით გამოშვებული ბრჯენი იყო — სამიოდ მეტრის სიფართის და ოციოდ მეტრის სიგრძის. მერე ისევ უფსკრული იწყებოდა. — კიდევ კარგი, მანდ დაეცა, თორემ გვამსაც კი ვერ ვიპოვიდით, — მძიმედ თქვა მირიან სავანელმა. — ქვემოთ, უფსკრულის ძირზე, გაუფალი ტყეა, ათასი ჯურის მტაცებელი ნადირით სავსე. — მერე? — იკითხა სიდნეი როჯერსმა. — მაშინვე თბილისს დაუკავშირდით. ხელი არ ახლოთო, იყო ბრძანება, რომელიც არ გავიზიარე და მერე მინისტრმაც მომიწონა დაუმორჩილებლობა. როგორ არ უნდა მოგვემოქმედებინა რამე, როცა შეიძლებოდა, კაცი ცოცხალი ყოფილიყო? სამივეს ტერორიზმთან ბრძოლისა და ექსტრემალური სიტუაციების ხანგრძლივი კურსები გვაქვს გავლილი, გადაუდებელი სამედიცინო დახმარების პაკეტი მანქანაში გვქონდა მედიკამენტების სრული კომპლექტი. გარდა ამისა, „ლენდ როჯერს“ ხომ წინა ბამპერზე გვარლიანი მექანიკური ჯალამბარი აქვს? ასე რომ, უმოქმედოდ ვერ გავჩერდებოდით. ნიკამ მანქანა უოლტერის ვარდნის ადგილთან მოიყვანა, გვარლი ტანზე დავიხვიე და ლავარდანზე დავეშვი... სამინდად იყო დასახიჩრებული, პულსი არ ისინჯებოდა. მისი სხეული ტანზე მივიკარი და იქ იყო გამოცვნილი. ნახევარ საათს მაინც გაგრძელდა ეს პროცესი და ეს ნახევარი საათი უმძიმესი იყო ჩემს ცხოვრებაში. ამოვიყვანეთ მისტერ რაილი და საგულდაგულოდ გავსინჯეთ. სიცოცხლის ნიშანწყალი აღარ გეტყობოდა. ჩანდა, სიკვდილი მყისიერი იყო. რაილის ამოყვანილი მოც წუთში ვერტმფრენით მინისტრი მოვიდა, თქვენი ელჩიც ამოყვა, მაგრამ რას ვუშველიდით? მირიან სავანელმა სიგარეტის კოლოფი ამოიღო და აკანკალებული თითებით ძლივს ამოიღო ლერი, მოუკიდა და ხარბად შეისუნთქა ბოლი.

შვილის გავლელისთვის დედას 14 წელი მიუსაჯეს

25 წლის ნადეჟდა საბოს 2 წლის შვილის მკვლელობისთვის თბილისის საქალაქო სასამართლოს სს კოლეგიის მოსამართლე ლია ელემიძემ 14 წელი მიუსაჯა. დედამ სასამართლოზე აღიარა დანაშაული, თუმცა, მისივე სურვილით, საბოლოო აღიარებითი ჩვენება დახურულ კარს მიღმა მოისმინეს.

მკვლელობის დღეს — 2007 წლის 11 ივნისს, დილის საათებში ლიკინის დასახლების მცხოვრებნი საზარელმა ამბავმა შეძრა. 25 წლის ნადეჟდა საბომ საკუთარი შვილი — ორი წლის მიხეილ მოკლა და მიიძალა. დედამ მცირეწლოვანს ძლიერი ფსიქოტროპული ნაწილის „აზალეპტინის“ ორი აბი დააღვინა. მკვლელობის მოტივად კი დედამ ბავშვის ტირილი დაასახელა. პოლიციამ იგი მეორე დღესვე დააკავა. ნადეჟდა საბომ დაკავებისთანავე აღიარა დანაშაული.

პოლიციამისი სასამართლოში მიმართული 109-ე მუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით აღიძრა — განზრახი მკვლელობა დაამძიმებელ გარემოებებში.

ნადეჟდა საბო მეუღლესთან და მცირეწლოვან შვილთან ერთად მუშკორის №51-ში ცხოვრობდა. ორივე წლის წინათ მისი მეუღლე გოჩა გელაშვილი ყაჩაღობისთვის დააპატიმრეს და დღემდე სასჯელს იხდის.

როგორც მათი მეზობლები იხსენებენ, გოჩა გელაშვილის დაპატიმრებამდე ყველაფერი კარგად იყო; ოჯახი ნორმალურად ცხოვრობდა და მსგავს ქმედებას ნადეჟდას მხრიდან ვერც წარმოედგინებინებინ.

„ნადეჟდა გათხოვების მერე ქმართან ერთად ამ სახლში საცხოვრებლად გადავიდით. ახე თუ ისე, ცოლ-ქმარი ნორმალურად ცხოვრობდა. ვერც წარმოედგინებინებინ, ასეთი სისასტიკის ჩამდენი თუ იყო“, — აცხადებს საუბარში ერთ-ერთი მეზობელი.

11 ივნისს ორი წლის მიხეილის მკვლელობის შესახებ მეზობლებმა სასწრაფო დახმარების ექიმებისგან შეიტყვეს. დროული დახმარების აღმოჩენის შედეგად მისი გადარჩენა შესაძლებელი იქნებოდა, თუმცა სასწრაფო დახმარებას დროულად არ გამოუძიეს.

„სასწრაფო, რომ მოვიდა, ჩვენც მაშინ გავიგეთ ბავშვის სიკვდილის შესახებ. თვითონ

დაურეკავს სასწრაფოსთვის. როგორც ექიმებმა გვითხრეს, ფსიქოტროპული მედიკამენტი მიუცია ბავშვისთვის, თვითონ კი სადღაც წასულა. სახლში დაბრუნებულს ბავშვი მკვდარი რომ დახვედრია, სასწრაფოს გამოუძახებია, ალბათ, შეეშინდა“...

„ნადეჟდა ძალიან კარგად უვლიდა ბავშვს. ყოველთვის მონესრიგებული და მოვლილი დაჰყავდა. თვითონაც ყოველთვის კარგად გამოიყურებოდა, შემოიღობდა არაფერი ეტყობოდა. ვერასოდეს წარმოვიდგინებდით, თუ ასე გაგიჟდებოდა და პატარა ანგელოზს მოკლავდა. ისე, ქმრის დაპატიმრების მერე არ ჰქონდა კარგი ქალის სახელი, ბავშვს სახლში ტოვებდა და ვიღაც ბიჭებთან დადიოდა“, — იხსენებს მეზობელი ნარა ახვერდოვი.

ნადეჟდა საბო რომ ბავშვს სახლში ტოვებდა და საათობით იკარგებოდა, მეზობლებიც ადასტურებენ. „ვიღაც ბიჭს ხვდებოდა ხოლმე. ამაზე ყველა ლაპარაკობდა. ამ ტრაგედიის მერე იმასაც ამბობდნენ, რომ, თურმე, ნადეჟდა იმიტომ მოკლა ბავშვი, რომ იმ ბიჭს უთქვამს, ბავშვს თუ მოიშორებ, ცოლად მოგიყვანინო. მაგრამ ეს ზუსტად არაფერი იცის და მხოლოდ ჭორის დონეზე ვრცელდება. თვითონ პოლიციისთვის უთქვამს, რომ ბავშვი ტიროდა და იმიტომ დააღვინა ნამალი. რად უნდოდა ამ ქალს განსჯა ან ციხეში რატომ ხარჯავდნენ კვებაზე ფულს. გამოუტანონ განაჩენი და მოკლან. შვილის მკვლელობა დედამ როგორ უნდა იცხოვროს, თუნდაც ერთი დღე...“ — ამბობს საუბარში მეზობელი ქეთევან ბაშიაშვილი.

როგორც პროცესზე ნადეჟდა საბოს მულმა ნათელა გელაშვილმა განაცხადა, ნადეჟდა კარგი დედა იყო და მომხდარი ფაქტი მათთვის წარმოუდგენელი რეალობაა. „თავიდან დაიწყებ მოყოლას. ჩემი ძმა ბევრჯერ არის წასა-

...თვითონ პოლიციისთვის უთქვამს, რომ ბავშვი ტიროდა და იმიტომ დააღვინა ნამალი...

მართლვე, დაახლოებით ექვსჯერ იჯდა ციხეში. ძალიან ცუდი ხასიათი ჰქონდა, ყველაფერს ლენავდა სახლში, ამიტომაც ჩვენ ცალკე გადავედით. თან მუშკორზე ჩვენი სახლი მძიმე მდგომარეობაშია და იქ ცხოვრების მოწყობა სახლში ქალები, ყველაზე ამბობდა, ჩემი ცოლიაო. იგივე შემთხვევა იყო, როცა ნადეჟდა მოიყვანა. მერე ეს გოგო დარწმუნდა და მაც პერიოდში ჩემი ძმაც დაიჭირეს“...

„ძალიან მეცოდებოდა ეს გოგო. გააჩინა ბავშვი, ჩვენც ვეხმარებოდით, როგორც შეგვეძლო. ძალიან კარგი დედა იყო, კარგად უვლიდა შვილს. ერთ დღეს მოვიდა ჩემთან და მთხოვა, ბაზარში შენთან დამაწყებინე მუშაობაო. მეც შემეცოდა და დამხმარე

ავიყვანე. დღემდე შვიდ-რვა ლარს ვუხდით. ბავშვს ძიძასთან ტოვებდა და სამ ლარს უხდოდა. არასოდეს ყოფილა შემთხვევა, ზედმეტი რამე აეღოს — ან ფული, ან პროდუქტი. ძალიან პატიოსნად შრომობდა. მერე ბავშვი ავად გახდა და იძულებული იყო, მუშაობა მიეტოვებინა. ძიძებმაც დღემდე ექვსი ლარი მოსთხოვეს და ამდენის გადახდის საშუალება არ ჰქონდა, ამიტომ სამუშაო მიატოვა და ბავშვთან იყო.

გშირად წუნუნებდა, ბავშვის გამო ვზივარ სახლში, ეს რომ არ მყავდეს, უკეთ ვიცხოვრებდიო, მაგრამ ამას არ ვაქცევდი ყურადღებას. ხანდახან ბავშვს სილორჯე ეტყობოდა ტანზე, მაგრამ ამბობდა, დაეცაო“...

— აცხადებს ნადეჟდა საბოს მული. მისივე განმარტებით: „11 ივნისს, საღამოს, დამირეკეს და მიხსრეს, მიშიკო მოკვდაო. ვიფიქრე, ალბათ, სახლი ჩამოინგრა და შიგ მოყვა-მეთქი. რომ მივედით, ნადეჟდა გარეთ იჯდა და ტიროდა — შვილო, ეს რა დაგემართაო. მიხსრა, „ბუღალავკა“ გადაყლაპა და დაიხრჩოო. ცოტა დავეჭვდით — დამხრჩვლი ადამიანი შავდება, ბავშვი კი სულ მთლად გაითიერებული იყო. პოლიციამ გვითხრა, თუ გვებავთ, ექსპერტიზას ჩავატარებთო და ჩვენც დავთანხმდით. მეორე დღით დაგვიბარეს. რომ ავედით, ნადეჟდამ აღიარა დანაშაული და იქვე დააკავეს. არ ვიცი, მოტივი რა უნდა ყოფილიყო. მისი ცხოვრების გაუარესებას ბავშვს აბრალდებდა, ამის გამო სცემდა კიდევ და, ალბათ, ამ მიზეზით მოკლა“, — აღნიშნა საუბარში ნათელა გელაშვილმა.

პროცესზე გლდანის-ნაძალადევის პროკურატურის პროკურორმა რევაზ ჩხეიძემ ნადეჟდა საბოს 15 წლით დააპატიმრება მოითხოვა. თბილისის საქალაქო სასამართლოს მოსამართლე ლია ელემიძემ კი მას 14 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუსაჯა.

ელჩი თაყაიძის დაკავების წინაშე უკუაპალოს

უცხოეთში ემიგრირებული თანამემამულისადმი თანაგრძობის გამოჩენა, ყურადღებებიან მოპყრობა დიპლომატიის მხრიდან ელემენტარული მოთხოვნა რომ არის, ნებისმიერმა მოქალაქემ იცის. უნდა იცოდეს ეს თვით დიპლომატმა, მით უფრო, ისეთი მაღალი რანგისამ, როგორც საგანგებო და სრულუფლებიანი ელჩია.

ეს ანბანური ჭეშმარიტება თესლონიკიდან (საბერძნეთიდან) მიღებული წერილის გამო გავიხსენეთ.

ჩვენმა თანამემამულემ, თესლონიკის ქართული საზოგადოება „საქართველოს“ თავმჯდომარემ, საბერძნეთის სოციალისტური პარტიისა და ემიგრანტთა თანადგომის პრეზიდენტმა ელგუჯა მინაძემ რედაქციას აცნობა, რომ სწორედ ეს უპირველესი მოთხოვნა დაარღვია მასთან ურთიერთობისას საქართველოს ელჩმა საბერძნეთის რესპუბლიკაში ირაკლი თავართქილაძემ, რომელმაც, როგორც რესპონდენტი წერს, „არა მარტო მისი ქართული წარმომავლობა დააყენა ეჭვქვეშ, არამედ — მთლიანად ქართული ემიგრაციისა“.

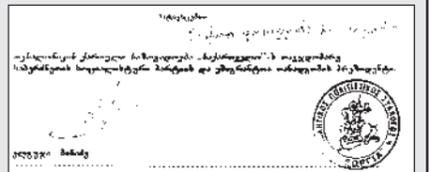
ელგუჯა მინაძემ წერილობით განმარტება მოსთხოვა ელჩს, მაგრამ, ამასთან, როგორც ჩვენს რედაქციასთან ტელეფონით საუბრის დროს აღნიშნა, ჩვეულებისამებრ, საელჩო ემიგრანტებს არ უპასუხებს ხოლმე, არ თვლის ამის ღირსად და გვთხოვა, გაზეთის ფურცლებზე ალგვენიშნა ეს ფაქტი.

„ერთი კითხვა მაქვს თქვენთან, — მითხრათ ელჩს ელგუჯა მინაძე, — იქნებ, დაგვაკვლიანოთ და დაგვმოძღვროთ, თუ რა კრიტიკიუმებით იზომება ქართველობა, რათა მეც ვიცოდებ და ქართულმა ემიგრაციამაც. მაგრამ, სანამ რამეს გვიჩვენებთ, ჯერ თვითონ უნდა იყოს დარწმუნებული, რომ ეს რჩევა იქნება ჩვენი მარადიული, თორემ თქვენს შემდეგ თუ მოვიდა სხვა ელჩი, მის კრიტიკიუმებზე გადაწყობა ძალიან გაკვირდება და დავიხსენით. სხვა საქმეა, თუ თქვენ უნდა იყოს მარადიული ელჩი საბერძნეთის რესპუბლიკაში“.

წერილში ისიცაა ნათქვამი, თუ რა საქმიანობას ეწევა ელგუჯა მინაძე საბერძნეთში: მესხეთე წელიწადია, გამოსცემს გაზეთს, რაც ყოველ ორ თვეში 400 ევრო უჯდება (გაზეთი უფასოდ ვრცელდება), ქირაობს ორ სკოლას ქართველი ბავშვებისთვის, რათა მათ ისწავლონ მშობლიური ენა, ლიტერატურა და ისტორია; ქირაობს საცეკვაო დარბაზს, ფეხბურთის სტადიონს, კორფბოლის სპორტდარბაზს და სხვ.

„საქართველო და მსოფლიოს“ რედაქცია თვალყურს მიადევნებს, უპასუხებს თუ არა ელჩი თანამემამულის წერილს; ამასვე სთხოვს ბატონ ივლინ გაგომიძეს, რომელიც დასავლეთის მინისტრად არის დანიშნული და სახელმწიფო საქმეებით დიდად არ არის დატვირთული.

თესლონიკის ქართული საზოგადოება
„საქართველო“
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΓΕΩΡΓΙΑΝΩΝ
„ΓΕΩΡΓΙΑ“,
ΑΠΟΛΟΓΟΣ 53, ΕΥΘΥΜΟΣ,
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, Τ.Κ.56224
ΤΗΛ/ΦΑΞ +30-2310-759.171
Α.Φ.Μ. 998512512
e-mail: info@georgians.gr
Α.Π.25
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 02.06.2009

კალაძობას ვერ აღკვეთს

ზრუნვა აკლდა, ანუ ყველა საჭირო ფაქტორის უქონლობამ შეიძლება განთავითარა ექსტრემალური მოთხოვნა — ვინც „თავს გესხმის“, იმის მოშორება გინდა. ელემენტარულად, აქსაუბარია უპასუხისმგებლობაზე. როდესაც საკუთარ ქცევაზე პასუხისმგებლობას ვერ კისრულობ, იგი ყოველთვის უარყოფითი შედეგით მთავრდება.

— მსგავს სიტუაციაში რა როლი აკისრია სახელმწიფოს? რამდენად დიდია მისი პასუხისმგებლობა საკუთარი მოქალაქეების წინაშე? — სახელმწიფო დიდ როლს თამაშობს. გარემო, რომელშიც საზოგადოება ცხოვრობს, აგრესიულია. სახელმწიფოში აგრესია ნორმა და ძალადობა მისაღებია. რასაკვირველია, ასეთ გარემოში ფსიქიკურად ლაბილური ადამიანები იღებენ მაგალითს, რომ ეს ყველაფერი შესაძლებელია, ანუ შეიძლება

გაბრაზებულმა ვინმე მოკლა, ან თუ არ მოგწონს, პირდაპირ მეურაცხყოფა მიაყენო. რა თქმა უნდა, ოჯახურ ვითარებაში ეს უფრო მძაფრ და სასტიკ ფორმებს იღებს.

სახელმწიფოს ზნეობრივი მაგალითის მიმცემის როლი ეკისრება. არ შეიძლება ტელევიზიებისგან ამხელა აგრესია მოდიოდეს. დაუსაქმებელი და ღარიბი ადამიანები მთელი დღე ტელევიზორს უყურებენ, საიდანაც საშინელი იმპულსები ვრცელდება. სახელმწიფომ ეს უნდა გააკონტროლოს.

— ხომ არ ფიქრობთ, რომ ეს მიზანმიმართულად კეთდება? — როდესაც სახელმწიფოში ასეთი ალქმა არსებობს, ანუ მისთვის ძალადობა მისაღებია, ამას ვერც სხვას დაუშლის. ასეთი ტენდენციები ცუდია. ეს ყველაფერი მაინც მიზანმიმართულობისკენ მიდის.

სახელმწიფო უფრო დიდ პა-

სუხიმგებლობით უნდა მოექციდეს საზოგადოებისთვის გარკვეული მოვლენების შესახებ ინფორმაციის მინოდებას. როდესაც საუბარია მკვლელობებზე, ამ შემთხვევაში იმის პასუხისმგებლობა უნდა არსებობდეს, რომ ბოლომდე მიჰყვებ და მე, როგორც მოქალაქეს, გამაგებინოს, რით დამთავრდა ეს უბედურება.

სახელმწიფო უნდა ცდილობდეს, მასმედიის სამყაროში მიზეზ-შედეგობრივ კავშირს თვალყურს მიადევნოს.

— არსებობს გამოსავალი? — რასაკვირველია. გამოსავალი რელიგიამი უნდა ვეძებოთ, რადგან ზნეობრივ კატეგორიას რელიგია აყალიბებს. ერთი ვერასოდეს შეძლებს ამ კატეგორიის — შინაგანი დამმუხრუჭების აღზრდას და ჩამოყალიბებას.

ესაუბრენ მაკა კობალია ნანა არეშაძე

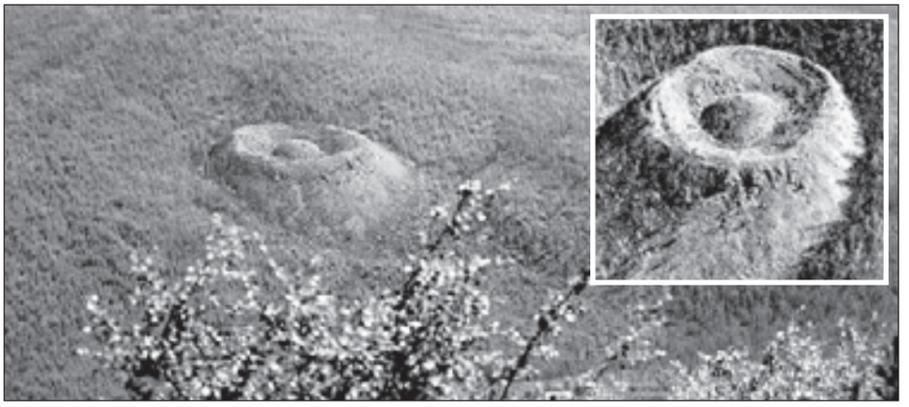
მაკა კობალია

პატომის კრატერის საიდუმლო

მსოფლიოში მრავლადაა ადგილი, რომელთა წარმოშობაც დღემდე არაა დადგენილი და ჯერაც დიდ ეჭვებსა და მითქმა-მოთქმას იწვევს სამეცნიერო წრეებში. მაგალითად, პერუში, ნასკას უდაბნოში ცარცის შემცველ ნიადაგზე გამოსახული გიგანტური ობობა და რობოტი; სტონჰენჯის ქვები დიდ ბრიტანეთში, ეგვიპტის პირამიდები და ა.შ. მაგრამ ყველა მათგანის საიდუმლო იმაში მდგომარეობს, რომ მეცნიერებს დღემდე ვერ გაუგიათ, როგორ ააშენეს ადამიანებმა ეს ძეგლები.

როგორც აღმოჩნდა, დედამიწაზე ანომალიებსაც ვხვდებით, რომელთა წარმომავლობაც ადამიანის ნამოქმედარს არ უკავშირდება.

ეს მართლაც ყველაზე შეუცნობელი ადგილებია ჩვენს პლანეტაზე. გაზეთ „კომსომოლს კაია პრავდას“ კორესპონდენტი ანდრეი მოისეენკო თავად მონაწილეობდა პირველ ექსპედიციაში პატომის კრატერზე. არავინ იცის, როგორ წარმოიქმნა პატომის კრატერი. ვერსია მრავალია — გაურკვეველი აფეთქებიდან იღუმალი კოსმოსური სუპერმყარი ნივთიერების ჩამოვარდნამდე. კრატერის პირველადი მომჩენი, პროფესორი გეოლოგი ვადიმ კოლპაკოვი დარწმუნებულია, რომ ირკუტსკის ოლქისა და იაკუტის საზღვარზე უშველებელი ტუნგუსკის მეტეორიტის ნამსხვერვის დაცემის ადგილი აღმოაჩინა.

...ამ მართლაც რეალური გამოცანისთვის რომ მიგვეღწია, ძველებური „06-24“-ით ვიფარინეთ 1100 კმ, შემდეგ 250 კმ-ზე მეტი გზაზე შემხვედრი, ახლომდებარე ოქროს საბადოების კუთვნილი „ურალებითა“ და „კრაზებით“ ვიარეთ, ბოლოს კი კიდევ რამდენიმე ასეული კილომეტრი მთის მდინარეზე თვითნაკეთი ტივით ვიცურეთ.

იდუმალ კრატერთან მიმავალი გზის უკანასკნელი დღე თავიდან თითქოს კარგად დაიწყო. რამდენიმე დღიანი გადაუღებელი წვიმების შემდეგ მზემ გამოანათა.

2 კაცი მდინარე ხომოლკოს ნაპირას საბაზო ბანაკში დარჩა. ჩვენ, ხუთნი, და ჩვენი გამცილებელი — ადგილობრივი იაკუტის ინოკენტი ნეპრიახინი, სამეცნიერო აღჭურვილობით სავსე აბგებობით დავიჭვიროეთ და „ნერტილ იქსამდე“ მიმამავალ ფეხით გასავლელ საბოლოო გზას დავადექით. უკვე შუადღე იდგა, იაკუტის კეშა „გვართობდა“ თავისი მონათხრობით პატომის კრატერის სიახლოვეს მოხდაური ტრაგედების შესახებ. რამდენიმე წლის წინათ პატომზე ვილაცამ კეშაში სროლით კეშას მამა მოკლა. მკვლელს დღესაც ეძებენ. ერთი წლის წინათ კი იმავე ადგილას თავი მოიკლა მისმა უფროსმა ძმამ.

— ის-ის იყო, ირემი მოკ-

ლა... გატყავება დაიწყო. მერე უცებ ლულა პირში ჩაიდო და სასხლეტი დაუშვა. მარტო იყო. უცხო კვალიც არ ყოფილა გარშემო...

ნებისმიერი ანომალიური ადგილის ახლომხლო ასეთი ისტორია ბევრია. როგორც კი მათ შემოწმებას დაიწყებ, ყველა ასეთი იდუმალება ძალიან უბრალოდ აიხსნება. ასე იყო ახლაც. როცა კეშა შეკითხვებით შევანუხე, მკვახედ მიპასუხა:

— მთვრალი იყო. გვერდზე არყის ცარიელი ბოთლი იპოვეს, მაგრამ მაინც ცუდი ადგილია, მანდ ხეებსაც კი არ სურს გაზრდა.

იაკუტის ცოტა ხანს გაჩუმდა და შემდეგ გვითხრა, რომ ცოტა და დავგრჩა სავალი. ცოტაც და, ის მინდორიც გამოჩნდება, საიდანაც პირველად დავინახავთ ჯერ კიდევ შორეულ, მაგრამ საოცრად ამოუხსნელ პატომის კრატერს.

აღოქმულ მინდვრამდე მისვლა იმ დღეს მაინც ვერ მოვახერხეთ.

ინოკენტის ჯერ სიტყვაც არ დაემთავრებინა, რომ ჩვენი ექსპედიციის ივანეს ძე ვორობიოვი თავის გეოლოგიურ ჩაქურჩს წამოედო, დაიხარა, ამოიხრიალა და პირქვე დაეცა...

სამსუხაროდ, მისი აღსასრული იმ სიკვდილთა ჯაჭვის პირველი რგოლი აღმოჩნდა, ჩვენ ექსპედიციას რომ მოჰყვა...

ანდრეი მოისეენკო

ალეოქენის ნაპობოზი

ცაცხლოვანი არწივის ბუდე

1949 წელს ახალგაზრდა ირკუტსკელი გეოლოგი ვადიმ კოლპაკოვი სსრ კავშირის გეოლოგიური რუქის შედგენის მიზნით ბოდაიბოს რაიონს იკვლევდა. ასეთი იყო ოფიციალური დავალება. ამასთან, მას უნდა მოეძებნა პერსპექტიული ოქროს შემცველი ნაკადულები — უკვე მეორე ასწლეულია, ბოდაიბოს რაიონი რუსეთში ოქროს მოპოვებისა და ურანის საბადოების ერთ-ერთი მთავარი ცენტრია.

პატომის კრატერი დაახლოებით ხუთი კილომეტრის მანძილიდან დავინახე ფერდობზე ამძვრალმა. შორიდან შახტის ტერიკონს ნაავადა, ოღონდ, რატომღაც, მოთეთრო ვულკანის ელბით. გაიფიქრე კიდევ: „აქ ხალხს რა უნდა-მეთქი? შინსახკომის შრომითი ბანაკები ამ რაიონში არ იყო — ეს ზუსტად ვიცოდი. რამე საიდუმლო ხომ არ არის? მაშინ ხომ ამ რაიონში არც გამოიშვებდნენ გეოდაზიერებაზე. პირიქით, მისგან თავის შორს დაჭერას მიბრძანებდნენ. მეორე, რაც გავიფიქრე — იქნებ, არქეოლოგიური არტეფაქტია? მაგრამ ადგილობრივი ევენკები და იაკუტები, ჩემი მათემატიკური პატივისცემის

მიუხედავად, ძველი ეგვიპტელები ნამდვილად არ არიან. ქვის პირამიდების აგებას ისინი ვერ შეძლებდნენ, ვინაიდან არც ადამიანური რესურსი გააჩნდათ და არც საკმაო სამეცნიერო ცოდნა“... იდუმალ მიწა-რილს კარგახანს ვაკვირდებოდი ბინოკლით, მაგრამ იქ ვერანაირი მოძრაობა ვერ შევნიშნე. და ახლოს მისვლა გადაწყვიტე...

გეოლოგმა კოლპაკოვმა დანიშნული მარშრუტიდან გადაუხვია და, ექსპედიციის მკაცრი გრაფიკის დარღვევის რისკის მიუხედავად, ანომალიის შესასწავლად გასწია.

ახლოს რომ მივედი, მიხვდი, რომ იდუმალი ბორცვი ადამიანის ნახვლავი სულაც არ იყო. ის უფრო იდეალურად მრგვალ ვულკანის ყელს მოგავგონებდათ, სიმალლით დაახლოებით 70 მეტრი — 25-სართულიანი სახლის ხელა იქნებოდა. მაგრამ იაკუტისა და ირკუტსკის ოლქის საზღვარზე ვულკანები რამდენიმე მილიონი წელია, არ წარმოქმნილა. კრატერი კი საკმაოდ ახალი იყო. იგი წინვოვან ფერდობზე განოლილიყო. კრატერის კედლებზე და თვითონ კრატერში ხეები არ იზრდებოდა, რამდენიმე წერილ წინვოვანს თუ არ ჩავთვლით. ქარებს მასზე მინის მიყრა ვერ მოესწრო. ანომალიის ასაკი დაახლოებით 50-200 წლით შევაფასე. და კიდევ ერთი გამოცანა — როცა კრატერის მრგვალ ნაწილზე ავედი, ზუსტად ჩაღრმავების შუაგულში ნახვერადმრგვალი, 15 მეტრის დიამეტრის გუმბათი აღმოვაჩინე. ვულკანებში, მათ შორის, ჩამქრალ ვულკანებშიც კი, ასეთი გუმბათების არსებობა წარმოუდგენელია.

მოგვიანებით, ადგილობრივ იაკუტ-მონადირეებთან საუბრისას, გავარკვიე, რომ ამ ადგილს „ცაცხლოვანი არწივის ბუდე“ ეძახიან, — განაგრძობს ვადიმ ვიქტორის ძე, — რატომ — უცნობია. მსოფლიოში არსად მსგავსი ანომალია არაა. უცხოპლანეტელებისა და მსგავსი ცივილიზაციების არ მჯერა, მაგრამ გააზრებული ახსნაც არ შემოიძლია.

...მე მივედიოდი მესამე და ამიტომაც გვიან დავინახე, როგორ ნაქცა ვორობიოვი... როგორც ჩანს, იგი იმნამსვე გარდაიცვალა. ჩვენ კი თითქმის ერთი საათის განმავლობაში ხელოვნური სუნთქვით ვცდილობდით მის გადარჩენას. პირველი იაკუტი შეჩერდა. პრაქტიკული ტაი-გელი ყმაწვილი მიხვდა, რომ დაზნელებამდე აუცილებელი იყო ცხედრის ბანაკამდე, ანუ დათვებისგან მოშორებულ ადგილას მიტანა.

წინვოვანის ტოტებისა და ორი აბგისგან ხელდახელ გავკეთებულ საკაცეზე დასველებულ ცხედარს ხუთნი მივასვენებდით. მაგრამ რაც იოლია ქალაქის მოსაფლავებულ გზაზე, ტაიგაში შეუძლებელი აღმოჩნდა. პირველსავე ჭაობში საკაცე კინალამ გადავიბრუნე. ამიტომ გადაწყვიტეთ, ისევ ტივი შეგვეკრა და ცხედარი ნაკადულზე მდინარის შესართავამდე ჩაგვეცურებინა...

ვორობიოვის სიკვდილის დღეს შეკითხვა — გავაგრძელებდით თუ არა პატომის კრატერის ძებნას, არავის დაუსვამს. სამაგიეროდ, მეორე დღეს, როცა ცხედარი ბანაკში მივასვენეთ, ეთიკური საკითხები წამოიჭრა. ღირდა თუ არა მიცვალებულის ბოდაიბოში გაცილებლა? ამასთან, გამცილებელმა ნეპრიახინმა კრატერთან მისვლაზე კატეგორიული უარი განაცხადა.

საბოლოოდ, „CO PAH“-ის გეოქიმიის ინსტიტუტის ორმა მეცნიერ-თანამშრომელმა — ვიქტორ ანტიპინმა და ალექსანდრე ფედოროვმა, კეშასა და მისი უმცროსი ძმის თანხლებით ცხედარი დაასხლება პერეგოზში ნასავენეს, რომელიც დინების მიმართულებით ოდნავ ქვემოთ, 50 კილომეტრში მდებარეობს. დღენახევარში მათ პერეგოზს მიაღწიეს, ხოლო კიდევ ერთი დღის შემდეგ შემხვედრი „კამაზის“ დახმარებით ცხედარი ბოდაიბოში გადაასვენეს, სადაც მისი გაკვეთა მოხდა. აღმოჩნდა, რომ ვორობიოვის ინფარქტი დაემართა — სიკვდილი მომენტალურად დადგა. სავლენე პირობებში მისი გადარჩენა ჩვენ არ შეგვეძლო.

დარჩენილი ოთხეულიდან ხელმძღვანელობა „CO PAH“-

ის მზე-დედამიწის ფიზიკის ინსტიტუტის უფროსმა მეცნიერ-თანამშრომელმა სერგეი იაზემა აიღო. ჩვენ გადავწყვიტეთ, მაინც მივსულიყავით კრატერთან. გაცივებაზე კიდევ ერთი იაკუტი — კეშას ნათესავი დავგვთანხმდა, რომელიც იმ დროს კეშასთან იყო სტუმრად.

— ეს უცნაური ადგილია, — განაცხადა ჩვენმა ახალმა გამცილებელმა ივანე მაქსიმოვმა, — მაგრამ მე მიცვალებულების არ მემინია.

ხალხი ისტორია, ირემი პრეპია

იავალდინის მდინარესა და მის მიმდებარე მინდვრებს იაკუტების, მაქსიმოვ-ნეპრიახინების ოჯახი თავის საკუთრებად მიიჩნევს. რა თქმა უნდა, ცნობილ განდევნილთა აგაფია ლიკოვასთან ისინი ვერ მოვლენ — ყველა მათგანს აქვს რუსული პასპორტები, სადაც აღნიშნულია „საცხოვრებელი ადგილი — ირკუტსკის ოლქი, ბოდაიბოს რაიონი, პატომის მთიანეთი“, და წელიწადში სამ-ოთხჯერ იაკუტები ცივილიზაციასაც აკითხავენ — ტანსაცმლისთვის, მარლისა და ჩაისთვის.

არც რადიო, არც ტელევიზია... მინდვრის ბოლოს დიხლის დაუზანგული გენერატორი ადგია.

ოჯახის უფროსი 23 წლის კეშაა. იგი ასაკოვანი დედის, 18 წლის ძმის, 9 წლის ძმის-ვილი გოგონას, 15 ირმისა და დიდი პაპის ნაქონი გადაჭრილი შაშხანის (წარწერილი „1886 წელი“) მფლობელია.

პატომის კრატერის შესახებ ნეპრიახინებმა იცან. მას ძველებურად „ცაცხლოვანი არწივის ბუდე“ უწოდებენ. იაკუტიდან გადმოსული მათი დიდი პაპა თავისი ოჯახით აქ გასული საუკუნის 20-იან წლებში დაფუძნებულა. კრატერი იმ დროს უკვე არსებობდა. შესაძლოა, გეოლოგი კოლპაკოვი სწორედ ნეპრიახინების თანამედროვე თაობის დიდ პაპსაც შეხვდა. კრატერის სიახლოვეს ახლა ბილიკი გადის, სადაც ირემებს აბალახებენ. ადგილობრივი იაკუტები, ნეპრიახინების მტკიცებით, კრატერთან ახლოს ლამის გათევას ერიდებიან, რადგან არ ყოფილა შემთხვევა, რომ ლამით ირემი არ დაჰკარგოდათ. თითქოს მგლებსაც აბრალებენ, მაგრამ მათი პოვნა ვერაფერს შეძლო — კვლი კრატერთან ყოველთვის სადღაც იკარგება.

გაგრძელება იქნება

როგორ ანტივირუსი ჯობს

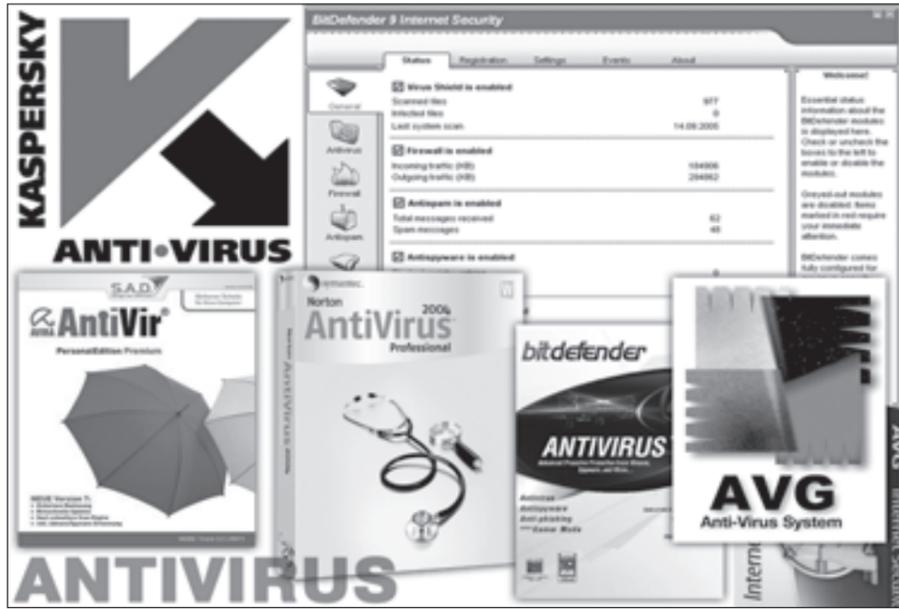
როგორც წინა ნომერში აღვნიშნეთ, „ვირუსი“, როგორც მას შევსებით უწოდებენ, და Malware (Malicious Software — მავნე პროგრამა), როგორც მას ოფიციალურად ჰქვია, მოიცავს ყველა სახის ბოროტმოქმედ პროგრამას, რომელიც ჩვენი კომპიუტერის, მასში განთავსებული ინფორმაციისა თუ მისი რესურსების მოსაპარავად ან სხვისი მიზნების განხორციელებისთვის გამოიყენება. ათასნაირ შენიღვას იყენებს. კარგი შენიღვა კი სულაც არ ნიშნავს მის არარსებობას, მხოლოდ ბრძოლის პროცესს ართულებს.

როგორც საქმის მცოდნეები ირწმუნებიან, Malware შეიძლება, იმალეობდეს ნებისმიერ ფაილში, რომელიც ორჯერ დაკლიკებთ ისინი. სწორედ ამ ორჯერ დაკლიკების შედეგად იშვება მავნე პროგრამა. კომპიუტერულ სამყაროში დიდი ხნის წინათ მიხვდნენ, რომ ამ ვირუსებს ანტივირუსები არ შეუძლია და რაიმე სხვა მეთოდით უნდა შეზღუდოს მათი გავრცელება. დღევანდელ სამყაროში დიდი ხნის წინათ მიხვდნენ, რომ ამ ვირუსებს ანტივირუსები არ შეუძლია და რაიმე სხვა მეთოდით უნდა შეზღუდოს მათი გავრცელება. დღევანდელ სამყაროში დიდი ხნის წინათ მიხვდნენ, რომ ამ ვირუსებს ანტივირუსები არ შეუძლია და რაიმე სხვა მეთოდით უნდა შეზღუდოს მათი გავრცელება.

ანტივირუსებს ვირუსებთან ბრძოლის მეთოდის შესაბამისად, ძირითადად, ორ სახეობად ყოფენ. პირველი მეთოდის მიხედვით, ვირუსების აღმოჩენა ვირუსების ბაზაზე დაყრდნობით ხორციელდება. ყველა ანტივირუსი მის უკან რამდენიმე ლაბორატორიასა და უამრავ ექსპერტს აერთიანებს. ეს ადამიანები 24 საათის განმავლობაში ახალი ვირუსების აღმოჩენას, მათ შორის „ანაბექტებს“ და ათავსებენ თავიანთ სერვერზე. მომხმარებლის მანქანაზე დაინსტალირებული ანტივირუსი ამ „ანაბექტებს“ ინტეგრირების მეშვეობით ჩამოტვირთავს მომხმარებლის მანქანაზე და ინყებს ფაილების სკანირებას. სკანირებისას ანტივირუსი ყველა ფაილს ადარებს ვირუსების ბაზას და დამთხვევის შემთხვევაში ფაილს ვირუსად ამოიცნობს. ვასაგებია, რომ რაც უფრო ხშირად განახლებადია ანტივირუსული ბაზა და რაც უფრო მეტი და პოპულარული ვირუსის ანაბექტი იტვირთება თითოეული განახლებისას, მით უფრო მცირეა თქვენი კომპიუტერის ინფიცირების შანსი, მაგრამ ხანდახან კომპიუტერი მანამდე ხდებიან ახალი ვირუსის შეტყვის მსხვერპლი, ვიდრე ამ ვირუსის ანაბექტი მიაღწევს კომპიუტერამდე. ასეთ შემ-

თხვევაში ვირუსების ბაზაზე დაყრდნობილი სკანირების ტრადიციული მეთოდი უძლურია, მაგრამ კომპიუტერი ბოლომდე დაუცველი არც ამ შემთხვევაში რჩება, ვინაიდან არსებობს მავნე პროგრამებთან ბრძოლის კიდევ ერთი მეთოდი, რომელსაც ასევე იყენებს ანტივირუსები. ეგრეთ წოდებული ევრისტიკული მეთოდით მომუშავე ანტივირუსები ყველა პროგრამის მოქმედებას რეალურ დროში აანალიზებს და საეჭვო პროგრამებს უყოყმანოდ ბლოკავს. ასე რომ, კარგი ანტივირუსის ქონების შემთხვევაში კომპიუტერი შემთხვევათა 95%-ში დაცული რჩება.

იმისათვის, რომ მავნე პროგრამების შემოღებისა და დაზიანების შემთხვევაში, მისი კომპიუტერის რესურსების მოხმარება. ცხადია, ვირუსი უნდა ვიზრუნოთ ანტივირუსზე. მაგრამ რომელი ანტივირუსი უნდა დავაყენოთ, ამის გასარკვევად რამდენიმე საკითხზე მოგვიწევს ყურადღების გამახვილება. უმთავრესი პარამეტრი, რითაც ვინყებთ არჩევას, სწორედ ის ვირუსების ბაზაა, რომელზეც ზემოთ ვსაუბრობდით. რაც უფრო ხშირად განახლებადი და მრავალფეროვანია ვირუსების ბაზა, მით უფრო მეტად და დაცული მომხმარებელი. არსებობს მოსაზრება, რომლის მიხედვითაც რაც უფრო ახლოსა ტერიტორიულად ვირუსების მწარმოებელი კომპანია თქვენთან, მით უფრო ეფექტიანია მისი ანტივირუსული ბაზები თქვენთვის. ეს თეორია ნაწილობრივ შეესაბამება სინამდვილეს, მაგრამ საერთო ჯამში მთლიანად ამაზე დაყრდნობა არ ღირს. მეორე ფაქტორი, რომელიც არანაკლებ მნიშვნელოვანია ანტივირუსის შეჩვენებისას, მისი ევრისტიკული ანალიზის უნარია. მოგესხენებათ, ვირუსების ახალი ბაზის უქონლობის შემთხვევაში ეს თავდაცვის ერთადერთი

საშუალებად ჩვენი კომპიუტერისათვის და, ამდენად, აღნიშნული კომპონენტის გამართულად მოქმედებაზე ზოგჯერ სიკვდილ-სიცოცხლის საკითხია. კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი საკითხი, რომელიც ანტივირუსის შერჩევისას უნდა გავითვალისწინოთ, მისი კომპიუტერის რესურსების მოხმარებაა. ცხადია, ვირუსი უნდა ვიზრუნოთ ანტივირუსზე. მაგრამ რომელი ანტივირუსი უნდა დავაყენოთ, ამის გასარკვევად რამდენიმე საკითხზე მოგვიწევს ყურადღების გამახვილება. უმთავრესი პარამეტრი, რითაც ვინყებთ არჩევას, სწორედ ის ვირუსების ბაზაა, რომელზეც ზემოთ ვსაუბრობდით. რაც უფრო ხშირად განახლებადი და მრავალფეროვანია ვირუსების ბაზა, მით უფრო მეტად და დაცული მომხმარებელი. არსებობს მოსაზრება, რომლის მიხედვითაც რაც უფრო ახლოსა ტერიტორიულად ვირუსების მწარმოებელი კომპანია თქვენთან, მით უფრო ეფექტიანია მისი ანტივირუსული ბაზები თქვენთვის. ეს თეორია ნაწილობრივ შეესაბამება სინამდვილეს, მაგრამ საერთო ჯამში მთლიანად ამაზე დაყრდნობა არ ღირს. მეორე ფაქტორი, რომელიც არანაკლებ მნიშვნელოვანია ანტივირუსის შეჩვენებისას, მისი ევრისტიკული ანალიზის უნარია. მოგესხენებათ, ვირუსების ახალი ბაზის უქონლობის შემთხვევაში ეს თავდაცვის ერთადერთი

უმრალ მიზეზის გამო, რომ ანტივირუსული (და, საერთოდ) პროგრამების უდიდესი ნაწილი გატეხილი, არალიცენზირებული სახით ვრცელდება და, შესაბამისად, მათი ოფიციალური ლიცენზიები ვერც ჩვენს სინამდვილეში ნაკლებად წარმოადგენს რეალურად გასათვალისწინებელ ფაქტორს. აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ არსებობს ანტივირუსული პროგრამების ეგრეთ წოდებული უფასო ვერსიებიც, რომელთა გადმოქაჩვა თავისუფლად შეგიძლიათ მწარმოებლების საიტებიდანაც და უფასო რომ თავისთავად ცუდს არ ნიშნავს, ამაში ეჭვი აღარავის ეპარება. მსოფლიოში საკმაოდ ბევრი ანტივირუსული პროდუქცია არსებობს, მაგრამ საქართველოში სულ რამდენიმეა პოპულარული, ძირითადად, მათზე ჩამოყალიბებული სტერეოტიპებისა და ადგილად გატეხვადობის გამო. დღეს საქართველოში ყველაზე პოპულარული ანტივირუსების სია შემდეგნაირად გამოიყურება: Kaspersky AntiVirus დღევანდელი, ფაქტობრივად, უნივერსალური და ითვლება ვირუსების ბაზისა და ევრისტიკული ელემენტის მოქმედების თვალსაზრისით, მაგრამ რესურსების ჭარბ მოხმარებას სერიოზულ ნაკლებ უთვლიან. თუ თქვენ ნორმალური მონაცემების კომპიუტერი გაქვთ, უკეთეს არჩევანს ძნელად თუ გამოიხატავთ.

Kaspersky Internet Security-ს, მართალია, კიდევ უფრო მეტი მოთხოვნები აქვს კომპიუტერული რესურსების მიხედვით, მაგრამ დაცვა თითქმის უნივერსალურია. ისე, ამგვარი არჩევანის შემთხვევაში ნერვული სისტემაც მყარად უნდა გქონდეთ, ვინაიდან მოცემული ვერსია ძალზე ხშირად მოითხოვს მომხმარებლის ჩარევას. ESET NOD32 Antivirus ჩვენს მიერ ზემოჩამოთვლილ ოთხეულ პირებსა აკმაყოფილებს, ტესტებში ვირუსების აღმოჩენის მხრივ პროცენტულად სულ ოდნავ (1%-ითაც არაა) ჩამორჩება Kaspersky-ს, რესურსების მოხმარების მხრივ კი სხვაობა წარმოადგენს დიდ ფაქტორად. NOD32-ის გამოყენება, ფაქტობრივად, ნებისმიერი სიძლიერის კომპიუტერზე შესაძლებელია. ის შექმნილი და გამოირჩევა სიმსუბუქით, სისწრაფით და ლიწვნიების ადვილად მოპოვების შესაძლებლობით. AVG Anti-Virus Professional Edition ერთ-ერთი ახალი და სახელგანთქმული ანტივირუსული პროგრამაა, რომელიც ვირუსებთან ერთად იჭერს ყველაწარმოებელ ვირუსებს. Comodo AntiVirus ქსელში გამოჩნდა. ეს კიდევ ერთი უფასო ანტივირუსია, რომელიც აქამდე მხოლოდ ფასიანი ვერსიების სახით ვრცელდებოდა, ამიერიდან კი, რატომღაც, უფასოდაც შეგიძლიათ, გამოიყენოთ. WinAntiVirus ერთ-ერთი ახალი თაობის ანტივირუსია, რომელიც, როგორც ამობრუნებს, კომპიუტერისაგან ბევრ რესურსს არ მოითხოვს და აქვს მუდმივ განახლებადი ბაზები. არ საჭიროებს რთულ კონფიგურირებას, სამაგიეროდ, იჭერს ახალი თაობის პრაქტიკულად ყველა ვირუსს. Norton Antivirus 2007 Beta ცნობილი ანტივირუსული პროგრამის ახალი ვერსიაა, რომელიც სექტემბერ-ოქტომბერში უკვე სრული სახით გამოვა. უნდა აღინიშნოს, რომ, თავისი წინამორბედების მსგავსად, ეს ვერსიაც საკმაოდ დიდი რაოდენობით მოითხოვს კომპიუტერულ რესურსებს. სამაგიეროდ, აქვს ავტომატური სკანირების, განახლებისა და ვირუსების Online რეუიში და ვირუსების ფუნქციები. ამიტომ,

თუ კომპიუტერი ამის საშუალებას გაძლევთ, დიდი შანსია, კარგა ხნით დასვენოთ ვირუსებისაგან.

AntiVir Personal Edition კიდევ ერთი ახალი ანტივირუსია, ამჯერად — გერმანული წარმოების. აქვს სკანერი, რომლის მეშვეობითაც ამომხმარებელს ნებისმიერ პროცესს: არქივებს, დოკუმენტებს, საინსტალაციო პაკეტებს, მაკროსებს. კომპიუტერისაგან არ მოითხოვს ბევრ რესურსს, რა თქმა უნდა, აქვს მუდმივი განახლებადი ინტერნეტი, ავტომატურად შეიცავს 150 000 ვირუსის დაჭერის რეცეპტს და, რაც მთავარია, მუშაობს უნიკოდსახელების მქონე ფაილებთან. ეს უკანასკნელი საკმაოდ აქტუალურია ქართული Windows-ის შემთხვევაში, ვინაიდან სხვა ანტივირუსები ქართული სახელების მქონე დოკუმენტებს ვერ აღიქვამენ სწორად და, შესაბამისად, არც ასკანირებენ.

დაბოლოს, არცერთი ანტივირუსი არ არის გარანტი იმისა, რომ თქვენი კომპიუტერის მთელი საიდუმლო თუ საქარო ინფორმაცია ბოროტმოქმედის ხელში არ ჩავარდება. ეს ყველაფერი უბრალოდ, რისკის შემცირების საშუალებებია. კასპერსკის ლაბორატორიის განცხადებით, ანტივირუსული პროგრამული უზრუნველყოფა ხშირ შემთხვევაში ცუდ როლსაც ასრულებს — ეუბნება რამოხმარებელს, რომ ყველაფერი წესრიგშია, ზედმეტად ამშვიდებს მას და ავიწყებს სიფრთხილის სხვა წესებს.

იმისათვის, რომ რისკი მინიმუმამდე შევამციროთ, საჭიროა, ყოველთვის ვიცავდეთ რამდენიმე უმნიშვნელოვანეს წესს:

ყოველთვის ჩამოქაჩეთ სისტემური განახლებები (Windows Update), ეს დეტალი ძალიან ხშირად ყველაზე დიდ გავლენას ახდენს კომპიუტერის დაცულობის დონეზე;

არ შეხვიდეთ უცნობ ვარებს, პორტს, გამბლინგ და სხვა მსგავსი კატეგორიის საიტებზე. იქ ინფორმაციის შინა ყველაზე მაღალია;

არ გახსნათ უცხო მეილი. მართალია, დღევანდელი პოპულარული საფოსტო ყუთები (Gmail, Yahoo, AOL) საკუთარი ანტივირუსით ამოწმებს ყველა წერილს, მაგრამ სიფრთხილეს თავი არ სტკივს;

არ ენდოთ მესიჯერებით გამოგზავნილ არცერთ ფაილს, თუნდაც ის თქვენთვის ნაცნობი პირისგან იყოს გამოგზავნილი. შეიძლება მან თქვენთან ბოროტად გახუმრებდეს ან თქვენთან მოქმედების კონტროლი მოისურვოს. თუ მაინც მიიღებთ ამგვარ ფაილს, გაშვებამდე ანტივირუსით შეამოწმეთ.

გარდა საკუთარი ანტივირუსისა, საეჭვო ფაილი შეგიძლიათ, ატვირთოთ საიტზე www.virustotal.com-ზე, სადაც საკმაოდ დიდი რაოდენობით მოითხოვს კომპიუტერულ რესურსებს. სამაგიეროდ, აქვს ავტომატური სკანირების, განახლებისა და ვირუსების Online რეუიში და ვირუსების ფუნქციები. ამიტომ,

ვირუსული კომპიუტერული ვირუსი „CIH“ 10 წლისაა

1999 წლის გაზაფხულზე კომპიუტერულ სამყაროში კატასტროფა მოხდა. სხვადასხვა წყაროს ინფორმაციით, მსოფლიოში ნახევარ მილიონამდე კომპიუტერი „დაზარადა“. მანამდე კომპიუტერული ვირუსის ეპიდემიას ამ მასშტაბებისთვის არასდროს მიუღწევია და ესოდენ გლობალური დანაკარგების წარმოადგენდა კი არავის შეეძლო. მყარი დისკებიდან მონაცემები წაიშალა, დედა პლატებზე კი მიკროსქემების BIOS დაუზიანდა.

ეს იყო პირველი ვირუსი, რომელმაც დაზიანა არა მხოლოდ ინფორმაცია და ვირუსებულ კომპიუტერებში, არამედ საერთოდ გამოიყვანა მწყობრიდან მანქანები. იმ შემთხვევაში, თუ BIOS-ის ხელახალი გადართვა კომპიუტერში არ ხერხდებოდა, კომპიუტერი გადასაგდება იყო. სახელგანთქმული ვირუსმა თავისი შემქმნელის, ტაივანის უნივერსიტეტის სტუდენტის

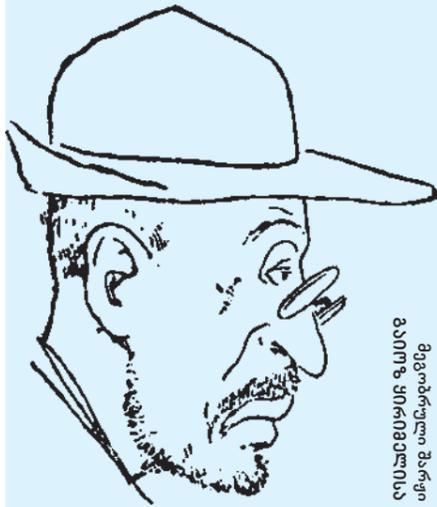
Chen Ing-Hau-ს სახელის შემოკლებული ვერსიიდან მიიღო, მეორე სახელწოდება „ჩენილი“ მას იმის გამო ეწოდა, რომ სწორედ ჩენილი მისი მწყობრიდან დასვს — 26 აპრილს გააქტიურდა. ვირუსი მომხმარებლის კომპიუტერში შეღწევის შემდეგ, ფაქტობრივად, არანაირად არ ამოღებდა თავს, მაგრამ ყოველი წლის 26 აპრილს ის დაუნდობელ შეტევაზე გადადიოდა. ტაივან-

ნელმა „CIH“-მა პირველად ავსტრალია, ავსტრალია, ისრაელი და დიდი ბრიტანეთი „დაიპყრო“, მოგვიანებით კი მანვე კოლი სხვა ქვეყნებშიც დაფიქსირდა. რაც მთავარია, ვირუსის შემქმნელი არა მხოლოდ დაუძვრა პასუხისმგებლობას ოფიციალური საჩივრის არარსებობის გამო, არამედ სახელიც გაითქვა და უმსხვილეს კომპიუტერულ კომპანიაში დაინიშნა მუშაობა. ამის შემდეგ „ჩენილი“ მსგავსად საათის მექანიზმზე მომუშავე არაერთი ვირუსი შეიქმნა, თუმცა მათ კომპიუტერები-სათვის ამგვარი ზიანი არ მიუყენებია ერთადერთი მიზეზის გამო — ვირუსის შემქმნელს დავირუსებული კომპიუტერი-

ბის რესურსების გამოყენება ესაჭიროებათ და არა მათი მწყობრიდან გამოყვანა. ახლა სახელის მოსახვეჭად ვირუსის აღარავინ ქმნის. თანამედროვე კიბერდამანაშვეთა მიზანის გაძიდება. უნდა აღინიშნოს, რომ ვირუსული მძარცველები ძალზე დიდ ფულს მოულობენ კიდევ. პირველი ადგილი მანვე პროგრამების უსასრულო სიაში, რომელსაც ყოველდღიურად რამდენიმე ათასი ახალი ეგზემპლარი ემატება, ეგრეთ წოდებულ ტროანს (ტროიანებს) უჭირავს. ისინი კომპიუტერიდან მფლობელის საკრედიტო ბარათის კოდების იპარავენ და აქედან მისი ანგარიშების განულებამდე უკვე ერთი ნაბიჯია.

მალე ჩამოკრავს განკითხვის ზარი

ადამიანმა როგორც კი შეატყო, რომ სიკვდილს ვერაფრით აჯობებდა, გულის დამამშვიდებელი სიტყვები გამოიგონა. სად არ გაიგონებთ ამ სიტყვებს: ქელეხში, სასაფლაოზე, ჭირში, ლხინში, ქორწილში თუ, უბრალოდ, საუბრისას.

მეგობრობა ანდრეას ლიპსონის მიერ

რის წინაშე ანგარიშობენ, თუ რა სარგებლობა გამოიტანონ მიცვალებულისაგან!.. ვის სახელი სურს, მოიხვეჭოს ღამაზი სიტყვებით, უტყვი ცხედარი ყველასათვის სასარგებლოა“ (ესეც დღევანდელი კარგადაა მორგებული).

1918 წელს 36 წლის ნიკო ლორთქიფანიძეს 24 წლის პაოლო იაშვილმა მიუძღვნა შესანიშნავი ლექსი:

„ხარ მოელვარე, ვით სატევარი, ემორჩილები მზეს და იადონს! მომეცი ნება, როგორც მწვეარი, ლექსი გაჩუქო ბუნებით ბატონს! გაგვიძღვრებოდა ქვეყნის დანდობა, მაგრამ ხარ მუდამ კეთილშობილი! მიმონებს შენი დარდიმანდობა და იშვიათი ჩვენში პროფილი!.. სოფლის წითელა, ყვავილი, ზველა, გამოტირილი და სამძიმარი!.. შენ იმერეთმა დაგანაღველა, როგორც პოეტი და პატიმარი! ფუქსავატ ხალხში ხარ განდევნილი და შთაგონების ხარ ფალაგანი! თუ პოეზია გულგაგლეჯილი დღეს ძებნაშია ერთგულ სავანის, — ჩვენი დათმობა შენთვის წესია, დამშვენებული ძმური თვისებით! თითქოს გაგეღოს შენ ეკლესია — ცოდვილ სულელების პარაკლისებით! მაგრამ საყდარში არავის ელი და რჩება ღოცვა გაუმარტველი!.. ხარ დიდებული ქუთაისელი და შენ ბრძანდები დიდი ქართველი!“

მინიატურა „საქართველო იყიდება“ დაინერა 1910 წელს. ეს მოთქმა, ტრაგიკულია და დედოფარით გუგუუნებს. გავიდა თითქმის 100 წელი და მთლიანად გაყიდვა ჯერ კიდევ არ დამთავრებულია. ბატონი ნიკო, როგორც ჩანს, წინასწარმეტყველიც იყო:

„იყიდება საქართველო მინდორ-ველით, მთა-გორით, ტყით, ვენახით, სათესით; წარსულის ისტორიით; მომავალი სვე-ბედით; მშვენიერის ენით, ნაქარგი ფარჩა-ხავერდით; ვაჟკაცურის ხასიათით; სტუმართ-მოყვარეობით; დიდებულის სანახაობით; წმინდა ჰაერით; ნაამაგვეს სახლით და კარით; ჩუქურთმის მონასტრებით და ეკლესიებით; მჭექარე ნაკადულებით; ლურჯის ზღვით; მონმენდილ-მოკაშაშებული ცით; ერთი, ბერთი; თვალნარმტაც ბანოვანთა გუნდებით; გონებაგახსნილ ვაჟებით; მალხაზი ბავშვებით; ვერცხლისფერ თმით შემოსილ პატივსადებ მოხუცებით, იყიდება საქართველო

ზ. შორჩხიძის ნახატი

დღით და მამით, შვილით და ძირით, ძმით, დით, ცოლით და ნათესავ-მოყვარეებით.

ჰყიდის ყველა: თავადი, მღვდელი, ვაჭარი, ავაზაკი, დიდი და პატარა, ჭკვიანი და სულელი, ლოთი და პირაკრული.

იყიდება ყველგან: ქუჩაში და სახლში, თეატრში და სასამართლოში, სასწავლებელში, სატუსალოში, ეტლში, მატარებელში, დილით და ღამით, სიცხეში და სიცივეში, დარბი და ავდარში.

იყიდება ერთიანად: შავი ზღვიდან კასპის ზღვამდე და ოსეთიდან სპარსეთამდე, იყიდება ნაწილ-ნაწილ: კახეთი და იმერეთი, ქართლი, სვანეთი და სამეგრელო, გურია და ლეჩხუმი, რაჭა და ჯავახეთი. იყიდება პატარა-პატარა ნაჭრებით, ვისაც რამდენი სურს და როგორც უნდა: ნისიად, უფასოდ, ნაღდად, დროებით და სამუდამოდ, ბანკის საშუალებით და ჩვენის დახმარებით.

იყიდებთ ბარემ მთლად, განწმენთ და გაგლიჯეთ, რასაც საქართველო ერქვა და რაც დღეს ოხრადდარჩენილი აძლებს ყორნებს და გულს უკლავს უძღურ ჭირისუფალს!“

ძვირფასო მკითხველო! ადამიანის უძლეურების შეგნება ნიკო ლორთქიფანიძის შემოქმედებაში ბადებს ტრაგიკულ განწყობილებას, ქედმაღლობის შეცნობა კი — ირონიას. მწერალთან შერწყმულია ტრაგიკულობა და ირონიულობა. იგი საქართველოს ჭეშმარიტი ჭირისუფალია.

„ჩემი ოთახის ფანჯრიდან ხშირად მოჩანს თეთრი თოვლით დაფარული, მზის სხივებით აფერილი მყინვარი და შორიდან მისი ხმა ისმის, ვით ხმა ნახი ქალწულისა: მოუარეთ საქართველოს!“

დანადვლიანებული მწერალი გვიანდერძებს:

„ნუთუ, ბატონო ჩემო, გუშინწინ რომ კოკისპირულმა წვიმამ დაასხა, არ გაგიგონიათ გაუთავებელი, გაბმული ძახილი ყოველი წვეთისა — მოუარეთ საქართველოს!“

სწორედაც, რომ არ გაუგონიათ უზომესაზღვრო ქონებით მაძღრებს, ოქროში მსხდომთ, ხალხის სახელით მოლაპარაკე ვინდარებს სამშობლოს მოამაგეთა და ჭირისუფალთა ხმა. მაგრამ „უძლეველო ერო! შენ ხარ ურყევი ციხე!“ მალე ჩამოჰკრავს განკითხვის ზარი!

შანი სისარულიძე

მე შაირი არ მიწოდდა...

უნდა გენვოდეს, თუ ახლა ნამუსის ქუდი გახურავს — ისევე ატანენ წვიმები აეროპორტის სახურავს.

ამათ შემყურემ, სუყველამ ფრენის სურვილი დაკარგა. თურქების აშენებული აეროპორტიც არ ვარგა.

და რად ივარგებს მაგათი ხელით ნაშენი ხილია? მაგრამ რას ვიზამთ, — ხარისხი მიშას ჰალსტუხზე ჰკიდა!

მთავრობის დანაპირები ისევე ირღვევა ვადები, კალმებიც გამოგველია, გენადის ბოთლში ნადები.

ვხედავთ, რომ კარზე მოგვადგნენ პაჭანიკი და ხაზარი, გვაფიქრებს დავითაია პაატას „რიყა ბაზარი“.

სანამდის საქართველოში იწურებოდა მტევანი, სამშაბათს შავნაბადაზე პრეზიდენტს შეხვდა ლევანი!

დრო მოვა, ალბათ, სუყველას ექნება თავის პარტია, დემეტრეშვილი მოითხოვს პარლამენტს ორპალატიანს.

ჩანს, თავის ჭკვაზე ვერ არის და პოლიტიკით ერთობა: ორი პალატა დაიტევს ამდენ გიჟების ერთობას?

შემომაქვს წინადადება: ახლა თუ არა, გაისად საკნების ნაცვლად ქუჩებში პალატები რომ დაიდგას!

ორ დღეში დაბრუნდებიან ქართველი ერის შვილები, საბერძნეთს მიმავლები და თურქეთის გამოყრდილები.

ჩამოჭკნა ყველა ყვავილი, ცოცხალი მხოლოდ ვარდია, — მოთქვამს პირდაპირ ეთერში ნამყვანი აქუბარდია!

კოკოს აშკარად სჭირდება ვანოს კომბალი, ტიალი, ეგება, ნაღმა იფიქროს ქვეყნის უკულმა ტრიალი!

ალბათ, ყველაფერს გაჰყიდდნენ, მაგრამ დაკარგეს მყიდველი, რასაც ძალიან დარდობენ მამრადე-ნოლაიდელი.

გეგა ბაიტიანი

საზოგადოებრივი-მედიაციური ბაზისი

საქართველო

საზოგადოებრივი-მედიაციური ბაზისი

http://www.geworld.net

ინფორმირებული თანამგზავრი (დაზ)ინფორმირებულ საზოგადოებრივ

საქართველო ინფორმირებული თანამგზავრი

საზოგადოებრივი-მედიაციური ბაზისი

http://www.geworld.net

მთავარი რედაქტორი ირაკლი თოდუა, რედაქტორი გონდო მინარაშვილი, ტექნიკური რედაქტორი ლევან ზანგურაშვილი, რეალიზაციის მენეჯერი ლაშა ბუაჩია, ოფისმენეჯერი თათია ვაშაქია, რეკლამის მენეჯერი მანია გონაშვილი (858 10 25 48) გაზეთი ხელმძღვანელს თავისუფალი პრესის პრინციპებით. მისამართი: თბილისი, ამბროლაურის ქ. № 166/5 ტელ.: 38-41-97; e-mail: info@geworld.net